

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร
และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

กฤษฎกมล ธานีสงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปีการศึกษา 2564

**FOREIGN OWNERSHIP, FOREIGN BOARD MEMBER, AND
EARNINGS MANAGEMENT AND PERFORMANCE OF THAI
COMMERCIAL BANK LISTED OF THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND**

KRITTAYAKAMON THANISPONG

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Doctor of Philosophy in Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University
Academic Year 2021**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การบัญชี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ
การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เสนอโดย นางสาวกฤตยกมล อานิสพงศ์
หลักสูตร ปรัชญาศษฏบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

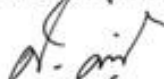

.....ประธานกรรมการ
(รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

.....กรรมการ
(ดร.เปรมารัช วิลาลัย)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

.....คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 30 เดือน พ.ย. พ.ศ. 2564

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	กฤตยกมล ธานิสพงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
หลักสูตร	ปรัชญาคุษุภบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 ธนาคาร เก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 – 2563 โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ เมื่อมีการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติก็มักจะมีบุคคลที่เป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์และติดตามการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทน ในส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS การที่มีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ในขณะที่โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่า การที่ธนาคารมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้นจะทำให้เกิดการติดตามการดำเนินงานของผู้บริหารไม่ให้เกิดการทุจริตใด ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย จึงมองว่านั่นเป็นสาเหตุให้การจัดการกำไรลดลง รวมถึง การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดการกำไรจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลง

นอกจากนั้นการวิเคราะห์เส้นทางเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน พบว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ผ่านคณะกรรมการต่างชาติ และการจัดการกำไร นั่นก็แสดงให้เห็นว่า เมื่อธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นและมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงานในส่วนงานต่าง ๆ เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้มแข็งในการตรวจสอบปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจกระทำการใดเกี่ยวกับในการจัดการกำไร ทำให้มีการจัดการกำไรที่ลดลง และทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น

Dissertation Title	FOREIGN OWNERSHIP, FOREIGN BOARD MEMBER, AND EARNINGS MANAGEMENT AND PERFORMANCE OF THAI COMMERCIAL BANK LISTED OF THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
Author	Krittayakamon Thanispong
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pattanant Petchchedchoo
Co-Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Siridech Kumsuprom
Department	Accountancy
Academic Year	2021

ABSTRACT

The objective of this research was to study the influence of foreign Ownership Foreign Board Earnings management effect to Bank performance of 11 Thai commercial banks listed on the Stock Exchange of Thailand, collecting data from 2013-2020 by using Structural Equation Modeling (SEM), Path Analysis. The finding show foreign ownership has a positive influence on the foreign board of directors. When investments are made by foreign investors, they often send a representative person to maintain and monitor the operations of the invested entity. which is consistent with the Agency theory. The foreign board has a positive influence on the performance as measured by the CAMELS financial ratio. Having a foreign board of directors will help the management to be effective, resulting in better performance. While foreign ownership has a negative influence on earnings management, show that the bank has foreign investors to hold shares, resulting in monitoring the operations of the executives or the management not to do anything for their own benefit and negatively affect the interests of shareholders. Therefore, I think that is the reason for the decrease in profit management. as well as Earnings management has a direct negative influence on performance as measured by the CAMELS financial ratio. It has been shown that the management's involvement in the execution of any activities that result in profit manipulation will result in a decrease in performance.

In addition, analysis of the structural causal influencing performance results revealed that foreign ownership influenced performance as measured by the CAMELS financial ratios through foreign board and earnings management, show that when the bank has foreign ownership holding shares and has a foreign board of directors, they can apply their expertise skill and experience to help manage various departments to maintain control in order to protect their interests including auditing various operations strengthens audits, improves corporate governance and prevents executives from exploiting corporate information to make decisions about managing profits. resulting in reduced earnings management and make the performance better.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช คำสุพรหม ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมที่ได้อนุเคราะห์ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะมีประโยชน์ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พนารัตน์ ปานมณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะทั้งความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงงานวิจัยในครั้งนี้ให้เสร็จอย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัว และเพื่อนๆร่วมรุ่นที่ให้การกำลังใจ สนับสนุน และความช่วยเหลือเข้าพเจ้าในการศึกษามาโดยตลอด จนประสบความสำเร็จในวันนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณค่าและประโยชน์ใดๆที่ได้จากคณาจารย์นิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดาที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์และผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

กฤตยกมล ธานิสวงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 คำถามในงานวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
2.3 กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	62
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	63
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	63
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
3.4 ตัวแปรในการศึกษา.....	66
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
3.6 บทสรุป.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	1
4. ผลการศึกษา.....	85
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง.....	120
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	124
4.4 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย.....	136
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	155
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	156
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	166
5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	183
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	184
บรรณานุกรม.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
	1
2.1 เครื่องชี้วัดสำหรับสถาบันรับฝากเงินตาม Financial Soundness Indicator (FSIs) ของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	32
2.2 อัตราส่วนทางการเงินตามกรอบแนวคิด CAMEL ที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของธนาคาร.....	34
2.3 AIA’s CAMEL Approach for Bank Analysis.....	35
2.4 การจัดชั้นลูกหนี้เงินให้สินเชื่อและระยะเวลาการค้างชำระ.....	47
2.5 การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำแนกตามประเภทการจัดชั้นลูกหนี้เงินให้สินเชื่อตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย.....	47
3.1 การแบ่งกลุ่มขนาดธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง.....	65
3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	76
3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล.....	80
4.1 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล.....	121
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง.....	122
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโด่งหลังปรับค่า.....	123
4.4 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	125
4.5 สรุปทิศทางความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	126
4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับ	

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ.....	128
4.7 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ.....	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
	1
4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	128
4.9 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	129
4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	130
4.11 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	130
4.12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร.....	131
4.13 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร.....	131
4.14 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	132
4.15 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	132
4.16 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	133
4.17 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	133
4.18 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร.....	134

4.19 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร.....	134
4.20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
	1
4.21 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม.....	135
4.22 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	136
4.23 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS.....	136
4.24 เภทท์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	139
4.25 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights.....	142
4.26 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects.....	143
4.27 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects.....	145
4.28 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติและผลการดำเนินงานวัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านตัวแปรสื่อกลาง คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และการจัดการกำไร.....	146
4.29 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Total Effects.....	147
4.30 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย.....	148
4.31 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย.....	152

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
	๑
2.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย.....	62
4.1 สัดส่วนการถือหุ้น โดยผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	86
4.2 สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	88
4.3 การจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	91
4.4 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง...	93
4.5 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	96
4.6 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	98
4.7 อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของ ธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	100
4.8 อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของ ธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	102
4.9 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	105
4.10 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	107
4.11 อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	110
4.12 อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	112
4.13 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	114
4.14 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง...	116
4.15 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง.....	118

4.16 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ของตัวแปร การศึกษา.....	138
4.17 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่า สัมประสิทธิ์.....	141

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เศรษฐกิจไทยกำลังขยายตัวต่อเนื่องทุกภาคอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่ผลิตเพื่อส่งออกขยายตัวต่อเนื่องและมีแนวโน้มลงทุนเพิ่มเติม ขณะเดียวกันธุรกิจการท่องเที่ยวขยายตัวตามการเติบโตของกลุ่มนักท่องเที่ยว ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างขยายตัวจำกัดเฉพาะพื้นที่ ขณะที่ภาคการค้าทรงตัวถึงขยายตัวเล็กน้อยตามการใช้จ่ายในประเทศที่ค่อยเป็นค่อยไป กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นส่งผลให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560) เงินทุนจึงเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของทุกองค์กรทุกบริษัท ตลอดจนทุกภาคส่วนอุตสาหกรรม ซึ่งแต่ละบริษัทมีความจำเป็นต้องระดมเงินทุนจากการจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งในระบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทย สถาบันการเงินนับเป็นสถาบันที่มีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในการระดมเงินทุน โดยจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางทางการเงินระหว่างภาคการออม และภาคการลงทุน ผ่านการดำเนินธุรกรรม การรับฝากเงิน และการให้สินเชื่อเป็นหลัก ปัจจุบันสถาบันการเงินที่นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุดคือ ธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์จัดเป็นกลุ่มสถาบันการเงินที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดในด้านเงินฝาก และเงินให้สินเชื่อมากที่สุด ดังนั้น ระบบธนาคารพาณิชย์จึงถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ในการหล่อเลี้ยงระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคง ซึ่งมีกลไกที่สำคัญคือการระดมเงินออมจากประชาชน และภาคธุรกิจ ซึ่งนับว่าเป็นการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพซึ่งจะมีส่วนช่วยในการลงทุนหรือการเพิ่มอำนาจในการบริโภค จ้างงาน และการใช้ทรัพยากร การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ ซึ่งจะมีผลต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถาบันการเงินมีบทบาทที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศ กระทบต่อทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนรวมถึงประชาชนทั่วไป โดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีปัจจัยในการพิจารณาถึงความมั่นคงของสถาบันการเงินได้แก่ 1. ฐานะและกำไรจากการทำธุรกิจ

2. เงินทุนของธนาคาร 3. คุณภาพสินเชื่อ 4. สภาพคล่อง และ 5. อันดับความน่าเชื่อถือ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ของประเทศส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย จึงเกิดความกังวลเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องของรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยการให้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกันและนักลงทุนที่มีศักยภาพเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางการเงินของธุรกิจและเพื่อให้โอกาสในการประเมินศักยภาพทางการเงินในการตอบสนองความต้องการทางธุรกิจของทุกภาคส่วนในอนาคต ซึ่งถ้ามองจากปัจจัยที่ใช้พิจารณาถึงความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ในมุมมองฐานะและกำไรของธุรกิจ นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต้องศึกษาข้อมูลจากรายงานทางการเงิน เพราะฉะนั้น รายงานทางการเงินหรืองบการเงินจึงเป็นตัวเลือกของแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่แสดงถึงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจ

คณะกรรมการมีหน้าที่และความรับผิดชอบต้องจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อนำเสนอต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจการ คณะกรรมการบริษัทนั้นจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยมีความรับผิดชอบในการกระทำเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น และความรับผิดชอบนี้เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมาย ซึ่งมอบอำนาจแก่คณะกรรมการบริษัทในการชี้้นำการทำงานของบริษัท มีอำนาจที่จะทำโทษและให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่บริหารหรือฝ่ายจัดการตลอดจนปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงอยู่ระหว่างผู้ถือหุ้นและฝ่ายจัดการ การแยกการเป็นเจ้าของออกจากการควบคุมและการจัดการนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทนตามแนวคิดทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ของ Jensen and Meckling (1976) กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนย่อมกระทำการอันใดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองแต่บางครั้งตัวแทนจะสร้างประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่ากิจการหรือที่เรียกว่า ปัญหาการเป็นตัวแทน (Agency Problem) ซึ่งลักษณะโครงสร้างผู้ถือหุ้นจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบปัญหาของการเป็นตัวแทนที่แตกต่างกันออกไป เช่น การถือหุ้นในลักษณะกระจายตัวออกไปยังประชาชนทั่วไป มักมีปัญหาการเป็นตัวแทนจะเกิดขึ้นระหว่างผู้ถือหุ้นภายนอกและผู้บริหารของบริษัท แต่ถ้าหากโครงสร้างการถือหุ้นมีการถือหุ้นกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ปัญหาการเป็นตัวแทนจะอยู่ที่ผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจในการควบคุม (ผู้ถือหุ้นรายใหญ่) กับผู้ถือหุ้นรายย่อย อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะกรรมการเป็นบุคคลที่สามารถใช้ดุลยพินิจในการจัดทำรายงานทางการเงิน จึงทำให้เกิดช่องทางการจัดการกำไร

การจัดการกำไร (Earnings Management) ถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในเรื่องของความเชื่อถือได้ของงบการเงินและส่งผลโดยตรงต่อผู้ใช้งบการเงิน การจัดการกำไรก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกิจการ ทำให้เกิดปัญหาอสมมาตรของข้อมูลระหว่างบุคคลภายในและบุคคลภายนอก ซึ่งผลกระทบต่อต้นทุนของเงินทุน คือ ทำให้ต้นทุนของเงินทุนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เมื่อเกิดการจัดการกำไรส่งผลให้มูลค่ากิจการลดลง (Dechow, Sloan and Sweeney, 1996) ในงานวิจัยก่อนหน้านี้ กล่าวถึงระบบการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) ที่อ่อนแอและการคงอยู่ของการจัดการกำไร (EM) เป็นปัจจัยเริ่มต้นที่นำไปสู่ความอ่อนแอของประสิทธิภาพทางการเงินของบริษัท ซึ่งมีการระบุว่าผู้จัดการใช้ดุลยพินิจตามปกติที่ได้รับอนุญาตตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเมื่อใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีอื่น การวัดตามดุลยพินิจที่มีอยู่ช่วยให้ผู้จัดการจัดทำรายงานทางการเงินและความสามารถในการสร้างตัวเลขทางบัญชีที่ต้องการสำหรับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยการซ่อนข้อเท็จจริงที่แท้จริง ดังนั้น หลักการบัญชีที่หลากหลายและหลักการกำกับดูแลที่ดีได้ถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่เป็นธรรม และการวิจัยก่อนหน้านี้พบว่า การกำกับดูแลกิจการใช้เป็นตัววัดในการควบคุมการบริหารกำไร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและปรับปรุงคุณภาพการรายงานทางการเงิน โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) เป็นโครงสร้างสำหรับการกำกับและควบคุมธุรกิจด้วยประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความเป็นธรรมระดับสูง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของบริษัท และมีบทบาทสำคัญในการควบคุมอำนาจการตัดสินใจการใช้ดุลยพินิจของผู้จัดการซึ่งเป็นที่มาของการจัดการกำไร (EM) ตามที่ Schipper (1989) กล่าวถึง การจัดการกำไรเป็นการแทรกแซงที่มีจุดมุ่งหมายในกระบวนการการรายงานทางการเงินภายนอก โดยมีเจตนาให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัวแก่ผู้บริหาร ส่วน Healy and Wahlen (1999) กล่าวว่า การจัดการกำไรเกิดขึ้นเมื่อผู้จัดการใช้ดุลยพินิจบริหารจัดการในการรายงานทางการเงินและสั่งการทำธุรกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนรายงานทางการเงินเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางส่วนเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ

เมื่อผู้บริหารจัดการกำไร ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ กลไกใดของการกำกับดูแลกิจการสามารถลดพฤติกรรมในการจัดการกำไรของผู้บริหาร La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer and Vishny (2000) กล่าวว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการ เพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปกป้องนักลงทุน นอกจากนี้ โครงสร้างผู้ถือหุ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการแล้ว Fama (1980); Fama and Jensen (1983) แสดงความเห็นว่ คณะกรรมการเป็นกลไกการควบคุมที่อยู่ภายในกิจการที่มีความสำคัญในการกำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารเช่นกัน ถ้าคณะกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง

มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้กระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินมีคุณภาพ สร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นแก่คุณภาพของรายงานทางการเงิน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจสูง ซึ่งงานวิจัยในอดีตได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะคณะกรรมการและผลการดำเนินงานของกิจการ พบว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการต่างชาติสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมีความรู้ความเชี่ยวชาญในบริบทที่แตกต่างจากคณะกรรมการในประเทศ นอกจากนี้ คณะกรรมการต่างชาติยังถูกมองว่ามีความเป็นอิสระและสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการได้ รวมทั้งประเด็นดังกล่าวกำลังถูกให้ความสนใจในต่างประเทศ รวมทั้งการมีคณะกรรมการต่างชาติในบริษัทนั้นเป็นไปตามทฤษฎี การพึ่งพาทรัพยากร (Resource dependency theory) (Chen et al., 2008; Marimuthu and Kolandaisamy, 2009; Sridharan and Marsinko, 1997) โดยยังได้อธิบายถึงข้อดีของคณะกรรมการต่างชาติในเรื่องของการมีคุณสมบัติที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ อาจมีความรู้ความสามารถในอุตสาหกรรมอย่างรอบด้าน รวมทั้งความแตกต่างของความรู้ของกรรมการแต่ละคน โดยกรรมการต่างชาติสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วยความเชี่ยวชาญที่หลากหลายซึ่งกรรมการในประเทศอาจมีไม่เพียงพอ (Chen et al., 2008) นอกจากนี้คณะกรรมการต่างชาติสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติ โดยอธิบายว่าเป็นการจัดการอย่างมืออาชีพเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด (Oxelheim and Randoy, 2003) และงานวิจัยของ Ujunwa. (2012) พบว่าจำนวนคณะกรรมการต่างชาติหรือสัญชาติอื่นส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามว่า ธนาคารพาณิชย์ของประเทศที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนขนาดใหญ่ที่มีการจัดทำรายงานทางการเงินถูกต้องน่าเชื่อถือ ไม่สร้างความบิดเบือนและความเข้าใจผิดให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ และโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน โดยศึกษากับธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน

1.2 คำถามในการวิจัย

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาในการศึกษาเรื่องโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จด

ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน สามารถสรุปเป็นคำถามในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือไม่
2. คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือไม่
3. โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรหรือไม่
4. การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์หรือไม่
5. โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้ลงทุนสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผนตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ลงทุนมีข้อมูลที่ครบถ้วนประกอบการตัดสินใจเพื่อช่วยลดความเสี่ยงและมีความมั่นใจในการลงทุนโดยปราศจากความเสี่ยง

1.5 นิยามศัพท์

ธนาคาร หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง โดยไม่รวมธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศและสถาบันการเงินที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินเดียวกัน

การจัดการกำไร หมายถึง กระบวนการของวิธีการกระทำต่าง ๆ อย่างมีเจตนาซึ่งกระทำอยู่ภายใต้ขอบเขตของหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ระดับของกำไรที่รายงานเป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งเกิดจากผู้บริหารใช้ดุลพินิจในการรายงานทางการเงิน และการจัดโครงสร้างรายการค้า เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการทางการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ หมายถึง คนกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่สัญชาติไทยที่ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นจากที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินกิจการของบริษัทให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น การกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของบริษัทต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น

โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ หมายถึง ผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช่สัญชาติไทยในธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากผู้ถือหุ้นทั้งหมด

1.6. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยผู้วิจัยมุ่งเน้น ในการศึกษา โครงสร้าง

ผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยมุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นเฉพาะตัวแปรเหตุต่าง ๆ ดังนี้ ด้านโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ ด้านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ตัวแปรการจัดการกำไร โดยการคำนวณจากตัวแบบของ Beatty (Beatty et al. (1995); Beatty and Harris (1999)) ตัวแปรผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย มีตัววัดที่ใช้วัดผลการดำเนินงานในงานวิจัยนี้ 2 ตัววัด คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NIM) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 11 แห่ง โดยไม่รวมธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศและสถาบันการเงินที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินเดียวกัน ของปี พ.ศ. 2556 - 2563 รวม 8 ปี เก็บข้อมูลรายครึ่งปี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ผู้วิจัยได้มีการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

2.1.2 ทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ (Positive Accounting Theory)

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้น (Ownership Structure)

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Board member)

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร (Earnings Management)

2.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน (Firm's Performance)

2.1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินของไทย

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและผลการดำเนินงาน

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและผลการดำเนินงาน

2.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและการจัดการกำไร

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและการจัดการกำไร

2.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน

2.3 กรอบแนวคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

วัตถุประสงค์ที่แตกต่างการระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหารทำให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ผู้ถือหุ้นจึงต้องแสวงหากลไกต่างๆ เพื่อตรวจสอบแรงจูงใจการปฏิบัติงานของผู้บริหาร แนวความคิดที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้บริหารรวมทั้งผลประโยชน์ที่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้เป็นเจ้าของและผู้บริหารนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีตัวแทน ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทน โดย Jensen and Meckling (1976) ได้แบ่งประเภทของความขัดแย้งระหว่างตัวแทน (Agency Conflict) ออกเป็น 2 ประเภทคือความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร และความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นและเจ้าหน้าที่ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้บริหารจะได้ค่าตอบแทนเฉพาะเงินเดือนและไม่สามารถได้รับผลประโยชน์มากกว่านั้น แม้ว่าบริษัทจะมีผลกำไรมากเท่าไรก็ตาม ทำให้เป็นเหตุจูงใจให้ผู้บริหารจะไม่พยายามดำเนินงานที่เป็นประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยทฤษฎีตัวแทนเป็นทฤษฎีที่มีรากฐานทางความคิดมาจากแนวทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่าตัวแทนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากตัวการอาจแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อกิจการด้วยการใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายนั้นตัดวงผลประโยชน์ต่างๆ ให้เกิดแก่ตนเองและพวกพ้อง พฤติกรรมของตัวแทนในลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการเบียดบังผลประโยชน์ของตัวการ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกิจการต่างๆ มีลักษณะของโครงสร้างการถือหุ้นแตกต่างกัน ดังนั้น โครงสร้างการถือหุ้นจึงเป็นเหตุสำคัญทำให้กิจการต่างๆ ประสบกับปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน เช่น กิจการที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัวมักประสบปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนักลงทุนภายนอกและผู้บริหาร (Weinstein, 2012) ในทางตรงกันข้าม กิจการที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัวประสบกับปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างนักลงทุนภายนอกและผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกิจการ (Shleifer and Vishny, 1997)

ตามทฤษฎีตัวแทน ถ้าผู้ที่เป็นตัวแทนสามารถบริหารงานได้ดี เพิ่มความสามารถอย่างเต็มที่โดยไม่เอาผลประโยชน์ที่ควรเป็นของผู้ถือหุ้นมาเอาประโยชน์เป็นของตนเองและพวกพ้องเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้เกิดขึ้นกับกิจการ รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ในการบริหารงานอาจประสบกับปัญหาจากผู้บริหาร หรือตัวแทนในหลายประเด็น เช่น ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถไม่

เพียงพอ ผู้บริหารไม่อาจทำงานได้เต็มความสามารถ ผู้บริหารเอาผลประโยชน์ของกิจการมาเป็นของตนหรือพวกพ้อง เป็นต้น

องค์กรธุรกิจที่แบ่งแยกระหว่างผู้บริหารและเจ้าของมักประสบปัญหาเกี่ยวกับองค์กร เนื่องจากผู้บริหารไม่ต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ รวมทั้งผู้บริหารอาจใช้โอกาสดังกล่าว ในการหาผลประโยชน์เข้าตนเองแทนที่จะเป็นผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ของการกำหนดปัญหาที่เกิดจากองค์กรที่มีการแบ่งแยก ระหว่างผู้บริหารและเจ้าของ ดังต่อไปนี้

1. การขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of Interest): การเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนจนไปขัดแย้งต่อหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย

2. Moral Hazard Problem: เป็นปัญหาที่ตัวการหรือเจ้าของกิจการไม่สามารถแน่ใจว่าตัวแทนหรือผู้บริหารที่เลือกเข้ามาแล้วนั้นได้ใช้ความพยายามสูงสุดในการทำงานหรือไม่ หรือทำงานเต็มความสามารถหรือไม่

3. Averse Selection: เป็นปัญหาที่ตัวการหรือเจ้าของกิจการไม่สามารถแน่ใจว่าตัวแทนหรือผู้บริหารที่เลือกเข้ามาแล้วนั้นจะมีความสามารถในการบริหารงานได้สอดคล้องกับผลตอบแทนที่ได้รับหรือไม่

ลักษณะสัมพันธ์ในทางธุรกิจมักเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวการกับตัวแทน กล่าวคือ ตัวการ (ผู้ถือหุ้น) ได้ว่าจ้างตัวแทน (ผู้บริหาร) โดยจ่ายค่าตอบแทนเพื่อให้เข้ามาดำเนินงานให้ตน และตัวแทนจะต้องรายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงินของกิจการที่ตนรับผิดชอบ พร้อมทั้งส่งมอบผลประโยชน์ให้ตัวการในการแยกความเป็นเจ้าของจากการบริหารก่อให้เกิดความเกี่ยวพันตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทน โดยความผูกพันระหว่างกรรมการฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้นเป็นความรับผิดชอบอันเกิดจากความเชื่อใจและไว้วางใจต่อกัน โดยที่กรรมการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น ซึ่งการแยกดังกล่าวนี้ อาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ทำให้ต้องมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ข้อสงสัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ตามมา คือ การตรวจสอบการทำงานของตัวแทน ซึ่งก็คือผู้บริหารนั้นกระทำค่อนข้างยาก มีต้นทุนที่สูงและใช้เวลานาน วิธีหนึ่งที่ผู้ถือหุ้นสามารถใช้ในการตรวจสอบการบริหารงาน นั่นคือ ในฐานะผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นก็มีอำนาจที่จะกำหนดทิศทางการดำเนินงานของบริษัทผ่านการออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งก็จะสามารถโน้มน้าวการตัดสินใจของคณะกรรมการบริหารได้ นอกจากนี้ ยังมีกลไกที่เกี่ยวข้องรูปแบบหนึ่ง คือ กลไกการครอบครองกิจการ ซึ่งความเกรงกลัวในการถูกยึดอำนาจนี้ ทำให้ผู้บริหารทำงานอย่างมีความรับผิดชอบมากขึ้น เนื่องจากคณะกรรมการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น ดังนั้น คณะกรรมการต้อง

บริหารจัดการบริษัทด้วยความระมัดระวังและซื่อสัตย์สุจริตในฐานะตัวแทนผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของเงิน เพื่อที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท เพื่อสร้างความสามารถในการทำกำไรและมูลค่าหุ้นของกิจการ อีกทั้งคณะกรรมการจะต้องมีหน้าที่ของความจงรักภักดีและความยุติธรรมซึ่งจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นก่อนผลประโยชน์ส่วนตน นอกจากนี้ คณะกรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ การดูแล โดยจะต้องปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ อย่างผู้มีความระมัดระวังโดยคิดเสมือนว่าตนเป็นเจ้าของกิจการ

ตามทฤษฎีตัวแทน ก็คือ คณะกรรมการบริษัท ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายของบริษัทและรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอกนั้นเป็นของคณะกรรมการบริษัท ดังนั้น คณะกรรมการจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วย ในการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเฉพาะควรเน้น ไปที่ บทบาท หน้าที่และ โครงสร้างของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจอย่างเพียงพอรวมทั้งมีองค์ประกอบของ คณะกรรมการที่จะสามารถสร้างกลไกการถ่วงดุลอำนาจภายในได้อย่างเหมาะสม คณะกรรมการมี หน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับควบคุมดูแลให้ข้อชี้แนะในการประกอบธุรกิจแก่ฝ่ายจัดการ รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามที่นโยบายกำหนดไว้ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ให้แนวทางสำหรับคณะกรรมการในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ความยุติธรรม (Fairness) คณะกรรมการควรดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงาน ของฝ่ายจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม โดยไม่เอาเปรียบข้อได้เปรียบ หรือคำนึงถึงผลประโยชน์ของตัวเองหรือผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างเป็นธรรม

2. ความโปร่งใส (Transparency) คณะกรรมการและผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความ โปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ ทันเวลาและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ลงทุนภายนอก สามารถประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงได้

3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Responsibility) คณะกรรมการควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่ กำหนดไว้ด้วยความตั้งใจและมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งควรจะต้องเข้าร่วมประชุมอย่าง สม่ำเสมอ และปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

สรุป ทฤษฎีตัวแทนเป็นทฤษฎีแนวความคิดความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นตัวแทนตาม การมอบหมายของตัวการในการตัดสินใจโดยมุ่งหวังให้ตัวแทนใช้อำนาจตัดสินใจแทนตัวการและ สร้างผลประโยชน์สูงสุดให้แก่ตัวการ ถ้าหากตัวแทนใช้อำนาจเพื่อวัตถุประสงค์อื่นหรือเพื่อประโยชน์

ตนเองจะทำให้เกิดปัญหาตัวแทนขึ้น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขให้ลดลงได้โดยการใช้กลไกติดตามดูแล ซึ่งต้องเกิดต้นทุนตัวแทนขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวผู้บริหารจึงเกิดแรงจูงใจเลือกใช้วิธีการบัญชีที่เล็งเห็นผลว่าสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองเพื่อใช้จัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชีเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการและอาจส่งผลต่อการจัดการกำไรด้วยเช่นกัน

2.1.2 ทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ (Positive Accounting Theory)

Positive Accounting Theory มีแนวคิดเบื้องต้นว่าเพื่อให้บรรลุเงื่อนไขอันเกิดจากภาวะสัญญาที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย ผู้บริหารมักมีพฤติกรรมฉกฉวยโอกาสผ่านการเลือกใช้นโยบายบัญชีภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป Watts and Zimmerman (1986) ระบุว่า สมมติฐานที่กล่าวถึงแนวคิดที่เป็นแรงจูงใจสำคัญให้ผู้บริหารจัดการกำไรผ่านการเลือกนโยบายบัญชีที่เหมาะสมภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันเพื่อให้บรรลุเงื่อนไขอันเกิดจากภาวะสัญญาที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้จากทฤษฎีการบัญชีผลประโยชน์ของ Watts and Zimmerman (1986) แรงจูงใจที่ทำให้ผู้บริหารตัดสินใจเลือกใช้วิธีการทางบัญชีเพื่อจัดทำข้อมูลทางการเงินบัญชี จึงมีการแบ่งแนวคิดนี้ออกเป็น 3 สมมติฐาน ได้แก่

2.1.2.1 สมมติฐานการให้ผลตอบแทน (The Bonus Plan Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึงการให้แรงจูงด้วยผลตอบแทนพิเศษ (Bonus Plan) แก่ผู้บริหาร โดยผลตอบแทนดังกล่าวขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่สะท้อนศักยภาพการทำงานของผู้บริหาร ภายใต้สมมติฐานนี้ ผู้บริหารมีแรงจูงใจใช้ดุลพินิจเลือกนโยบายการบัญชีที่ช่วยเพิ่มระดับผลกำไรในงวดปัจจุบัน เมื่อผลตอบแทนของผู้บริหารสัมพันธ์กับตัวเลขกำไรที่รายงาน งบการเงินจึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการวัดผลการดำเนินงาน โดยการเปรียบเทียบตัวเลขผลประกอบการที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการอ้างอิงที่ได้ระบุไว้ในสัญญาของผลตอบแทนที่ทำไว้กับผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารย่อมมีแนวโน้มที่จะรับเอานโยบายการบัญชีที่หละหลวม (Liberal Accounting Policies) มาใช้ในการสร้างผลตอบแทนให้กับตัวเองที่สูงขึ้น ทั้งนี้ตามข้อสมมติฐานนี้ผู้บริหารมิได้มีแรงจูงใจที่จะสร้างผลประกอบการให้สูงขึ้นเสมอไป ในกรณีปีใดมีผลประกอบการที่ต่ำกว่าระดับเป้าหมายที่จะมีการจ่ายเงินโบนัส ผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะลดผลประกอบการในปีนั้นให้ต่ำลงหรืออาจรับรู้เป็นผลขาดทุนเพราะผู้บริหารทราบว่าโอกาสที่จะได้รับเงินโบนัสมีน้อยหรือไม่มีในปีนั้น โดยพฤติกรรมเหล่านี้เรียกว่าพฤติกรรมล้างบาง (Take an Earnings Bath) ทั้งนี้การล้างบางจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสร้างผลประกอบการในปีถัดมาให้สูงขึ้นได้ และจะทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างผลประกอบการได้ตามที่ปรารถนาเพื่อที่จะได้รับเงินโบนัสต่อไป

จากแนวคิดนี้ ผู้บริหารที่มีผลตอบแทนผูกติดกับผลประโยชน์ของบริษัทแล้ว จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหารในการดำเนินงานเนื่องจากผู้บริหารมีแรงจูงใจในการจัดการกำไรให้ได้ผลประโยชน์ที่สูงหรือต่ำมากกว่าความเป็นจริงเพียงเพื่อให้ตนเองได้รับผลตอบแทนและประโยชน์มากที่สุด โดยจะดูจากเกณฑ์ที่จะได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ของผู้บริหาร ถ้าปีใดมีแนวโน้มกำไรสูงกว่าเกณฑ์ที่จะได้รับผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ของผู้บริหาร ผู้บริหารก็จะจัดการกำไรให้ต่ำลง โดยเก็บส่วนที่เกินนั้นไว้ในรูปของการตั้งสำรองต่าง ๆ หรือรายการรอดตัดบัญชี ในขณะที่เดียวกันถ้าแนวโน้มกำไรต่ำกว่าเกณฑ์ก็จะรับรู้ผลกำไรในอนาคตเข้ามาเป็นปัจจุบัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการของผู้บริหารมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่า

2.1.2.2 สมมติฐานข้อตกลงในสัญญา (The Debt Covenant Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึงการกำหนดกฎเกณฑ์บางอย่างไว้ในเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ของผู้ถือหุ้นและผู้เป็นเจ้าของหนี้ ภายใต้สมมติฐานนี้ผู้ให้กู้ยืมเงินและผู้ที่เป็นเจ้าหนี้รายอื่น ๆ ย่อมมีความต้องการให้กิจการสร้างความน่าเชื่อถือหรือความเชื่อมั่นว่าจะมีความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามระยะเวลาที่ครบกำหนด ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ บรรดาเจ้าหนี้จึงต้องสร้างกฎเกณฑ์บางอย่างขึ้นในเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ในการบังคับกิจการที่เกี่ยวกับนโยบายการจ่ายเงินปันผล การควบกิจการ การจำหน่ายสินทรัพย์ และการรักษาอัตราส่วนทางการเงิน (เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน) ดังนั้น ตามสมมติฐานนี้จึงมีมุมมองว่า หากบริษัทใดกำลังที่จะฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ ผู้บริหารจะมีแรงจูงใจที่จะรับเอาแนวทางในการปฏิบัติทางบัญชีหรือการทำรายการจัดหาเงินนอกงบการเงินมาใช้ในการลดโอกาสที่จะกิจการจะต้องฝ่าฝืนเงื่อนไขเหล่านั้น โดยบริษัทที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนสูงจึงมีโอกาที่ผู้บริหารจะใช้ดุลยพินิจเลือกนโยบายการบัญชีที่ช่วยเพิ่มระดับของผลกำไรในงวดปัจจุบันเพื่อลดความน่าจะเป็นที่จะผิดสัญญาเงินกู้ยืมรวมถึงการลดโอกาสหรือต้นทุนอันเกิดจากภาวะล้มละลาย ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบจากการฝ่าฝืนข้อตกลงในสัญญาอาจถูกเจ้าหนี้พิจารณาเงื่อนไขในการให้กู้ใหม่ซึ่งจะทำให้ต้นทุนทางการเงินของบริษัทเพิ่มขึ้น และเข้าแทรกแซงการบริหารงานได้

2.1.2.3 สมมติฐานต้นทุนทางการเมือง (The Political Cost Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึงบริษัทที่รัฐบาลเชื่อว่ากำลังเอาเปรียบสาธารณชนและสร้างกำไรเท็จ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจึงเข้าตรวจสอบบริษัทว่ามีกำไรสูงเกินกว่าความเป็นจริงหรือไม่ เป็นการสร้างกดดันให้กับผู้บริหารในการ

จัดการกำไร แนวคิดภายใต้สมมติฐานนี้ คือ ในบริษัทขนาดใหญ่ ผู้บริหารจะเลือกใช้วิธีการทางบัญชี เพื่อต้องการให้กำไรที่รายงานซึ่งต้องบันทึกในงวดปัจจุบันเลือกไปเป็นกำไรในงวดอนาคต

Watts and Zimmerman (1986) ซึ่งให้เห็นว่า บริษัทขนาดใหญ่ต้องเผชิญกับกระบวนการทางการเมือง (Political Process) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบริษัทและทำให้เกิดต้นทุนทางการเมือง (Political Cost) มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เช่น บริษัทขนาดใหญ่มักจะถูกหน่วยงานกำกับดูแลเพียงเล็งในการดำเนินงานว่ามีการเอาเปรียบสาธารณชน หน่วยงานกำกับดูแลจึงเข้าตรวจสอบว่าได้มีการกระทำดังกล่าวจริงหรือไม่ บริษัทได้กระทำใด ๆ ที่ส่งผลต่อกำไรที่สูงขึ้นหรือสูงกว่าความเป็นจริงหรือไม่ ดังนั้น เมื่อบริษัทขนาดใหญ่มีแนวโน้มใช้วิธีการทางบัญชีที่ทำให้บริษัทรับรู้ผลกำไรในงวดปัจจุบันลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญกับแรงกดดันทางการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อกิจการ ซึ่งการตรวจสอบโดยหน่วยงานกำกับดูแลเป็นสาเหตุทำให้เกิดการจัดการกำไร

โดยสมมติฐานดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมของการกระทำที่เกิดประโยชน์ส่วนตัว (Bonus Plan Hypothesis) ผู้บริหารจะทำการเพิ่มผลกำไรของบริษัทเพื่อประโยชน์ส่วนตัวจากการได้รับผลตอบแทนจากกำไรที่เพิ่มขึ้นเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานให้แก่คณะกรรมการบริหาร เนื่องจากคณะกรรมการบริหารไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางเลือกที่ผู้บริหารเลือก (Political Cost Hypothesis) บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการตัดสินใจทางเลือกทางบัญชีที่จะทำการรายงานผลกำไรลดลงมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก และ The Debt Covenant Hypothesis จะใช้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นตัวชี้วัดระดับของบริษัท หากบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในระดับสูง ผู้บริหารจะใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อเพิ่มกำไรให้บริษัท เนื่องจากกำไรที่สูงขึ้นจะช่วยลดข้อจำกัดเรื่องหนี้และลดต้นทุนจากการผิดสัญญาชำระ

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้น (Ownership Structure)

โครงสร้างผู้ถือหุ้นมี 2 ลักษณะที่สำคัญคือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัว (Dispersed Ownership Structure) และโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัว (Concentrated Ownership Structure) ลักษณะโครงสร้างของผู้ถือหุ้นที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุสำคัญดังนี้

2.1.3.1 บริษัทที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัว ประกอบด้วยผู้ถือหุ้นจำนวนมากราย และแต่ละรายมีสัดส่วนการถือหุ้นจำนวนน้อย ดังนั้น จึงไม่มีผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงมากพอที่จะเข้าควบคุมบริษัทได้ผู้ถือหุ้นจึงมีสถานะเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย Denis and McConnell (2003) ระบุว่า กิจการที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายมักจะบริหารงานโดยผู้บริหารมืออาชีพ โครงสร้างลักษณะนี้พบได้ในประเทศที่มีตลาดทุนขนาดใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษ (Denis and McConnell, 2003;

Franks, Mayer and Rossi, 2005; Franks, Mayer and Wagner, 2006) ซึ่งเป็นตลาดทุนที่พัฒนาแล้ว บริษัทในโครงสร้างลักษณะนี้มักอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมกิจการเป็นระบบภายนอก (Outsider Systems) (Frank and Mayer, 2001) หรือระบบที่มีตลาดเป็นศูนย์กลาง (Market Centered Systems) (La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer and Vishny, 1999; Denis and McConnell, 2003) เป็นไปตามที่ Frank and Mayer (2001) ที่ระบุว่าลักษณะของระบบภายนอกคือตลาดทุนต้องมีขนาดใหญ่และมีสภาพคล่องสูง ทำให้นักลงทุนสามารถสะท้อนข้อมูลข่าวสารที่รับรู้ออกมาในรูปของราคาหลักทรัพย์ได้ รวมถึง Leuz (2009) อภิปรายว่าระบบภายนอกความเป็นเจ้าของกระจายไปสู่ให้นักลงทุนจำนวนมาก นักลงทุนจึงไม่มีสิทธิพิเศษใด ๆ ในการเข้าถึงข้อมูลที่มากกว่ากัน นักลงทุนจำเป็นต้องได้รับการปกป้องโดยสัญญาที่มีความชัดเจนแน่นอน (Explicit Contracts) สิทธิที่มีความครอบคลุมเพียงพอ (Extensive Rights) และระบบกฎหมายที่ทำหน้าที่อย่างดี (Well-Functioning Legal System) โดยการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลจะ ช่วยขจัดปัญหาความไม่เสมอภาคของข้อมูลและช่วยให้นักลงทุนสามารถติดตามสิทธิเรียกร้องทางการเงินของตนได้ ซึ่งบริษัทที่มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจายตัวแบ่งแยกความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุมกิจการอย่างชัดเจน (Shleifer and Vishny, 1996) เช่นเดียวกับที่ Jensen and Meckling (1976) กล่าวว่าผู้ถือหุ้นมอบอำนาจควบคุมบริษัทแก่ผู้บริหาร โดยคาดหวังว่าผู้บริหารจะสร้างผลประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งเมื่อผู้บริหารบริหารบริษัทแต่ไม่ได้มีส่วนได้เสียใด ๆ ในมูลค่าบริษัทที่เพิ่มขึ้น ผู้บริหารอาจเกิดแรงจูงใจนำทรัพยากรนั้นไปสร้างผลประโยชน์แก่ตนเอง ดังนั้น กิจการควรให้ผู้บริหารมีส่วนได้เสียในกิจการโดยเข้าถือหุ้นในสัดส่วนที่มากพอเพื่อลดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น แนวความคิดของการทำให้ผลประโยชน์ของตัวแทนเป็นไปในทิศทางเดียวกับตัวการนำไปสู่สมมติฐานการมีผลประโยชน์ในทิศทางเดียวกัน (Convergence of Interest Hypothesis) อย่างไรก็ตาม Morck, Shleifer and Vishny (1988) เห็นว่าเมื่อผู้ถือหุ้นภายในหรือผู้บริหารถือหุ้นในสัดส่วนที่สูงจนถึงระดับหนึ่ง ผู้บริหารย่อมใช้สิทธิออกเสียงเพื่อรักษาผลประโยชน์และความมั่งคั่งของตนเอง (Self Exploitation)

2.1.3.2 โครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว กรณีรัตน์ บุญญวัฒน์ และศักดา มาฉวนพัฒน์ (2554) กล่าวว่าบริษัทที่มีโครงสร้างแบบนี้มักพบมากในบริษัทในประเทศแถบเอเชียและยุโรปบางประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทย และประเทศเยอรมัน งานวิจัยช่วงหลังพบว่าโครงสร้างแบบนี้ยังคงมีอยู่ในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน (Holderness and Sheehan, 1988) เนื่องจากลักษณะของการดำเนินธุรกิจเป็นแบบครอบครัวมาตั้งแต่เริ่มต้นซึ่งมีผู้ก่อตั้งเป็นบุคคลภายในครอบครัว และยังคงอำนาจการบริหารไว้โดยการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท การตัดสินใจลงทุนของผู้ลงทุนภายนอกมาจากความ

เชื่อมั่นในกลุ่มของผู้ถือหุ้นใหญ่ ลักษณะของโครงสร้างการถือหุ้นแบบนี้คือบริษัทจะมีผู้ถือหุ้นรายหนึ่งหรือหลายรายที่มีจำนวนหุ้นและสิทธิออกเสียงที่มีสาระสำคัญ โดยเรียกว่าผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ (Controlling Shareholders) โดยส่วนใหญ่ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารและกำหนดนโยบายของบริษัท เช่น ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหาร เป็นต้น ข้อดีของโครงสร้างแบบนี้ คือ ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการมีส่วนได้เสียในบริษัทในสัดส่วนที่มาก ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่ผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้มักให้ความสำคัญกับการบริหารงานของบริษัทอย่างใกล้ชิดกว่าโครงสร้างการถือหุ้นกระจายตัว (Holderness, 2003) ข้อเสียของโครงสร้างแบบนี้ คือผู้มีอำนาจควบคุมสามารถเข้าแทรกแซงการบริหารงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายสำคัญในบริษัทได้ง่าย นอกจากนี้โอกาสที่ผู้ถือหุ้นรายย่อยอื่นจะรวบรวมสิทธิออกเสียงให้เพียงพอในมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องที่ขัดแย้งกับผู้มีอำนาจควบคุมจะน้อยลงหรือเป็นไปได้ไม่ได้ในทางปฏิบัติ โครงสร้างการถือหุ้นแบบนี้จึงมีลักษณะที่รวมกันอยู่ระหว่างความเป็นเจ้าของและอำนาจการควบคุมกิจการ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีลักษณะโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว เนื่องจากผู้ก่อตั้งเป็นบุคคลภายในครอบครัวและลักษณะการประกอบธุรกิจเป็นแบบครอบครัวมาตั้งแต่เริ่มต้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่ก็ยังคงรักษาอำนาจการบริหารไว้ด้วยการกระจุกตัวของการถือหุ้นมีข้อดีในด้านความคล่องตัวในการบริหารงานและผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะมีความผูกพันกับบริษัท รวมทั้งมีแนวโน้มจะคำนึงถึงผลประโยชน์และความอยู่รอดของบริษัทในระยะยาว โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นที่เป็นครอบครัว ผู้ก่อตั้งบริษัทมีความสัมพันธ์ที่ทำให้รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจผู้บริหารลดลงทำให้การจัดการกำไรลดลง

นอกจากนี้ การแบ่งโครงสร้างผู้ถือหุ้นในงานวิจัยก่อนหน้านี้ ยังสามารถแบ่งได้ ดังนี้

โครงสร้างการถือหุ้น (Ownership Structure) โครงสร้างการถือครองหุ้นสะท้อนได้ถึง การกระจายอำนาจการบริหาร โดยการมีผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม (Controlling Shareholder) จะส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการเมื่อผู้ถือหุ้นมีความต้องการไม่สอดคล้องกับผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ (Shleifer and Vishny, 1997) โดยผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจตัดสินใจกระทำใดๆ คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตน เช่น การนำหลักทรัพย์ของกิจการไปค้ำประกันเงินกู้ของตนเองจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม La Porta et al. (1999) กล่าวว่าในประเทศที่มีกฎหมายปกป้องสิทธิผู้ถือหุ้น การถือหุ้นโดยผู้ที่มีอำนาจในการควบคุมไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการ แต่กลับให้ผลดีขึ้นเนื่องจากช่วยลดต้นทุนตัวแทน (Agency Cost) เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมจะคอยตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร

นอกจากนั้น การทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. ผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะเป็นครอบครัว (Family Controlled)
2. ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Ownership)
3. ผู้ถือหุ้นโดยนักลงทุนสถาบัน (Institutional Ownership)
4. ผู้ถือหุ้นรายย่อย (Free float)
- และ 5. ผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการบริหาร (Managerial Ownership)

1. ผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะเป็นครอบครัว (Family Controlled) โครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็นแบบครอบครัวจะมีลักษณะการถือหุ้นในบริษัทในเครือที่ค่อนข้างซับซ้อน ทำให้เกิดโอกาสแตกต่างในสิทธิในกระแสเงินสดและสิทธิในการออกเสียงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอำนาจในการควบคุมเป็นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีอำนาจควบคุมเพียงไม่กี่รายซึ่งเป็นลักษณะการถือหุ้นตามโครงสร้างหุ้นแบบกระจุกตัว สำหรับรูปแบบการถือหุ้นในลักษณะเช่นนี้ ก็จะไม่มียกเว้นที่จะสามารถช่วยปกป้องมิให้ผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อยถูกโอนถ่ายไปเป็นผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมเหล่านั้น เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมอาจทำการตัดสินใจใดๆ ที่คำนึงถึงเฉพาะผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น โดยที่การตัดสินใจดังกล่าวมีส่วนมาขัดขวางการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นรายย่อยและผู้ลงทุนภายนอกอื่นๆ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมมักนำมาใช้เพื่อโอนถ่ายผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาเป็นของตนเอง

2. ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Ownership) กิจการที่มีผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมเป็นบุคคลหรือกิจการต่างชาติมีหลายปัจจัยที่ส่งผลคือ กิจการจะได้รับประโยชน์จากการได้รับเทคโนโลยีความรู้ใหม่ และได้รับประโยชน์จากการลงทุนจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนจากหน่วยงานภาครัฐ เมื่อมีการลงทุนจากต่างชาติจะส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีอันเป็นวิทยาการซึ่งเป็นองค์ความรู้ในแขนงที่คนไทยยังไม่มีความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในระดับที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้นจึงถือว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นนักลงทุนภายนอกที่ เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ จึงมีแรงจูงใจในการติดตามผลการดำเนินงานของกิจการอย่างใกล้ชิดสามารถช่วยปกป้องและขัดขวางพฤติกรรมการจัดการกำไรของผู้บริหารได้ แต่ในขณะเดียวกัน อาจเกิดข้อเสียเปรียบในการติดตามการบริหารงานของผู้บริหารซึ่งทำได้ยากเนื่องจากไม่ได้อยู่ในประเทศไทย โดยมีการศึกษาวิจัยจำนวนมากได้ใช้สัดส่วนการถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติเป็นตัววัดโครงสร้างผู้ถือหุ้นจำนวนมากในต่างประเทศ เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลหรือบริษัทต่างชาติที่เข้ามาถือหุ้นของบริษัทโดยใช้เปอร์เซ็นต์ของจำนวนหุ้นของบริษัทที่ถือโดยนักลงทุนต่างชาติ (Gurbuz and Aybar, 2010; Kolasa, Rubaszek and

Taglioni, 2010) เพื่อลดปัญหาที่ไม่เป็นระเบียบตามข้อกำหนดของข้อมูล โดยทำการกำหนดนักลงทุนต่างชาติที่มีสัญชาติอื่นที่ไม่ใช่สัญชาติไทยทั้งในรูปของบุคคลหรือกลุ่มบริษัท

3. ผู้ถือหุ้นโดยนักลงทุนสถาบัน (Institutional ownership) การถือหุ้นโดยผู้ลงทุนสถาบัน เช่น กองทุน บริษัทประกัน สถาบันการเงิน จะเปรียบเสมือนกระบวนการตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารจึงทำให้เกิดปัญหาการขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างตัวการ (Principal) และตัวแทน (Agency) ซึ่งทำให้ผู้บริหารถูกควบคุมอำนาจไม่ให้ผู้บริหารสามารถนำเงินไปใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวได้ในระดับหนึ่งและทำให้ผู้ถือหุ้นไม่ต้องเสียต้นทุนในการตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของผู้บริหารมากนัก นักลงทุนสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของการวัดโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม นักลงทุนสถาบันจะช่วยลดปัญหาที่ไม่เป็นระเบียบของบริษัท (Hadani, Goranova and Khan, 2011)

4. ผู้ถือหุ้นรายย่อย (Free float) ผู้ถือหุ้นรายย่อยเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่สามารถเข้าบริหารกิจการได้หรือตรวจสอบการทำงานของกิจการอย่างใกล้ชิดหากกิจการมีผู้ถือหุ้นรายย่อยเป็นจำนวนมาก กิจการจะทำการเลือกจ่ายเงินปันผลเพื่อลดความเสี่ยงการถ่ายโอนการถือครองหุ้น (Expropriation) สอดคล้องกับ La porta et al. (2000) จำนวนผู้ถือหุ้นภายนอกที่เพิ่มขึ้นจะทำให้กิจการมีการจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดมากขึ้น

5. ผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการบริหาร (Managerial Ownership) ตามทฤษฎีของตัวแทน (Agency Theory) ให้เหตุผลว่าการแบ่งแยกระหว่างการเป็นเจ้าของหุ้นและการควบคุมบริษัทมหาชนจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้น ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารมีแรงจูงใจที่จะเพิ่มความมั่งคั่งให้กับตัวเอง เมื่อสัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการบริหารเพิ่มขึ้นผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้บริหารจะเริ่มบรรจบกัน ดังงานวิจัยของ Juhmani (2013) ได้ระบุว่า การมีผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการบริหารจะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งก็หมายความว่าองค์กรหรือบริษัทจะมีผลการดำเนินงานที่ดี

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Board member)

ตามทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) ได้อธิบายถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้ถือหุ้นและฝ่ายบริหาร โดยความขัดแย้งดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ถือหุ้นได้ นอกจากนั้นการดำเนินงานของผู้บริหารหรือคณะกรรมการยังส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น ซึ่งเจ้าของกิจการไม่สามารถบริหารงานได้เพียงบุคคลคนเดียว ดังนั้น

จึงต้องมีบุคคลที่เข้ามาช่วยในการบริหารงานแทนเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น จึงมีการแต่งตั้งกรรมการเป็นผู้แทนมีหน้าที่บริหารบริษัทในรูปของคณะกรรมการ

ปัญหาระหว่างตัวการและตัวแทนส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเป็นการส่งเสริมให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดี และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ถือหุ้นและนักลงทุน มีงานวิจัยในอดีตได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะคณะกรรมการและผลการดำเนินงานของกิจการ พบว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการต่างชาติสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมีความรู้ความเชี่ยวชาญในบริษัทที่แตกต่างจากคณะกรรมการในประเทศ นอกจากนี้คณะกรรมการต่างชาติยังถูกมองว่ามีความเป็นอิสระและสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการได้ รวมทั้งประเด็นดังกล่าวกำลังถูกให้ความสนใจในต่างประเทศ รวมทั้งการมีคณะกรรมการต่างชาติในบริษัทนั้นเป็นไปตามทฤษฎีการพึ่งพาทรัพยากร (Resource Dependency Theory) (Chen et al., 2008; Marimuthu and Kolandaisamy, 2009; Sridharan and Marsinko, 1997) และยังสามารถอธิบายถึงข้อดีของคณะกรรมการต่างชาติในเรื่องของการมีคุณสมบัติที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ อาจมีความรู้ความสามารถในอุตสาหกรรมอย่างรอบด้าน รวมทั้งความแตกต่างของความรู้ของกรรมการแต่ละภูมิภาคแต่ละคน โดยกรรมการต่างชาติสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วยความเชี่ยวชาญที่หลากหลายซึ่งกรรมการในประเทศอาจมีไม่เพียงพอ (Chen et al., 2008) รวมถึง Oxelheim and Randoy (2003) กล่าวว่า คณะกรรมการต่างชาติสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติ และสามารถจัดการอย่างเป็นมืออาชีพเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีที่สุด นอกจากนี้ Ujunwa (2012) ยังพบว่าจำนวนคณะกรรมการต่างชาติหรือสัญชาติอื่นส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

ดังนั้น ลักษณะของคณะกรรมการที่ได้อธิบายไว้ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ซึ่งต้องมีลักษณะเฉพาะ เช่น ความหลากหลายเชื้อชาติ ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการสร้างผลการดำเนินงานที่ดีให้กับบริษัท งานวิจัยในครั้งนี้จึงสนใจศึกษาผลกระทบของคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงาน และมองว่าบริษัทต่าง ๆ อาจต้องมีโครงสร้างของคณะกรรมการใหม่ที่มีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีพลังและความสามารถในการขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน และมูลค่าเพิ่มตามความคาดหวังของผู้ลงทุน การที่กิจการมีคณะกรรมการที่มีความสามารถ มีความเป็นผู้นำ เป็นอิสระ มีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้า และสนใจวิธีการที่จะกำกับดูแลในการบริหารบริษัทให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยแรงสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ผู้บริหาร และกรรมการที่เป็นบุคคลภายใน จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนและตลาดทุน (ยุทธ วรรณัทราร, 2557)

2.1.5 แนวคิดของการจัดการกำไร (Earnings Management)

2.1.5.1 ความหมายของการจัดการกำไร

Davidson, Stickney and Weil (1987) (อ้างถึงใน นิพนธ์ โพธิ์วิจิตร, พิรุณา ไบโลวัต และ จิตติมา สิทธิพงษ์พานิช, 2555) ให้ความหมายของการจัดการกำไรว่า คือ กระบวนการของวิธีการกระทำต่างๆ อย่างมีเจตนาซึ่งกระทำอยู่ภายใต้ขอบเขตของหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles) เพื่อให้ระดับของกำไรที่รายงาน (Level of Reported Earnings) เป็นไปตามที่ต้องการ ในขณะที่ Schipper (1989) ให้ความหมายของการจัดการกำไรคือ การเข้าแทรกแซงกระบวนการจัดทำรายงานการเงินที่ต้องนำเสนอต่อบุคคลภายนอก (External Financial Reporting Process) ด้วยความตั้งใจ โดยการกระทำดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว (Private Gain) เป็นประเด็นสำคัญและยังได้กล่าวโดยขยายเกี่ยวกับคำนิยามของการจัดการกำไรครอบคลุมไปถึงการจัดการกำไรที่แท้จริง (Real Earnings Management) คือ การจัดการกำไรที่แท้จริงทำให้บรรลุผลได้ โดยการกำหนดจังหวะเวลา (Timing) ที่ใช้ในการตัดสินใจลงทุนหรือจัดหาเงิน (Investment or Financing Decisions) เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกำไรที่รายงาน (Reported Earnings) หรือเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบใด ๆ ของกำไรที่รายงาน การกระทำดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทำให้กำไรที่รายงาน ซึ่งช่วยลดความผันผวนของกำไรออกไปได้ในหลายงวดบัญชี ส่วน Healy and Wahlen (1999) ให้ความหมายของการจัดการกำไรว่า การจัดการกำไรเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting) และการจัดโครงสร้างรายการค้า (Structuring Transactions) เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการทางการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจ (Contractual Outcomes) ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวเลขทางบัญชีที่รายงาน (Reported Accounting Numbers) สำหรับ Ronen and Yaari (2008) ได้แบ่งคำจำกัดความของการจัดการกำไรเป็นใน 3 ลักษณะ โดยแบ่งการแสดงควมหมายในรูปแบบของสี 3 สี คือ สีขาว สีดำ และสีเทา (1) สีขาว คือ การจัดการกำไรที่เป็นประโยชน์ ช่วยเพิ่มความโปร่งใสของรายงานทางการเงิน ซึ่งการจัดการกำไรใช้ประโยชน์จากความยืดหยุ่นในการเลือกการจัดการบัญชีเพื่อส่งสัญญาณข้อมูลส่วนตัวของผู้จัดการเกี่ยวกับกระแสเงินสดในอนาคต (2) สีดำ คือ การจัดการกำไรที่เป็นอันตราย เกี่ยวข้องกับการบิดเบือนความจริงและตกแต่งรายงานทางการเงินอย่างแท้จริง ซึ่งก็คือการจัดการกำไรโดยการใช้นิเทศเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนหรือ

ลดความโปร่งใสของรายงานทางการเงิน (3) สีเทา คือ การจัดการรายงานภายในขอบเขตของการปฏิบัติ ตามมาตรฐานซึ่งอาจเป็นทั้งการฉวยโอกาสหรือการเพิ่มประสิทธิภาพ นั่นก็คือการเลือกวิธีปฏิบัติทาง บัญชีที่มีทั้งการฉวยโอกาสเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้บริหารเท่านั้นหรือมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ

จากคำนิยามข้างต้น การจัดการกำไร หมายถึง ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการเลือกวิธีปฏิบัติ ทางบัญชีต่างๆ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแก้ไขรายการทางการเงินเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจซึ่งมาจากตัวเลขทางบัญชีที่รายงานเพื่อให้ระดับ ของกำไรที่รายงานตามที่ต้องการด้วยความตั้งใจ โดยการกระทำดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิด ผลประโยชน์ส่วนตัว

2.1.5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการกำไร

การที่ผู้บริหารใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างมีเจตนาต่อกรรายงานทางการเงินถือเป็นการกระทำที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ระดับของกำไรเป็นไปตามที่ต้องการ (Davidson, Stickney and Weil, 1987) (อ้างถึงใน Schipper, 1989) ส่วน Schipper (1989) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารเข้าแทรกแซงกระบวนการ จัดทำรายงานทางการเงินซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับการดำเนินงานที่มีความเป็นกลางตามปกติและ ผู้บริหารใช้การจัดการกำไรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกำไรที่รายงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว รวมถึง Healy and Wahlen (1999) การที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียเกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท

เมื่อผู้บริหารตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีหรือวิธีการประมาณการใด ๆ แล้ว ส่งผลให้เกิดสัญญาณที่น่าเชื่อถือต่อผลการดำเนินงานของกิจการ Healy and Wahlen (1999) แสดง ความเห็นว่า ในกรณีที่การตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพแล้ว เมื่อผู้บริหารใช้ประมาณการทาง การบัญชี เช่น การประมาณการลูกหนี้การค้า เป็นต้น ถ้าหากข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงการประมาณการที่ น่าเชื่อถือของกระแสเงินสดที่กิจการสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าได้ และยังคงสนับสนุนอีก ว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในลักษณะเช่นนี้ไม่เข้าข่ายของการจัดการกำไร รวมถึง Leuz (2010) กล่าวว่า การใช้ดุลยพินิจในการรายงานมีทั้งข้อดีและข้อพึงระมัดระวัง เช่น การใช้ดุลยพินิจในการ รายงานทำให้บุคคลภายในสามารถสื่อสารข้อมูลภายในกิจการและปรับรายงานให้เหมาะสมเพื่อให้ สามารถสะท้อนสภาพที่เป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้าม การใช้ดุลยพินิจในการรายงานอาจทำ ให้บุคคลภายในแสวงหาโอกาสกระทำกรต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่น 1. บุคคลภายในอาจใช้ดุลยพินิจ ในการรายงานเพื่อปิดบังผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี 2. ปรับแต่งกำไรให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือ 3. หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เข้าข่ายละเมิดเงื่อนไขต่าง ๆ ในสัญญา นอกจากนี้ สุวาริ

เลิศลักษณ์ โสภณ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2557) ได้ศึกษากลุ่มธุรกิจธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีพฤติกรรมการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงผลขาดทุนและหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ลดลง โดยตกแต่งกำไรผ่านการใช้รายการบัญชีการกันเงินสำรองหนี้สูญและรายการบัญชีกำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ ซึ่งพบว่ามีกรณีการตกแต่งกำไรผ่านบัญชีรายการกันเงินสำรองหนี้สูญอาจเนื่องมาจากรายการกันเงินสำรองหนี้สูญเป็นรายการคงค้างที่ใหญ่ที่สุดของธนาคารและเป็นรายการที่ผู้บริหารธนาคารสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามนโยบายของผู้บริหาร ส่วนรายการบัญชีกำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ไม่พบว่ามีกรณีการตกแต่งกำไร

จากวัตถุประสงค์ของการจัดการกำไรที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารที่จะทำให้รายงานทางการเงินเป็นไปในทิศทางที่ต้องการซึ่งอาจจะเกิดความเสียหายในการรับรู้ข้อมูลของผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนภายนอก โดยการใช้อดุลยพินิจของผู้บริหารนั้นจะมาจากการกระทำต่าง ๆ ในกิจกรรมทางการเงินและบัญชี ซึ่งลักษณะของการจัดทำรายงานทางการเงินตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มีวัตถุประสงค์โดยทั่วไปในเรื่องผลการดำเนินงานที่ถูกต้องอันด้วยการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

2.1.5.3 เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2562) มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน ระบุว่า “กิจการต้องจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง” ซึ่งตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) (Conceptual Framework for Financial Reporting (Bound volume 2015)) ให้ความหมายไว้ว่า เกณฑ์คงค้าง หมายถึง การรับรู้หรือบันทึกรายการทางบัญชีจากหลักการเกิดขึ้นของรายการหรือเหตุการณ์นั้นๆ โดยไม่คำนึงว่ามีการรับเงินหรือจ่ายเงินเกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้โดยยึดหลักพึงรับและพึงจ่ายซึ่งถือเป็นสิทธิทางกฎหมาย โดยการบันทึกรายการและนำเสนอข้อมูลในงบการเงินในงวดที่เกิดรายการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

1. รายการคงค้าง (Accruals)

รายการคงค้าง หมายถึง รายการที่เกิดขึ้นจากการบันทึกบัญชีตามหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย โดยใช้หลักเกณฑ์ความเกี่ยวพันโดยตรงระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นกับรายได้ที่ได้มาจากรายการเดียวกัน ซึ่งกำหนดให้กิจการต้องรับรู้รายได้พร้อมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีเดียวกัน แม้ว่าจะยังไม่ได้รับหรือจ่ายเงินสดออกไปก็ตาม

2. รายการคงค้างทั้งหมด (Total Accruals)

รายการคงค้างทั้งหมด หมายถึง รายการที่แสดงภายใต้หลักเกณฑ์พึงรับพึงจ่ายที่จะสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงจากการคำนึงถึงงวดเวลาที่เกิดรายการขึ้น โดยไม่คำนึงถึงว่ารายได้หรือค่าใช้จ่ายนั้นจะได้รับหรือจ่ายเป็นเงินสดแล้วหรือไม่ ดังนั้น ถ้าไรสุทธิของกิจการใด ๆ จะประกอบไปด้วยกำไรจากการดำเนินงานที่เป็นกระแสเงินสดและกำไรที่มาจากรายการคงค้าง หากแต่รายการคงค้างที่มีคุณภาพจะลดความผันผวนของกำไรกับกระแสเงินสด (Dechow, 1994) และหากมีรายการคงค้างมากกว่าปกติ (Abnormal Accruals) ก็จะลดความน่าเชื่อถือของกำไรจากเกณฑ์คงค้าง รวมถึงจะมีความแตกต่างระหว่างกำไรจากเกณฑ์คงค้างและกระแสเงินสด โดยที่ Sloan (1996) กล่าวว่าหากกิจการมีกำไรจากกระแสเงินสดมากกว่ากำไรจากรายการคงค้างจะแสดงถึงควมมีเสถียรภาพของกำไรที่ดี แต่กำไรจากรายการคงค้างจะให้ข้อมูลที่มองไปข้างหน้าได้ดีกว่ากำไรที่คำนวณได้จากเกณฑ์เงินสด เนื่องจากเป็นกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของกิจการที่แท้จริงในแต่ละงวดเวลา

คุณภาพของรายการคงค้าง หมายถึง ความสามารถของรายการคงค้างในการสะท้อนกระแสเงินสดในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้ดี และไม่ได้เกิดจากการตกแต่งกำไรของผู้บริหาร (ณัฐชานนท์ โคมุทพุดพิงศ์, 2557)

รายการคงค้างสามารถจัดประเภทได้เป็น 2 รูปแบบคือ (Junhom, 2011)

1. แบ่งตามระยะเวลา ได้แก่ รายการคงค้างระยะสั้น และ รายการคงค้างระยะยาว ดังนี้

1.1 รายการคงค้างระยะสั้น (Current Accruals) เป็นรายการคงค้างที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เช่น การรับรู้รายได้รับล่วงหน้า เป็นต้น

1.2 รายการคงค้างระยะยาว (Non-Current Accruals) เป็นรายการคงค้างที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิไม่หมุนเวียน เช่น การชะลอตัดค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

2. แบ่งตามการควบคุมของฝ่ายบริหาร ได้แก่ รายการคงค้างจากการดำเนินงานตามปกติ และ รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร ดังนี้

2.1 รายการคงค้างจากการดำเนินงานตามปกติ (Non-discretionary Accruals) คือ รายการคงค้างที่เกิดขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจปกติ ซึ่งเป็นรายการคงค้างที่ผู้บริหารไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ลูกหนี้การค้า ซึ่งเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจและธรรมเนียมของอุตสาหกรรมนั้น เป็นต้น

2.2 รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) คือ รายการคงค้างที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการกำหนดตัวเลขหรือเลือกนโยบายบัญชี เช่น การเลือกใช้วิธีคิดค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

รายการคงค้างโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร หมายถึง รายการคงค้างที่ผู้บริหารสามารถควบคุมได้โดยการใช้อดุลยพินิจของผู้บริหารเองในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่จะรับรู้มูลค่าของรายการ และช่วงเวลาที่เลือกจะบันทึกบัญชี อันได้แก่ รายการคงค้างที่ต้องอาศัยการประมาณการต่าง ๆ เช่น ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ การประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ สารองค่าเผื่อสินค้าล้าสมัยหรือประมาณการหนี้สินซึ่งรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของผู้บริหารอาจเป็นรายการคงค้างที่ผิดปกติ (Abnormal Accruals) อันเนื่องจากการตัดสินใจต่างๆ เป็นการกระทำเพื่อจัดการกับกำไรหรือขาดทุนในงวดปัจจุบัน โดยใช้ช่วงระยะเวลาของรายงานทางการเงินมาเป็นเงื่อนไขเพื่อใช้ในการรับรู้กำไรหรือขาดทุนให้เป็นไปตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานบัญชีที่ปฏิบัติได้

โดยงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกำไรมักศึกษารายการคงค้างที่จัดแบ่งประเภทตามการควบคุมของฝ่ายบริหาร โดยมองว่ารายการคงค้างจากการดำเนินงานตามปกติเป็นส่วนที่ทำให้แจ้งการเงินสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการได้ดียิ่งขึ้น แต่รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารนั้นเป็นส่วนที่แสดงถึงการบิดเบือนผลการดำเนินงานหรือเป็นการตกแต่งกำไรนั่นเอง

2.1.5.4 การวัดการจัดการกำไรในอุตสาหกรรมธนาคาร

การวัดการจัดการกำไรในอุตสาหกรรมธนาคาร มีแบบจำลองที่ได้รับการพัฒนาสำหรับการคำนวณรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (DAs) ในภาคธนาคาร ส่วนใหญ่คำนึงถึงค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และกำไร(ขาดทุน)ที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุน (Beatty et al., 2002; Beaver and Engel, 1996; Collins, Shackelford and Wahlen, 1995; Wahlen, 1994) ในขณะที่ Gunther and Moore (2003) ใช้หนี้สงสัยจะสูญเป็นเครื่องมือในการวัด income smoothing ที่ผู้จัดการใช้อำนาจการใช้อดุลยพินิจในการจัดการกับจำนวนหนี้สงสัยจะสูญและมีการแสดงผลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับการศึกษาของ Beatty and Liao (2011); Bushman and Williams (2012) ที่แสดงให้เห็นว่าหนี้สงสัยจะสูญ และกำไร(ขาดทุน)ที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุนมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติการจัดการกำไรในธนาคาร โดย Beatty, Bin and Petroni, (2002) ได้ทำการศึกษาธนาคารในสหรัฐอเมริกาที่เป็นธนาคารของรัฐและธนาคารเอกชน โดยการพิจารณาปัจจัยเฉพาะของธนาคารที่แตกต่างกันที่เกี่ยวข้องกับเงินให้สินเชื่อและผลกำไรระยะสั้น โดยที่ธนาคารใช้ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหาร (DLLPs) เพื่อให้ตัวเลขกำไรราบเรียบขึ้น (Smooth) ซึ่งเป็นการรักษาค่าแห่งทางการตลาด และจากผลการค้นพบของ Beatty et al. (2002) ได้สนับสนุนแบบจำลองเฉพาะของธนาคารสำหรับการระบุแนวทาง

การจัดการกำไรโดยการคำนวณรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals: DAs) ในธนาคาร และยังระบุว่าในผู้บริหารหรือผู้จัดการธนาคารส่วนใหญ่ใช้อำนาจตามดุลยพินิจในการจัดการกำไรซึ่งมีอิทธิพลต่อผลกำไรของธนาคารที่รายงานผ่านการใช้จ่ายเพื่อหนี้สงสัยจะสูญและกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุน และมีแนวโน้มที่จะจัดการกำไรให้ลดลงโดยการเพิ่มหนี้สงสัยจะสูญ และในทางกลับกัน ทำให้กำไรเพิ่มขึ้นโดยลดหนี้สงสัยจะสูญ (Iannotta and Kwan, 2013) ซึ่งจะแตกต่างจากงานวิจัยของ Sarkar, Sarkar and Sen (2008) ทำการศึกษาของธนาคารอินเดีย ใช้วิธีในการระบุสถานะของแนวทางการปฏิบัติการจัดการกำไรผ่านความสัมพันธ์เป็นระยะในธนาคารกับการวิเคราะห์แนวโน้มโดยไม่ต้องใช้รูปแบบเฉพาะใด ๆ อย่งไรก็ตามจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การระบุการจัดการกำไรในภาคธนาคารเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงข้อกำหนดของธนาคารและผลกำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์

การวัดการจัดการกำไรมีโมเดลที่นิยมใช้ คือโมเดลของ modified Jones เป็นแบบจำลองสมมติว่าเกณฑ์คงค้างทั้งหมด (ส่วนประกอบที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนด) เป็นประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงรายได้ การปรับเปลี่ยนการรับชำระหนี้ และขอบเขตของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีการคิดค่าเสื่อมราคา ตลอดจนความต้องการเงินทุนหมุนเวียนเป็นฐานการขายซึ่งรายรับและสินทรัพย์สุทธิมียอดคงค้างตามดุลยพินิจของผู้จัดการ แต่โมเดลของ modified Jones ไม่เหมาะสมกับธนาคารและสถาบันการเงิน เพราะฉะนั้น จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนโมเดลในการวัดการจัดการกำไรให้เหมาะสมที่สุดกับการศึกษาในธนาคารและสถาบันการเงิน ซึ่งได้โมเดลของ Beatty, Bin and Petroni (2002) ที่ทำการศึกษาเพื่อให้ได้หลักฐานโดยตรงของการจัดการกำไรของธนาคาร โดยศึกษาสององค์ประกอบของรายได้ของธนาคารที่คาดการณ์ว่าอาจจะมีการจัดการ : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Loan Loss Provisions) และกำไรขาดทุนที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุน (Realized Security Gains and Losses) (เช่น Ahmed, Takeda and Thomas, 1999; Beatty, Chamberlain and Magliolo, 1995; Collins, Shackelford and Wahlen, 1995) ผู้จัดการธนาคารอาจหลีกเลี่ยงการรายงานกำไรที่ลดลงเล็กน้อยโดยการประเมินค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำเกินไปหรือผู้จัดการธนาคารอาจสามารถหลีกเลี่ยงการรายงานกำไรที่ลดลงเล็กน้อยโดยการทำให้กำไรที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ทำให้ขาดทุนที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุนลดลง

จากการวิจัยข้างต้น รายการกันเงินสำรองหนี้สูญหรือการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการที่ผู้บริหารของธนาคารให้ความสำคัญที่เป็นสิ่งที่น่าจะเกิดการปรับแต่งให้เป็นไปตามสิ่งที่ผู้บริหารต้องการให้แสดงในรายงานทางการเงิน ซึ่งโดยหลักการบันทึกบัญชีหนี้สงสัยจะสูญและบัญชี

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมีแนวคิดพื้นฐานมาจากหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายทางการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเป็นการประมาณการจำนวนหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ในงวดที่เกิดรายการและนำไปหักยอดลูกหนี้เพื่อให้อยอดลูกหนี้แสดงด้วยมูลค่าที่ใกล้เคียงกับมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับจริง ทั้งนี้การกำหนดหรือการตั้งประมาณการจำนวนหนี้หนี้ ผู้บริหารจะต้องใช้ดุลยพินิจและประสบการณ์ในอดีตรวมถึงการคาดการณ์เศรษฐกิจที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต ส่วนบัญชีกำไรขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ก็เกิดจากการรับรู้หรือการหลีกเลี่ยงการรายงานกำไรที่ลดลง ซึ่งผู้บริหารมักใช้เป็นทางเลือกทางการบัญชีที่ใช้ในการตกแต่งกำไรของกิจการธนาคาร ดังนั้น บัญชีหนี้สงสัยจะสูญ บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และบัญชีกำไรขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์จึงถือเป็นรายการที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารสำหรับกิจการธนาคาร

ดังนั้น ในภาคการธนาคารและสถาบันการเงินจึงใช้แบบจำลองที่นำเสนอโดย Beatty, Bin and Petroni (2002) ที่จะพิจารณาความแตกต่างในลักษณะของธุรกิจและคำนึงถึงรายการคงค้าง โดยใช้สององค์ประกอบของรายได้ของธนาคารที่คาดการณ์ว่าอาจจะมีจัดการ : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (Loan Loss Provisions) (Beatty et al., 1995) และกำไรขาดทุนที่รับรู้แล้วจากการขายหลักทรัพย์และการลงทุน (Realized Security Gains and Losses) (Beatty and Harris, 1999) เพื่อระบุแนวทางการจัดการกำไรในธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยผ่านรายการคงค้างที่เกิดขึ้นจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals: DAs)

2.1.6 แนวคิดเรื่องผลการดำเนินงานองค์กร (Firm's Performance)

2.1.6.1 ความหมายของผลการดำเนินงาน

Kotze (2006) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานคือการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสมและขึ้นอยู่กับพฤติกรรมเป็นสำคัญ ส่วน Robbins (2003) ให้ความหมายของผลการดำเนินงานขององค์กร หมายถึง ผลรวมของการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการทำงานทั้งหมดขององค์กร โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการสินทรัพย์ที่ดีขึ้น การเพิ่มความสามารถที่จะเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการแก่ลูกค้า การสร้างชื่อเสียงที่ดีให้กับองค์กร ในขณะที่ Singer and Edmondson (2008) ให้ความหมายของผลการดำเนินงานขององค์กรคือการบรรลุเป้าหมายโดยประกอบไปด้วยการชี้วัดด้วยมิติต่าง ๆ ทั้งนี้บางมิติอาจมีความสำคัญกับองค์กรหนึ่งในขณะที่อาจไม่มีความสำคัญกับอีกองค์กรหนึ่งก็เป็นได้ และ Evan (1976) กล่าวว่า ผลการดำเนินงาน หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการจัดการกับการทำงานในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยนำออก การเปลี่ยนแปลง และผลย้อนกลับ ซึ่งสัมพันธ์กับเป้าหมายขององค์กร ตลอดจน Rampsey (2008) ให้ความหมายของผลการดำเนินงาน คือ การบรรลุ

ความต้องการที่ตั้งไว้ซึ่งเกิดจากการใช้ความสามารถหรือทรัพยากรทั้งหลายขององค์กรเพื่อให้ได้ผลลัพธ์

2.1.6.2 การวัดผลการดำเนินงาน

การวัดผลการดำเนินงานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นซึ่งในการวัดผลการดำเนินงานโดยทั่วไปจะครอบคลุมทั้ง 2 มุมมอง คือ (1) ผลการดำเนินงานทางบัญชี (Accounting-based Measure) สามารถวัดได้จาก ผลการดำเนินงานจากการลงทุน (ROA) และผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) และ (2) ผลการดำเนินงานทางการตลาด (Marketing-based Measure) สามารถวัดได้โดยใช้ Tobin's Q ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการดำเนินงานจากการลงทุน (ROA) วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินลงทุน ซึ่งอัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรต่อเงินลงทุนในกิจการ

2. ผลตอบแทนส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงส่วนทุน ส่วนกำไรสะสม และส่วนสำรองอื่นๆ ที่ไม่รวมหนี้สิน อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรเพื่อตอบแทนผู้ถือหุ้นได้

3. Tobin's Q เป็นตัววัดมูลค่าทางการตลาด ที่คิดค้น โดย Professor James T. Tobin จากมหาวิทยาลัย Yale ที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ เมื่อปี ค.ศ. 1981 อัตราส่วน Tobin's Q เป็นการวัดมูลค่าทางการตลาด (Market value) ขององค์กรต่อราคาเปลี่ยนแทน (Replacement Cost) ของสินทรัพย์องค์กร ซึ่งถ้า Tobin's Q มีค่าสูงแสดงว่าผู้บริหารสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ถือหุ้น

2.1.6.3 การวัดผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ จะถูกรายงานออกมาในรูปแบบของข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย โดยฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันโดยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ การขยายตัว การชะลอตัว การลดลง รวมถึงการชำระคืนหนี้ของธุรกิจขนาดใหญ่ สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่ออุปโภคบริโภค สินเชื่อธุรกิจคุณภาพสินเชื่อ ผลประกอบการ กำไรของธนาคาร รวมถึง การวิเคราะห์คาดการณ์ตัวเลขต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562)

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำ FAQ (Focused and Quick) ซึ่งเป็นบทความขนาดสั้นที่นำเสนอข้อมูลหรือมุมมองใหม่หรือรวบรวมองค์ความรู้ที่น่าจะมีการเผยแพร่ในวงกว้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ในความเข้าใจในเรื่องการวัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของสินเชื่อซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนหลักของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีบทความที่นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานหรือความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ นอกจาก อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) นั่นคือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย (Net Interest Margin : NIM)

ตัววัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

1. อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin หรือ NIM) เป็นเครื่องชี้ที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยองค์ประกอบที่สำคัญของดอกเบี้ยรับ คือ ปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ซึ่งในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนต่าง ๆ ทั้งต้นทุนทางการเงิน ต้นทุนความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และต้นทุนการดำเนินงานรวมถึงผลกำไรเพื่อการดำเนินธุรกิจและการเติบโตในอนาคต ทั้งนี้หากต้นทุนต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ปรับลดลงทั้งจากการลดต้นทุนความเสี่ยงของลูกหนี้ โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs การลดต้นทุนการดำเนินงานจากการเพิ่มประสิทธิภาพของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งการส่งเสริมการแข่งขันในระบบการเงินจะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถส่งผ่านต้นทุนที่ลดลงไปยังธุรกิจและประชาชนซึ่งจะทำให้ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ หรือ NIM ปรับลดลงและเอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศต่อไป (สมภัสสร ฤกษ์สมบูรณ์ดี และ ณีภูษิณี ฐนวิชชบูรณ์, 2560) ในทางเดียวกันนั้น Heffernan and Fu (2008) ยังได้ศึกษาตัววัดของผลการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ของธนาคารในประเทศจีน ซึ่งมี 4 ตัววัดที่อธิบายตัววัดผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด คือ 1) มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) 2) ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) 3) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROAA) และ 4) ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROAE) โดยมีอิทธิพลจากรายการประเภทของธนาคาร ขอบเขตของผู้ถือหุ้นต่างประเทศ การปฏิรูปของธนาคาร และ ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งพบว่า มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) และส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เป็นตัววัดที่ดีกว่าผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROAA) และ

ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROAE) ในขณะที่ Kirakul (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย : ธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศ โดยใช้ปัจจัยภายในคือคุณลักษณะเฉพาะของธนาคาร ปัจจัยภายนอก คือเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยข้ามชาติ และมีตัวแปรตามคือผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ซึ่งพบว่าสำหรับธนาคารในประเทศ ขนาดของธนาคารและการเติบโตของ GDP มีผลกระทบทางลบกับผลการดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ส่วนธนาคารต่างประเทศ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ งานวิจัยของ บุริศร์ ท่งสุกใส (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยจำแนกธนาคารออกเป็น 2 กลุ่มคือ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิมีความสัมพันธ์กับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสำหรับธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่

2. กรอบแนวคิด CAMEL เป็นกรอบแนวคิดในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ซึ่งพิจารณามิติของสมรรถนะในหลายมุมมอง โดยกรอบแนวคิด CAMEL เป็นระบบการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินที่สามารถนำมาใช้วัดผลการดำเนินงานของธนาคาร CAMEL ย่อมาจากองค์ประกอบ 5 ประการคือ ความเพียงพอของเงินทุน คุณภาพของสินทรัพย์ ประสิทธิภาพการจัดการ ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่อง ภายในองค์ประกอบต่าง ๆ นี้ จะประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงินที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจาก CAMEL เป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากผู้ควบคุมกฎระเบียบด้านสถาบันการเงิน ไม่เกิดความยุ่งยากในการหาข้อมูลเพราะใช้ข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงินและองค์ประกอบทั้งห้าประการ โดยในกรอบแนวคิด CAMEL ยังให้ข้อมูลที่ครอบคลุมมิติสมรรถนะของธนาคารที่มีหลายมุมมอง จึงมีความสมดุลในการใช้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคาร

งานวิจัยก่อนหน้านี้นี้ได้กล่าวถึงตัววัดที่ชื่อว่า CAMEL ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานที่มีมุมมอง 5 ด้าน ได้แก่ 1. Capital Adequacy , 2. Asset Quality , 3. Management Efficiency , 4. Earnings Performance และ 5. Liquidity Quality โดยที่ CAMEL นั้น เป็นแบบจำลองพื้นฐานที่ใช้ในการประเมินผล

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เป็นรูปแบบการจัดอันดับของธนาคารพาณิชย์ CAMEL เป็นคำย่อสำหรับห้าองค์ประกอบของความปลอดภัยและความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ (Deng, 2011) ส่วน ชญานูช ป้องจันทร์ และ ธิดาทิพย์ ปานโรจน์ (2560) ได้ทำการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยโดยใช้แบบจำลอง CAMEL และประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม พบว่าธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยพยายามรักษาผลประกอบการทางการเงินและเกือบทุกบริษัทประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ Grier (2007) ได้กำหนดคุณภาพของสินทรัพย์ คุณภาพการจัดการ และความสามารถในการทำกำไรในการวิเคราะห์สินเชื่อของสถาบันการเงิน และ Duttweiler (2009) เน้นคุณภาพของสภาพคล่องในการจัดการสภาพคล่องในธนาคาร รวมถึงการยืนยันจาก Deng (2011) ที่ศึกษาในระบบการจัดอันดับ CAMEL ในการกำกับดูแลธนาคาร: กรณีศึกษา American International Assurance Vietnam (AIA) ในขณะที่ Misra and Aspal (2013) ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานและความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มธนาคารของรัฐโดยใช้วิธี CAMEL

ส่วน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2558) ได้จัดทำบทความเรื่องการพัฒนาจัดทำเครื่องมือชี้วัดเพื่อสอดคล้องดูแลความแข็งแกร่งและเสถียรภาพของระบบการเงิน หรือ Financial Soundness Indicators (FSIs) โดยบทความนี้กล่าวถึงขอบเขตของ FSIs ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) พัฒนาจัดทำเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการในการสอดคล้องดูแลสถาบันการเงินและระบบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ IMF ได้แนะนำให้ประเทศสมาชิกพัฒนาจัดทำ รวมถึงมีการวิเคราะห์ และความครอบคลุมของ FSIs

FSIs สำหรับภาคสถาบันรับฝากเงิน

เครื่องมือชี้ FSIs ของภาคสถาบันรับฝากเงินประกอบด้วยกลุ่มหลัก และสนับสนุน รวมจำนวน 28 ตัวซึ่งอยู่ภายใต้แนวคิดการกำกับดูแลสถาบันการเงินตามแบบ CAMELS analysis ดังนี้

1. ความเพียงพอและความแข็งแกร่งของเงินกองทุน (Capital Adequacy: C) เป็นมิติการวิเคราะห์เกี่ยวกับความมั่นคงของฐานะการเงินของสถาบันรับฝากเงินในการรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เช่น การให้สินเชื่อ การลงทุนหรือการก่อภาระผูกพันต่าง ๆ และความสูญเสียจากสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ผ่านมิติของเงินกองทุน โดยสถาบันรับฝากเงินจำเป็นต้องมีเงินกองทุนอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นเสมือนกันชนรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนิน

ธุรกิจก่อนที่ความเสียหายนั้นจะส่งไปยังผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้ และลูกค้าผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ องค์ประกอบของเงินกองทุนแต่ละส่วนมีความแข็งแกร่งและคุณภาพที่แตกต่างกัน โดย Common Equity Tier 1 ซึ่งองค์ประกอบสำคัญคือ หุ้นสามัญ และกำไรสะสม ถือว่าเป็นเงินกองทุนที่มีความแข็งแกร่งสูงสุด และสามารถรองรับผลขาดทุนได้ดีที่สุด การมีเงินกองทุนที่เพียงพอและแข็งแกร่ง นอกจากจะมีส่วนช่วยด้านทานภาวะวิกฤตในระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจได้แล้ว ยังมีส่วนช่วยลดการส่งผ่านความเสี่ยงจากระบบการเงินไปสู่ภาคเศรษฐกิจจริงได้ โดยเครื่องชี้ FSIs ประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์เสี่ยง รวมถึงสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นหลัก

2. คุณภาพสินทรัพย์ (Asset Quality: A) เป็นมิติการวิเคราะห์ระดับและทิศทางความเสี่ยงของพอร์ตสินเชื่อจากการที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาการชำระหนี้ หรือเกิดจากโอกาสที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระคืนหนี้ได้จนเป็นเหตุให้สถาบันรับฝากเงินถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือลง รวมถึงความไม่สมดุลของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นสกุลต่างประเทศซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุนและรายได้ของสถาบันรับฝากเงิน เครื่องชี้ FSIs สำหรับประเมินคุณภาพสินทรัพย์ให้ความสำคัญกับการประเมินการกระจุกตัวของการให้สินเชื่อ คุณภาพสินเชื่อหรือความเสี่ยงจากการเร่งปล่อยสินเชื่อ เป็นต้น

3. ความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency: M) เป็นการวัดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารที่มีผลต่อการดำเนินงานของธนาคาร โดยวัดจากความสามารถของผู้บริหารด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ ความสามารถในการคาดการณ์และการปรับตัวตามภาวะเศรษฐกิจ การให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบและการกำกับดูแลภายในองค์กร รวมถึงขีดความสามารถในการบริหารความสามารถในการนำปัจจัยทางการเงินสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกิจการท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เผชิญอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ความสามารถในการทำกำไร (Earnings Quality: E) เป็นมิติการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถในการหารายได้ของสถาบันรับฝากเงิน โดยเครื่องชี้ FSIs ประเมินความสามารถในการทำกำไรผ่านประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์หรือส่วนของทุน รวมถึงคุณภาพและแหล่งที่มาของกำไร ระดับค่าใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับการดำเนินงาน เช่น ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายพนักงาน เป็นต้น

5. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity: L) เป็นมิติการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่สถาบันรับฝากเงินไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้เพียงพอ หรือทันการณ์และอาจเป็นสาเหตุสำคัญให้สถาบันรับฝากเงินต้องหยุด

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กรอบการวิเคราะห์	เครื่องชี้วัด	กลุ่มหลัก	กลุ่ม สนับสนุน
	9. อัตราการขยายตัวของสินเชื่อภาคเอกชน		✓
ความสามารถในการทำกำไร	1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของทุน 3. อัตรากำไรขั้นต้น 4. ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อรายได้รวม 5. กำไร/ขาดทุน จากเครื่องมือทางการเงินต่อรายได้รวม 6. ค่าใช้จ่ายพนักงานต่อค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย 7. ผลต่างของอัตราผลตอบแทนสินเชื่อเทียบกับอัตราต้นทุนเงินฝาก	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง	1. สินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม 2. สินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินระยะสั้น 3. ผลต่างของอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารและตลาดเงินสูงสุดกับอัตราดอกเบี้ยต่ำสุด 4. เงินรับฝากจากลูกค้าต่อสินเชื่อรวม (ไม่รวม interbank) 5. อัตราส่วนที่มากและใช้ไปของแหล่งเงินที่มีความมั่นคง	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓
ความเสี่ยงด้านตลาด	1. ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิต่อส่วนของทุน	✓	

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562

ตารางที่ 2.2 อัตราส่วนทางการเงินตามกรอบแนวคิด CAMEL ที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของธนาคาร

CAMEL	อัตราส่วน
ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy)	- อัตราส่วนเงินกองทุนสำรองต่อสินทรัพย์รวม - อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม
คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)	- อัตราส่วนหนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่าต่อเงินให้สินเชื่อรวม - อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม
คุณภาพการจัดการ (Management Efficiency)	- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม - อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้
ความสามารถในการทำกำไร (Earnings Ability)	- อัตราส่วนผลตอบแทนการลงทุนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) - อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)
สภาพคล่อง (Liquidity)	- อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม - อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินรับฝาก

ที่มา: Wang et al., 2013

American International Assurance (AIA) อธิบายว่าการจัดอันดับธนาคาร อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ถือเป็นเครื่องมือในการเลือกธนาคารที่ดีที่สุดในบรรดาธนาคารที่มีศักยภาพ โดยการประเมินระดับผลการดำเนินงานทางการเงิน (AIA, 1996)

นอกจากนี้ ยังช่วยเสนอความเสี่ยงในการดำเนินงานด้านการเงินและการตลาดของธนาคาร โดยพิจารณาจากการจัดอันดับโดยรวมของธนาคารแต่ละแห่ง AIA ได้กำหนดเกณฑ์การจัดอันดับธนาคารที่มีผลการประเมินที่ดีจากอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แต่ละอัตราส่วน ซึ่งแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 AIA's CAMEL Approach for Bank Analysis

การวิเคราะห์ CAMELS	อัตราส่วน	เกณฑ์
ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy)	อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	>8%
	อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม	>4-6%
คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality)	อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม	<4%
	อัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม	<1.5%
ความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency)	อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม	<70%
ความสามารถในการทำกำไร (Earning Ability)	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	>1%
สภาพคล่อง (Liquidity)	อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก	<80%

ที่มา: AIA, 1996

2.1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่อยู่ในอุตสาหกรรมการเงิน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2562) ได้การจัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียงกันได้อยู่ในหมวดเดียวกันเพื่อความเหมาะสมในการเปรียบเทียบระหว่างกันและเป็นข้อมูลด้านการลงทุนได้อย่างเหมาะสม โดยแนวทางการจัดกลุ่มนั้นสามารถสะท้อนประเภทธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนได้ชัดเจนและสะท้อนให้เห็นถึงอุตสาหกรรมของประเทศได้มากขึ้น ซึ่งได้แบ่งโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่มและหมวดธุรกิจ 28 หมวด โดยที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมการเงินจะแบ่งออกเป็น 3 หมวด ได้แก่

1. ธนาคาร (Banking) ผู้ประกอบธุรกิจธนาคารตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมถึงกิจการในลักษณะเดียวกันที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายพิเศษ

2. เงินทุนและหลักทรัพย์ (Finance & Securities) ผู้ประกอบธุรกิจบริษัทเงินทุนลิสซึ่งเข้าซื้อ (โดยไม่เป็นผู้ให้บริการหรือขายสินค้าแก่ลูกค้าโดยตรง) แพลตฟอร์ม บัตรเครดิต สินเชื่อเพื่อการบริโภค บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้ให้บริการด้านธุรกิจหลักทรัพย์อื่นๆ

3. ประกันภัยและประกันชีวิต (Insurance) ประกอบธุรกิจตาม พ.ร.บ.ประกันภัย พ.ร.บ.ประกันชีวิต รวมทั้งกิจการในลักษณะเดียวกันที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมายพิเศษ

แต่ด้วยลักษณะของการดำเนินงานของหมวดเงินทุนและหลักทรัพย์ หมวดประกันภัยและประกันชีวิตไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงตัดหมวดนี้ออกจากการศึกษาในครั้งนี้

2.1.7.1 สถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2562) กล่าวถึง องค์ประกอบของระบบการเงินในประเทศไทย มี 2 ส่วนหลักคือ สถาบันการเงินและตลาดการเงิน ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเพียงแค่สถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง ผู้รับความเสี่ยงในการปล่อยกู้หรือลงทุนให้กับผู้ฝากเงินและมีภาระต้องคืนเงินตามเงื่อนไขที่กำหนด ได้แก่

1. ธนาคารพาณิชย์เป็นศูนย์กลางหลักในการระดมเงินฝากจากผู้ฝากเงินเพื่อปล่อยสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจสำหรับประเทศไทยธนาคารพาณิชย์แบ่งออกเป็น

1. ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ
2. ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย
3. ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ
4. สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

2. บริษัทเงินทุนเป็นศูนย์กลางในการระดมเงินทุนจากประชาชนและใช้เงินนั้นในการประกอบธุรกิจ เช่น

1. ให้สินเชื่อ
2. ซื้อขายตัวแลกเปลี่ยน
3. ซื้อขายตราสารที่เปลี่ยนมือได้

3. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์เป็นตัวกลางในการระดมเงินทุนจากประชาชนและใช้เงินนั้นเพื่อประกอบธุรกิจให้กู้ยืมโดยวิธี

1. รับจํานองอสังหาริมทรัพย์
2. รับซื้ออสังหาริมทรัพย์โดยวิธีขายฝาก

4. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) เป็นสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะในการจัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาเฉพาะด้านของรัฐบาลตัวอย่างสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่สำคัญในประเทศไทย เช่น

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)
2. ธนาคารออมสินธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.)
3. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)
4. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ธพว.)

สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินของประเทศ โดยทำหน้าที่ระดมและจัดสรรเงินทุนแก่ภาคเศรษฐกิจจริง การชำระราคาและบริการ การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการให้ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้น การดูแลให้การดำเนินงานของสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีธรรมาภิบาลและบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายกับเงินฝากของประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

2.7.1.2 สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินภายใต้อำนาจตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนด (พ.ร.ก.) บริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541 และ พ.ศ.2550 และกฎหมายอื่น ๆ อาทิ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 โดยสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแล ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศสาขาของธนาคารต่างประเทศสำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศบริษัทเงินทุนบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทบริหารสินทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (non-bank) บางประเภท ได้แก่ ธุรกิจบัตรเครดิตและธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้ตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ได้แก่ ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และมีอำนาจหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตในการกำกับการทำงานของบริษัทข้อมูลเครดิต

2.7.1.3 หลักการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินนโยบายและกำกับดูแลสถาบันการเงินภายใต้กรอบ หลักการ 5 ด้านดังนี้

1. ดูแลให้สถาบันการเงินมีความมั่นคง มีความระมัดระวังและมีระบบบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยมีเงินกองทุนที่มีคุณภาพและเพียงพอตามมาตรฐานสากลสำหรับรองรับความเสี่ยงหรือ ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ และมีหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินปฏิบัติ ในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ด้านสภาพคล่อง ด้านปฏิบัติการ ด้านตลาด และปฏิบัติตาม มาตรฐานบัญชี รวมถึงการใช้เกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม (Consolidated Supervision) ที่สอดคล้อง กับ risk profile ของสถาบันการเงิน

2. ส่งเสริมให้สถาบันการเงินมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขันในระดับที่เหมาะสม และระวัง ไม่ให้กฎเกณฑ์การกำกับดูแลเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการทางธุรกิจ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาระบบ สถาบันการเงิน การให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ และการกำกับขอบเขตการประกอบธุรกิจของสถาบัน การเงิน เป็นต้น

3. ดูแลให้สถาบันการเงินมีธรรมาภิบาลที่ดี ดูแลให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของ สถาบันการเงินทำหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยมุ่งเน้นเรื่องบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ โครงสร้างของคณะกรรมการ การควบคุมภายในและการตรวจสอบ ภายใน ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูล และความโปร่งใส

4. ดูแลให้สถาบันการเงินมีความเป็นธรรมต่อลูกค้าและประชาชน และมีการเปิดเผยข้อมูลที่ เพียงพอ โดยมีเกณฑ์ด้าน market conduct ในการกำกับดูแลการทำธุรกิจของสถาบันการเงิน ทั้งที่เป็น ธุรกิจการเงินและการทำธุรกิจ cross selling เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน และส่งเสริมให้ สถาบันการเงินให้บริการทางการเงินอย่างทั่วถึงและมีความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งเน้น ให้มีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคที่เป็นผู้ใช้บริการทางการเงินใน 4 เรื่อง ได้แก่ สิทธิที่จะ ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง สิทธิที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินได้อย่างอิสระ สิทธิที่จะ ร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรมและสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาค่าชดเชยหากเกิดความเสียหาย

5. กำกับสถาบันการเงินเพื่อดูแลระบบเศรษฐกิจ (Macro Prudential) โดยใช้เกณฑ์การกำกับสถาบันการเงินเป็นเครื่องมือในการดูแลความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น การออกเกณฑ์กำกับบัตรเครดิต โดยกำหนดรายได้ขั้นต่ำของผู้ถือบัตรเครดิตเงินสินเชื่อ และจำนวนเงินขั้นต่ำในการผ่อนชำระ เป็นต้น เพื่อดูแลการก่อหนี้ภาคครัวเรือน

นอกจากนี้ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินจัดส่งข้อมูลและแบบรายงานต่าง ๆ เป็นประจำ ในกรณีที่สถาบันการเงินมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตามเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ หรือการรายงาน สถาบันการเงินสามารถติดต่อสอบถามจากเจ้าหน้าที่สัมพันธ์สถาบันการเงิน

2.7.1.4 คณะกรรมการและสายงานด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

คณะกรรมการที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสถาบันการเงิน ได้แก่

1. คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและติดตามการตรวจสอบสถาบันการเงินเพื่อให้สถาบันการเงินมีเสถียรภาพมั่นคง โดยจะกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน กำหนดนโยบายการเปิด/ปิดสาขาสถาบันการเงิน กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่ และติดตามการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในด้านของการเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน และการกำกับตรวจสอบสถาบันการเงิน

2. คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ในด้านการการการจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

สำหรับสายงานที่ทำหน้าที่ด้านการกำกับดูแลสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. สายนโยบายสถาบันการเงิน (สนส.) มีหน้าที่กำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงินออกเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลความมั่นคงของสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน รวมทั้งการกำกับดูแลธุรกิจการเงินที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง วิเคราะห์และติดตามฐานะการดำเนินงานของระบบสถาบันการเงิน

2. สายกำกับสถาบันการเงิน (สกส.) มีหน้าที่ในการกำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์และติดตาม ฐานะการดำเนินงานตลอดจนการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเป็นรายสถาบัน รวมทั้งพิจารณา คำขออนุญาตต่าง ๆ และพิจารณากำหนดมาตรการให้สถาบันการเงินที่มีปัญหาด้านฐานะการเงินและ การดำเนินงานหรือปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายทำการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่กล่าวภายในเวลาที่กำหนด

ความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น

เนื่องจากระบบการเงินของไทยมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากขอบเขตธุรกรรมที่ขยายกว้างขึ้นและซับซ้อนขึ้นตามกระแสแนวโน้มการการเงินและกระแส โลกาภิวัตน์ ชปท. จึงมีกลไกการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น ๆ ทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อให้สามารถดูแลความเสี่ยงในภาพรวมของสถาบันการเงินได้อย่างครอบคลุมและมี ประสิทธิภาพ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงาน คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันคุ้มครองเงินฝาก ธนาคารกลางและหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศต่างๆ โดยความร่วมมือ มีหลายรูปแบบ เช่น การประชุมหารือหรือทั้งในระดับผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง การแลกเปลี่ยน พนักงาน การทำข้อตกลงเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น

2.7.1.5 นโยบายและการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

1. ความหมายของสินเชื่อ (Credit)

ในแง่ทางการค้า สินเชื่อ หมายถึงความเชื่อถือที่ผู้ขายมีต่อผู้ซื้อ และยอมมอบสินค้าหรือ บริการให้แก่ผู้ซื้อไปก่อน โดยไม่ต้องชำระเงินสด แต่มีสัญญาการชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการนั้นใน วันข้างหน้าตามการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งก่อให้เกิดภาวะความเป็นลูกหนี้และเจ้าหนี้ ตามมา

ในแง่ของผู้บริโภค สินเชื่อ หมายถึง ความสามารถที่จะได้สินค้าหรือบริการไปใช้ก่อน โดย ตกลงว่า จะนำเงินมาชำระค่าสินค้าหรือบริการในภายหลัง

ในแง่ของสถาบันการเงิน สินเชื่อ หมายถึง บริการชนิดหนึ่งของสถาบันการเงินที่ก่อให้เกิด รายได้หลักแก่สถาบันการเงิน และมีความสำคัญที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อระบบธุรกิจของ ชุมชนเป็นอย่างยิ่ง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจนำมาสรุปสาระสำคัญสำหรับความหมายของสินเชื่อได้ ว่าเป็นความเชื่อถือและไว้วางใจระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ในการที่จะให้สินค้าหรือบริการไปใช้ก่อน โดยมี สัญญากำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาการชำระเงินในอนาคต

2. บทบาทของสินเชื่อ

สินเชื่อเข้ามามีบทบาทอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในวงจรชีวิตปัจจุบันของคนเราทุกคนซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสีย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้และความสามารถของผู้ขอสินเชื่อที่จะชำระคืนภายในกำหนดเวลาที่ตกลงกันได้ สินเชื่อจึงเปรียบเสมือนเป็นน้ำหล่อเลี้ยงให้ระบบเศรษฐกิจเติบโตและขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว บทบาทของสินเชื่อมีดังต่อไปนี้

2.1 บทบาทของสินเชื่อต่อระบบเศรษฐกิจ

1. ช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจดีขึ้นได้โดยการก่อให้เกิดเงินออม และเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการที่เดือดร้อนด้านการเงิน ซึ่งสินเชื่อจะเข้ามามีบทบาทตั้งแต่การผลิตการว่าจ้างแรงงาน การซื้อขาย ตลอดจนการบริหารกิจการเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการดำเนินงาน ซึ่งทั้งหมดนี้ย่อมส่งผลถึงความกินดีอยู่ดีของชุมชน และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพเศรษฐกิจที่ดีของสังคมนั้นด้วย

2. ช่วยส่งเสริมศีลธรรมของสังคม เพราะสังคมใดที่มีการใช้สินเชื่อมาก แสดงให้เห็นว่าสังคมนั้นประกอบด้วยบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือรักษาสัจจะต่อกัน ดังนั้นถ้ามีการใช้สินเชื่อได้ถูกต้องตามหลักการแล้ว นอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจแล้ว ยังจะส่งผลให้เห็นถึงความมีศีลธรรมอันดีในสังคมนั้นด้วย เพราะคนดีจึงจะได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ

3. การใช้สินเชื่อมากเกินไปไม่ว่าจะเพื่อบำบัดความต้องการของมนุษย์หรือเพื่อการดำเนินงานในธุรกิจ จะทำบุคคลใช้จ่ายโดยไม่ระมัดระวัง และอาจเกิดหนี้สินล้นพ้นตัวจนถึงขั้นล้มละลาย

4. การใช้สินเชื่อเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนมากเกินไปอาจเกิดภาวะเงินเฟ้อ เพราะราคาสินค้าสูงขึ้นโดยเนื่องมาจากทุกคนสามารถใช้สินเชื่อเพื่อบำบัดความต้องการของตน จึงทำให้ความต้องการ (Demand) ในสินค้าหรือบริการมีมากกว่าอุปทาน (Supply)

1. บทบาทของสินเชื่อต่อสถาบันการเงิน

เนื่องจากเงินและสินเชื่อได้ชื่อว่าเป็นสินทรัพย์ ประเภทหนึ่งทางเศรษฐกิจย่อมจะต้องมีตลาดและผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ เช่นเดียวกับสินค้าประเภทอื่น ๆ เช่น สินค้าเกษตรย่อมต้องมีตลาดผู้ประกอบการที่มีความชำนาญเฉพาะด้านสินค้าเกษตร ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ตลาดการเงิน (Financial Market) มีดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสินเชื่อไว้ด้วย เพราะตลาดการเงิน (Financial Market) เป็นแหล่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการใช้เงินทุน โดยมีสถาบันการเงิน (Financial Institution) เป็นกลไกทางการเงิน ซึ่งทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการระดมเงินออม ทั้งจากภาคเอกชน และภาครัฐบาลมาเป็นทุนแก่ผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือหน่วยงานของรัฐบาล

2. บทบาทในด้านเศรษฐศาสตร์

ด้วยเหตุที่สินเชื่อถือเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกับเงินในแง่ของเศรษฐศาสตร์ เราถือว่าเป็นการเพิ่ม Supply ของเงินในระบบเศรษฐกิจ หากเพิ่มขึ้นพอเหมาะพอควรกับ Demand ของตลาดก็จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ แต่หากมี Supply มากเกินไป จะส่งผลให้เกิดเงินเฟ้อได้ และหากไม่มีการควบคุมในเรื่องของสินเชื่อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จะส่งผลทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น

3. บทบาทในด้านสังคม

ในสังคมปัจจุบันไม่สามารถที่หลีกเลี่ยงเรื่องของสินเชื่อไปได้ เพราะสินเชื่อถือเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนที่ไม่ต่างไปจากเงินสด อีกทั้งพัฒนาการของสินเชื่อทั้งหลายก็มีรูปแบบใหม่เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งแตกต่างจากเดิมที่เมื่อจะซื้อสินค้า หรือลงทุนมักจะใช้เงินสดหรือส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นหลัก แต่เมื่อพิจารณาส่วนต้นทุนทางการเงินแล้วจะเห็นว่าการใช้สินเชื่อทำให้ต้นทุนทางการเงินลดลง หรือเป็นการยืดระยะเวลาการชำระเงินออกไป

4. บทบาทในด้านธุรกิจ

หากธุรกิจนั้นอาศัยเฉพาะเงินทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นในการดำเนินงานเท่านั้น อาจจะต้องประสบปัญหาในการดำเนินงาน เพราะนอกจากจะต้องใช้เงินทุนในส่วนของตนเองทั้งหมดแล้ว ต้นทุนทางการเงินจะเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งหากเงินทุนมีไม่มากก็ย่อมเป็นอุปสรรคในการที่จะขยายกิจการออกในอนาคตได้

3. การแบ่งประเภทของสินเชื่อ สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. เงินกู้เบิกเกินบัญชี (OD)
2. ตั๋วสัญญาใช้เงิน (P/N)
3. วงเงิน ซ้ำลดเช็ค (LBD)
4. วงเงิน ซ้ำลดตั๋วเงิน (LBP)
5. วงเงินกู้ระยะยาว (Term Loan)
6. เลตเตอร์ออฟเครดิตในประเทศ (D.L/C)
7. วงเงินรับรองตั๋วแลกเงิน (Acceptance)
8. วงเงินอาวัลตั๋ว (Aval)
9. การออกหนังสือค้ำประกัน (L/G)

2.7.1.6 การกั้นเงินสำรองหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองเพื่อให้สถาบันการเงินมีการกันเงินสำรองอย่างเพียงพอและสามารถรองรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินได้ถือครองไว้ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน

เงินสำรอง หมายความว่า เงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเพื่อการด้อยค่า สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย ทั้งนี้สถาบันการเงินจะต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินจัดชั้นแต่ละประเภทตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่ระบุ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562)

การจัดชั้นสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562)

สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์ตามลักษณะสินทรัพย์ดังต่อไปนี้ เป็นรายบัญชีโดยสถาบันการเงินต้องคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องของกระแสเงินสดรับของแต่ละบัญชีด้วย ซึ่งหากกระแสเงินสดของลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ก็อาจต้องจัดชั้นไว้ด้วยกัน

1. สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1 สิทธิเรียกร้องซึ่งได้ปฏิบัติการโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว โดยให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1.1 ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

1.1.2 ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อย่างอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

1.1.3 สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้หรือได้ยื่นคำขอเจี่ยทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อย่างอื่นฟ้อง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำสั่งบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

1.1.4 สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อย่างอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย และได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

1.2 สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

1.3 สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุด เสียหาย หรือหมดราคา

1.4 ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

2. สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1 ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะ เป็นไป ตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญาหรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตาม 2.2

2.2 ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงินหรือมีวงเงินตามสัญญา แต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงินหรือวันที่ครบกำหนดสัญญา แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

2.3 อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้ หรือซื้อจากการขายทอดตลาด เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาไว้ไม่เกิน 12 เดือน โดยมูลค่าที่กล่าวให้หักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขายก่อนนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชี แต่หากสถาบันการเงินได้ทำการประเมินราคาไว้เกินกว่า 12 เดือนให้นำมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคามาใช้ได้เพียงร้อยละ 12 ทั้งนี้ ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ที่กล่าวให้ถือปฏิบัติตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงิน

2.4 สินทรัพย์อื่นเฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องกำหนดมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี

2.5 สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวน

2.6 ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

2.7 มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

3. สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

3.1 ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะ เป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญหรือสงสัยจะสูญแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตาม 3.2

3.2 ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงินหรือมีวงเงินตามสัญญา แต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงินหรือวันที่ครบกำหนดสัญญา แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

3.3 ลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว

3.4 ลูกหนี้ที่หยุดดำเนินกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี

3.5 ลูกหนี้ที่ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่น ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือย้ายถ่ายเทพROPERTY

3.6 ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินติดต่อไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบหรือลูกหนี้ไปเสียจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญาโดยไม่แจ้งให้สถาบันการเงินทราบ

3.7 ลูกหนี้ที่ไม่ปรากฏธุรกิจแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจังหรือนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

3.8 สถาบันการเงินได้ยื่นคำขอเจดีย์ทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้อง

3.9 สิทธิหรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกให้ชำระคืนไม่ได้ครบถ้วน

3.10 มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องนั้นคาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

4. สิทธิจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง สิทธิที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

4.1 ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะ เป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญหรือสงสัยแล้ว สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตามข้อ 4.2

4.2 ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงินหรือมีวงเงินตามสัญญา แต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงินหรือวันที่ครบกำหนดสัญญา แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

4.3 มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นมีปัญหาในการเรียกให้ชำระคืน หรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามปกติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

5. สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษหรือสินทรัพย์จัดชั้นควรระวังเป็นพิเศษหมายถึงสินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

5.1 ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้ที่จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญสงสัย หรือต่ำกว่ามาตรฐาน สำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตามข้อ 5.2

5.2 ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงินหรือถูกยกเลิกวงเงินหรือมีวงเงินตามสัญญา แต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงินหรือวันที่ครบกำหนดสัญญา แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

6. สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

6.1 ลูกหนี้ที่ไม่ผิคนัดชำระสำหรับกรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีให้จัดชั้นตามข้อ 6.2

6.2 ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ยังใช้ไม่ได้เม็ดเงิน และยังไม่ถูกยกเลิกวงเงินหรือสัญญา ยังไม่ครบกำหนด หรือลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ค้างชำระดอกเบี้ยไม่เกิน 1 เดือน

6.3 ลูกหนี้อื่นที่ไม่เข้าข่ายเป็นลูกหนี้จัดชั้นสูญ สงสัยจะสูญ สงสัยต่ำกว่ามาตรฐาน หรือกล่าวถึงเป็นพิเศษ (หรือควรระวังเป็นพิเศษ)

6.4 ลูกหนี้ที่มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานจากหน่วยราชการตามระเบียบของหน่วยราชการนั้นที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันตรวจรับงาน เงินให้สินเชื่อส่วนที่มีหนังสือยืนยันนั้นให้ถือเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ

ตารางที่ 2.4 การจัดชั้นลูกหนี้เงินให้สินเชื่อและระยะเวลาการค้างชำระ

ประเภทของการจัดชั้นสินทรัพย์	ระยะเวลาค้างชำระ
1. ชั้นปกติ	ระยะเวลาค้างชำระ < 1 เดือน
2. กล่าวถึงเป็นพิเศษ	1 เดือน <ระยะเวลาค้างชำระ < 3 เดือน
3. ต่ำกว่ามาตรฐาน	3 เดือน <ระยะเวลาค้างชำระ < 6 เดือน
4. สงสัย	6 เดือน <ระยะเวลาค้างชำระ < 12 เดือน
5. สงสัยจะสูญ	ระยะเวลาค้างชำระ < 12 เดือน
6. สูญ	

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562

หมายเหตุ. ในการจัดชั้นลำดับที่ 3-6 อยู่ในเงื่อนไขของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan : NPL)

ตารางที่ 2.5 การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำแนกตามประเภทการจัดชั้นลูกหนี้เงินให้สินเชื่อตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเภทของการจัดชั้นสินทรัพย์	อัตราร้อยละที่ต้องตั้งตามเกณฑ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย
1. ชั้นปกติ	1
2. กล่าวถึงเป็นพิเศษ	2
3. ต่ำกว่ามาตรฐาน	100
4. สงสัย	100
5. สงสัยจะสูญ	100
6. สูญ	ตัดออกจากบัญชีทั้งจำนวน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยนี้ รายการเงินกู้สำรองหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์ คือ รายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นรายการประมาณการส่วนสูญเสียดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากสินเชื่อและรายการที่เกี่ยวข้อง ณ วันสิ้นปี ซึ่งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญขั้นต่ำจะต้องตั้งตามเกณฑ์ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย โดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มเติมจากเกณฑ์ขั้นต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทย

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นต่างชาติและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาประเด็นของโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัว ซึ่งเป็นการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีสิทธิในการออกเสียงและสามารถครอบครองและควบคุมบริษัท ได้ซึ่งผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทจะมีสิทธิออกเสียงเพียงพอที่จะควบคุมบริษัท และมีอำนาจเหนือผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของบริษัท โดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตน และมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท ผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหาร และที่ไม่เป็นผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่และผู้ถือหุ้นส่วนน้อย รวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติ ได้รับการปฏิบัติจากบริษัทที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรม

ผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนที่ตนเห็นว่าน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้มาเป็นกรรมการที่จะเป็นตัวแทนของตนในการเข้าไปบริหารบริษัท (พ.ร.บ. บริษัทมหาชนฯ มาตรา 70, 71) และหากผู้ถือหุ้นเห็นว่า กรรมการรายใดทำหน้าที่ไม่เหมาะสมก็มีสิทธิที่จะถอดถอนกรรมการรายนั้นให้ออกก่อนครบวาระก็ได้ หากผู้ถือหุ้นพบว่า กรรมการทำหน้าที่ไม่เหมาะสม ขาดความระมัดระวัง ขาดความซื่อสัตย์สุจริต และทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากกรรมการรายนั้นๆ แทนบริษัท ขอให้ศาลสั่งระงับการทำหน้าที่นั้น หรือขอให้ศาลสั่งให้กรรมการรายนั้นออกจากตำแหน่งก็ได้ (พ.ร.บ. บริษัทมหาชนฯ มาตรา 85) ดังนั้น โครงสร้างผู้ถือหุ้นจึงมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการบริษัท ซึ่งคณะกรรมการบริษัทนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยมีความรับผิดชอบในการกระทำเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นและความรับผิดชอบนี้เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมาย ซึ่งมอบอำนาจแก่คณะกรรมการบริษัทในการชี้้นำการทำงานของบริษัทที่มีอำนาจที่จะทำโทษและให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่บริหารหรือฝ่ายจัดการ ตลอดจนปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น (Takao and Cheryl, 2004) สอดคล้องกับ Chien (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นต่างชาติและลักษณะของคณะกรรมการ โดยใช้ข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์ไต้หวัน ผลพบว่านักลงทุนต่างชาติชอบ

บริษัทที่มีกรรมการอิสระจำนวนมาก แต่มีจำนวนกรรมการที่น้อย และมีค่าตอบแทนคณะกรรมการที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ หลักฐานยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับผู้ถือหุ้นที่เป็นคณะกรรมการ สุดท้ายเมื่อเปรียบเทียบกับนักลงทุนต่างชาติกับนักลงทุนในประเทศ ผลปรากฏว่า ลักษณะของคณะกรรมการมีอิทธิพลต่อการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติที่แตกต่างจากการถือหุ้นของนักลงทุนในประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงอยู่ระหว่างผู้ถือหุ้นและฝ่ายจัดการ การแยกการเป็นเจ้าของออกจากควบคุมและการจัดการนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวการและตัวแทนตามแนวคิดทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ของ Jensen and Meckling, (1976) จากแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H1: ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ผลงานวิจัยในอดีตนั้นพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการบริษัทยังเป็นประเด็นสำคัญในหลายประเทศที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน (Vafeas, 1999; Chow and Wong-Boren, 1987) สอดคล้องกับการศึกษาของ Oxelheim และ Randoy (2003) ให้ความเห็นว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการจากต่างชาติจะนำระบบการกำกับกิจการมาพัฒนาการกำกับกิจการของบริษัทให้ดีขึ้น ดังนั้น จึงมองว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติก็เป็นอีกบุคคลที่มีความสำคัญเสมือนบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นช่องทางถ่ายโอนกลไกการกำกับกิจการให้ดีขึ้น ซึ่งอาจหมายถึงกลไกการกำกับกิจการในประเทศที่มีการปกป้องนักลงทุนในระดับต่ำจะถูกพัฒนาได้ด้วยการเชื่อมโยงกับกลไกการกำกับกิจการจากประเทศที่มีการปกป้องนักลงทุนในระดับสูง La Porta et al. (2000) ศึกษาและให้ความเห็นว่านักลงทุนต่างชาติมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาการกำกับกิจการของบริษัทในประเทศนั้นเพราะเป็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนมากขึ้น มีการศึกษาจำนวนมากที่บอกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติในสัดส่วนที่เยอะมักจะมีผลประกอบการที่สูง เพราะมีกลไกการกำกับกิจการที่ดี Boardman et al. (1997); Chhibber and Majumdar (1999) ศึกษาและให้ความเห็นว่าบริษัทย่อยในต่างประเทศควรดำเนินกลยุทธ์การกำกับกิจการตามสำนักงานใหญ่ ยิ่งไปกว่านั้นผู้จัดการบริษัทย่อยในประเทศยังต้องเผชิญหน้ากับความกดดันจากสำนักงานใหญ่

อีกทั้งงานวิจัยของ Rashid (2020) ศึกษาตัวแปรกึ่งกลางของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทในความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับผลการดำเนินงานในบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในบังคลาเทศ ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติและผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานทั้งด้านบัญชีและการตลาด ในขณะที่ผู้ถือหุ้นสถาบันมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานด้านบัญชีเท่านั้น (ผลตอบแทนจากสินทรัพย์) ในแง่ของอิทธิพล

จากตัวแปรคั่นกลาง ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการและความเป็นอิสระของคณะกรรมการเป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับผลการดำเนินงาน

งานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ถึงความสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้านคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงาน ดังนั้น เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในมุมมองด้าน โครงสร้างผู้ถือหุ้น บทบาทของคณะกรรมการบริษัทและผลการดำเนินงานให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานงานวิจัย ผ่านมุมมองดังกล่าว ดังนี้

H10: โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม) ผ่าน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

H11: โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS) ผ่าน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและผลการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าการที่ธุรกิจมีการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางธุรกิจ เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาตินั้นจะนำมาซึ่งความรู้ความสามารถ เงินลงทุนขนาดใหญ่ วิศวกรรมการต่าง ๆ รวมถึง เมื่อมีการลงทุนจากต่างชาติจะส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีอันเป็นวิทยาการซึ่งเป็นองค์ความรู้ในแขนงที่คนไทยยังไม่มีความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในระดับที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้นจึงถือว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นนักลงทุนภายนอกที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ มีแรงจูงใจในการติดตามผลการดำเนินงานของกิจการอย่างใกล้ชิด ซึ่งก็แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างการถือหุ้นของบริษัทต่างประเทศและผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่ง Douma, George and Kabir (2006) ได้พบหลักฐานที่ว่าบริษัทที่มีสัดส่วนสำคัญของหุ้นของนักลงทุนต่างชาติได้ใช้กลไกการตรวจสอบในระบบการกำกับดูแลกิจการภายในมีประสิทธิภาพมากขึ้นในตลาดเกิดใหม่ ในขณะที่ Feng and Seaholes (2004) ระบุว่าสถาบันต่างประเทศมีการดำเนินการอย่างเหนือชั้นกว่าสถาบันในประเทศในแง่ของการสร้างแรงจูงใจ ประสบการณ์การลงทุนและการเข้าถึงทรัพยากร และงานวิจัยของ Qi et al. (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Shanghai ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันในประเทศและสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการที่บริษัทมีผู้ถือหุ้นเป็นนักลงทุนสถาบันในประเทศและนักลงทุนต่างชาตินี้จะทำให้มีแรงจูงใจในการตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้ผู้ถือหุ้นรายอื่นได้รับ

ผลประโยชน์เช่นกัน สอดคล้องกับ Arouri, Hossain and Muttakin (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้นและลักษณะคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารในกลุ่มประเทศ GCC หลักฐานบ่งชี้ว่าขอบเขตของระดับของผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของธนาคาร

ในทางเดียวกันนี้ Choi, Sul and Min (2012) กล่าวถึง ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติให้ความเชี่ยวชาญและติดตามการบริหารงานอย่างอิสระ โดยการควบคุมการจัดการของผู้ถือหุ้นต่างชาติผ่านการเป็นสมาชิกของคณะกรรมการมีแนวโน้มที่จะลดการใช้ประโยชน์จากการเพิ่มมูลค่าเมื่อมีกรรมการที่อยู่ต่างประเทศเป็นตัวแทนผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้ถือหุ้นต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสนับสนุนผลกระทบจากการกลั่นกรองเนื่องจากความเข้มข้นของความเป็นเจ้าของในต่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ในการเสริมสร้างผลกระทบเชิงบวกของเกี่ยวกับมูลค่าของบริษัท รวมถึง Mousa, Riyad, Mohamad and Iaad (2012) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของมติการกำกับดูแลกิจการที่ชัดเจน ได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ องค์ประกอบของคณะกรรมการ สถานะของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารจอร์แดน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า จำนวนคณะกรรมการภายนอก โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของธนาคารจอร์แดน ในขณะที่ขนาดคณะกรรมการและการแยกบทบาทระหว่างประธานเจ้าหน้าที่บริหารและประธานกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าธนาคารได้ประโยชน์จากการให้บริการขนาดใหญ่มากกว่าการให้สินเชื่อ เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ กัทธา เดชะชน เศรษฐ์, อรวรรณ เชื้อเมืองพาน และพรชัย เดชะชน เศรษฐ์ (2561) ศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้น ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ผลการประเมินความยั่งยืนที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นหน่วยงานของรัฐมีอิทธิพลเชิงลบต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากกำไรต่อหุ้น โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรต่อหุ้น ส่วนผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่ผลการประเมินความยั่งยืนไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

อย่างไรก็ตาม การศึกษาของ Duc and Thi (2013) พบหลักฐานเชิงประจักษ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีผลกระทบในทางลบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและผลกระทบเชิงบวกต่อ

โครงสร้างเงินทุน ผลการวิจัยพบว่าในตลาดเกิดใหม่อย่างเวียดนาม การถือครองของนักลงทุนต่างชาติไม่สามารถติดตามกลไกการกำกับดูแลกิจการได้ เนื่องจากเป็นโครงสร้างไม่กระจุกตัว แสดงให้เห็นว่านักลงทุนต่างชาติมีความลำบากกับการได้รับข้อมูลที่ไม่สมดุล ในทางเดียวกันนี้ การศึกษาของ Makoto and Pascal (2013) พบว่าในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา นักลงทุนต่างชาติได้เพิ่มการลงทุนหรือเพิ่มความเป็นเจ้าของที่มากขึ้นในบริษัทญี่ปุ่น การมีส่วนร่วมที่มากขึ้นนี้มีส่วนในการปรับปรุงผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่ ซึ่งผลแสดงให้เห็นว่าคำตอบนั้นขึ้นอยู่กับสมมติฐานเกี่ยวกับผลกระทบของบริษัทที่ไม่สามารถสังเกตได้ หากสันนิษฐานว่าข้อมูลของบริษัทช่วงเวลาที่ เช่นเดียวกับในการศึกษาที่มีอยู่ส่วนใหญ่ อิทธิพลของนักลงทุนต่างชาติดูเหมือนจะเป็นไปในเชิงบวก แต่ลักษณะเฉพาะของบริษัทที่ไม่สามารถสังเกตได้นั้นไม่เป็นลักษณะคงที่สำหรับกรณีของบริษัทอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อใช้การประมาณค่า dynamic panel data ผลแสดงให้เห็นว่าผลกระทบของผู้ถือหุ้นต่างชาติต่อผลกำไรจากการดำเนินงานนั้นไม่มีนัยสำคัญ รวมถึงงานวิจัยของ อุทัยวรรณ เสมอจิตร และ สุภาวดี สุจีชีพ มอศส (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับต้นทุนเงินทุน โดยผลพบว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัว และโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นหน่วยงานของรัฐมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับต้นทุนเงินทุน ซึ่งอธิบายได้ว่าการที่บริษัทมีผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวมีอำนาจในการบริหารกิจการ ทำให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจ นักลงทุนจึงมั่นใจว่าความเสี่ยงในการลงทุนที่ผิดพลาดจะลดลง เป็นผลให้นักลงทุนเรียกร้องผลตอบแทนน้อยลง จึงเป็นสาเหตุให้ต้นทุนของเงินลงทุนของกิจการน้อยลงตามไปด้วย และโครงสร้างผู้ถือหุ้น โดยรัฐบาลจะเกิดแรงขับเคลื่อนต่างๆ ซึ่งทำให้ได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจจากนักลงทุน ทำให้ต้นทุนของเงินลงทุนของกิจการลดลงส่วนตัวแปรต้นอื่น ๆ เช่น ผู้ถือหุ้นที่เป็นบริหาร ผู้ถือหุ้นที่เป็นสถาบัน และผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุน จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H2: โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม)

H3: โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS)

2.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและการจัดการกำไร

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติมีหลายปัจจัยที่ส่งผลคือกิจการจะได้รับประโยชน์จากการมีเทคโนโลยี ความรู้ใหม่ และได้รับประโยชน์จากการลงทุนส่งผลให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีอันเป็นวิชาการซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่คนไทยยังไม่มีความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในระดับที่ไม่สูงมากนัก

ดังนั้นจึงถือว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นนักลงทุนภายนอกที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ จึงมีแรงจูงใจในการติดตามผลการดำเนินงานของกิจการอย่างใกล้ชิดสามารถช่วยปกป้องและขัดขวางพฤติกรรมกรรมการจัดการกำไรของผู้บริหารได้ จากการทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้านี้ งานวิจัยของ Feng and Seaholes (2004) ระบุว่าการลงทุนจากต่างประเทศไม่เพียงแต่สร้างแหล่งเงินทุนและเงินทุนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้อมูลเชิงลึกและการฝึกอบรมนักลงทุนต่างชาติเหล่านี้ซึ่งเป็นสถาบันขนาดใหญ่มักถูกมองว่าเป็นนักลงทุนที่มีความรู้สูง การเข้าถึงทรัพยากรเงินทุนและกำลังคนได้มากขึ้น จึงทำให้ผู้ถือหุ้นต่างชาติเหล่านี้มีประสิทธิผลมากกว่าในการตรวจสอบผู้จัดการของหน่วยงานท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้มักจะมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ระยะยาว ดังนั้น จึงมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของที่เข้มข้นในการควบคุมการจัดการอย่างเข้มข้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงขึ้นในบริษัทที่ลงทุนในต่างประเทศ สอดคล้องกันในมุมมองของทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) แสดงให้เห็นถึงการถือหุ้นของชาวต่างชาติที่สูงขึ้นและการมีกรรมการอิสระนั้นเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนตัวแทนและลดการจัดการกำไร สอดคล้องกับ Guo et al. (2015) ที่กล่าวถึงนักลงทุนในประเทศและนักลงทุนต่างชาติในงานวิจัยปัจจุบันสื่อถึงข้อมูลที่ไม่สมมาตรจึงทำให้เกิดการคาดการณ์ว่าระยะทางทำให้นักลงทุนต่างชาติยากที่จะตรวจสอบผลการดำเนินงานของบริษัทและจำกัดการจัดการกำไรที่แท้จริง ซึ่งพบว่าบริษัทที่มีความเป็นเจ้าของต่างชาติมากขึ้นมีส่วนร่วมในการจัดการกำไรที่แท้จริงน้อยลง ผลการวิจัยระบุว่านักลงทุนต่างชาติเป็นปัจจัยในการควบคุมการจัดการกำไรที่แท้จริง

อีกทั้ง Chung and Kim (2004) ที่ระบุว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติในบริษัทญี่ปุ่นมีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนกำไรแบบฉวยโอกาสในระดับที่น้อย และ Khanna and Palepu (1999) ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับข้อได้เปรียบของการเป็นเจ้าของชาวต่างชาติโดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบบริษัท การปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้จัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจในการจัดการกำไร เช่นเดียวกับ Gul et al. (2010) ระบุว่า การถือหุ้นต่างชาติมีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นไปที่ความโปร่งใสและการกำกับดูแลกิจการที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น รวมถึง Guo et al. (2015) ยังยืนยันว่าผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติจำกัดการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนกำไรในบริษัทญี่ปุ่น ในทางเดียวกัน อนุวัฒน์ ภัคดี และ ศิลปพร ศรีจันเพชร (2562) ได้ศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติและบริษัทที่ไม่มีผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติผ่านตัวแบบความระมัดระวังทางบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติช่วยเพิ่มคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาในอดีตบางงานมีคำอธิบายทางเลือกซึ่ง

สนับสนุนการเป็นเจ้าของในประเทศมากกว่าการลงทุนจากต่างประเทศ เหตุผลก็คือข้อมูลไม่สมดุลเกิดขึ้นจากระยะทางภูมิศาสตร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้ง Lei (2016) ศึกษาบทบาทของนักลงทุนสถาบันต่างชาติ (FII) ในการจำกัดกิจกรรมการจัดการกำไรของบริษัทภายใต้การคุ้มครองผู้ลงทุนในระดับต่างๆ บริษัทที่มีการจัดการกำไรน้อยลงเมื่อมีนักลงทุนสถาบันต่างชาติที่อิสระอยู่ในกลุ่มผู้ถือหุ้น ผลกระทบเหล่านี้ยิ่งชัดเจนมากจากการวัดการจัดการกำไร นักลงทุนสถาบันต่างชาติมีความเกี่ยวข้องมากขึ้นเมื่อมีการคงอยู่ของกรรมการต่างชาติในคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ นอกจากนี้ Nguyen, T. (2016) ศึกษาขอบเขตของคณะกรรมการและลักษณะผู้ถือหุ้นมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการกำไรในบริบทของเวียดนามหรือไม่ ซึ่งผลพบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนการถือหุ้นในต่างประเทศสูงมีแนวโน้มที่จะจำกัดแนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารใช้ การทดสอบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการใช้ประโยชน์บ่งชี้ว่า CEO ที่ดำรงตำแหน่งประธานมีแนวโน้มที่จะบิดเบือนรายงานทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม Farouk and Bashir (2017) ได้ศึกษาการศึกษาผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่อการจัดการกำไรของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหาร และความเข้มข้นของความเป็นเจ้าของมีผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไรของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในประเทศไนจีเรีย นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังพบว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นนักลงทุนต่างประเทศมีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร แต่ผู้ถือหุ้นสถาบันถูกพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยแต่มีผลกระทบทางลบต่อการจัดการกำไร สอดคล้องกับ Ekpulu and Omoye (2018) กล่าวถึงผู้ใช้รายงานทางการเงินหลายคนตั้งคำถามถึงความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของวัตถุประสงค์หลักของการรายงานทางการเงินภายนอก เนื่องจากผลกระทบของการจัดการกำไรต่อเนื้อหาข้อมูลในรายงานดังกล่าว ดังนั้นจึงได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างความเป็นเจ้าของที่มีต่อการจัดการกำไรในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่าผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบและมีนัยสำคัญกับการจัดการกำไร ในขณะที่ผู้ถือหุ้นสถาบันและผู้ถือหุ้นต่างชาตินั้นมีผลในเชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญ จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H4: โครงสร้างผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงลบกับการจัดการกำไร

2.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและผลการดำเนินงาน

ตามทฤษฎีตัวแทน คณะกรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญยิ่งในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายของบริษัทและรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและบุคคลภายนอก ดังนั้น คณะกรรมการจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยในการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่

เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเฉพาะควรเน้นไปที่บทบาท หน้าที่และโครงสร้างของ คณะกรรมการ ซึ่ง Marimuthu and Kolandaisamy (2009) ระบุว่าความหลากหลายทางเชื้อชาติมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ Ararat, Aksu and Tansel (2010) ทำการศึกษา ผลกระทบของความหลากหลายของคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินโดยใช้ความ แตกต่างระหว่างเพศ (sex) และรุ่นอายุ (generation) เป็นคุณลักษณะที่สังเกตได้และภูมิหลังทาง การศึกษาและสัญชาติของคณะกรรมการเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่ไม่สามารถสังเกตได้ของมูลค่า กิจการ รวมถึงความเชื่อ ทักษะ และความสามารถ ตัวบ่งชี้ความหลากหลายที่แตกต่างกันเพื่ออธิบาย ความคิดเห็นที่หลากหลายที่จำเป็นสำหรับการศึกษาที่สำคัญ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการที่ หลากหลายนั้นเป็นสิ่งที่แสดงถึงการติดตามที่ดีขึ้น บรรเทาความขัดแย้งของตัวแทนและเพิ่มผลการ ดำเนินงานของบริษัท ซึ่งการค้นพบนี้จะเป็นที่สนใจของนักวิจัย นักลงทุน ผู้ถือหุ้น คณะกรรมการและ หน่วยงานกำกับดูแล เช่นเดียวกับ Srinidhi et al. (2011) พบว่า สมาชิกคณะกรรมการที่เป็นกรรมการ ต่างชาติอาจนำมุมมองที่แตกต่างมาใช้ในการดำเนินงาน เนื่องจากภูมิหลังและประสบการณ์ที่แตกต่าง กัน นั่นคือ เมื่อกรรมการเหล่านี้มาจากภายนอกจะมีแนวโน้มที่จะแสดงความคิดเห็นและการแสดง ความคิดเห็นอย่างไม่ลังเลในการยกประเด็นการโต้เถียงในการดำเนินงานซึ่งการปรากฏตัวของกรรมการ ต่างชาติจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานภายในบริษัทและอาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น สอดคล้องกับ Chiu, Teoh and Tian (2010) กล่าวว่า การรวมกรรมการ ต่างชาติอย่างน้อยหนึ่งคน ในคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของกรรมการ เพื่อเน้นการเปิดกว้างและความตรงไปตรงมาในการปฏิบัติงานตรวจสอบการดำเนินงาน ทำให้ส่งผลดี ต่อผลการดำเนินงาน

นอกจากนี้ Polovina and Peasnell (2015) ศึกษาผลกระทบของการแต่งตั้งกรรมการ ต่างชาติที่มีต่อธนาคารธุรกิจที่เข้ามาดำเนินงานในต่างประเทศนั้น ๆ กรรมการต่างชาติในแต่ละระดับนั้น มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและกลยุทธ์ของธนาคารต่างประเทศ ซึ่งพบว่าการปรากฏตัวของ ประธานกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีผลในเชิงบวกต่อการทำกำไรของธนาคารต่างประเทศและ การปรับปรุงรายได้ที่เกิดขึ้น จากการค้นพบที่น่าสนใจนั้นหมายถึงว่าประธานกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ปรับปรุงการกำกับดูแลของคณะกรรมการและนำทักษะใหม่ ๆ ประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการ บริหารงานส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ยิ่งไปกว่านั้น Tukur and Bilkisu (2014) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความหลากหลายของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทประกันภัย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความหลากหลายทางเพศ และกรรมการต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการ

ดำเนินงานของบริษัท ซึ่งการค้นพบนี้หมายความว่า การเพิ่มจำนวนกรรมการหญิงและกรรมการต่างชาติ ในคณะกรรมการของบริษัทประกันภัยในไนจีเรียจะช่วยเพิ่มผลการดำเนินงาน

อย่างไรก็ตาม ฌ็องนอร์ สุพิชชา, วคินี ธรรมศิริ, กฤติยา ดาบเพชร และ จูติพร สงวนพันธุ์ (2560) กล่าวว่า สัดส่วนกรรมการชาวต่างชาติในคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและมูลค่ากิจการที่วัดโดย Tobin's Q อันเนื่องมาจากกรรมการชาวต่างชาติสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาช่วยบริหาร และกำกับดูแลกิจการได้ แต่ในขณะที่เดียวกันวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศอาจเป็นอุปสรรคในการทำงานของกรรมการชาวต่างชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Darmadi (2010) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย (IDX) โดยศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ 3 ประการของคณะกรรมการ ได้แก่ เพศ สัญชาติ และอายุ ถูกใช้เป็นตัวแทนความหลากหลาย โดยพบว่าความหลากหลายทางเพศมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานทางบัญชี และทางการตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนความหลากหลายของสัญชาติไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความหลากหลายของสัญชาติไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน แต่สัดส่วนของคณะกรรมการที่อายุน้อยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนหนุ่มสาวที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการมีความเกี่ยวข้องกับปรับปรุงผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

H5: คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม)

H6: คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS)

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและการจัดการกำไร

การจัดการกำไรเป็นปัญหาสำคัญในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาซึ่งประเด็นนี้อยู่ภายใต้จริยธรรมทางธุรกิจ มีเพียงภาคการเงินของเศรษฐกิจเท่านั้นที่มีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเพื่อตรวจสอบการจัดการกำไร แม้ว่าการจัดการกำไรจะไม่ละเมิดกฎการบัญชี แต่การปฏิบัตินั้นมีข้อสงสัยทางจริยธรรม ดังที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถ้ากิจการมีคณะกรรมการที่เป็นผู้มีความสามารถในการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และความรู้ใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกิจการจะส่งผลอย่างไรต่อการจัดการกำไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึง

มีความสนใจที่จะศึกษาและจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า กรีนทรีตัน บัญญวัฒน์ และ ศักดา มาณวพัฒน์ (2554) ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของ โครงสร้างการถือหุ้นที่มีผลต่อแรงจูงใจของคณะกรรมการ ผู้จัดทำรายงานทางการเงินในการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ โครงสร้างการถือหุ้นสะท้อนถึงอำนาจควบคุมในบริษัทซึ่งมีผลกระทบต่อแรงจูงใจของผู้บริหารและหรือผู้มีอำนาจในการจัดทำรายงานทางการเงินที่แตกต่างกัน ผู้บริหารในบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวมักมีแรงจูงใจในการปรับตัวเลขทางบัญชีที่น่าเสนอในรายงานทางการเงิน ในขณะที่ผู้มีอำนาจควบคุมในบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัวมักมีแรงในการสร้างรายการทางการเงินที่เป็นเท็จซึ่งกระทบต่อคุณภาพข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินเช่นกัน ดังนั้น ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของโครงสร้างการถือหุ้นและบทบาทของกรรมการจะช่วยให้ผู้ถือหุ้นของบริษัทและองค์กรการกำกับดูแลสามารถวางมาตรฐานกำกับให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพแก่บริษัท รวมทั้งช่วยให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินตระหนักถึงผลกระทบที่อาจได้รับและใช้ข้อมูลที่น่ามาจัดทำรายงานทางการเงินอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับ Enofe, Iyafekhe and Eniola (2017) ได้ศึกษาชาติพันธุ์ของคณะกรรมการ ความหลากหลายทางเพศที่เกี่ยวข้อง และการจัดการกำไรในบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ซึ่งศึกษาเฉพาะผลกระทบของการเป็นกรรมการต่างชาติ เพศหญิง ขนาดคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ และขนาดบริษัทที่มีต่อการจัดการกำไร โดยผลพบว่า คณะกรรมการต่างชาติ คณะกรรมการเพศหญิง และความเป็นอิสระของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติคงอยู่มีความสามารถส่งเสริมหรือกีดกันการจัดการกำไร ในขณะที่หนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมดควรเป็นผู้หญิงที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันซึ่งสามารถสื่อสารสิ่งที่นำไปสู่การปรับกำไรให้ราบรื่นหรือการจัดการกำไรได้ รวมถึง Du, Jian and Lai (2017) ศึกษาบทบาทการติดตามของกรรมการต่างชาติในการจัดขวงการจัดการกำไร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมากกับการมีอยู่และสัดส่วนของกรรมการต่างชาติในคณะกรรมการบริษัท นอกจากนี้ ยังพบว่าภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ การจัดการกำไรในองค์กรของรัฐมีความชัดเจนน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น แต่ที่น่าสนใจคือผลกระทบเชิงลบของการเป็นสมาชิกคณะกรรมการของกรรมการต่างชาติต่อการจัดการกำไรจะแตกต่างกันไปตามคุณภาพการตรวจสอบ การบังคับใช้ IFRS การคุ้มครองของผู้ลงทุน และความเหมือนหรือความแตกต่างของเขตเวลาของกรรมการต่างชาติและกรรมการท้องถิ่น

ในขณะเดียวกัน Dobija and Pulawska (2021) ศึกษาผลกระทบของการปรากฏตัวของผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศในคณะกรรมการของบริษัทต่อลักษณะสำคัญของการรายงานทางการเงินที่มี

คุณภาพสูง: ความทันต่อเวลา การศึกษามุ่งเน้นไปที่ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศ (EFE) ซึ่งเป็นสมาชิกคณะกรรมการในบริบทของรูปแบบกรรมการคู่ ผลพบว่าการมีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศนั้นทำให้ลดเวลาที่จำเป็นในการส่งรายงานทางการเงิน การค้นพบช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับบทบาทการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศในการกำกับดูแลกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของรูปแบบการกำกับดูแลกิจการภายในและโครงสร้างคณะกรรมการคู่ ผลการวิจัยมีนัยสำคัญสำหรับการกำหนดนโยบายและแสดงหลักฐานว่าการมีอยู่ของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จากต่างประเทศในคณะกรรมการกำกับดูแลอาจนำไปสู่ความทันต่อเวลาของการรายงานทางการเงินส่งผลให้คุณภาพการรายงานทางการเงินเพิ่มขึ้นและลดการจัดการกำไร และ Almashaqbeh, Shaari, and Abdul-Jabbar (2019) ศึกษาผลกระทบของสมาชิกคณะกรรมการต่างชาติและความหลากหลายของอายุต่อการจัดการกำไรที่แท้จริง โดยการควบคุมด้วยขนาดบริษัท อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้และอัตราการเติบโต ผลพบว่าสมาชิกคณะกรรมการต่างชาติ ความหลากหลายทางอายุ อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ และอัตราการเติบโตมีความสัมพันธ์เชิงลบและมีนัยสำคัญกับการจัดการกำไรที่แท้จริง จากผลลัพธ์ที่ได้บริษัทควรแต่งตั้งสมาชิกกรุ่นเยาว์เข้าสู่คณะกรรมการนอกเหนือจากสมาชิกที่มีอายุมากกว่า เพื่อปูทางไปสู่การข้ามอุดมการณ์ที่สามารถยับยั้งกิจกรรมการจัดการกำไรที่แท้จริง ควรมีการรวมต่างชาติอย่างน้อยหนึ่งคนในคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากสมาชิกคณะกรรมการต่างประเทศมีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่แตกต่างกันซึ่งอาจช่วยขัดขวางการปฏิบัติของการจัดการกำไรที่แท้จริง

ในทางกลับกัน งานวิจัยของ Hooghiemstra, Hermes, Oxelheim, and Randoy (2019) กล่าวถึงงานวิจัยก่อนหน้านี้แสดงให้เห็นว่าการเลือกเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการกำไร จึงเพิ่มเติมการศึกษาผลกระทบของการมีสมาชิกคณะกรรมการต่างประเทศต่อการจัดการกำไร ผลพบว่าการมีกรรมการต่างชาติที่ไม่ใช่ชาวอร์ดิกมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการกำไรในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังให้หลักฐานเบื้องต้นว่าความแตกต่างในความรู้ทางบัญชีทำให้เกิดผลกระทบนี้ ผลลัพธ์จึงชี้ให้เห็นว่าการแต่งตั้งกรรมการต่างชาติเป็นคณะกรรมการอาจไม่เป็นประโยชน์เสมอไป จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงได้สมมติฐาน ดังนี้

H7: คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงลบกับการจัดการกำไร

2.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน

เนื่องจากในระยะเวลาที่ผ่านมาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไรเกิดขึ้นด้วยเหตุผลและข้อสันนิษฐานที่ว่ากิจการจะมีการจัดการกำไรหรือการตกแต่งตัวเลขกำไรเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงาน

หรือปรับเปลี่ยนกำไรของกิจการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่กิจการคาดหวังซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อผู้มีส่วนได้เสีย จึงได้มีการตั้งข้อสังเกตว่าการจัดการกำไรจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานหรือไม่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่าถ้าองค์กรธุรกิจมีการจัดการกำไรจะส่งผลอย่างไรต่อผลการดำเนินงาน โดยงานวิจัยก่อนหน้านี้ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลดำเนินงาน ซึ่งงานวิจัยของ Mahdavi, Younesi and Hashemijoo (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของการซื้อกิจการ โดยผลพบว่าบริษัทที่ซื้อกิจการด้วยหุ้นจะแตกต่างจากบริษัทที่กิจการซื้อด้วยเงินสดที่มีการควบคุมกำไรก่อนวันประกาศซื้อ นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทก่อนและหลังวันประกาศซื้อกิจการ สอดคล้องกับการศึกษาผลกระทบของรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท IPO ซึ่งพบว่ามีการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรเพิ่มขึ้นในปีแรกที่เข้าเป็นฐานะบริษัทมหาชนแต่ไม่ใช่ในปีก่อนการเสนอขายหุ้น IPO และยังพบว่าบริษัทจะมีส่วนในการจัดการกำไรอย่างมากเมื่ออยู่ในกระบวนการเสนอขายหุ้น IPO ซึ่งจะส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะได้รับผลตอบแทนที่ไม่ดีในภายหลังจากเข้าเป็นฐานะบริษัทมหาชนแล้ว แต่ไม่พบหลักฐานใด ๆ ที่ชี้ให้เห็นว่าระดับผลตอบแทนเริ่มแรกนั้นเกี่ยวข้องกับรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร และ Moshi (2016) พบว่าบริษัทผู้ผลิตใน DSE มีส่วนร่วมในการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรลดลงซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน แต่ลักษณะของผลกระทบขึ้นอยู่กับตัวแปรที่ใช้ผลการดำเนินงาน โดยจากการศึกษาพบว่าการจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนหนี้ต่อสินทรัพย์ ในทางกลับกันพบว่าการจัดการกำไรมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิ จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนเหล่านี้คือตัวบ่งบอกถึงผลการดำเนินงานขององค์กร สอดคล้องกับ Huang, Xuerong and Sun (2017) ระบุว่ารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารได้กลายเป็นจุดสนใจหลักในการสร้างแบบจำลองการจัดการกำไร ซึ่งจากการศึกษาจะพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและรายการคงค้าง และแสดงให้เห็นว่าทำไมจึงควรควบคุมผลการดำเนินงานของบริษัทเมื่อมีการประเมินรายการคงค้างตามดุลยพินิจผู้บริหาร

นอกจากนั้น การศึกษาของเปรมราช วิลาลัย, พัชรนันท์ เพชรเชิดชู และ ศิริเดช คำสุพรหม (2563) ศึกษาการจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ และการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต โดยการศึกษาพบว่า การจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจพิจารณาจากประมาณค่าผิดปกติจากกระแสเงินสดจากกิจกรรม

ดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต และการจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจการประมาณค่าผิดปกติจากค่าใช้จ่ายในดุลยพินิจของผู้บริหาร การสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ส่วนการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ในทางตรงกันข้าม การศึกษาของ Ngunjiri (2017) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท และพบว่าการจัดการกำไร ขนาดบริษัท และอัตราส่วนตลาดต่อมูลค่าตามบัญชีมีผลกระทบในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน ผลจากการศึกษาจากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น พบความสัมพันธ์ในทางลบ ซึ่งก็หมายความว่า ถ้ามีการจัดการกำไรก็จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่ดี ในขณะที่เดียวกัน มีงานวิจัยที่พบความสัมพันธ์ทางบวกนั้นอาจจะเกิดจากบริบทของเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยในอดีตมีข้อค้นพบที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ กิจกรรมจะมีการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของกิจการเพื่อประโยชน์ต่อการเพิ่มกำไรหรือผลการดำเนินงานของกิจการเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นข้อสังเกตว่ากำไรที่รายงานนั้นอาจจะถูกบิดเบือนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่แท้จริง จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงได้สมมติฐาน ดังนี้

H8: การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางลบกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนรายได้ต่อกเบียสุทธิต่อสินทรัพย์รวม)

H9: การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางลบกับผลการดำเนินงาน (วัดโดย อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS)

นอกจากนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยพบความไม่สอดคล้องกันของผลการวิจัยก่อนหน้านี้ และพบถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน จึงทำให้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรอื่นที่สามารถเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการตรวจสอบอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และผลการดำเนินงานเพิ่มเติมโดยผสมผสานการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง เนื่องจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาได้มีผลการศึกษาที่พบว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติ

คณะกรรมการต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร และการจัดการกำไรยังส่งผลต่อผลการดำเนินงาน
ผู้วิจัยจึงพัฒนาสมมติฐานเพิ่มเติมเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลดังกล่าว ดังนี้

H12: โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วนรายได้
ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม) ผ่าน การจัดการกำไร

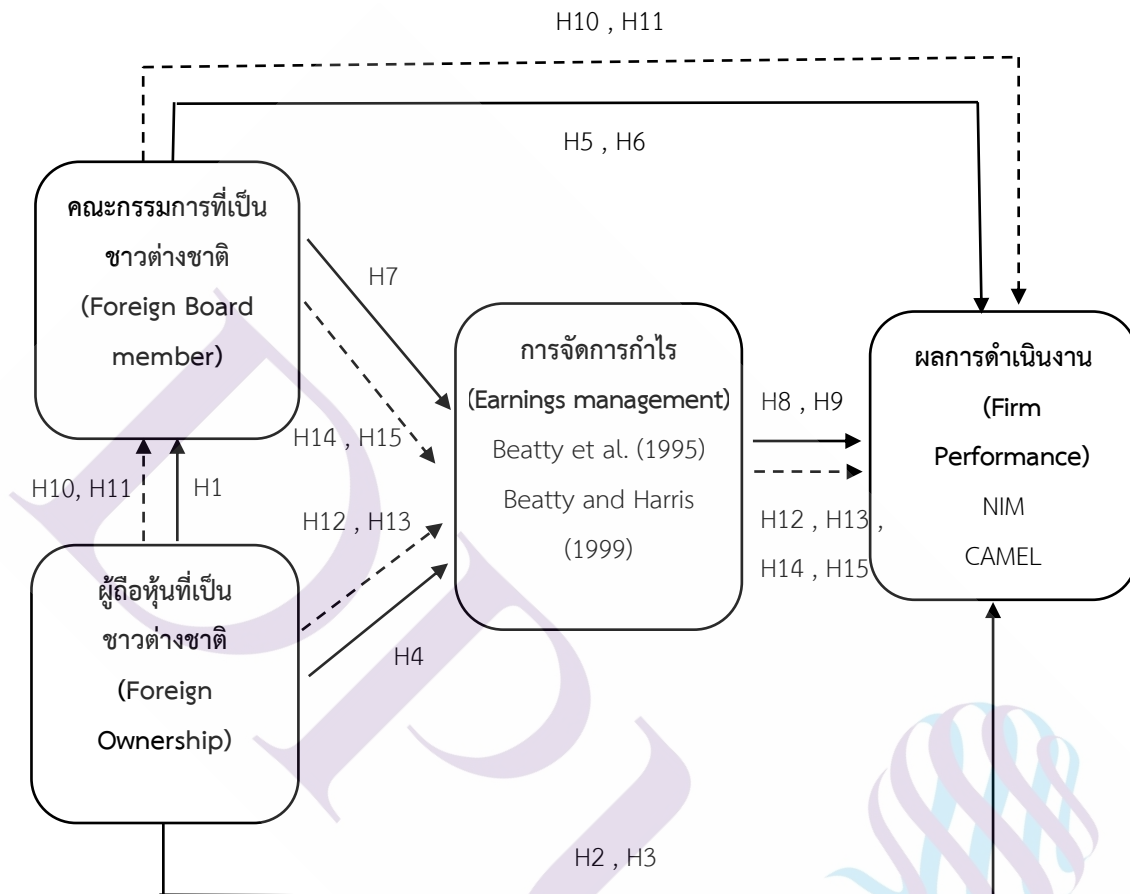
H13: โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัด โดยอัตราส่วนทาง
การเงิน CAMES) ผ่านการจัดการกำไร

H14: คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วน
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม) ผ่านการจัดการกำไร

H15: คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลกับผลการดำเนินงาน (วัดโดยอัตราส่วน
ทางการเงิน CAMELS) ผ่านการจัดการกำไร

2.3 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษา โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ตัวแปรในการศึกษา
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อต้องการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัยและพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งการวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมด 11 ธนาคารพาณิชย์ โดยสามารถรวบรวมได้

จากงบการเงินและรายงานประจำปีซึ่งเปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และเว็บไซต์ของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่สรุปและอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญให้มีความครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนด

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยตามที่ได้ทำการวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิจัยที่มีเหตุผลประกอบตามหลักการ

ขั้นตอนที่ 6 ขั้นตอนการเผยแพร่งานวิจัย โดยการตีพิมพ์บทความวิชาการในวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านวิชาการด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ผู้วิจัยเลือกประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ.2556 ถึง ปี พ.ศ. 2563 ข้อมูลรายครึ่งปี จำนวน 176 firm-year ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) บริษัท ทูมชนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) บริษัท ทิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และ บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562)

โดยสามารถแบ่งกลุ่มขนาดธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง ดังในตารางที่ 3.1 ดังนี้ (ข้อมูลสินทรัพย์ ไตรมาส 1/2562 ณ 31 มีนาคม 2562)

ตารางที่ 3.1 การแบ่งกลุ่มขนาดธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 11 แห่ง

กลุ่ม ธนาคาร	ชื่อธนาคารพาณิชย์ไทย	ชื่อ หลักทรัพย์	สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ขนาดใหญ่	1. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	SCB	3,199,884.26	17.97
	2. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	KBANK	3,150,640.95	17.69
	3. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	BBL	3,148,836.30	17.68
	4. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	KTB	2,884,114.01	16.20
	5. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	BAY	2,241,329.93	12.59
ขนาดกลาง	1. บริษัท ทูนครินชาต จำกัด (มหาชน)	TCAP	1,061,700.59	5.96
	2. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	TMB	892,224.01	5.01
ขนาดเล็ก	1. ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)	CIMBT	369,886.91	2.08
	2. ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)	KKP	308,995.69	1.74
	3. บริษัท ทีเอส โก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TISCO	297,899.70	1.67
	4. บริษัท แอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	LHFG	250,821.18	1.41

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562 และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562

หลักการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถทำได้ดังนี้

1. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไปของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ
2. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมตั้งแต่ร้อยละ 2.5 แต่ไม่ถึงร้อยละ 10 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

3. กลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก ประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนแบ่งตลาดของสินทรัพย์รวมต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ตั้งแต่ปี 2556-2563 โดยแหล่งที่เก็บข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ข้อมูลจากรายงานประจำปี (Annual Report) ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเว็บไซต์ของธนาคารพาณิชย์

3.3.2 แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th) และเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (www.sec.or.th)

3.3.3 เว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th)

3.3.4 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

3.4.1.1 ความหลายหลายด้านประชากรศาสตร์ แบ่งเป็น 2 มุมมอง คือ

1. โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ (Foreign Ownership: FO)

ในงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ลักษณะนักลงทุนสถาบันที่มีความซับซ้อนมีส่วนช่วยในการกำกับติดตามการบริหารงานให้ปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ากิจกรรมของบริษัทมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อนโยบายการบัญชีในการจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งพบว่า นักลงทุนสถาบันมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อนโยบายการบัญชี (Hartzell and Starks, 2003; Li, Moshirian, Pham and Zein, 2006; Shleifer and Vishny, 1986) ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีความสนใจสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไร ซึ่งมีข้อมูลสนับสนุนว่านักลงทุนต่างชาติเข้ามามีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงมีคำถามว่าหากมีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไรผ่านการจัดทำรายงานทางการเงินและส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักลงทุนต่างชาติมักจะตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่งบการเงินหรือรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพซึ่งก็มาจากการที่การลดลงของการจัดการกำไรหรือลดรายการคงค้างที่

ไม่ปกติ รวมทั้งบริษัทที่มีนักลงทุนต่างชาติจะมีการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม (Gillan and Starks, 2003) พบว่านักลงทุนต่างชาติมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่หลากหลายสามารถเข้ามาแทรกแซงการบริหารงานที่น่าสงสัยของฝ่ายบริหาร รวมถึงไม่ยอมให้ฝ่ายบริหารปกปิดรายการที่ผิดปกติและปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง และ (Lei, 2019) กล่าวว่านักลงทุนต่างชาติมีความสามารถในการกำกับติดตามการบริหารงานและสามารถลดการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารได้ดีกว่า ในทางเดียวกัน นิพัทธ์ โพธิ์วิจิตร, พิรุณา ไบโลวัส และฐิติมา สิทธิพงษ์พานิช (2555) พบว่า นักลงทุนในกลุ่มแองโกล-อเมริกันในประเทศไทยทำให้ระดับการจัดการกำไรลดลง และ ประภาพร (2549) พบว่า การถือหุ้นของผู้บริหารต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แสดงถึงว่าการที่มีการถือหุ้นของต่างชาติทำให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาในประเทศไทย สัจจวัฒน์ จันทร์หอม และ ศิลปะพร ศรีจันทพร (2555) พบว่าบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นโดยครอบครัวไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ผู้วิจัยจึงสนใจ โครงสร้างการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติจะช่วยลดการจัดการกำไรทำให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพมากขึ้นส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่

ดังนั้น โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ (Foreign Ownership: FO) วัดจากเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ คำนวณจาก จำนวนหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนต่างชาติหาร จำนวนหุ้นทั้งหมด

2. คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Board: FB)

จากการวิจัยที่ผ่านมาลักษณะคณะกรรมการส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งในลักษณะของคณะกรรมการมีองค์ประกอบในหลากหลายส่วน คณะกรรมการต่างชาติ คณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีการเงิน และคณะกรรมการที่มีเพศหญิง รวมถึงคณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน (อนุวัฒน์ ภัคดี, 2561) สอดคล้องกับ Marimuthu and Kolandaisamy (2009) ได้ศึกษาผลกระทบของความหลากหลายทางด้านประชากรศาสตร์ของคณะกรรมการบริษัทต่อผลการดำเนินงาน พบว่าความหลากหลายทางเชื้อชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน เมื่อมีการเข้าร่วมสมาชิกกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศต่าง ๆ เริ่มมีบทบาทเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ทำให้บริษัทที่มีกรรมการชาวต่างชาติสร้างความได้เปรียบในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากกรรมการดังกล่าวมีความรู้ความเชี่ยวชาญระดับนานาชาติที่มีบริบทแตกต่างจากกรรมการในประเทศ

ผู้วิจัยจึงสนใจในองค์ประกอบด้านความหลากหลายด้านประชากรศาสตร์ สัดส่วนกรรมการชาวต่างชาติในคณะกรรมการบริษัท จึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจ

ดังนั้น คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign Board Member: FB) วัดจากสัดส่วนกรรมการชาวต่างชาติ คำนวณจาก จำนวนของกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ หารด้วย จำนวนของกรรมการทั้งหมด

3.4.1.2 การวัดการจัดการกำไร

จากงานวิจัยที่ผ่านมาในการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานผลขาดทุนและหลีกเลี่ยงรายงานผลการดำเนินงานที่ลดลงนั้น ในมุมมองของผู้บริหารธนาคารจะใช้รายการบัญชีเงินกันสำรองหนี้สูญและกำไรขาดทุนจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งรายการบัญชีทั้งสองเป็นรายการที่กลุ่มธนาคารใช้ในการตกแต่งกำไร ทั้งนี้ รายการเงินกันสำรองหนี้สูญของธนาคารพาณิชย์คือ รายการการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งโดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มเติมจากเกณฑ์ขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งเป็นรายการที่ผู้บริหารสามารถใช้ดุลยพินิจในการประมาณการเกี่ยวกับจำนวนเงิน และในส่วนของกำไรขาดทุนจากเงินลงทุนในหลักทรัพย์คือ ส่วนของกำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขาย ผู้บริหารของธนาคารสามารถใช้ดุลยพินิจตัดสินใจใช้จังหวะเวลาในการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขาย โดยทั้ง 2 รายการนี้เป็นรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร ซึ่งเป็นตัวแทนของการจัดการกำไรของธนาคาร หากรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหารมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขสูงขึ้น ในอีกทางหนึ่ง หากรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหารมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขต่ำลง

ดังนั้น การวัดการจัดการกำไรในการศึกษานี้จึงใช้รายการบัญชี 2 รายการ คือ

1. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Discretionary Loan Loss Provision : DLLP)

2. กำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขายที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Discretionary Realized Gain and Losses on Available for sale Securities : DRSGL)

1. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Discretionary Loan Loss Provision : DLLP) จะคำนวณจากรายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นทั้งหมด (Total Loan Loss Provision) หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Non - Discretionary Loan Loss Provision) ดังนี้

$$DLLP = Total LLP - NonDLLP$$

โดย ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Non - Discretionary Loan Loss Provision) ใช้ตัววัดของ Beatty et al. (1995) ดังนี้

$$LOSS = \alpha_t + \beta_1 LASSET_{it} + \beta_2 \Delta NPL_{it} + \beta_3 LLR_{it} + \beta_4 LOANR_{it} + \beta_5 LOANC_{it} + \beta_6 LOAND_{it} + \beta_7 LOANA_{it} + \beta_8 LOANI_{it} + \beta_9 LOANF_{it} + \varepsilon_{it}$$

①

ผู้วิจัยระบุน่ามีความแตกต่างในประเภทของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแก้ไข โมเดลข้างต้นเพื่อให้ครอบคลุมเกณฑ์ที่จำเป็นในการคำนวณการจัดการกำไรในบริบทของประเทศไทย รูปแบบที่ใช้ในการศึกษานี้ได้รับการแก้ไขดังนี้

$$LOSS = \alpha_t + \beta_1 LASSET_{it} + \beta_2 \Delta NPL_{it} + \beta_3 LLR_{it} + \beta_4 LOANA_{it} + \beta_5 LOANC_{it} + \beta_6 LOANR_{it} + \beta_7 LOANU_{it} + \beta_8 LOANH_{it} + \beta_9 LOANO_{it} + \varepsilon_{it}$$

②

โดยที่

i คือ ธนาคาร i

t คือ ปีที่ t (พ.ศ. 2556-2563)

LOSS คือ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ คิดเป็นอัตราร้อยละของค่าเฉลี่ยต้นงวดและปลายงวดของเงินให้สินเชื่อรวม

LASSET คือ ล็อกการที่มธรรมชาติของสินทรัพย์รวม

NPL คือ การเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายได้ คิดเป็นอัตราร้อยละของค่าเฉลี่ยต้นงวดและปลายงวดของเงินให้สินเชื่อรวม

LLR คือ เงินกันสำรองหนี้สูญยกมาต้นงวด (ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวด) คิดเป็นอัตราร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวมต้นงวด

LOANA คือ เงินให้สินเชื่อประเภทธุรกิจการเกษตรและเหมืองแร่เป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวม

LOANC คือ เงินให้สินเชื่อประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตและการพาณิชย์เป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวม

LOANR คือ เงินให้สินเชื่อประเภทธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างเป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวม

LOANU คือ เงินให้สินเชื่อประเภทธุรกิจสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวม

LOANO คือ เงินให้สินเชื่อประเภทธุรกิจอื่นๆ เป็นร้อยละของเงินให้สินเชื่อรวม

ตัวแบบสมการถดถอยนี้ ได้ควบคุมปัจจัยด้านคุณลักษณะของเงินให้สินเชื่อจำแนกตามภาคธุรกิจ (Loan Characteristics) เนื่องจากเชื่อว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ รวมไปถึง ยังควบคุมปัจจัยด้านขนาดของธนาคาร (Bank Size) ที่อาจจะมีผลต่อค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอีกด้วย จากตัวแบบสมการถดถอยดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยคาดการณ์ว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจะสูงขึ้นเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Nonperforming Loan) และเมื่อเงินกันสำรองหนี้สูญยกมาต้นงวดมีจำนวนที่สูง ดังนั้นจึงคาดการณ์ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร \square NPL และ LLR เป็นบวก

2. กำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขายที่เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Discretionary Realized Gain and Losses on Available for sale Securities : DRSGL) จะคำนวณจากกำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขายทั้งหมด (Total Realized Gain and Losses on Available for sale Securities) หักด้วย กำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขายที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Non-Discretionary Realized Gain and Losses on Available for sale Securities)

$$DRSGL = Total\ RSGL - NonRSGL$$

โดย กำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขายที่ไม่ได้เกิดจากดุลยพินิจผู้บริหาร (Non-Discretionary Realized Gain and Losses on Available for sale Securities) ใช้ตัววัดของ Beatty and Harris (1999) ดังนี้

$$RSGL = \alpha + \beta_1 LASET + \beta_2 UNGL + \varepsilon \quad (3)$$

โดยที่

RSGL คือ กำไรขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขาย คิดเป็นอัตราร้อยละของสินทรัพย์รวม

LASSET คือ ลีอกการที่มธรรมชาติของสินทรัพย์รวม

UNGL คือ กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากหลักทรัพย์เพื่อขาย ณ ต้นปี คิดเป็นร้อยละของสินทรัพย์รวมต้นงวด

ตัวแบบสมการถดถอยนี้ควบคุมปัจจัยด้านขนาดของธนาคาร (Bank Size) ที่อาจจะมีผลต่อกำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขาย

จากตัวแบบสมการถดถอยดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยคาดการณ์ว่ากำไรหรือขาดทุนจากหลักทรัพย์เพื่อขายจะสูงขึ้นเมื่อกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากหลักทรัพย์เพื่อขายมีจำนวนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงคาดการณ์ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร UNGL เป็นบวก

สุดท้าย การจัดการกำไรที่ผ่านการจัดการรายการคงค้างที่เกิดขึ้นจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals : DAs) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$DAs = DLLP + DRSGL$$

④

3.4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

3.4.2.1 การวัดผลการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยเลือกใช้อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin หรือ NIM) และอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS เป็นตัววัดผลการดำเนินงานของธนาคาร ดังนี้

1) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin หรือ NIM) เป็นเครื่องมือชี้วัดที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย หารด้วย สินทรัพย์รวม ณ วันต้นงวด

$$\text{ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM)} = \frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม ณ วันต้นงวด}}$$

2. อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

2.1 ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy) เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการรักษาความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินในการรองรับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เช่น การให้สินเชื่อ การลงทุนหรือการก่อภาระผูกพันต่าง ๆ ผ่านลักษณะของเงินกองทุน สามารถวัดได้จาก

(1) อัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

$$\text{อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง} = \frac{\text{เงินกองทุน}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยง}}$$

(2) อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

1. คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) เป็นวิเคราะห์ว่าความเสี่ยงของการให้สินเชื่อจากที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้หรือเกิดโอกาสที่ลูกหนี้จะไม่ชำระหนี้คืน หรือคุณภาพของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) จนเป็นเหตุให้ธนาคารถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือลง สามารถวัดได้จาก

1. อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม

$$\text{อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม} = \frac{\text{สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}}$$

2. อัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม

$$\text{อัตราส่วนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม} = \frac{\text{ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}}$$

3. อัตราส่วนระหว่างเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อรวม} + \text{ลูกหนี้}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2. ความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency) เป็นความสามารถในการบริหารงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร เป็นชี้วัดความสามารถในการนำปัจจัยทางการเงินสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่กับกิจการท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เผชิญอยู่ใหม่บรรลุลักษณะอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถวัดได้จาก

1. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{รายได้รวม}}$$

2. อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวม

$$\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวม} = \frac{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{เงินให้สินเชื่อรวม}}$$

3. อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3. ความสามารถในการทำกำไร (Earnings Ability) เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในเชิงธุรกิจในการหารายได้ของธนาคารผ่านประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์หรือส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถวัดได้จาก

1. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2. อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม

$$\text{อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม} = \frac{\text{รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย}}{\text{รายได้รวม}}$$

4. สภาพคล่อง (Liquidity) พิจารณาความเพียงพอของเงินสดหรือสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดจากธนาคารรับฝากเงินไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้เพียงพอและทันเวลา สามารถวัดได้จาก

(1) อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อ}}{\text{เงินฝาก}}$$

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ตัวแปร	คำอธิบาย	สมมติฐาน
FO	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ	H1 H2 H3 H4 H10 H11 H12 H13
FB	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ	H1 H5 H6 H7 H10 H11 H14 H15
DAs	การจัดการกำไร	H4 H7 H8 H9 H12 H13 H14 H15
NIM	อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	H2 H5 H8 H10 H12 H14
CAMEL	อัตราส่วนทางการเงิน CAMEL	H3 H6 H9 H11 H13 H15

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายหรือบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้จากรายงานประจำปี

แบบแผนแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการนำข้อมูลสถิติของตัวแปรมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยเครื่องมือทางสถิติที่จะนำมาใช้ในการศึกษา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในการหาค่าทางสถิติที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.5.2.1 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

1.1 การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Valid Data) เพื่อตรวจสอบข้อมูลตัวแปรสังเกตว่าครบถ้วนหรือไม่ เพื่อป้องกันข้อมูลหาย (Missing Data) ก่อนนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 การตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล (Normality) เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์

2.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรสังเกตได้ต้องไม่เกิน 0.80 โดยสถิติที่ใช้ในส่วนสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้วิจัยนำมาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ สามารถระบุทิศทางของความสัมพันธ์และขนาดของความสัมพันธ์ว่ามีค่าอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แทนค่าความสัมพันธ์ที่มีค่าอยู่ระหว่าง +1 และ -1 โดยเครื่องหมายบวกและลบของค่าของ r มีความหมายแตกต่างกันค่าความสัมพันธ์จำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ (กริช แรงสูงเนิน, 2554; Hair et al., 2006)

กลุ่มที่ 1 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ +1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมากในทิศทางเดียวกัน

กลุ่มที่ 2 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง คู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมากในทิศทางตรงกันข้าม

กลุ่มที่ 3 ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 0 หมายถึง คู่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
0.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก
0.70 – 0.90	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง
0.50 – 0.70	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง
0.30 – 0.50	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ
0.00 – 0.30	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก

จากตารางที่ 3.2 แสดงระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อบอกระดับความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปร โดยการดูผลลัพธ์จากโปรแกรม AMOS ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) จะต้องมีค่าไม่ควรเกิน +0.80 (กรีซ แร่งสูงเนิน, 2554; Hair et al., 2006) นอกจากนี้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม โดยดูจาก ค่า KMO > 0.5 และค่า Bartlett Test of Sphericity ต้องมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.000 จึงแสดงว่าข้อมูลตัวแปรชุดนี้เหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3.5.2.2 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS version 18 ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สมมติฐานระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) หลาย ๆ ปัจจัยพร้อมกัน ส่วนโปรแกรม AMOS จะทำงานควบคู่กับข้อมูลที่ได้อันที่ไว้ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ จึงเหมาะแก่การใช้งานเพื่อการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อพิสูจน์การยอมรับหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (กรีซ แร่งสูงเนิน, 2554) และในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ผู้วิจัยได้กำหนดสมการโครงสร้างไว้ก่อนล่วงหน้าจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเป็น

วิธีที่ผสมกันระหว่าง 2 วิธี ได้แก่ 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และ 2) การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis: PA) (กริช แรงสูงเนิน, 2554; เอกสารประกอบการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS) ดังนั้น ผู้วิจัย จะทำการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นการวิเคราะห์ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observed Variable) โดยการทดสอบสมมติฐานระหว่างตัวแปรสังเกต ทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร อัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ขั้นตอนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม AMOS โมเดลสมการโครงสร้างประกอบด้วยตัวแปรแฝง (Latent Variables) เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าได้โดยตรงแต่จะประมาณค่าได้จากตัวแปรสังเกต (Observed Variables) ของแต่ละตัวแปรแฝง โดยตัวแปรแฝงแทนด้วยสัญลักษณ์รูปวงรีและตัวแปรสังเกตแทนด้วยสัญลักษณ์รูปสี่เหลี่ยมในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม มีขั้นตอนหลัก ๆ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดและวาดโมเดลองค์ประกอบความสัมพันธ์ (Model Specification) ระหว่างตัวแปรสังเกต (Observed Variable) และตัวแปรแฝง (Latent Variable) ที่มีหลักการมาจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เพื่อบอกถึงโครงสร้างของโมเดลที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 เชื่อมข้อมูลของตัวแปรที่บันทึกในโปรแกรม SPSS ไว้ก่อนแล้วเข้าไปสู่ โปรแกรม AMOS Version 18 เพื่อให้ตัวแปรอิสระในโมเดลมีค่าตัวเลขเพื่อการวิเคราะห์

ขั้นที่ 3 เลือกสถิติที่ต้องการให้โปรแกรมวิเคราะห์เพื่อนำมาใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์ โดยเลือกสถิติที่ต้องวิเคราะห์จากหน้าจอ Analysis properties หัวข้อ Estimation (เลือก Maximum Likelihood), Bias (เลือก Unbiased), Output (เลือก Maximization History, Standardized Estimates, Squared Multiple Correlations, Sample Moments, Modification Indices และอื่น ๆ)

ขั้นที่ 4 ดำเนินการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เนื่องจากได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตกับตัวแปรแฝงไว้ก่อน

4.2 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยมีขั้นตอน 2 ส่วน คือ

4.2.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์

4.2.1.1 การกำหนดข้อมูลเฉพาะของโมเดล (Specification of The Model) เป็นการศึกษาว่าตัวแปรแฝงใดที่มีความสัมพันธ์ทางตรงทางอ้อมต่อผลการดำเนินงาน โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น (Liner) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Cause Relationship) หรือความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variables) และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables)

4.2.1.2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of The Model) ผู้วิจัยใช้เงื่อนไขกฎทึ (T-Rule) คือ จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง (df เท่ากับหรือมากกว่า 0) หรือหากต้องการให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าน้อยกว่าจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่างควรมีตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตจำนวน 3 ตัวแปรเป็นอย่างน้อย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

4.2.1.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation form The Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยวิธี Maximum Likelihood (ML) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุดวิธีนี้ใช้ฟังก์ชันความกลมกลืนที่ไม่ใช่ฟังก์ชันแบบเส้นตรงแต่ก็เป็นฟังก์ชันที่บอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่ม ตัวอย่างอันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์และเมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐานค่าประมาณของพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML มีความคงเส้นคงวา (Consistency) มีประสิทธิภาพและความเป็นอิสระจากมาตรการแจกแจงสุ่มของค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้วิธี ML เป็นแบบปกติและความแปรปรวนของค่าประมาณขึ้นอยู่กับขนาดของค่าพารามิเตอร์การใช้โปรแกรม AMOS นิยมเลือกใช้วิธีการประมาณการแบบ Maximum Likelihood (ML) เนื่องจากเป็นวิธีการที่พยายามทดสอบว่าชุดข้อมูลตัวแปรที่ได้จากการสังเกตนั้นสามารถนำมาสร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์ได้หรือไม่ โดยการหาค่าโดยการประมาณการเปรียบเทียบเมทริกซ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการคำนวณกับเมทริกซ์ที่ได้จากการสังเกตและจะมีการปรับค่าให้ใกล้เคียงกันมากที่สุดนอกจากนั้นวิธีการนี้ยังกำหนดให้ข้อมูลตัวอย่างที่เก็บได้ต้องมีการกระจายปกติหลายตัวแปร (Multivariate Normal Distribution) (Arbuckle, 2007b และ Kline, 2011 อ้างใน นุจรี พิเชฐกุล และพนารัตน์ ปานมณี, 2555; Cunningham, 2008 อ้างใน กริช แรงสูงเนิน, 2554) โดยการเลือกวิธี Maximum Likelihood (ML) ในการวิเคราะห์จะให้ค่าสถิติที่สำคัญ เช่น ค่าไคสแควร์ (X^2)

ค่าพารามิเตอร์ของโมเดล ค่าน้ำหนักของตัวแปร ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของตัวแปรในโมเดล เป็นต้น การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของโมเดลว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ผู้วิจัยใช้ผลลัพธ์จากตารางสถิติ 3 กลุ่ม (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่ม Estimates เป็นกลุ่มที่รวบรวมค่าสถิติทั่วไปที่จะใช้ในการอธิบายค่าต่าง ๆ ของโมเดล โดยใช้ค่าสถิติค่าความสัมพันธ์และน้ำหนักความสัมพันธ์จากตาราง Regression Weight ที่ค่า p หากค่า $p < 0.05$ แสดงว่าความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากค่า $p > 0.05$ แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตาราง Standardized Regression Weight เพื่อทราบค่าน้ำหนักความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรและระหว่างตัวแปร

กลุ่มที่ 2 กลุ่ม Modification Indices เป็นกลุ่มที่แสดงค่า M.I จากตาราง Covariances เพื่อปรับแต่งองค์ประกอบให้ผ่านเกณฑ์และสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแนวทางการปรับแต่งองค์ประกอบจะดำเนินการจากคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุดทีละคู่ก่อน แล้วตั้งวิเคราะห์ใหม่ ถ้าองค์ประกอบยังไม่ผ่านเกณฑ์อีกจะปรับแต่งจากตัวแปรคู่ที่โปรแกรมพบว่าค่าความคลาดเคลื่อนรองลงมาไปตามลำดับ ซึ่งวิธีการปรับแต่งองค์ประกอบในสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มี 3 วิธี ได้แก่

1. วิธีตัดตัวแปรบางตัวออกไป โดยเลือกตัดตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักตัวแปร (Factor Loading) น้อยออกไป
2. วิธียุบรวมตัวแปร โดยเลือกรวมตัวแปรในคู่ที่มีค่า M.I สูงๆ แล้วสร้างตัวแปรใหม่แทน
3. วิธีการเชื่อมเส้น ลูกศร โดยเพิ่มเส้น ลูกศรแบบ สองหัวเชื่อมระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนคู่ที่มีค่า M.I มากที่สุด เพราะการเพิ่มเส้นลูกศรจะทำให้ค่าพารามิเตอร์เพิ่มและทำให้ค่า df ลดลง เมื่อค่า df ลดลงจะมีผลทำให้ค่าสถิติดีขึ้น

กลุ่มที่ 3 กลุ่ม Model Fit เป็นกลุ่มที่แสดงว่าค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าโมเดลผ่านเกณฑ์หรือไม่ และเป็นการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีทดสอบความเหมาะสมของโมเดล (Model Fit) และเพื่อชี้ว่าโมเดลนั้น ๆ มีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยใช้ค่าดัชนีทดสอบความเหมาะสมของโมเดลจากตาราง 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ดังนี้ (Byrne, 2001; กริช แรงสูงเนิน, 2554 อ้างถึง Kline, 2005; ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555; เอกสาร ประกอบการอบรมเทคนิคการวิเคราะห์สมการ

โครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยโปรแกรม AMOS โดย รศ.ดร.กัลยา วาณิชย์
 บัญชา เมื่อวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2554 ; เอกสารประกอบการอบรม “การวิเคราะห์สถิติด้วยโมเดล
 สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)”

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

สัญญาณ ลักษณะ	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	การพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่า ความน่าจะเป็นของ ไคสแควร์ ซึ่งจะต้อง ไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ	$P > 0.05$	ค่า p ต้องมากกว่า 0.05 ค่า p ยิ่งมากยิ่งดี
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบ มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	ค่า CMIN/df ต้อง น้อยกว่า 3 ค่า CMIN/df เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี
GFI	Goodness of Fit Index	เพื่อวัดระดับความ กลมกลืน เปรียบเทียบโดยมีค่า ระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	ค่า GFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า GFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี
AGFI	Adjusted Goodness Fit Index	เพื่อวัดระดับความ กลมกลืน เปรียบเทียบโดยมีค่า ระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	ค่า AGFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า AGFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	การพิจารณา
CFI	Comparative Fit Index	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืนโดยมีค่าระหว่าง 0-1.00	> 0.90	ค่า CFI ต้องมากกว่า 0.90 ค่า CFI เข้าใกล้ 1 ยิ่งดี
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน	< 0.08	ค่า RMSEA ต้องน้อยกว่า 0.08 ค่า RMSEA เข้าใกล้ 0 ยิ่งดี
SRMR	Standardized Root Mean Square Residual	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน	< 0.08	ค่า SRMR ต้องน้อยกว่า 0.08

จากตาราง 3.3 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ค่าดัชนี ทั้ง 7 รายการ ได้แก่ X^2 , X^2/df , GFI1, AGFI, CFI, RMSEA และ RMR มาทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดดังนี้ (Diamantopoulos and Siguaw, 2000 ; Schumacker and Lomax, 2010)

1. การทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square: X^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไคสแควร์มีค่าสูงมากและมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรืออีกนัยหนึ่งคือโมเดลตามสมมติฐานยังไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลต่อไป จนค่าสถิติไคสแควร์ที่ทดสอบไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p) มากกว่า

0.05 จึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาส อังศุโชติ และคณะ, 2554 ; Schumacker and Lomax, 2010)

2. Model and The Independent Model With The Saturated Model (X^2/df) ค่า X^2/df เป็นค่าไคสแควร์ (Chi-Square: X^2) หารด้วยค่า degrees of freedom โดยทั่วไปแล้วค่าที่ได้ต้องน้อยกว่า 3 จะเป็นค่าที่ดีและค่าที่เข้าใกล้หรือเท่ากับ 0 จะเป็นค่าที่ดีที่สุด

3. การทดสอบดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) ควรอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดลนั้นๆ มีความสอดคล้องกลมกลืนที่สุด แต่หากค่า GFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

4. การทดสอบดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness Fit Index: AGFI) ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 โดยค่า 1 หมายถึงค่าชี้วัดที่แสดงว่าโมเดลนั้นๆ มีความสอดคล้องกลมกลืนที่สุด แต่หากค่า AGFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

5. การทดสอบค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index: CFI) จะพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ โดยค่า CFI อยู่ระหว่าง 0 และ 1 แต่หากค่า CFI มีค่าดัชนีมากกว่า 0.90 เป็นระดับที่โมเดลควรถูกยอมรับ

6. การทดสอบค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไคสแควร์ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริง RMSEA ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 หรือน้อยกว่า 0.08 ซึ่งแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าที่เข้าใกล้ 0 ถือว่าเป็นค่าที่ดีที่สุด

7. การทดสอบดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR) คือรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐานเป็นค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Residual) ซึ่งเป็นค่าความคลาดเคลื่อนหารด้วยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (Estimated Standard Error) โดยควรจะมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงจะถือได้ว่าแบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Schumacker and Lomax, 2010)

สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ใช้พิจารณาโมเดลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากค่าสถิติที่คำนวณได้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดต้องปรับโมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีและค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (Model

Modification Indices) ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัวทำการปรับโมเดลจนได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีค่าสถิติตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยทำการปรับโมเดลใหม่ (Re-specified Model) หากพบว่าผลการวิเคราะห์แสดงถึงการไม่ยอมรับในโมเดลจะทำการปรับโมเดลตามคำแนะนำของค่า M.I (Modification Indices) จากนั้นจึงทำการให้โปรแกรม AMOS วิเคราะห์ใหม่อีกครั้งจนกระทั่งผลการวิเคราะห์เป็นที่ยอมรับ

ขั้นที่ 6 แปลผลการวิเคราะห์สถิติที่ได้ เป็นการสรุปผลงานวิจัยตามค่าสถิติที่กำหนดไว้เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

3.6 บทสรุป

การศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากร เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูล และเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยเริ่มการทบทวนวรรณกรรม เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี งบการเงิน ทดสอบทางสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 3 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นในการศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยในการศึกษาได้ใช้สัดส่วนโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ตัวแบบการจัดการกำไรของ Beatty et al. (1995) และ Beatty และ Harris (1999) และผลการดำเนินงานซึ่งแบ่งเป็น 2 ตัววัด คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMELS Ratio) ซึ่งข้อมูลที่น่ามาศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการศึกษานี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และการวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้น การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน

4.4 การวิเคราะห์เส้นทางการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในการศึกษานี้ได้ศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ในส่วนนี้เป็นการวัดสัดส่วนเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติ ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 ตั้วส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

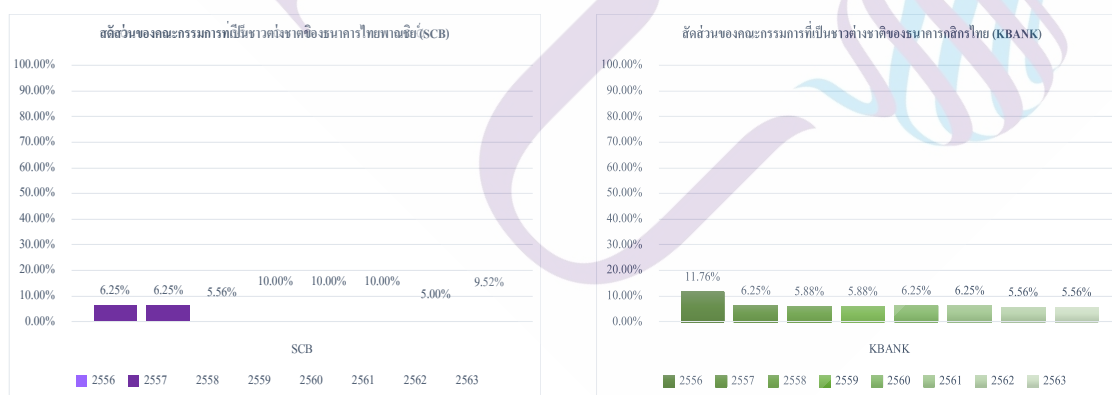
ภาพที่ 4.1 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.1 พบว่า สัดส่วนการถือหุ้น โดยผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ซึ่งธนาคารที่มีสัดส่วนการถือหุ้น โดยผู้ถือหุ้นต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย (96%) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (76%) และ ธนาคารกสิกรไทย (49%) และยังพบว่า ธนาคารที่มีสัดส่วนการถือหุ้น โดยผู้ถือหุ้นต่างชาติสูงสุด 2 อันดับแรกนั้น มีธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ถือหุ้นโดย CIMB Bank Berhad เป็นกลุ่มธนาคารซีไอเอ็มบีที่จดทะเบียนใน

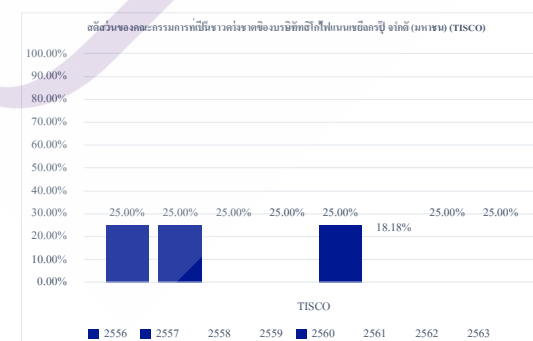
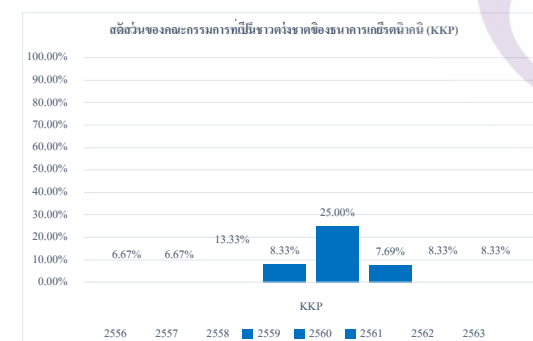
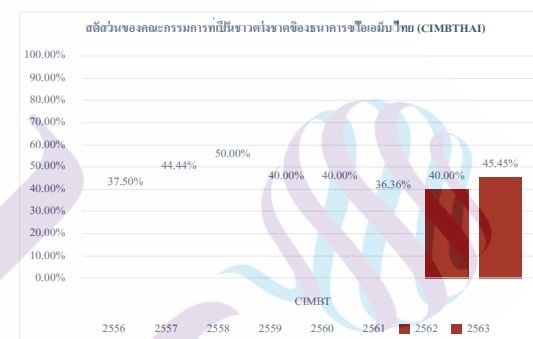
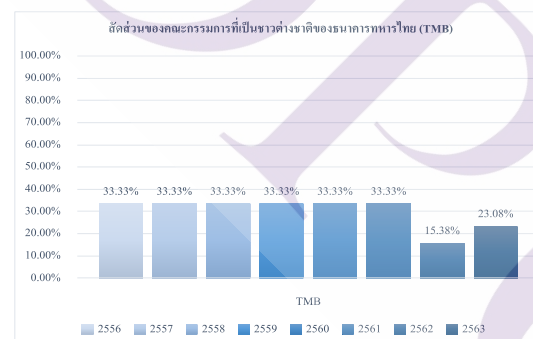
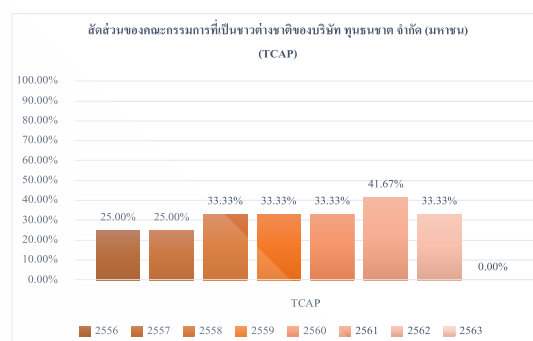
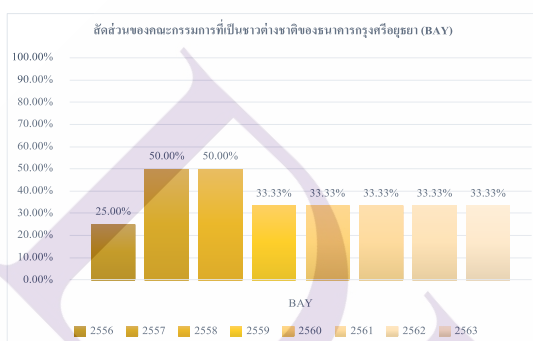
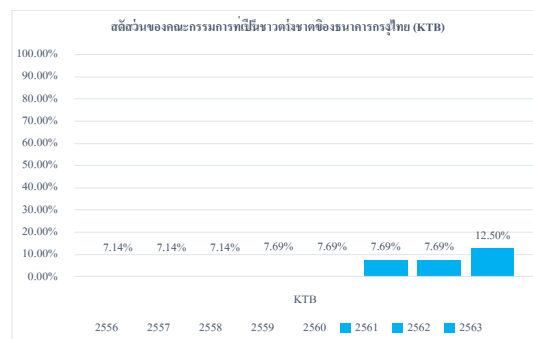
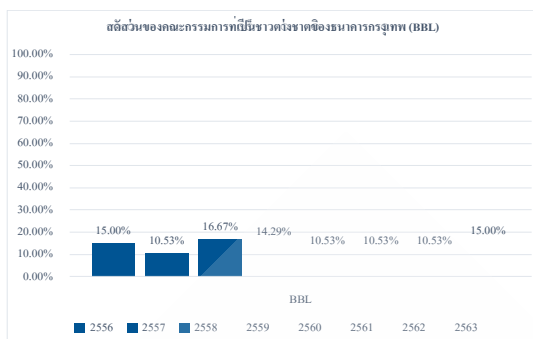
ประเทศมาเลเซีย ธนาคารกรุงศรีอยุธยาถือหุ้น โดยธนาคารแห่งโตเกียว-มิทซูบิชิ ยูเอฟเจ (BTMU) ประเทศญี่ปุ่น ในขณะที่ธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย (95% - 97%) และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (72% - 77%) ธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติลดลง ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) (49% - 24%) ธนาคารไทยพาณิชย์ (37% - 15%) ธนาคารเกียรตินาคิน (34% - 15%) และธนาคารกรุงไทย (20% - 11%) ส่วนธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารทหารไทย บริษัท ทีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และ บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติคงที่ ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย (49%)

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคณะกรรมการต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย

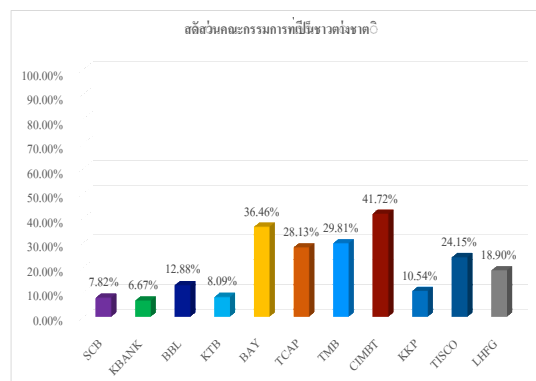
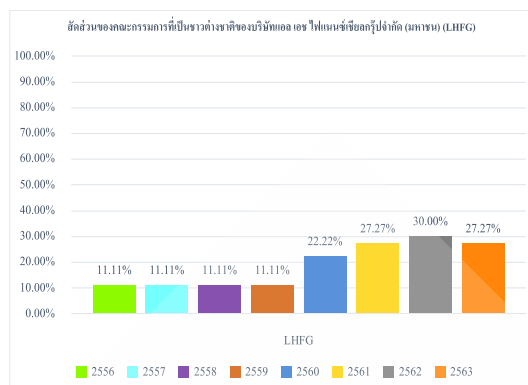
ในการศึกษานี้ได้ศึกษาสัดส่วนคณะกรรมการต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ผลการวิเคราะห์สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย ในส่วนนี้เป็นการวัดสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่อยู่มีบทบาทในการดำเนินงานในธนาคาร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.2 สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

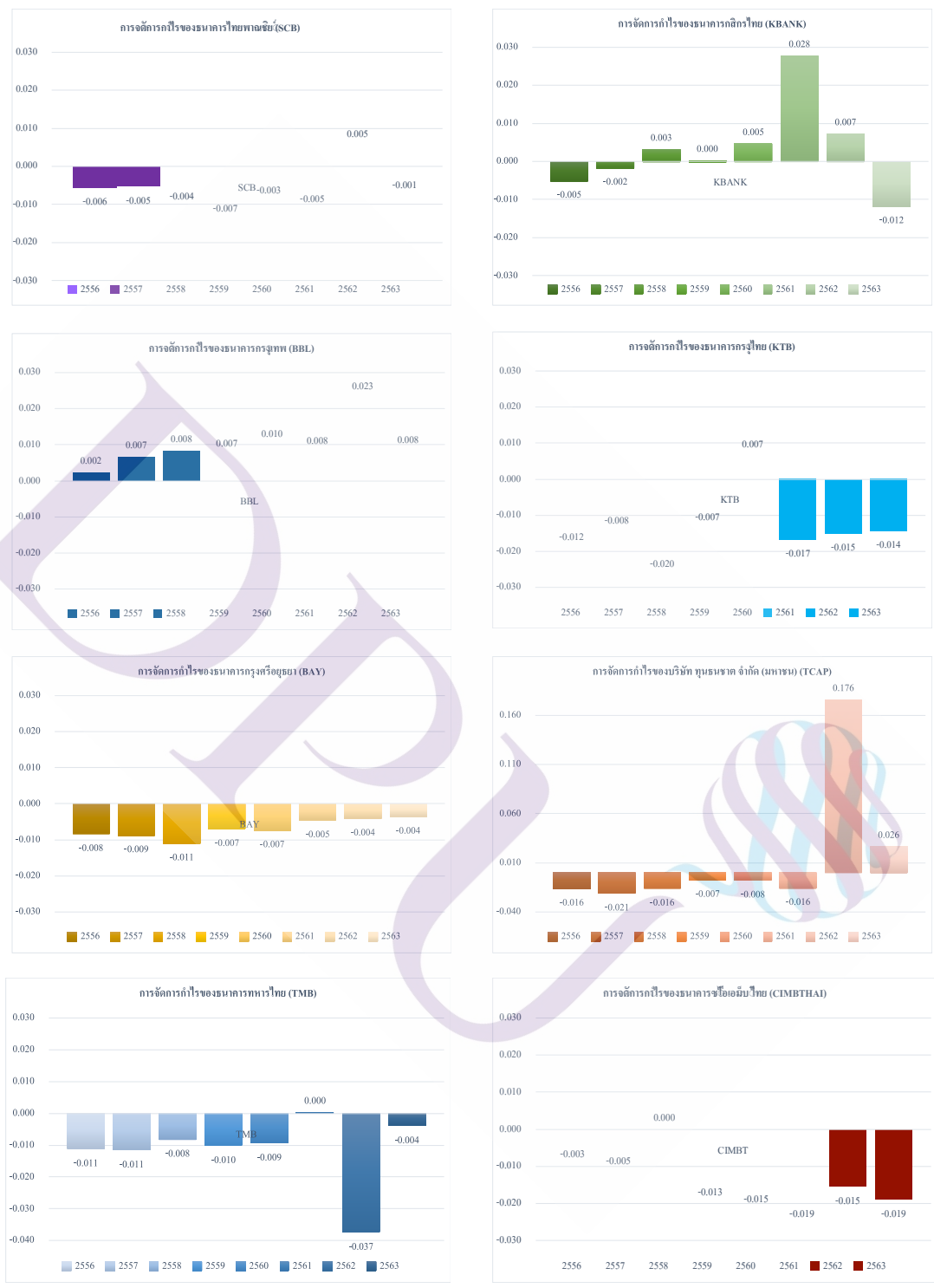

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

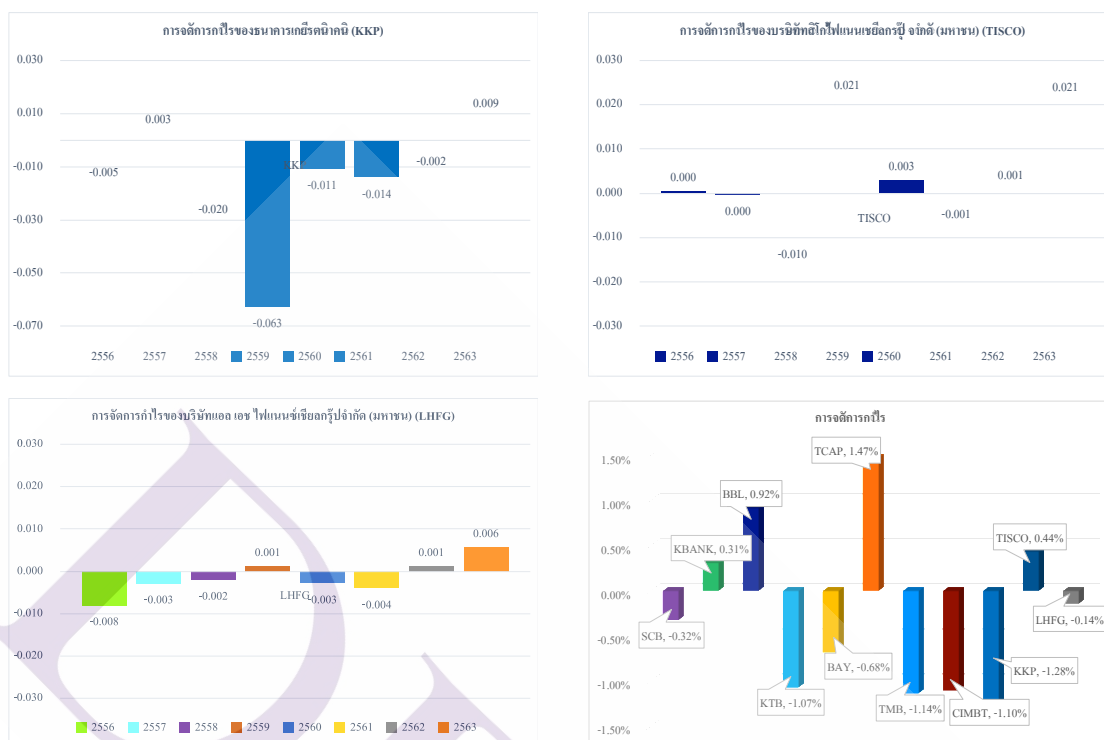
จากภาพที่ 4.2 พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 ธนาคาร ซึ่งธนาคารที่มีสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย (50%) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (50%) และ ธนาคารทหารไทย (33.33%) และยังพบว่า ธนาคารที่มีสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสูงสุด 2 อันดับแรกนั้น มีธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ถือหุ้นโดย CIMB Bank Berhad เป็นกลุ่มธนาคารซีไอเอ็มบีที่จดทะเบียนในประเทศมาเลเซีย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ถือหุ้นโดยธนาคารแห่งโตเกียว-มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ (BTMU) ประเทศญี่ปุ่น จึงมองได้ว่านอกจากจะถือหุ้นในจำนวนที่มากยังมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินการบริหารงานในจำนวนที่สูงอีกด้วย ส่วนแนวโน้มของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของทุกธนาคารมีลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในการศึกษานี้ได้ศึกษาการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งบการเงิน ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ผลการวิเคราะห์การจัดการกำไรจากตัวแบบจำลองการจัดการกำไรของ Beatty et al. (1995) และ Beatty and Harris (1999) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายการจัดการกำไร ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.3 การจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.3 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.3 พบว่า การจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ที่ได้ทำการทดสอบจากแบบจำลองของ Beatty et al. (1995) และ Beatty และ Harris (1999) โดยจะเป็นการวัดการจัดการกำไรที่ผ่านการจัดการรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร หากรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของธนาคารมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีลักษณะการจัดการกำไรให้มีตัวเลขสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีจัดการให้ตัวเลขกำไรต่ำลง ซึ่งธนาคารที่มีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขสูงขึ้นสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) (0.147) ธนาคารกรุงเทพ (0.092) บริษัททีทีเอสไฟแนนซ์เอชจี จำกัด (มหาชน) (0.044) และ ธนาคารที่มีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขต่ำลงสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารเกียรตินาคิน (-0.128) ธนาคารทหารไทย (-0.114) และ ธนาคารซีไอเอ็ม บี ไทย (-0.110) นอกจากนี้ ยังพบว่า แนวโน้มของการจัดการกำไรของทุกธนาคารมีลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง และส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการจัดการตัวเลขกำไรให้ต่ำลง

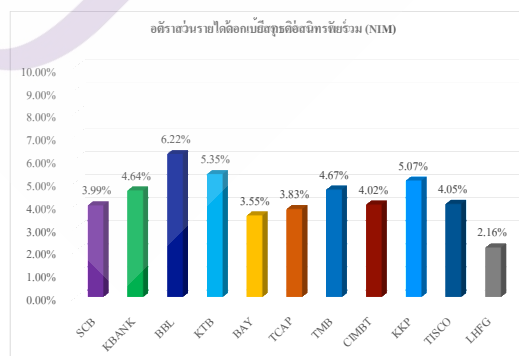
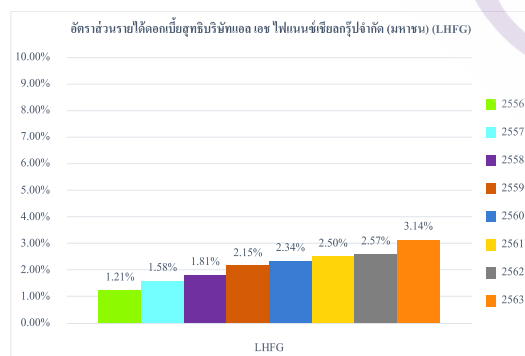
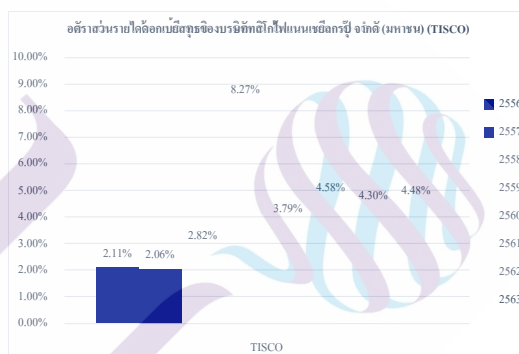
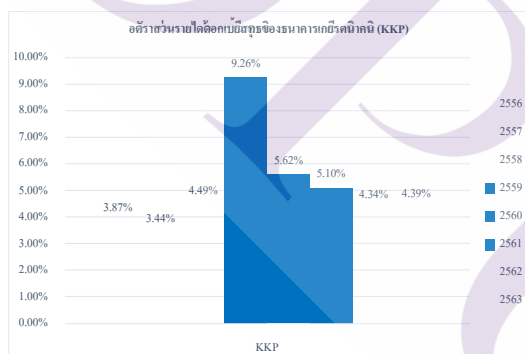
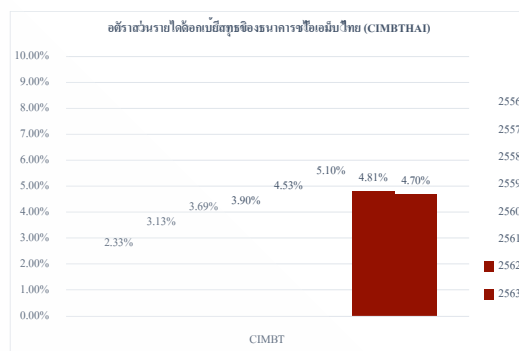
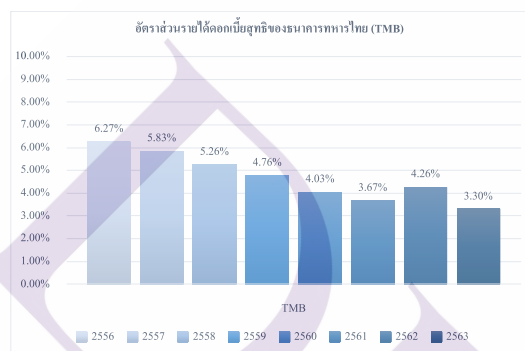
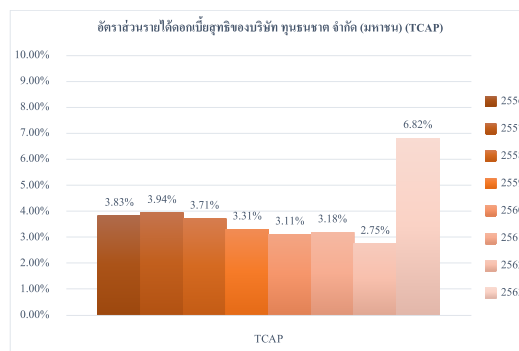
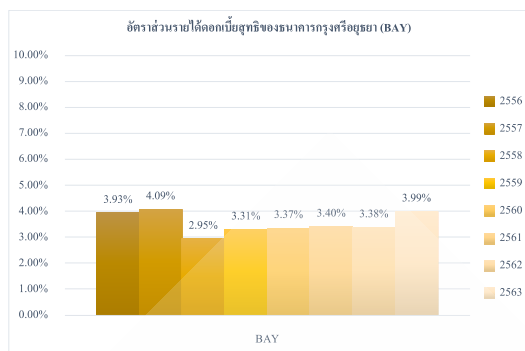
4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในการศึกษานี้ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงาน ในส่วนนี้เป็นแบ่งการวัดผลการดำเนินงานเป็น 2 ตัววัด คือ 1) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) และ 2) อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMELS Ratio) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายผลการดำเนินงานทั้ง 2 ตัววัด ได้ดังต่อไปนี้

4.1.4.1 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin)

ภาพที่ 4.4 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.4 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.4 พบว่า อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ในภาพรวมมีค่าตัวเลขของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมไม่เกิน 10% ซึ่ง The American International Assurance (AIA) ได้กำหนดเกณฑ์ในการจัดอันดับธนาคารที่ดีที่สุดโดยประเมินระดับผลการดำเนินงานทางการเงิน (AIA, 1996) โดยกำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมไว้ไม่น้อยกว่า 4.5% ซึ่งอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารงานของธนาคาร เป็นเครื่องมือชี้วัดที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายของธนาคาร ดอกเบี้ยรับคือรายได้หลักของธนาคารที่มาจากกาให้สินเชื่อ (เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้) ส่วนดอกเบี้ยจ่ายคือค่าใช้จ่ายของธนาคารที่เกิดจากการรับฝากเงินจากลูกค้า (เงินรับฝาก) โดยจะเห็นได้ว่าธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (6.22%) ธนาคารกรุงไทย (5.35%) และ ธนาคารเกียรตินาคิน (5.07%) มีอัตราส่วนฯ ไม่น้อยกว่า 4.5% นอกจากนี้ ยังพบว่า ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย และ บริษัทแอล เอช ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ส่วน ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมลดลง ได้แก่ ธนาคารทหารไทย นอกเหนือจากนั้นมีแนวโน้มเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง นั้นหมายความว่าส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์การจัดอันดับการประเมินธนาคารที่ดี แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการสร้างรายได้จากการใช้สินทรัพย์ของธนาคาร มีความสามารถในการรับชำระดอกเบี้ยจากการให้สินเชื่ออยู่ในเกณฑ์ที่ดี

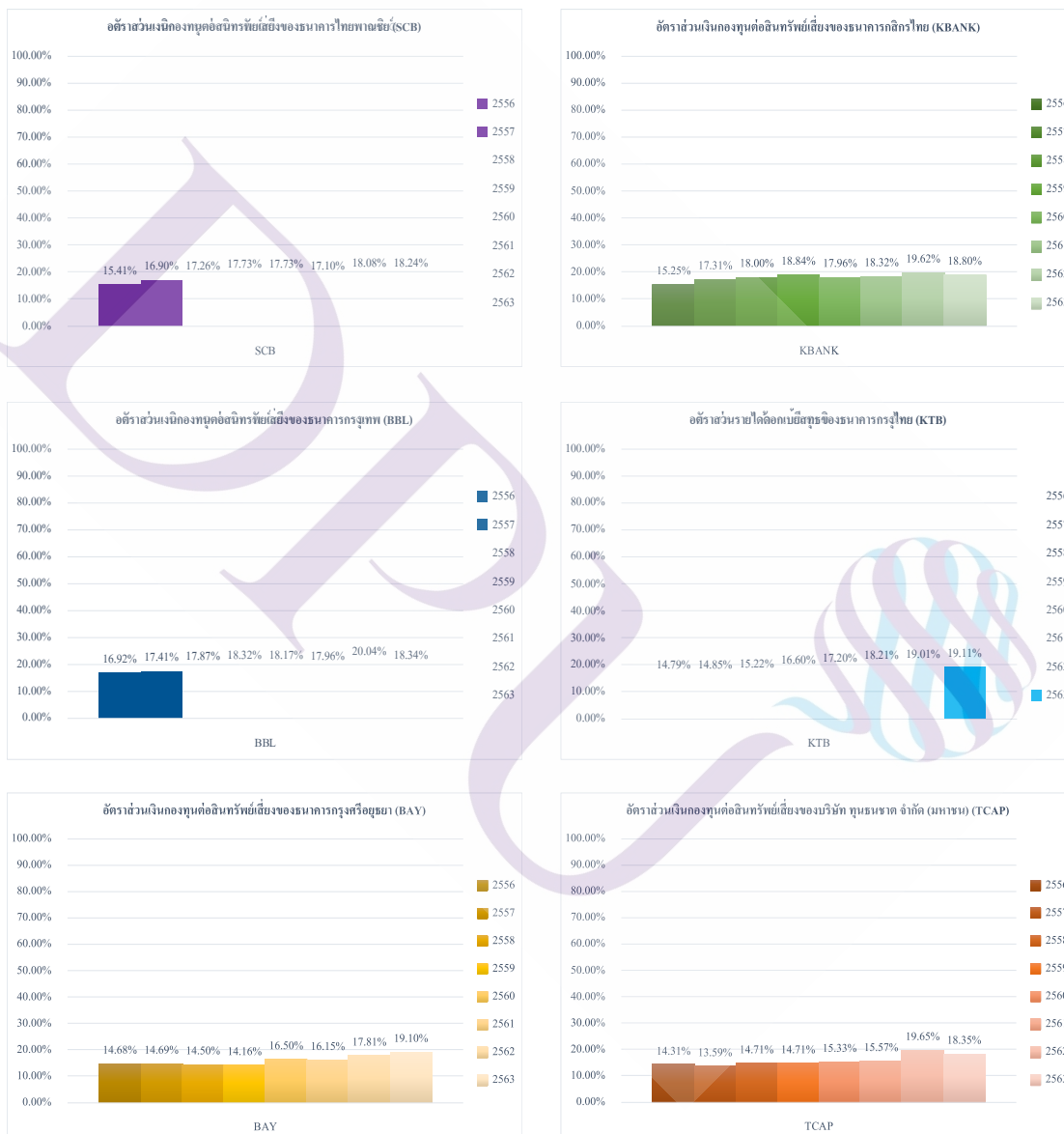
4.1.4.2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMELS Ratio)

อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS เป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน ต่อมาได้พัฒนาเป็นเครื่องมือทางการเงินเพื่อสร้างสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) โดยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS จะวิเคราะห์ความสามารถในแต่ละด้านของการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งอักษรแต่ละตัวของ CAMELS แทนองค์ประกอบสำคัญใน 5 มุมมอง จะทำหน้าที่เฝ้าดูแต่ละเรื่องแตกต่างกัน แต่ทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งแบ่งเป็น 5 มุมมอง ได้แก่ 1. ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy) 2. คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) 3. ความสามารถในการบริหาร

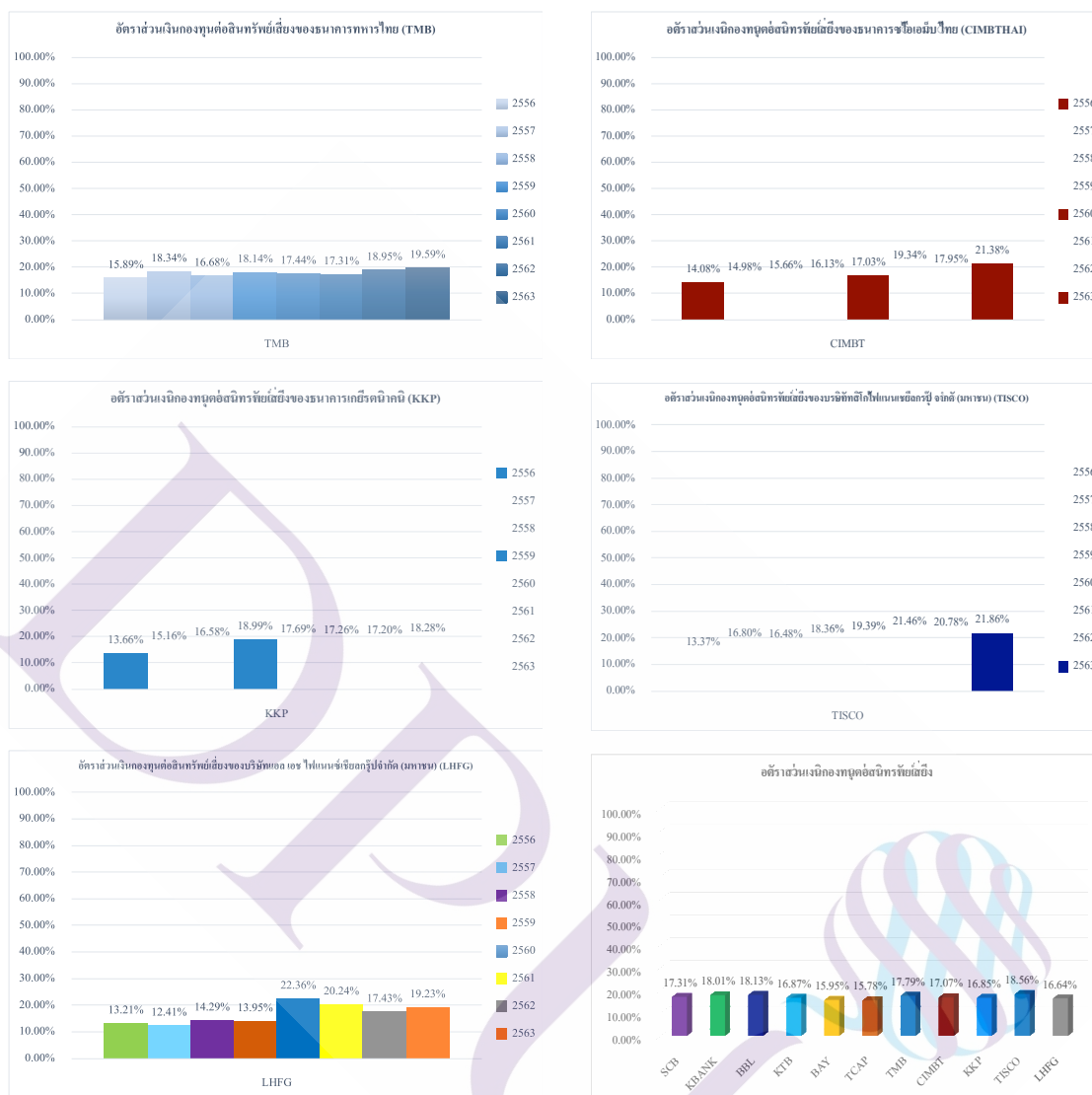
(Management Efficiency) 4. ความสามารถในการทำกำไร (Earnings Ability) และ 5. สภาพคล่อง (Liquidity) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy)

1.1 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

ภาพที่ 4.5 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

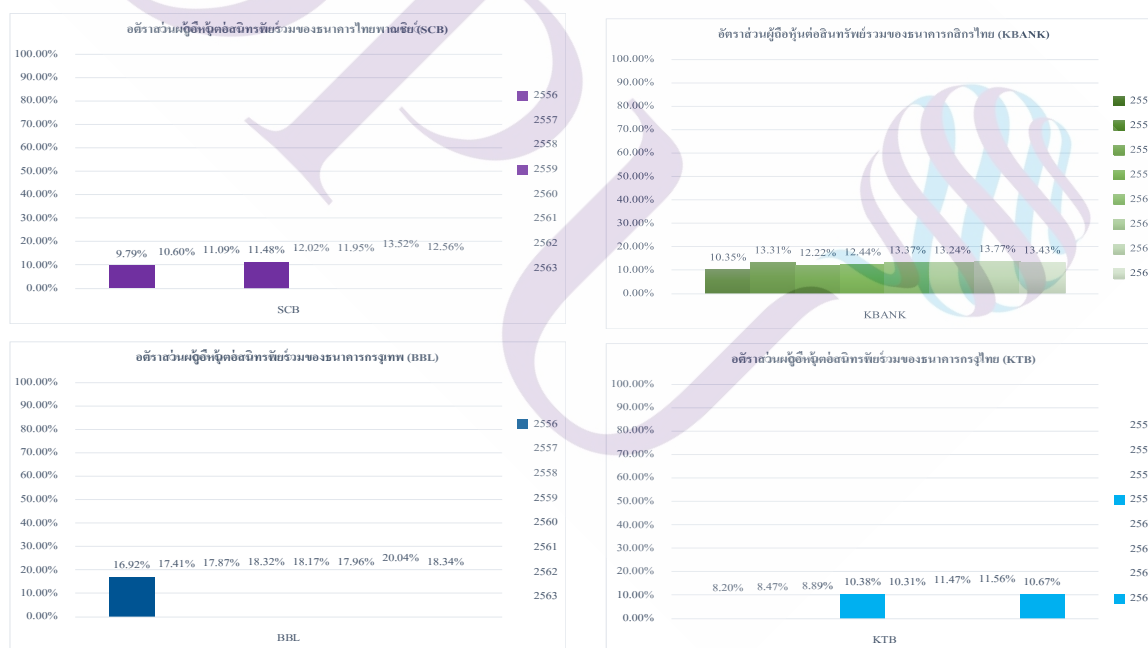

ภาพที่ 4.5 (ต่อ)

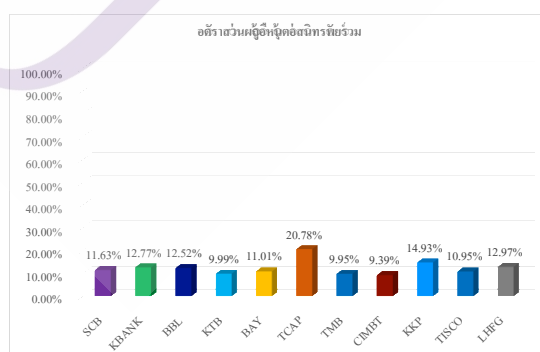
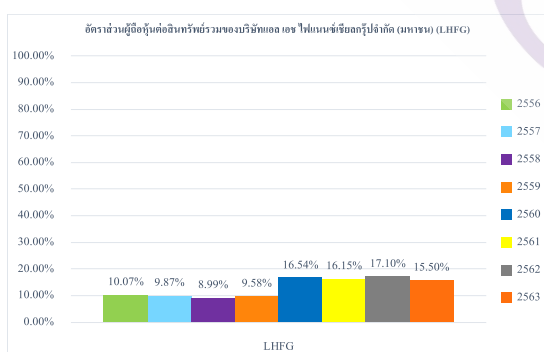
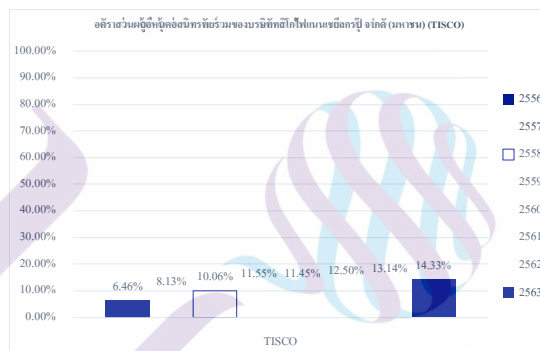
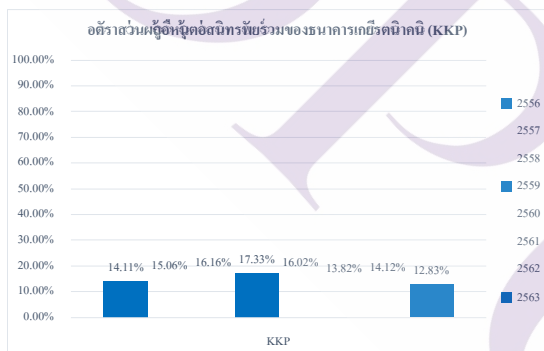
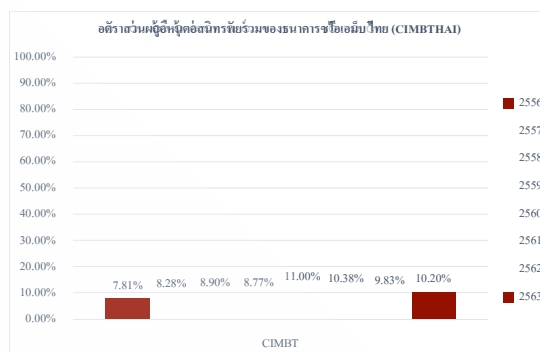
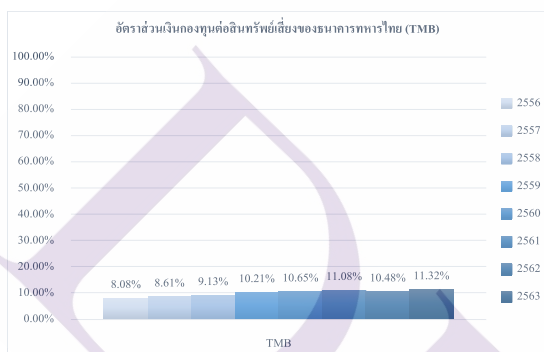
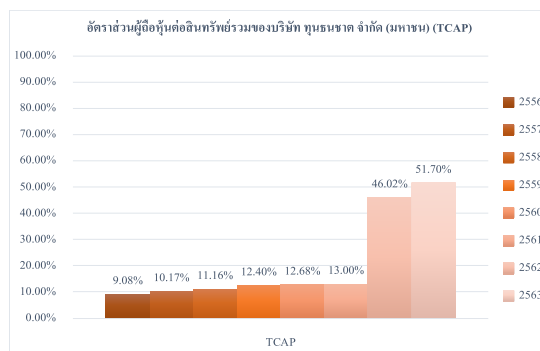
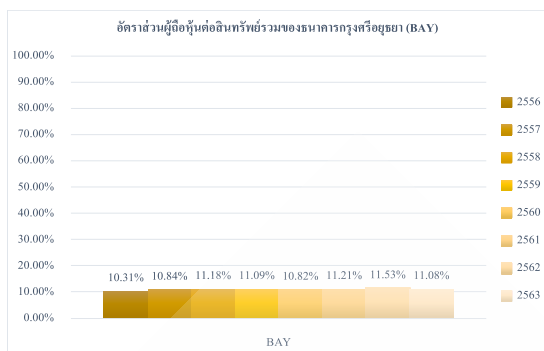
จากภาพที่ 4.5 พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ในภาพรวมมีค่าตัวเลขของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่เกิน 25% โดยธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (18.56%) ธนาคารกรุงเทพ (18.13%) และ ธนาคารกรุงศรีไทย (18.01%) นอกจากนี้ ยังพบว่า ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ส่วนธนาคารอื่น ๆ

มีแนวโน้มเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเข้มแข็งในการมีเงินทุนเพียงพอกับความเสี่ยงต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เช่น ความผันผวนทางด้านธุรกิจ หนี้สูญ การลงทุนที่มีผลตอบแทนต่ำ ผลตอบแทนผันผวน ความเสี่ยงจากผลขาดทุนในภาวะวิกฤต ความเสี่ยงในช่วงเศรษฐกิจขาลง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่น้อยกว่า 8% และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทเงินทุนต้องดำรงเงินกองทุน โดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel III ของ BCBS ซึ่งประกอบไปด้วย 3 Pillar โดย Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ธนาคารต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่า 8.5% ซึ่งถ้ามองจากค่าตัวเลขของทุกธนาคาร มีการสำรองเงินทุนขั้นต่ำสูงกว่าเกณฑ์ที่หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีฐานะการเงินที่มั่นคง มีเงินทุนสำรองที่เพียงพอต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

ภาพที่ 4.6 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

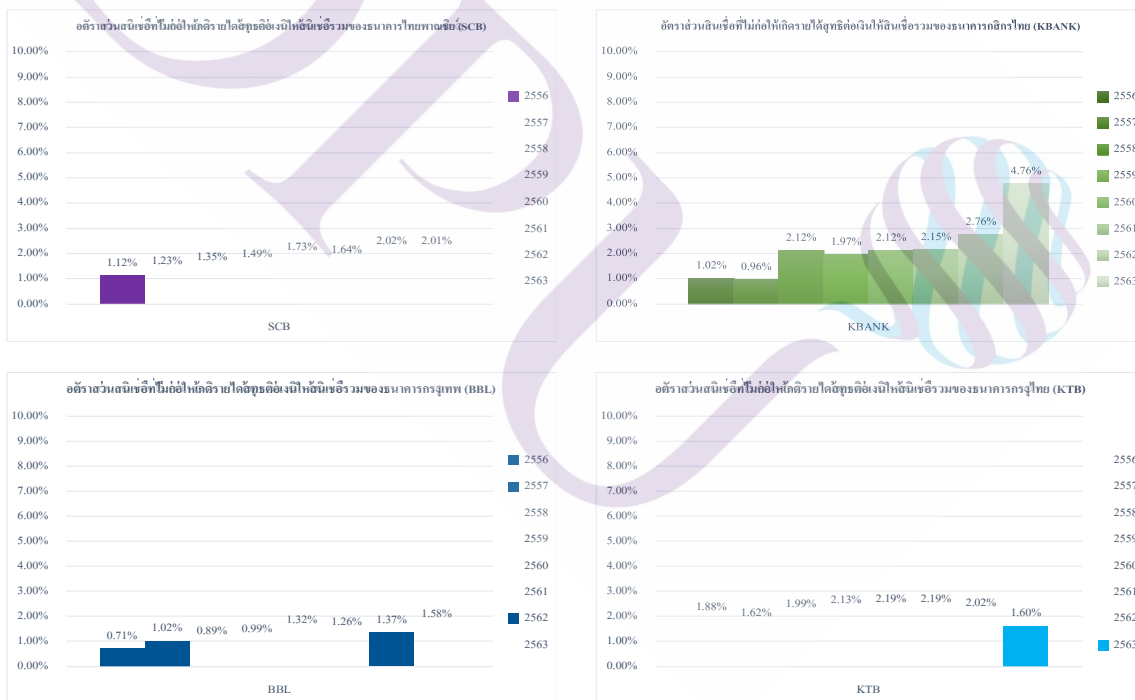

ภาพที่ 4.6 (ต่อ)

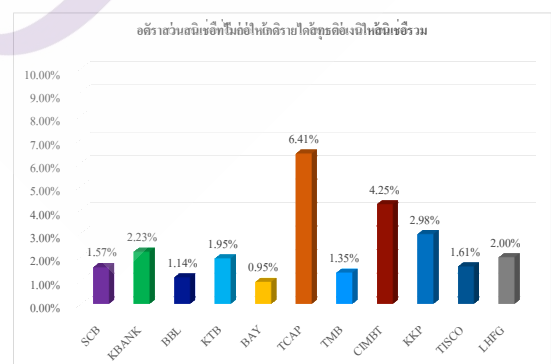
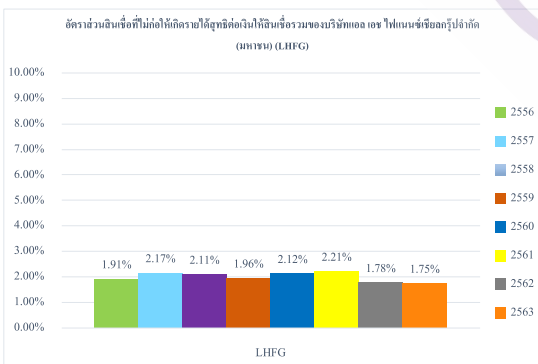
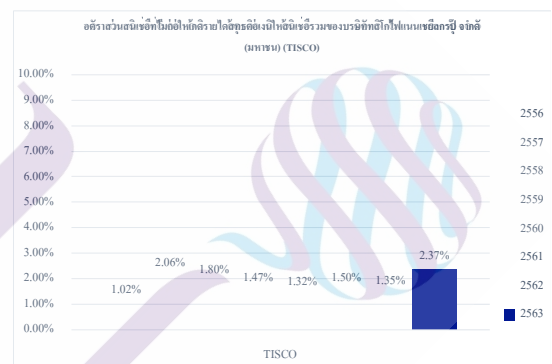
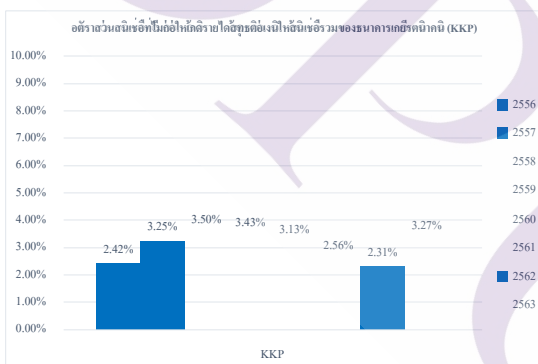
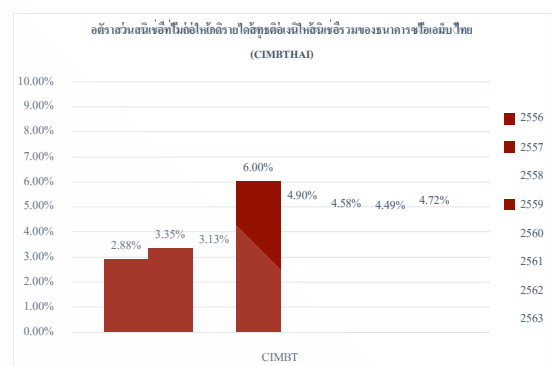
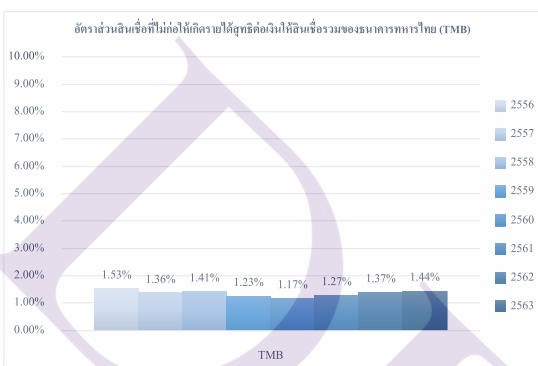
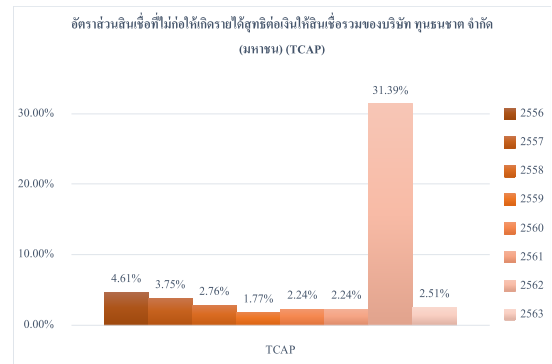
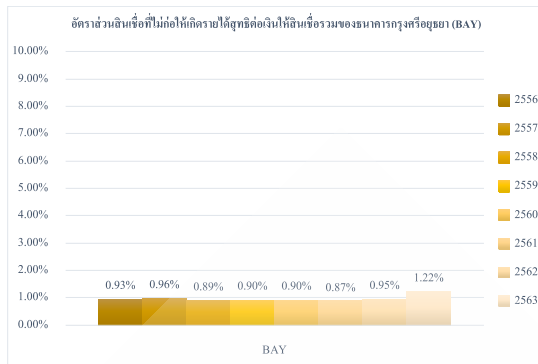
จากภาพที่ 4.6 พบว่า อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ธนาคารที่มีอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนาชาติจำกัด (มหาชน) (20.78%) ธนาคารเกียรตินาคิน (14.93%) และ บริษัทแอล เอช ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (12.97%) ส่วนใหญ่ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ที่ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมต้องไม่น้อยกว่า 4-6% ซึ่งอัตราส่วนนี้แสดงถึงความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูงแสดงว่าจะส่งผลดีต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

2. คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality)

2.1 อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม

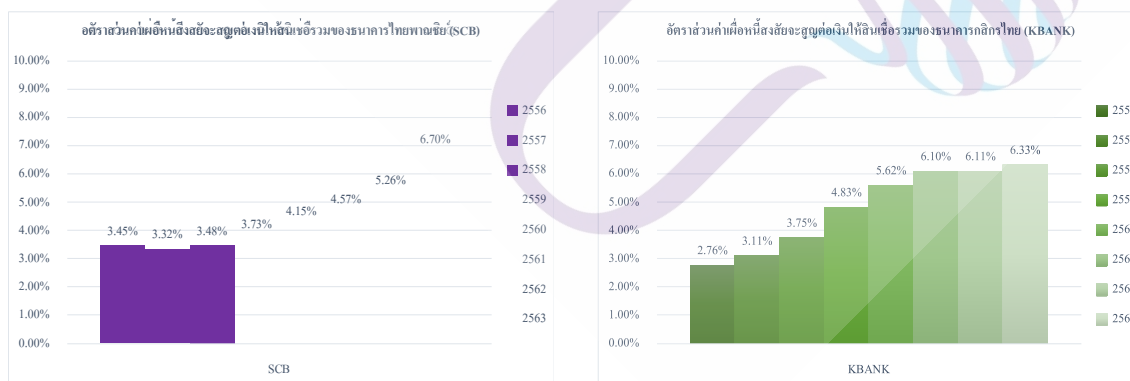
ภาพที่ 4.7 อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

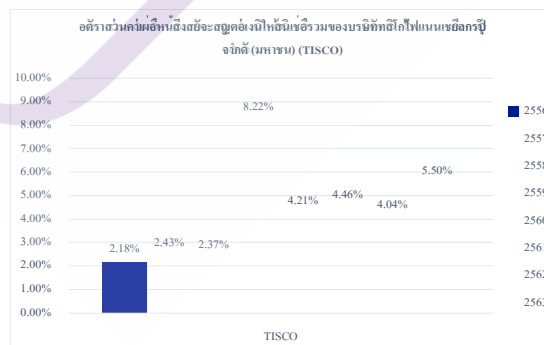
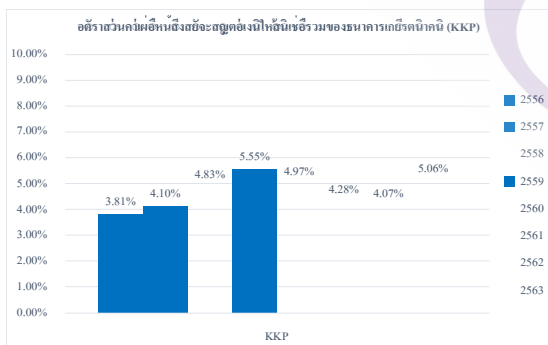
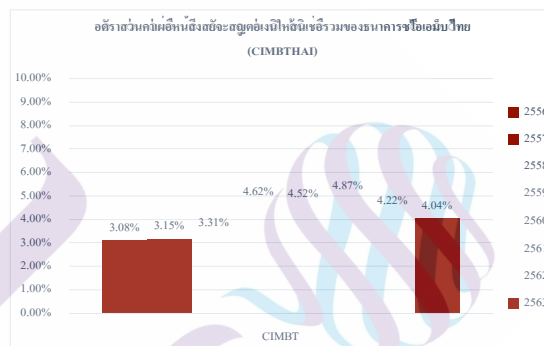
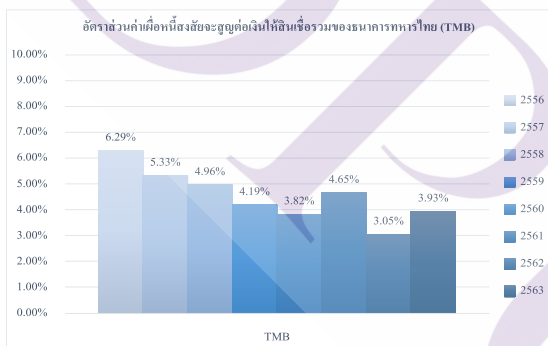
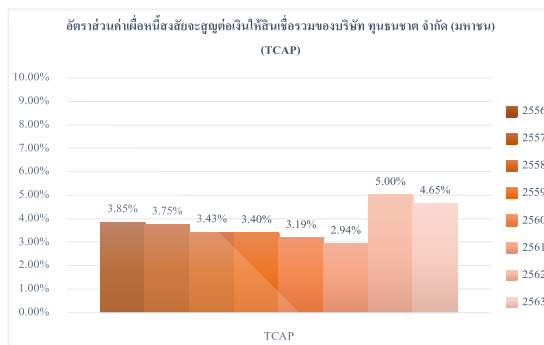
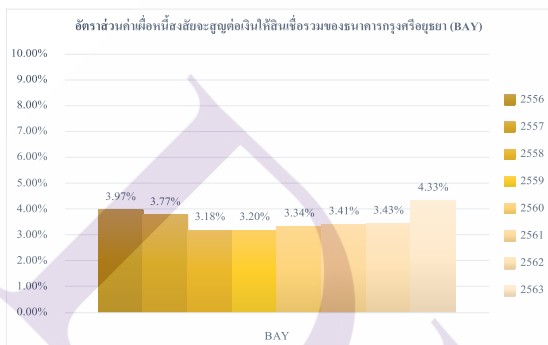
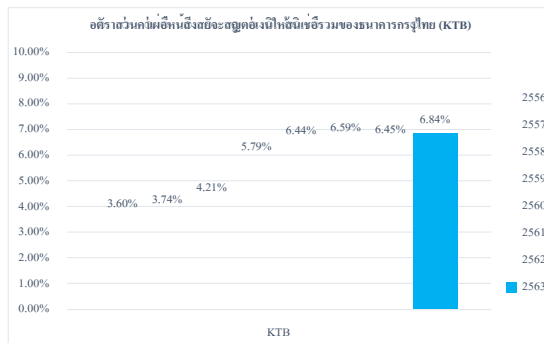
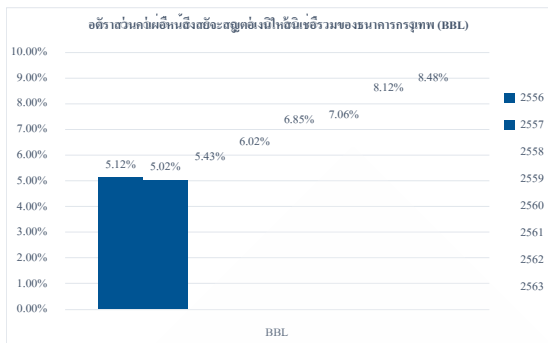
ภาพที่ 4.7 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.7 พบว่า อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน) (6.41%) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย (4.25%) และ ธนาคารเกียรตินาคิน (2.98%) ส่วนใหญ่ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง การที่ธนาคารมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงนั้นคือ การที่ธนาคารไม่สามารถรับชำระหนี้จากการให้สินเชื่อได้ ซึ่งถ้ามีตัวเลขของอัตราส่วนนี้สูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีความเสี่ยงของการให้สินเชื่อจากที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้หรือเกิดโอกาสที่ลูกหนี้จะไม่ชำระหนี้คืน หรือคุณภาพของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) จนเป็นเหตุให้ธนาคารถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือถดถอย ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการจัดอันดับของธนาคารที่ดีที่สุดของ AIA จะพบว่า ตัวเลขอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่ AIA กำหนดต้องน้อยกว่า 4% โดยเฉพาะบริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมเฉลี่ยมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถ้าดูจากแนวโน้มของอัตราส่วนฯ ของบริษัท ทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน) จะสูงขึ้นในปี 2562 ที่มีการขายหุ้นธนาคารธนาชาติให้กับธนาคารทหารไทย

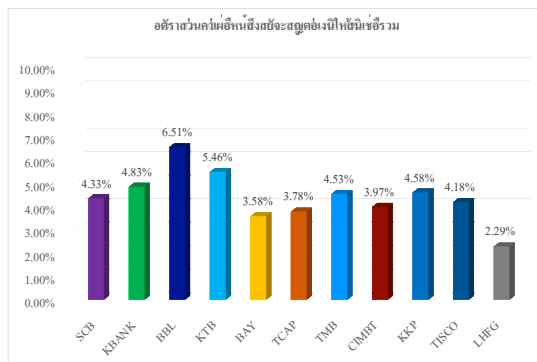
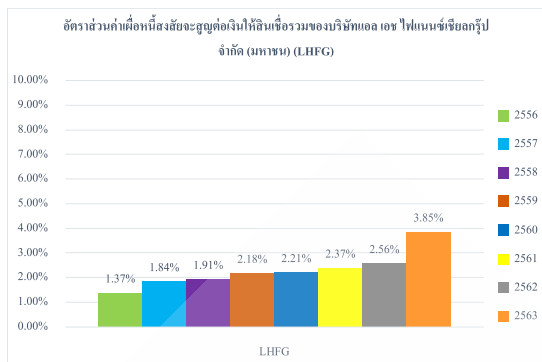
2.2 อัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม

ภาพที่ 4.8 อัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.8 (ต่อ)

ภาพที่ 4.8 (ต่อ)

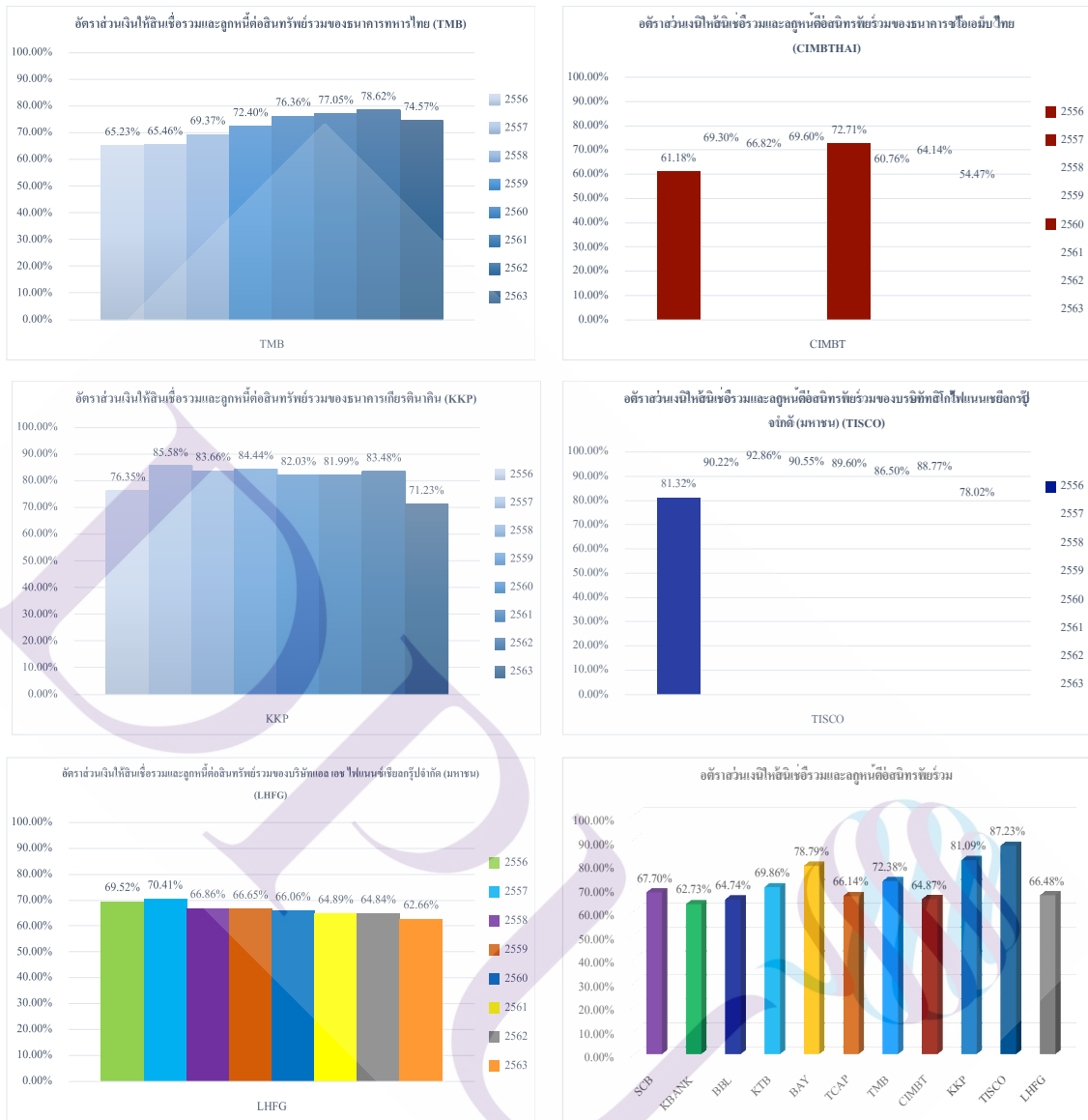
จากภาพที่ 4.8 พบว่า อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ (6.51%) ธนาคารกรุงไทย (5.46%) และ ธนาคารกสิกรไทย (4.83%) ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นทุกปี ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย แต่ธนาคารส่วนใหญ่มีแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการจัดอันดับของธนาคารที่ดีที่สุดของ AIA จะพบว่า ตัวเลขอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่ AIA กำหนดต้องน้อยกว่า 1.5% อัตราส่วนฯ นี้ยิ่งต่ำยิ่งดี ถ้ามองจากตัวเลขของธนาคารพาณิชย์ไทยมีค่าสูงกว่าที่กำหนดส่งผลให้ธนาคารมีความเสี่ยงเรื่องคุณภาพของสินทรัพย์ การที่ธนาคารมีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น คือจำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่ธนาคารคาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้จากการที่ธนาคารมีการให้สินเชื่อ โดยธนาคารพาณิชย์มีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยตามลำดับชั้นของลูกหนี้และตามการให้สินเชื่อแต่ละประเภท การประมาณการอาจทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาพของตลาดในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ลูกหนี้ค้างชำระ เมื่อมองจากตัวเลขของธนาคารที่มีค่าตัวเลขสูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้ไม่ได้จากการวิเคราะห์ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อไม่ควรมีค่าสูง ถ้ายังมีค่าสูงยิ่งควรระมัดระวังในคุณภาพของสินเชื่อ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสินเชื่อแก่ธนาคารได้ รวมถึง

เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงลักษณะของการจัดการกำไรในมุมมองของธนาคารในการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารรวมอยู่ด้วย

2.2 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวม

ภาพที่ 4.9 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

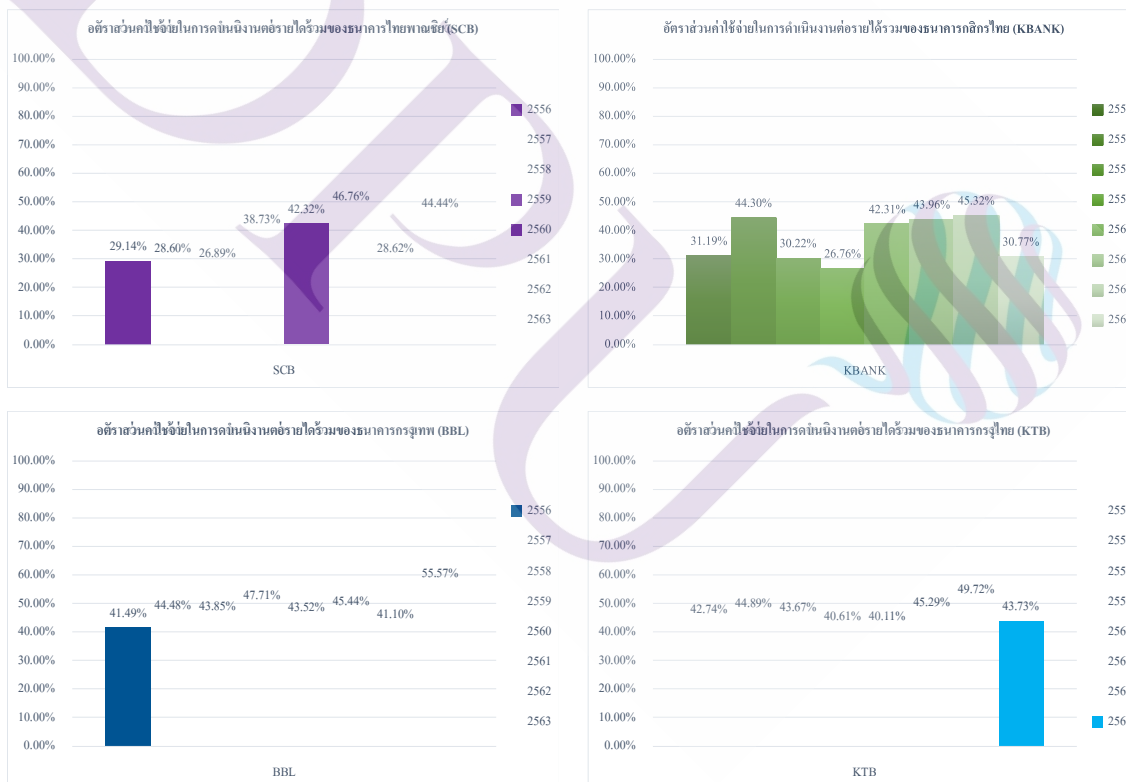
ภาพที่ 4.9 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.9 พบว่า อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีไอเอสไอไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (87.23%) ธนาคารเกียรตินาคิน (81.09%) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา (78.79%) ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อ

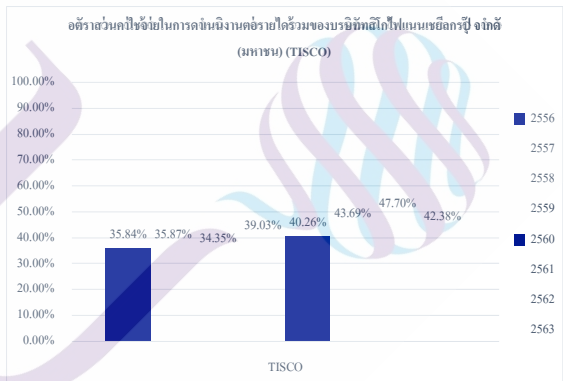
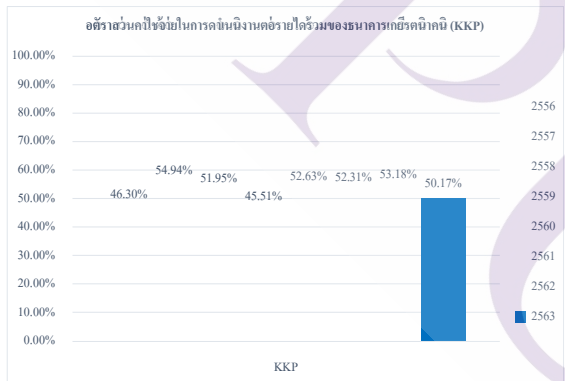
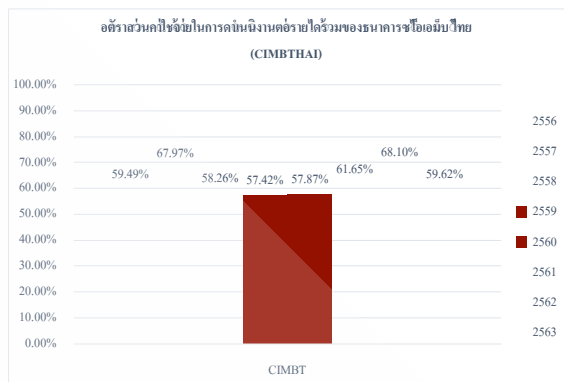
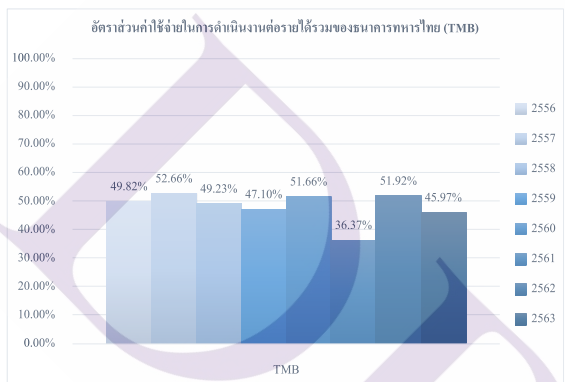
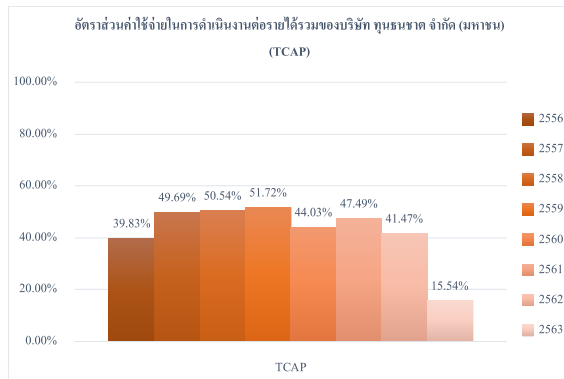
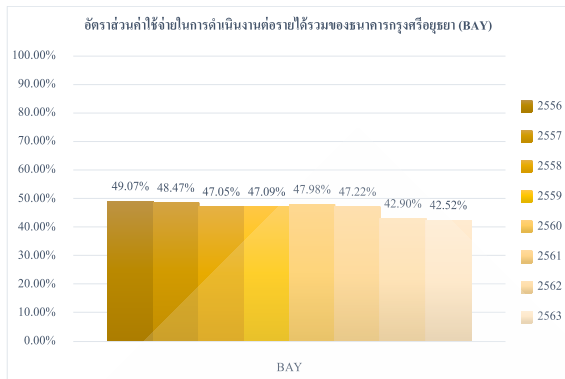
สินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง โดยสินทรัพย์หลักของธนาคารประกอบไปด้วยสินทรัพย์ 4 ประเภทหลักคือ สินทรัพย์สภาพคล่อง เงินลงทุนในสินทรัพย์ เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ และสินทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งสินทรัพย์ที่มีสัดส่วนที่ใหญ่ที่สุด คือ เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ ดังนั้น การที่ธนาคารมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีแหล่งของสินทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญและเป็นแหล่งของสินทรัพย์ที่น่าไปสร้างรายได้ให้แก่ธนาคาร การที่อัตราส่วนนี้มีค่าสูงจะส่งผลดีต่อโอกาสในการสร้างรายได้จากดอกเบี้ยสินเชื่อ แต่ก็ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและความคล่องตัวทางการเงินที่รองรับการถอนเงินของผู้ฝากเงินจะน้อยลงด้วยเช่นกัน

3. ความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency)

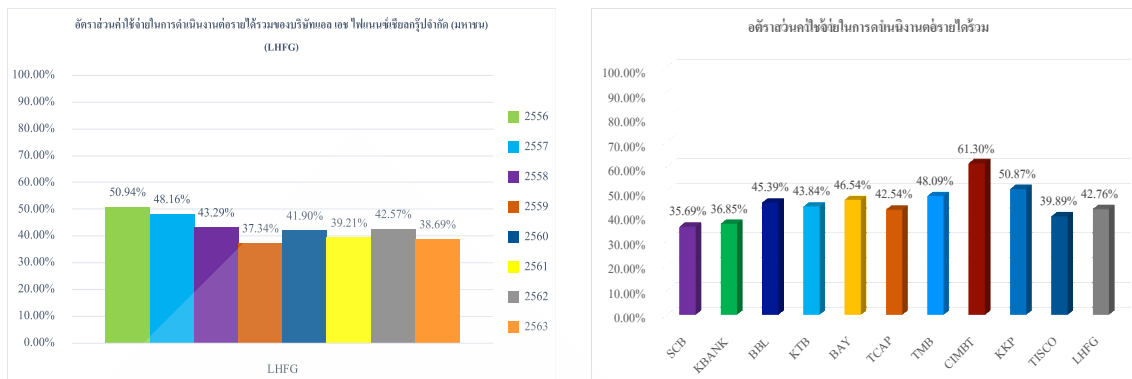
3.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม

ภาพที่ 4.10 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

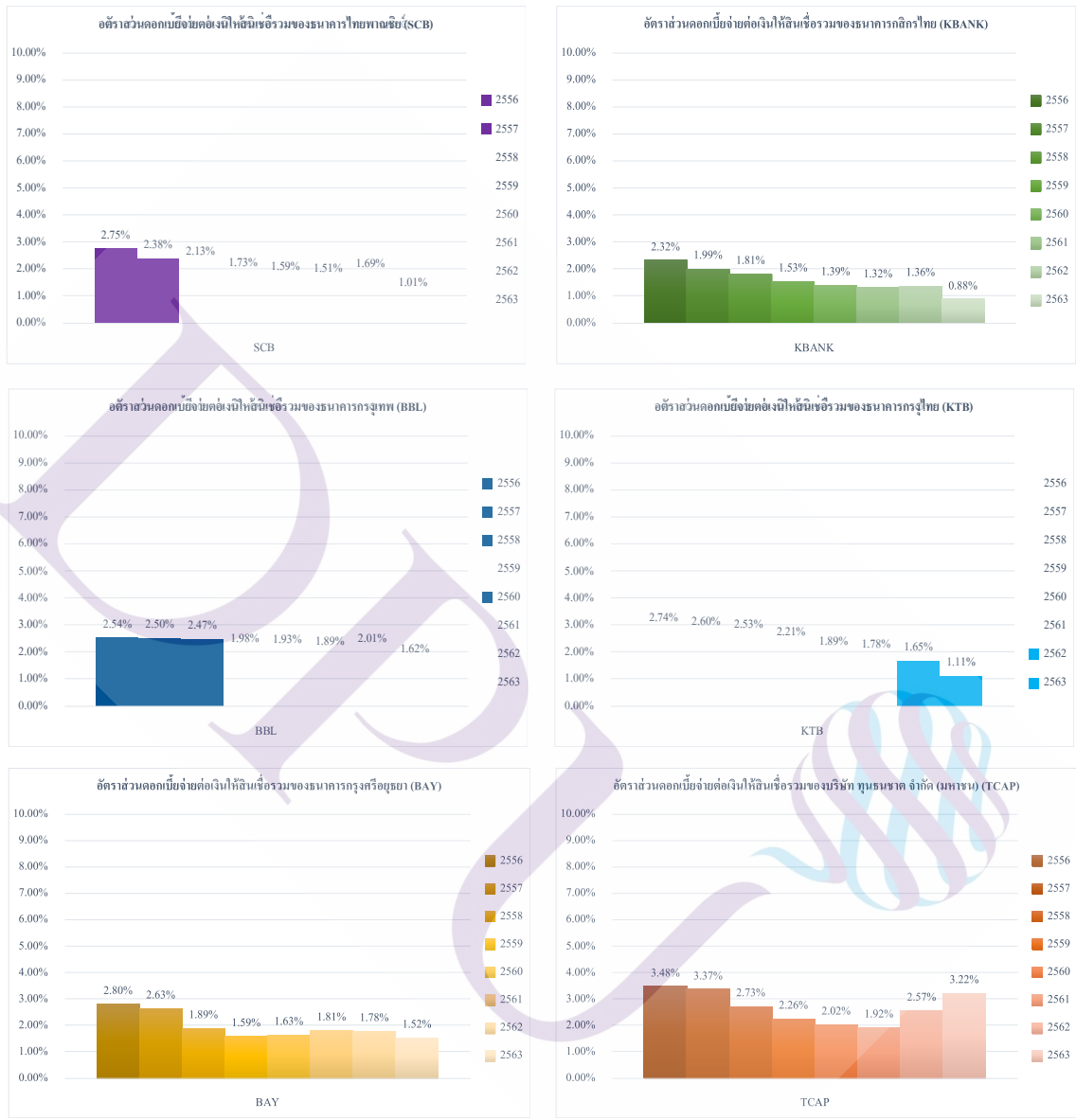
ภาพที่ 4.10 (ต่อ)

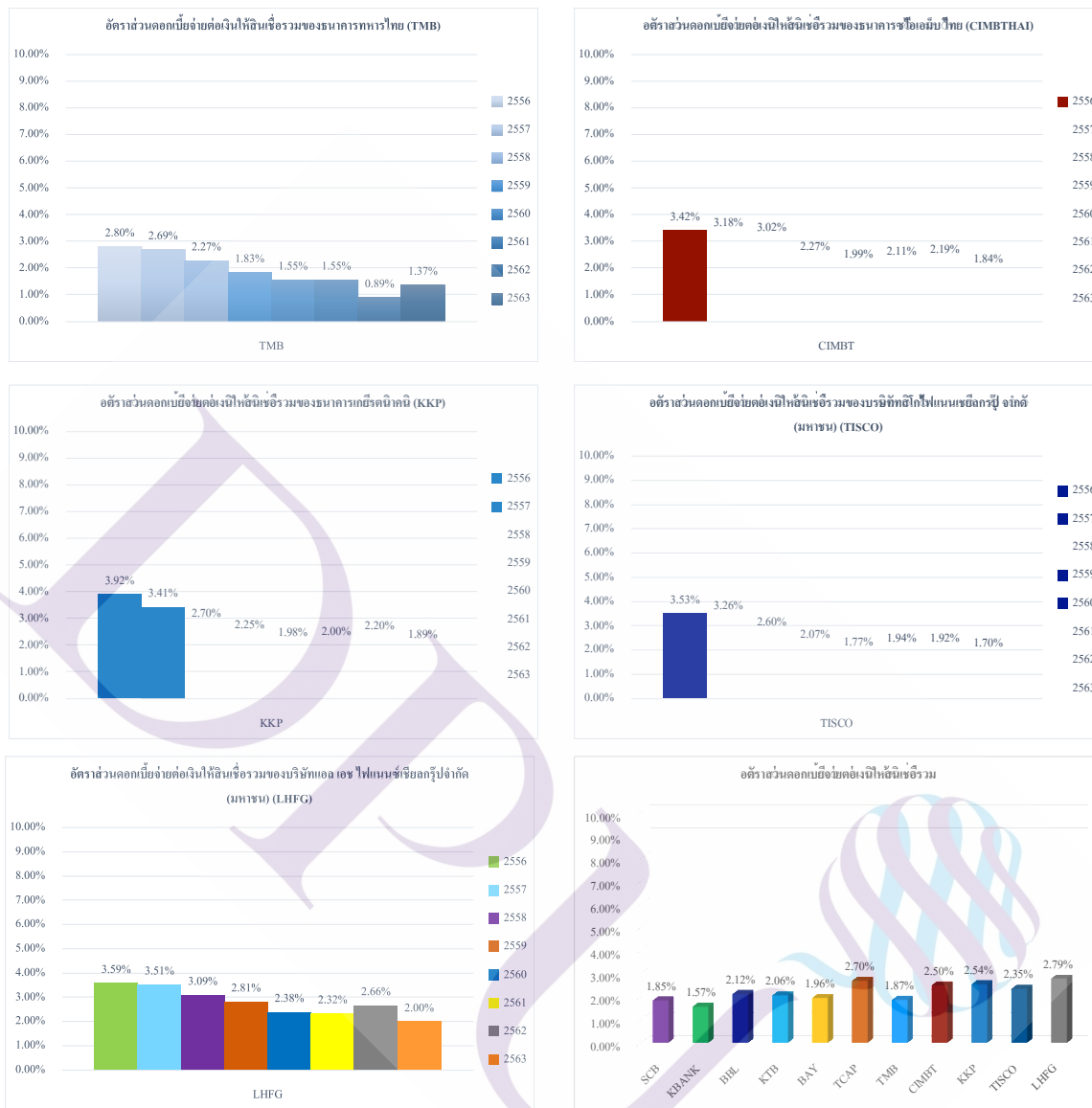
ภาพที่ 4.10 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.10 พบว่า อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมในภาพรวมต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ (35.69%) ธนาคารกสิกรไทย (36.85%) และ บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (39.89%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธนาคาร ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายในลักษณะคงที่ คือเกิดขึ้นทุกปี แต่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเท่ากันทุกปี เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเทคโนโลยี mobile application ซึ่งถ้าลดจำนวนสาขาจะทำให้โดยการลดจำนวนพนักงานลง นั่นก็ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลง ดังนั้น การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกับรายได้ ต้องมีอัตราส่วนที่ต่ำ เพราะถ้าธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ต่ำ แต่สามารถสร้างรายได้ได้ ก็ถือว่าธนาคารมีความสามารถในการบริหารงาน จากตัวเลขอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ของ AIA ที่กำหนดให้อัตราส่วนต้องน้อยกว่า 70% เป็นการแสดงออกว่าธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยแต่สามารถบริหารจัดการสร้างรายได้ในจำนวนที่มาก

3.2 อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวม

ภาพที่ 4.11 อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.11 (ต่อ)

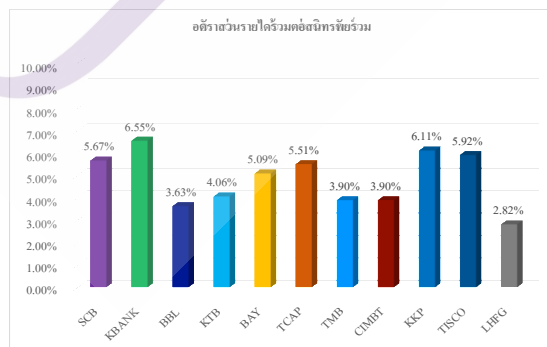
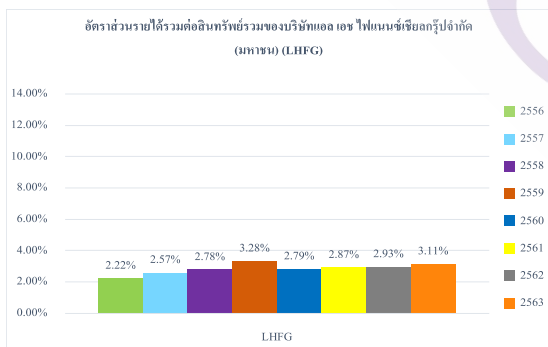
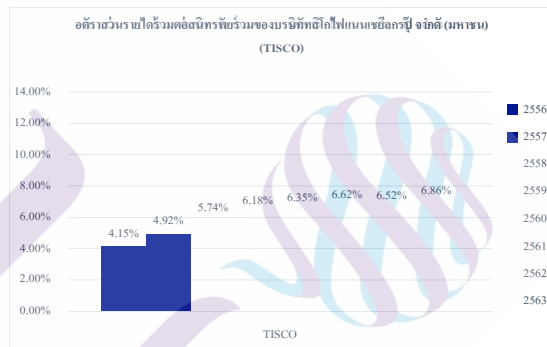
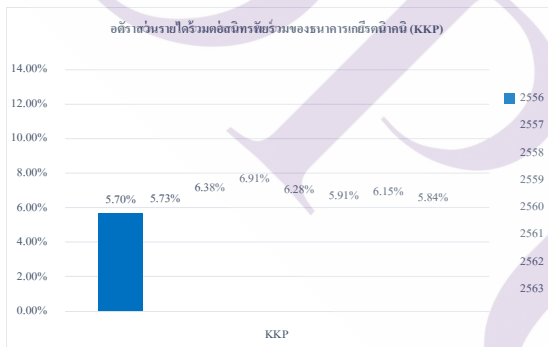
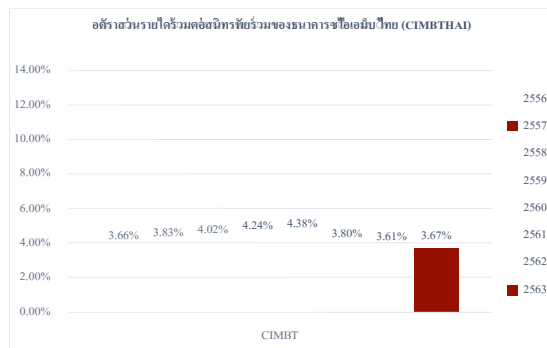
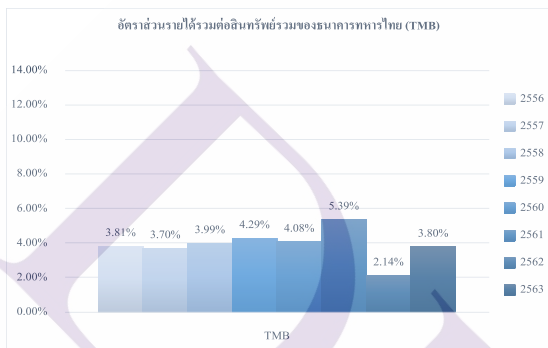
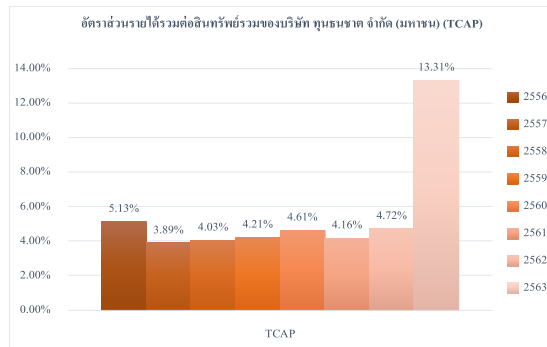
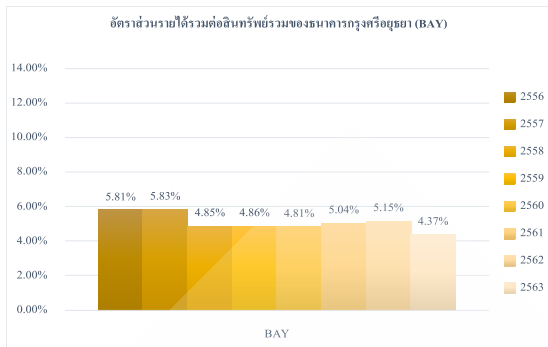
จากภาพที่ 4.11 พบว่า อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย (1.57%) ธนาคารไทยพาณิชย์ (1.85%) และ ธนาคารทหารไทย (1.87%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ดอกเบี้ยจ่ายของ

ธนาคารเกิดจากเงินรับฝากของลูกค้า ซึ่งเป็นแหล่งหนี้สินที่มีสัดส่วนใหญ่ที่สุดของธนาคาร และต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากให้กับลูกค้า โดยปกติธนาคารจะนำเงินรับฝากจากลูกค้าไปปล่อยกู้เป็นเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าอีกทอดหนึ่ง ดังนั้น ถ้าธนาคารจ่ายดอกเบี้ยในจำนวนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินให้สินเชื่อที่ปล่อยออกไป แสดงว่า ธนาคารมีความสามารถในการบริหารจัดการ

3.3 อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวม

ภาพที่ 4.12 อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

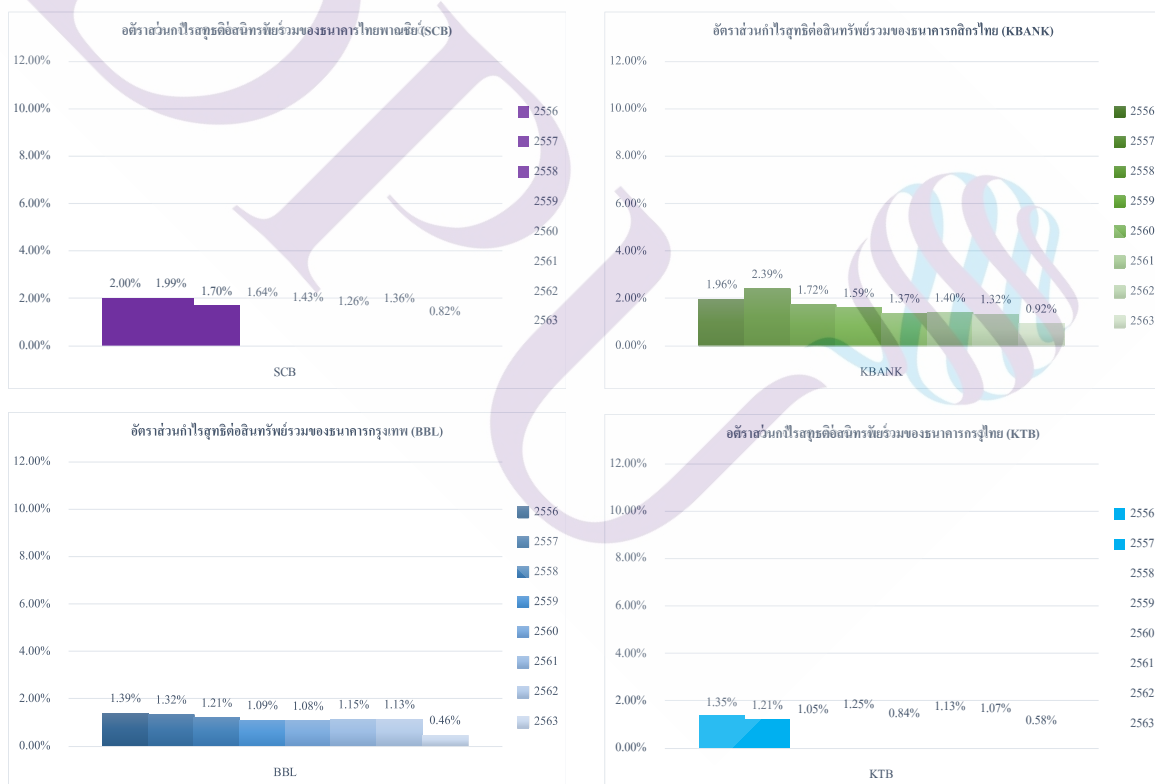

ภาพที่ 4.12 (ต่อ)

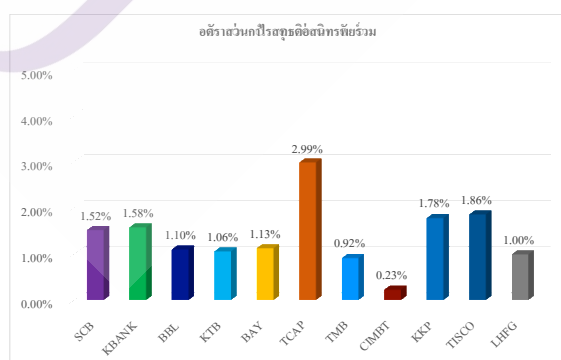
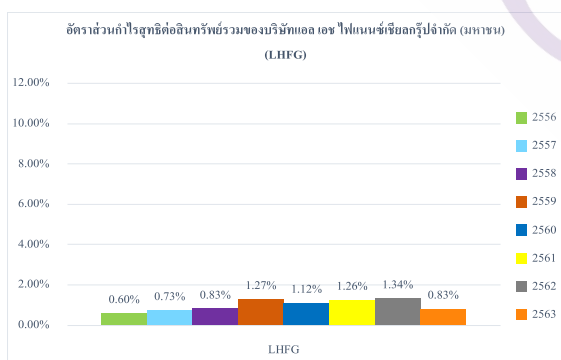
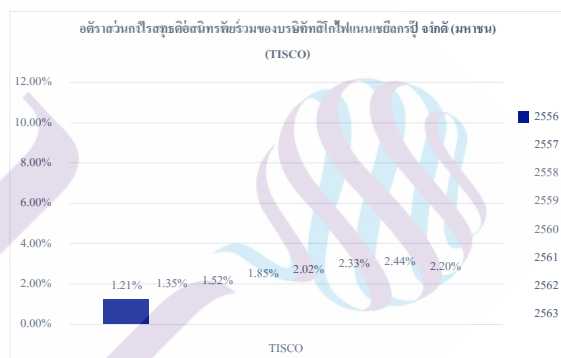
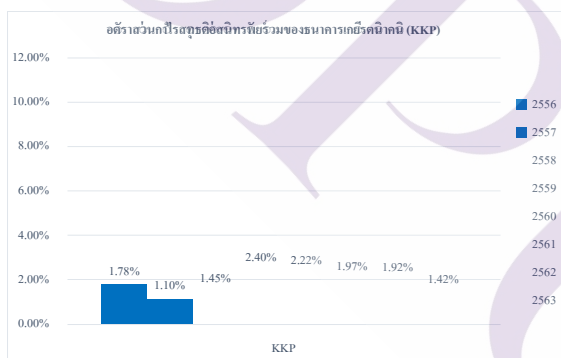
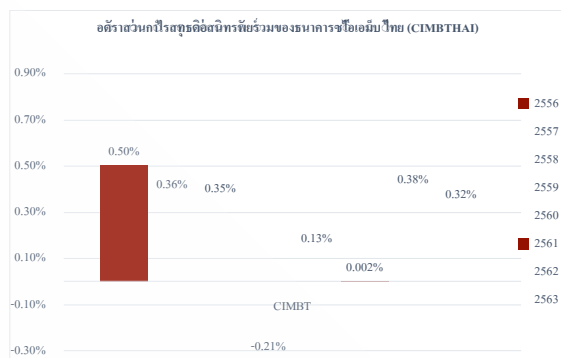
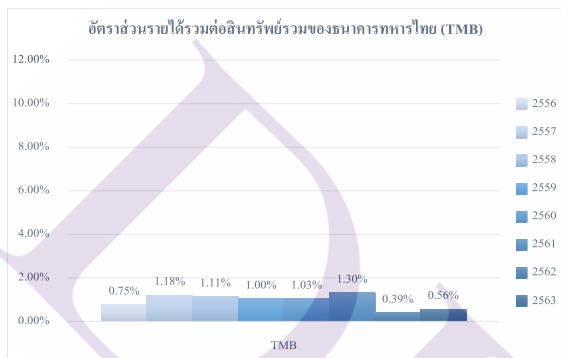
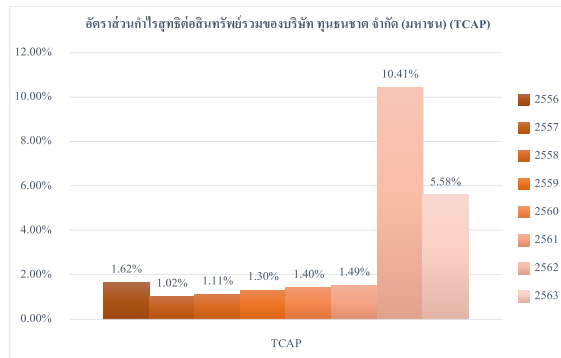
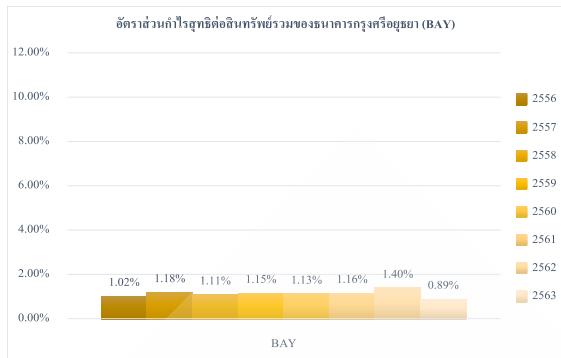
จากภาพที่ 4.12 พบว่า อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย (6.55%) ธนาคารเกียรตินาคิน (6.11%) และ บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (5.92%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมควรมีค่าตัวเลขที่สูง เนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าธนาคารใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่มีประสิทธิภาพ อัตราส่วนยิ่งสูง ยิ่งเป็นตัวชี้วัดว่าธนาคารมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี

4. ความสามารถในการทำกำไร (Earnings Ability)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

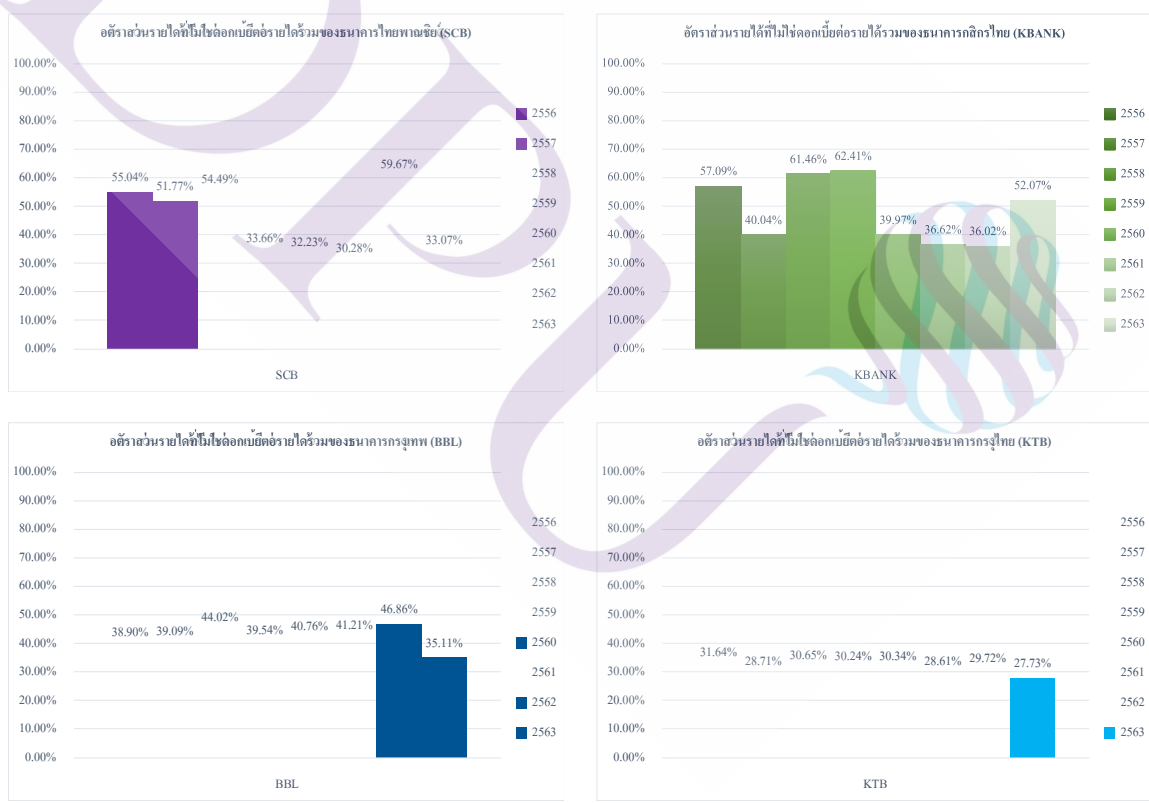
ภาพที่ 4.13 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

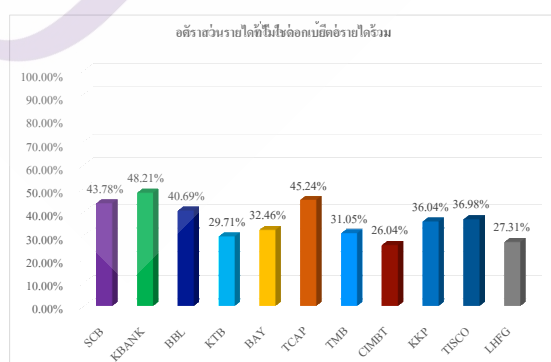
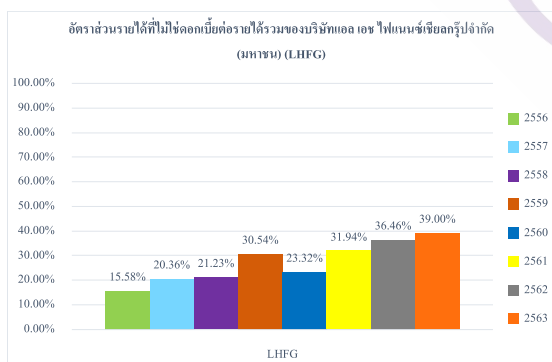
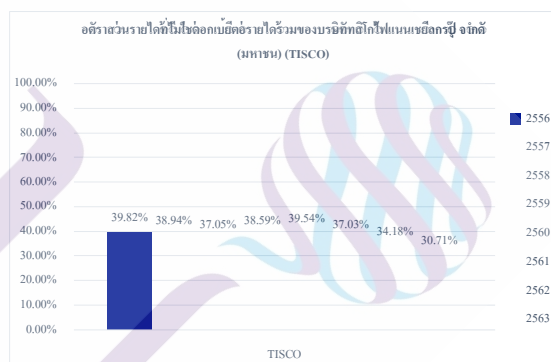
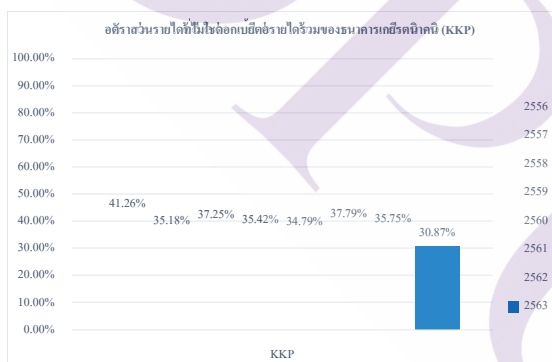
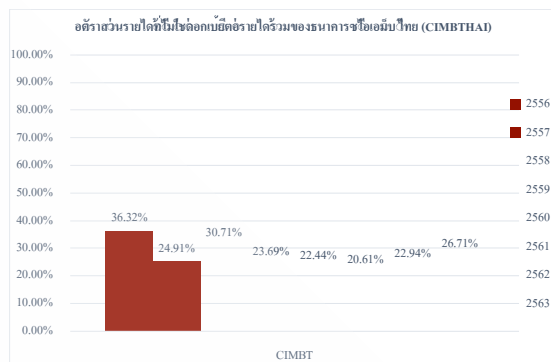
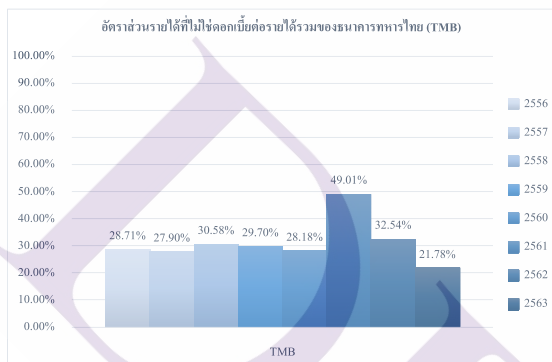
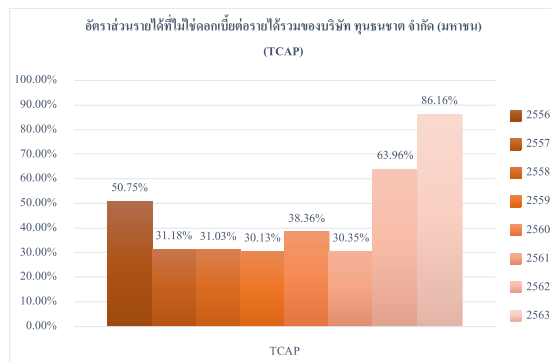
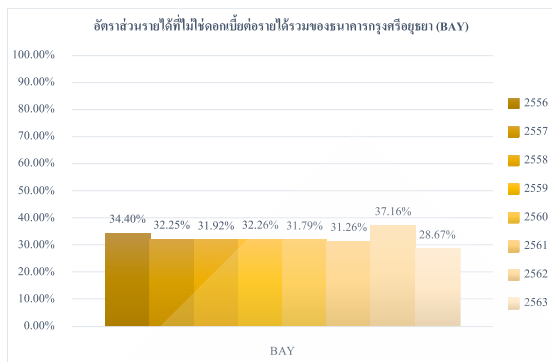
ภาพที่ 4.13 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.13 พบว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมทุกปีสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาต จำกัด (มหาชน) (2.99%) บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (1.86%) และ ธนาคารเกียรตินาคิน (1.78%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของสินทรัพย์ในการสร้างกำไร ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ของ AIA ที่ค่าต้องไม่น้อยกว่า 1% ยกเว้น ธนาคารซีไอเอ็ม บี ไทย ที่มีอัตราส่วนน้อยกว่า 1 ซึ่งเป็นผลมาจากผลขาดทุนในปี 2559

4.2 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม

ภาพที่ 4.14 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

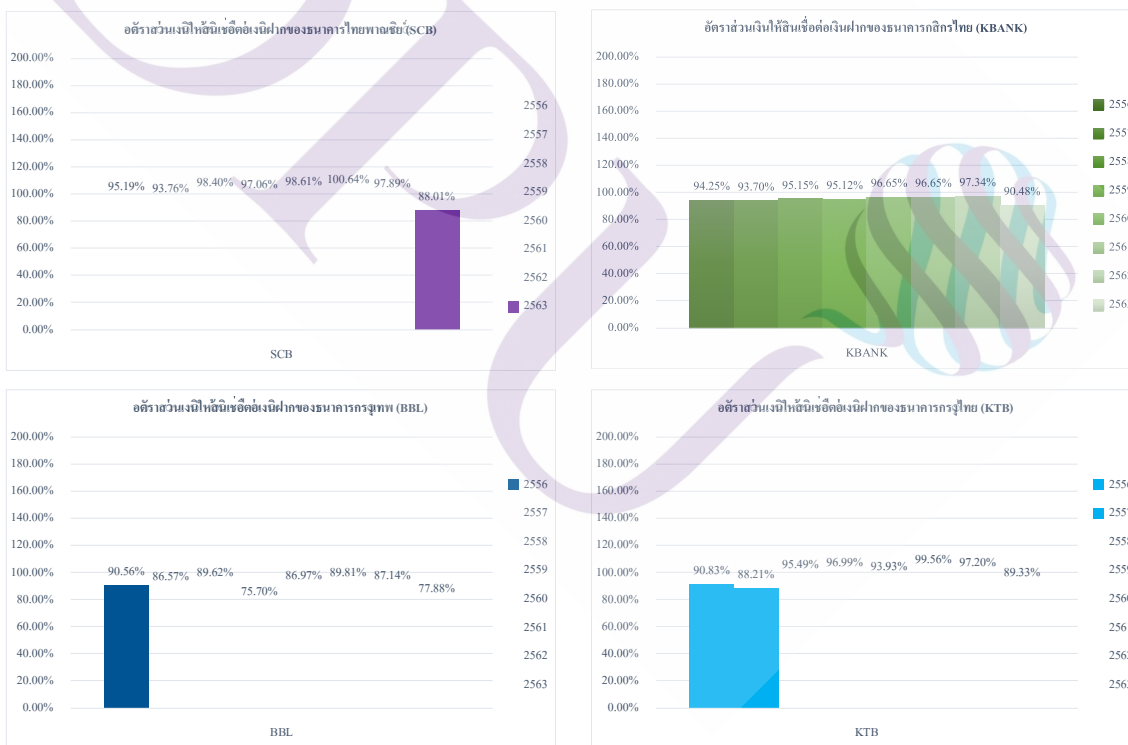

ภาพที่ 4.14 (ต่อ)

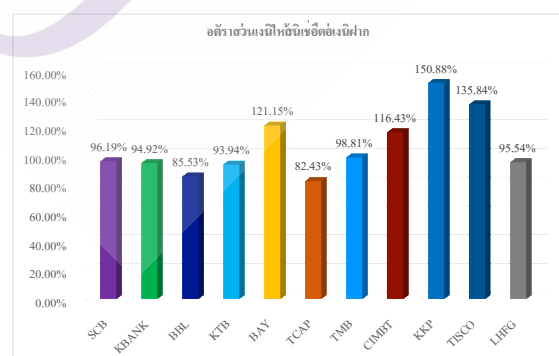
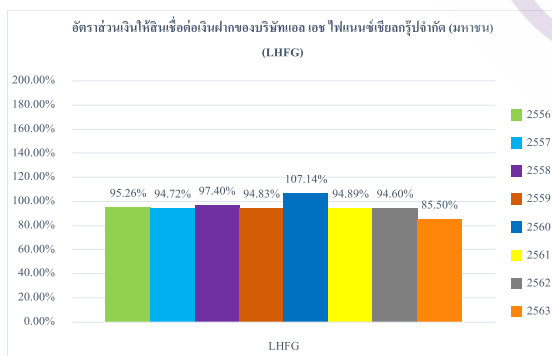
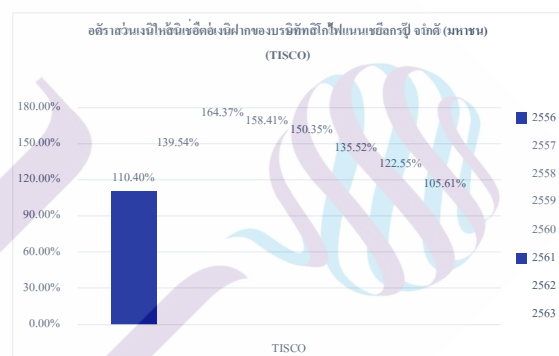
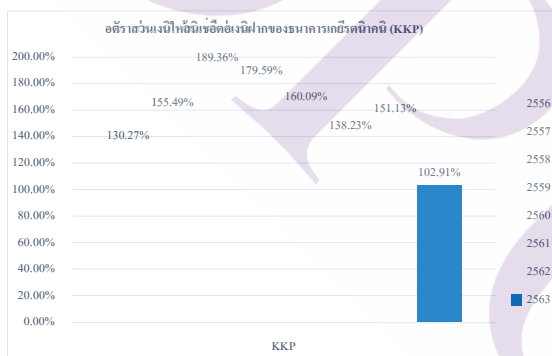
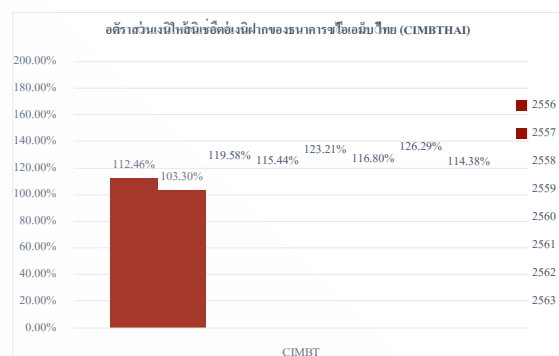
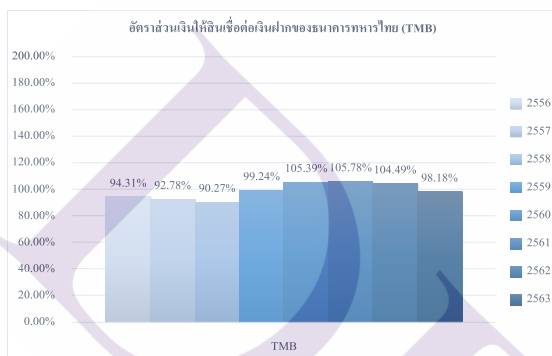
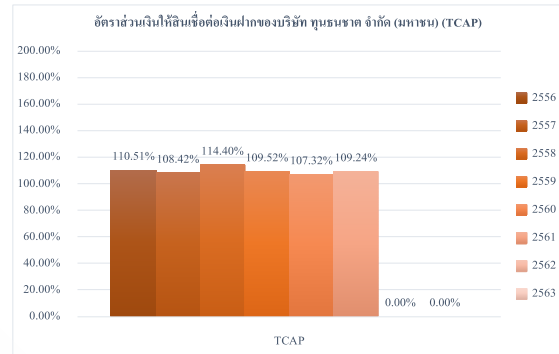
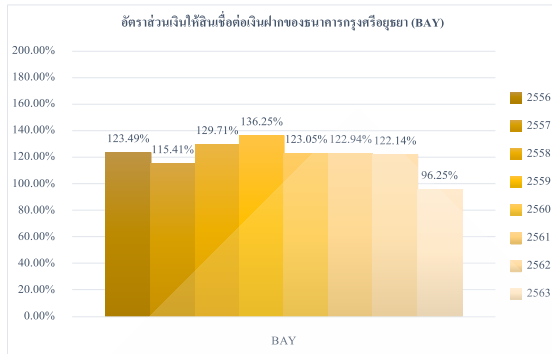
จากภาพที่ 4.14 พบว่า อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย (48.21%) บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) (45.24%) และ ธนาคารไทยพาณิชย์ (43.78%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงรายได้อื่น ๆ ซึ่งเป็นรายได้ที่เกิดจากทำธุรกรรมอื่น ๆ ของธนาคาร นอกเหนือจากดอกเบี้ยรับที่เป็นรายได้หลัก ถ้าอัตราส่วนนี้สูงก็แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรที่ดี แต่ถ้ามองจากมุมมองของรายได้หลักของธนาคารซึ่งมาจากดอกเบี้ยรับควรจะมีอัตราที่สูงมากกว่ารายได้อื่น ๆ แต่ถ้าอัตราส่วนนี้สูงจะหมายถึงอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมต่ำ

5. สภาพคล่อง (Liquidity)

5.1 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก

ภาพที่ 4.15 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย 11 แห่ง

ภาพที่ 4.15 (ต่อ)

จากภาพที่ 4.15 พบว่า อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2556-2563 จำนวน 11 แห่ง ธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารเกียรตินาคิน (150.88%) บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (135.84%) และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (121.15%) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง โดยอัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงสภาพคล่องของธนาคาร การวิเคราะห์สภาพคล่องเป็นการวิเคราะห์เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารรับฝากเงินและไม่สามารถนำเงินฝากไปจัดการสร้างรายได้ และไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้เพียงพอ แต่ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากกว่า 100% แสดงว่าธนาคารมีเงินให้สินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์มากกว่าเงินรับฝากซึ่งเป็นหนี้สิน ซึ่งจะถูกมองว่าธนาคารอาจปล่อยกู้โดยการให้สินเชื่อมากกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ ทำให้เกิดภาวะเงินตึง โดยเงินรับฝากของธนาคารนั้นเป็นแหล่งเงินให้ธนาคารนำเงินส่วนนี้ไปสร้างรายได้ดอกเบี้ยจากการปล่อยกู้ แต่ถ้าธนาคารมีจำนวนเงินให้สินเชื่อในการปล่อยกู้มากเกินไปอาจจะทำให้ธนาคารสูญเสียสภาพคล่องในการปล่อยกู้ โดยเกณฑ์ของ AIA อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากนี้ต้องไม่เกิน 80% ดังนั้น จากตัวเลขอัตราส่วนของธนาคารพาณิชย์ไทยจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนนี้มีตัวเลขที่สูงเกินสัดส่วนที่ควรจะเป็น อาจส่งผลให้ธนาคารอาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องได้ และปัญหาสภาพคล่องมีโอกาสรุนแรงมากขึ้นถ้าสินเชื่อที่ธนาคารปล่อยไปนั้นมีปัญหาเรื่องหนี้สูญ

4.2 การวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกต มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหรือบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ และเพื่อทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling : SEM) โดยนำเสนอค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) การจัดการกำไร (DAs) และผลงานดำเนินงาน ประกอบไปด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) ซึ่งค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่วิเคราะห์ มีดังนี้

1. การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Valid Data) เพื่อตรวจสอบข้อมูลตัวแปรว่าครบถ้วนหรือไม่ เพื่อป้องกันข้อมูลหาย (Missing Data) ก่อนนำไปวิเคราะห์ค่าสถิติอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง					
	ข้อมูลที่สมบูรณ์		ข้อมูลที่ขาดหาย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
FO	176	100.00	0	0.00	176	100.00
FB	176	100.00	0	0.00	176	100.00
DAs	176	100.00	0	0.00	176	100.00
NIM	176	100.00	0	0.00	176	100.00
CAMEL	176	100.00	0	0.00	176	100.00

โดย FO หมายถึง สักส่วนเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติ
 FB หมายถึง สักส่วนคณะกรรมการต่างชาติต่อคณะกรรมการทั้งหมด
 DAs หมายถึง รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร จากแบบจำลองของ Beatty et al. (1995) และ Beatty and Harris (1999)
 NIM หมายถึง อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม
 CAMEL หมายถึง อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

จากตารางที่ 4.1 แสดงความครบถ้วนของข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 176 กลุ่มตัวอย่าง มีตัวแปรสังเกตจำนวน 5 ตัวแปร โดยการบันทึกข้อมูลตัวแปรสังเกตทั้ง 5 ตัวแปร มีความครบถ้วนและไม่พบข้อมูลขาดหาย (Missing Data) จึงสามารถนำข้อมูลชุดนี้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติอื่นต่อไป

2. การตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล (Normality) ของตัวแปรสังเกต เพื่อตรวจสอบการแจกแจงปกติ ซึ่งเป็นข้อตกลงเบื้องต้นของการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรจะทำให้ทราบว่าลักษณะการแจกแจงของตัวแปรเป็นแบบใด โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การตรวจสอบด้วยการพิจารณาค่าเฉลี่ย (Mean: M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ค่าต่ำสุด (Minimum: MIN) ค่าสูงสุด (Maximum: MAX) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) เพื่อให้สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรในการวิจัยแต่ละตัวมีการแจกแจงปกติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าความเบ้	ค่าความโด่ง
FO	0.399	0.255	0.111	0.971	0.974	-0.028
FB	0.206	0.131	0.050	0.500	0.511	-0.962
DAs	0.010	0.018	0.000	0.176	7.033	57.098
NIM	0.042	0.015	0.011	0.092	0.643	0.403
CAMEL	0.366	0.053	0.203	0.552	0.797	1.942

จากตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง เป็นข้อมูลกลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) มีค่าเฉลี่ย 0.399 ค่าต่ำสุด 0.111 และค่าสูงสุด 0.971 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) มีค่าเฉลี่ย 0.206 ค่าต่ำสุด 0.050 และค่าสูงสุด 0.500 การจัดการกำไร (DAs) มีค่าเฉลี่ย 0.010 ค่าต่ำสุด 0.000 และค่าสูงสุด 0.176 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) มีค่าเฉลี่ย 0.042 ค่าต่ำสุด 0.011 และค่าสูงสุด 0.092 และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) มีค่าเฉลี่ย 0.366 ค่าต่ำสุด 0.2033 และค่าสูงสุด 0.552

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) หรือความไม่สมมาตรของแจกแจงในภาพรวม พบว่า จากตัวแปรสังเกตจำนวน 5 ตัวแปร ทุกตัวแปรประกอบด้วย โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) การจัดการกำไร (DAs) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา โดยค่าความเบ้เป็นบวก ส่วนค่าความโค้ง (Kurtosis) หรือความสูงของการแจกแจงปกติในภาพรวม พบว่า ตัวแปรสังเกต โดยส่วนใหญ่มีค่าความโค้งมากกว่าปกติ นั่นคือ ค่าความโค้งที่คำนวณได้มากกว่าปกติ นั่นคือค่าความโค้งที่คำนวณได้มีค่าเป็นบวกซึ่งมากกว่า 0 ยกเว้นตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร คือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) ที่มีค่าความโค้งที่คำนวณเป็นลบซึ่งน้อยกว่า 0 จึงมีลักษณะการแจกแจงค่อนข้างปาน

ผู้วิจัยตรวจสอบการแจกแจงข้อมูล เพื่อตรวจสอบการแจกแจงปกติของตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าความเบ้มีอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ที่แสดงถึงการแจกแจงปกติ (Kline, 2005 อ้างใน กริช แรงสูงเนิน, 2554) พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรสังเกตที่มีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 จำนวน 4 ตัวแปร สังเกต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปรนี้มีการแจกแจงปกติ ส่วนตัวแปรสังเกตจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ การจัดการกำไร (DAs) มีการแจกแจงไม่ปกติ โดยมีค่าความเบ้เป็นบวกเกิน 3 แสดงว่ามีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา จึงปรับด้วยวิธีถดถอยของตัวแปร (Cohen and Cohen, 1983 อ้างอิงใน จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2552) ดังแสดงในตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโค้งที่ปรับค่าแล้ว

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโค้งหลังปรับค่า

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบ้	ค่าความโค้ง
DAs	0.154	2.919	15.636

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบ้ และค่าความโค้งที่หลังปรับค่า พบว่า ค่าความเบ้ของตัวแปรสังเกตจำนวน 1 ตัวแปร คือ การจัดการกำไร (DAs) มีความเบ้อยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ที่แสดงถึงการแจกแจงปกติ

ดังนั้น ตัวแปรสังเกตจำนวน 5 ตัวแปร มีการแจกแจงปกติ จึงเหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างต่อไป

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในงานวิจัยนี้ ได้ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรก่อนการวิเคราะห์ (Path Analysis) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามพร้อมทั้งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดในการศึกษาครั้งนี้ที่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงเส้นตรง (Multicollinearity) โดยหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน แต่หากมีค่าเป็นลบแสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่มีความสัมพันธ์ในระดับมากกว่า 0.80 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การจัดการกำไร) กับตัวแปรตาม (ผลการดำเนินงาน) ดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ) กับตัวแปรตาม (การจัดการกำไร) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (การจัดการกำไร) กับตัวแปรตาม (ผลการดำเนินงาน) ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) การจัดการกำไร (DAs) และผลการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ตัวแปร คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMELS) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.4 และ 4.5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	FO	FB	DAs	NIM	CAMEL
FO					
Pearson Correlation	1.000				
Sig. (2-tailed)					
FB					
Pearson Correlation	0.641**	1.000			
Sig. (2-tailed)	0.000				
DAs					
Pearson Correlation	-0.105	0.044	1.000		
Sig. (2-tailed)	0.167	0.563			
NIM					
Pearson Correlation	-0.268**	-0.227**	0.127	1.000	
Sig. (2-tailed)	0.000	0.002	0.093		
CAMEL					
Pearson Correlation	0.148*	0.295**	-0.153*	-0.047	1.000
Sig. (2-tailed)	0.049	0.000	0.043	0.536	

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.5 สรุปทิศทางความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับ ที่	ตัวแปรอิสระ	ทิศทางความสัมพันธ์			
		คณะกรรมการที่ เป็นชาวต่างชาติ	การจัดการกำไร	อัตราส่วน รายได้ดอกเบี้ย สุทธิต่อ สินทรัพย์รวม	อัตราส่วน ทางการเงิน CAMELS
1	โครงสร้าง ผู้ถือหุ้นต่างชาติ	ทิศทางเดียวกัน (+)	ทิศทาง ตรงกันข้าม (-)	ทิศทาง ตรงกันข้าม (-)	ทิศทางเดียวกัน (+)
2	คณะกรรมการที่ เป็นชาวต่างชาติ	-	ทิศทางเดียวกัน (+)	ทิศทางตรงกัน ข้าม (-)	ทิศทางเดียวกัน (+)
3	การจัดการกำไร	-	-	ทิศทางเดียวกัน (+)	ทิศทาง ตรงกันข้าม (-)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สามารถอธิบายได้ตารางที่ 4.4 และ 4.5 จากตารางที่ 4.4 และ 4.5 เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน (อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ($r = 0.641$)

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ($r = -0.268$)

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ($r = 0.148$)

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ($r = -0.227$)

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ($r = 0.295$)

การจัดการกำไรที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ($r = -0.153$)

4.3.2.2 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อเป็นการทดสอบว่าตัวแปรในแต่ละคู่กันมีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่ โดยใช้ค่าทางสถิติในการทดสอบและกำหนดขอบเขตในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานดังนี้

ถ้า $\text{sig.} > \alpha$ แสดงว่ายอมรับ H_0 (ตัวแปรคู่กันไม่มีความสัมพันธ์กัน)

ถ้า $\text{sig.} < \alpha$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 (ตัวแปรคู่กันมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรรายคู่ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงในตารางที่ 4.6 – 4.23

สมมติฐานที่ 1 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

H_0 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

H_1 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับ
คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FO	1		
FB	0.641	0.000	0.01

จากตารางที่ 4.6 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ พบว่า $\text{sig} = 0.000 < 0.01$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.7 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับ
คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 2 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

H_0 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

H_1 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FO	1		
NIM	-0.268	0.000	0.01

จากตารางที่ 4.8 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม พบว่า $\text{sig} = 0.000 < 0.01$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.9 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 3 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

H_0 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

H_1 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FO	1		
CAMELS	-0.148	0.049	0.05

จากตารางที่ 4.10 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS พบว่า $\text{sig} = 0.049 < 0.05$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 4 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_0 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_1 : โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FO	1		
DAs	-0.105	0.167	0.05

จากตารางที่ 4.12 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร พบว่า $\text{sig} = 0.167 > 0.05$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติกับการจัดการกำไร	ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 5 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี่ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

H_0 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี่ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

H_1 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี่ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FB	1		
NIM	-0.227	0.002	0.01

จากตารางที่ 4.14 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม พบว่า $\text{sig} = 0.002 < 0.01$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 6 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน

CAMELS

H_0 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

H_1 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FB	1		
CAMELS	-0.295	0.000	0.01

จากตารางที่ 4.16 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS พบว่า sig = 0.000 < 0.01 แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99%

ตารางที่ 4.17 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 7 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_0 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

H_1 : คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
FB	1		
DAs	.044	.563	0.05

จากตารางที่ 4.18 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร พบว่า $\text{sig} = 0.563 > 0.05$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.19 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติกับการจัดการกำไร	ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 8 การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

H_0 : การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์

H_1 : การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
DAs	1		
NIM	0.127	0.093	0.05

จากตารางที่ 4.20 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่ พบว่า

การจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม พบว่า $\text{sig} = 0.093 > 0.05$ แสดงว่ายอมรับ H_0 กล่าวคือ การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.21 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	การจัดการกำไรกับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มีความสัมพันธ์

สมมติฐานที่ 9 การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

H_0 : การจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

H_1 : การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	Sig. (2-tailed)	ระดับนัยสำคัญ
DAs	1		
CAMELS	-0.153	0.043	0.05

จากตารางที่ 4.22 เป็นผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละคู่พบว่า

การจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS พบว่า $\text{sig} = 0.043 < 0.05$ แสดงว่าปฏิเสธ H_0 กล่าวคือ การจัดการกำไรมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.23 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ลำดับที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	การจัดการกำไรกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	มีความสัมพันธ์

4.4 การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ในการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ด้วยค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates = ML) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามภาวะสันนิษฐานที่กำหนดและมีค่าสถิติที่สำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องความกลมกลืนของโมเดลตามภาวะสันนิษฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับ ดังนี้

4.4.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode) หรือการกำหนดโครงสร้างโมเดล (Model specification)

4.4.2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of the mode fit)

4.4.3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ

4.4.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และผลรวมอิทธิพล (Total effect)

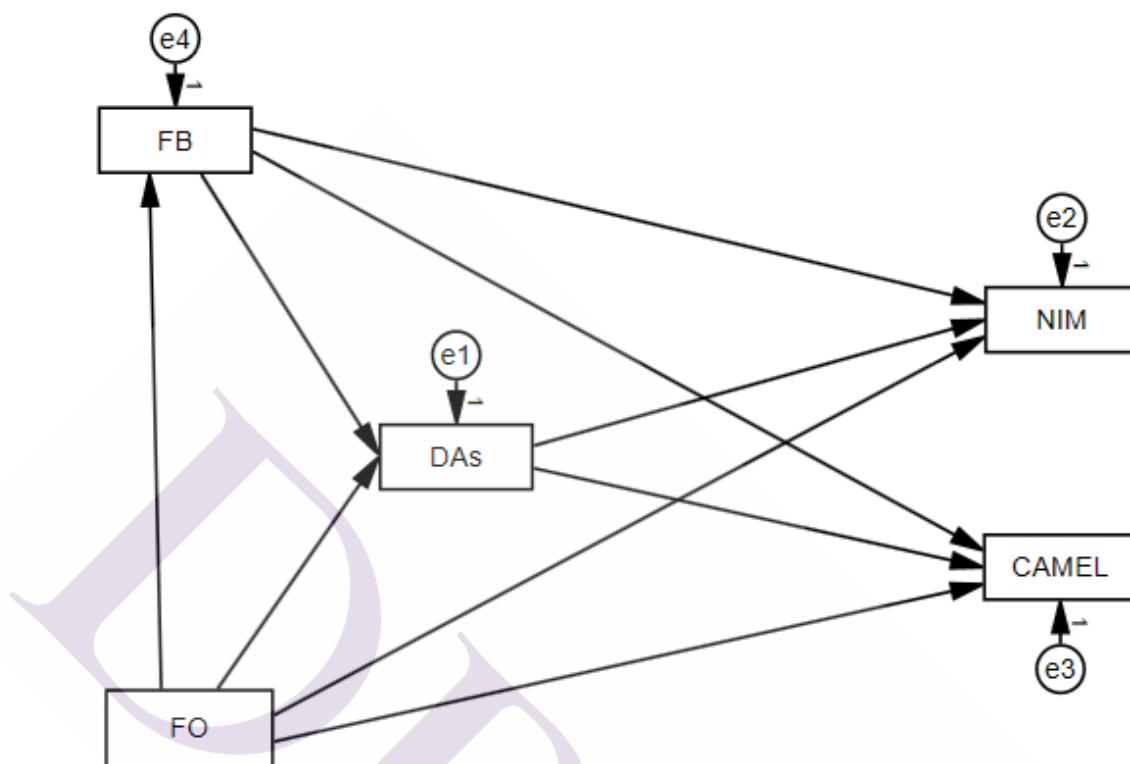
ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

4.4.1 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode)

การกำหนดรูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified model)

FB	หมายถึง คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ
FO	หมายถึง โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ
DAs	หมายถึง การจัดการกำไร
NIM	หมายถึง อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม
CAMEL	หมายถึง อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS
ϵ	หมายถึง ความคลาดเคลื่อน

ซึ่งจะได้รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเต็มรูปแบบ (Over identified mode) แสดงได้ดังภาพที่ 4.16

Chi-square = \cmin, Chi-square/df = \cmin/df, df = \df, p = \p. GFI = \gfi, RMSEA = \rmsea

ภาพที่ 4.16 รูปแบบโมเดลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path analysis) ของตัวแปรการศึกษา

4.4.2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Measures of the mode fit)

การตรวจสอบความสอดคล้องกันของโมเดลหรือตรวจสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรมีความสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าสอดคล้องกันก็สามารถนำมาวิเคราะห์ได้และถ้าตัวแปรไม่มีความสอดคล้องกันแล้ว ตัวแบบสมการโครงสร้างจะไม่สามารถนำมาคำนวณได้ ผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับโมเดลจนมีความสมบูรณ์เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือตามหลักของขบวนการวิจัยก่อน ดังนั้นการพัฒนาโมเดลให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น นิยม เรียกว่า “Model Fit” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

โมเดลตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแทนทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) มีความสอดคล้องกัน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดล ดังนี้

1. ค่า Chi-square Probability Level: CMIN-p เท่ากับ 0.645
2. ค่า Relative Chi-square: CMIN/df เท่ากับ 0.212
3. Goodness of Fit Index: GFI เท่ากับ 1.000
4. Adjusted Goodness Fit Index: AGFI เท่ากับ 0.993
5. Comparative Fit Index: CFI เท่ากับ 1.000
6. Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA เท่ากับ 0.000

จากผลการวิจัยที่ได้ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกัน โดยขอแสดงข้อมูลตามตารางที่ 4.24 ดังนี้

ตารางที่ 4.24 เกณฑ์และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบทางทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

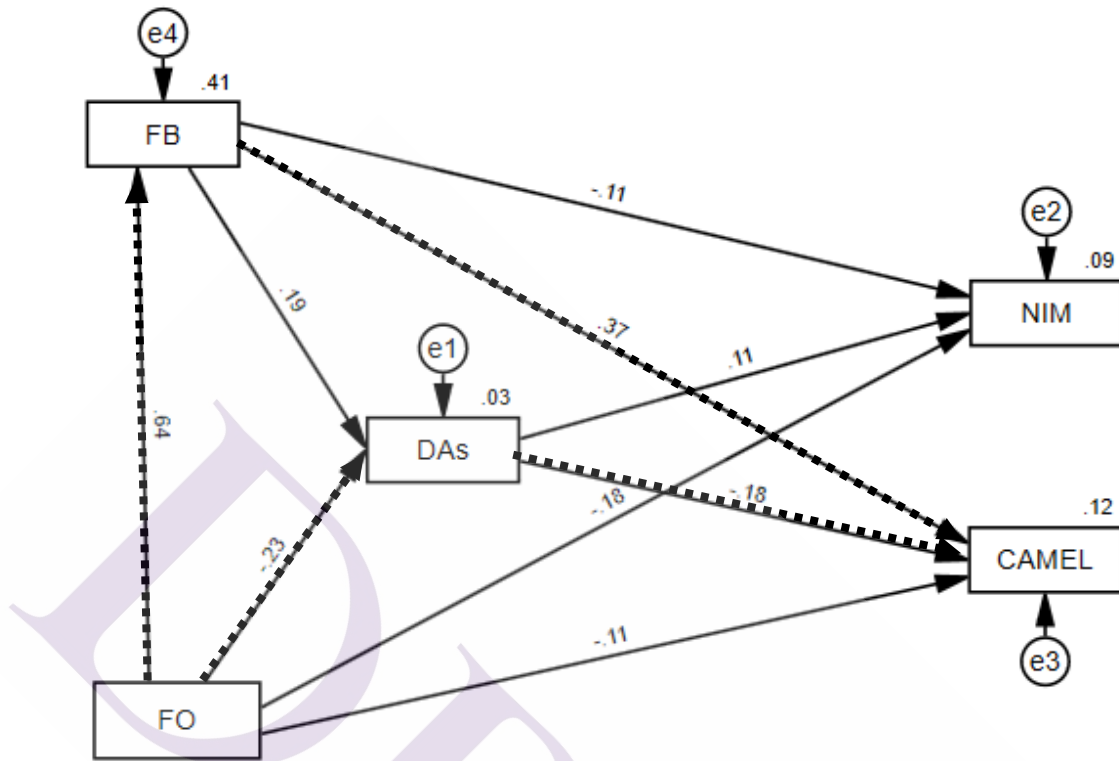
สัญลักษณ์	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
CMIN-p	Chi-square Probability Level	เพื่อตรวจสอบค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์ ซึ่งจะต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	$P > 0.05$.645	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
CMIN/df	Relative Chi-square	ตรวจสอบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์	< 3	.212	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
GFI	Goodness of Fit index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 1-1.00	> 0.90	1.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ดัชนี	ค่าสถิติ	วัตถุประสงค์	เกณฑ์	ผลการวิจัย	ผลการพิจารณา
AGFI	Adjusted Goodness Fit Index	เพื่อวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบโดยมีค่าระหว่าง 0 - 1.00	> 0.90	.993	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
CFI	Comparative Fit Index	เพื่อวัดความสอดคล้องกลมกลืน โดยมีค่าระหว่าง 0-1.00	> 0.90	1.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation	เพื่อบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณค่าระหว่าง 0-1.00	< 0.08	.000	สอดคล้อง / ผ่านเกณฑ์

4.4.3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter estimation of the model) หรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์เส้นทางของรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (ตัวแปรแฝง) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น นำมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์แบบเต็มรูปแบบ (Over identified model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีเส้นทางเชื่อมระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกันที่สามารถเชื่อมได้ไปสู่ตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรภายในหรือตัวแปรแฝงทุกสมการโครงสร้าง ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่า t-Value (Critical ratio : C.R.) ค่า p-Value และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ซึ่งได้ผลจากการวิเคราะห์ดังภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17 แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ไม่มีอิทธิพล \longrightarrow มีอิทธิพล \dashrightarrow

จากภาพที่ 4.17 สามารถแสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลหรือผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงค่าสถิติแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.) ค่า t-Value (Critical ratio: C.R.) และค่า p-Value แสดงดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Regression Weights

คู่ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยมาตรฐาน (Estimate)	S.E.	C.R.	P-Value	อิทธิพล (Effects)
FB <--- FO	0.584	0.053	11.043	0.000	มี
DAs <--- FO	-0.005	0.002	-2.324	0.020	มี
DAs <--- FB	0.005	0.003	1.943	0.052	ไม่มี
CAMEL <--- FB	0.028	0.007	3.997	0.000	มี
CAMEL <--- FO	-0.007	0.006	-1.167	0.243	ไม่มี
NIM <--- DAs	3.768	2.449	1.539	0.124	ไม่มี
NIM <--- FB	-0.102	0.085	-1.202	0.229	ไม่มี
NIM <--- FO	-0.149	0.077	-1.919	0.055	ไม่มี
CAMEL <--- DAs	-0.506	0.201	-2.512	0.012	มี

หมายเหตุ. *มีนัยสำคัญ *** < 0.05

ผลการวิเคราะห์สมการ โครงสร้างได้แสดงผลตามภาพที่ 4.17 และตารางที่ 4.25 ซึ่งแสดงถึงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานตัวแปรพร้อมทั้งสัญลักษณ์แสดงถึงระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า คู่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีนัยสำคัญ 0.05 ได้แก่

อิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) เท่ากับ 0.64, อิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่อการจัดการกำไร (DAs) เท่ากับ -0.23, อิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) ไม่มีอิทธิพลทางตรงที่มีต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) เท่ากับ -0.18, อิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ (FO) ไม่มีอิทธิพลทางตรงที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) เท่ากับ -0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 1, 2, 3 และ 4)

อิทธิพลของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) เท่ากับ 0.37, อิทธิพลของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) ไม่มีอิทธิพลทางตรงที่มีต่อการจัดการกำไร (DAs) เท่ากับ 0.19, อิทธิพลของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) เท่ากับ -0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 5, 6 และ 7)

อิทธิพลของการจัดการกำไร (DAs) ไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกที่มีต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) เท่ากับ 0.11, อิทธิพลของการจัดการกำไร (DAs) มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบที่มีต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) เท่ากับ -0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (สมมติฐานการวิจัยที่ 8 และ 9)

4.4.4 ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และผลรวมอิทธิพล (Total Effect)

จากโมเดลเส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ผ่านการตกแต่งหรือปรับโมเดลแล้ว พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดแล้ว จึงนำโมเดลความสัมพันธ์ดังกล่าวมาหาอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) และ ผลรวมอิทธิพล (Total Effect : TE) ได้แสดงในตารางที่ 4.26, 4.27 และ 4.28

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	FO	FB	DAs
FB	0.641	0.000	0.000
DAs	-0.225	0.188	0.000
NIM	-0.183	-0.114	0.113
CAMEL	-0.109	0.373	-0.181

จากตารางที่ 4.26 เมื่อพิจารณาผลของอิทธิพลทางตรง พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.641, โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบกับการจัดการกำไร โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.225, โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ ต่อ อ ส น ท ร ั พ ั ย ร วม โดย มี ข น า ด ข อ ง อ ิ ท ธิ พ ล เ ท ่า ก ั บ -0.183, โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.109

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการจัดการกำไร โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.188, คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.114, คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.373

การจัดการกำรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.113, การจัดการกำรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.181

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในกรณีที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาตินั้นก็ส่งผลให้ธนาคารมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินงานในธนาคารด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้ถือหุ้นเป็นผู้กำหนดและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานต่าง ๆ ตามการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการที่เป็นคนไทย ทำให้ผลของการวิเคราะห์มองเห็นถึงความมีอิทธิพลต่อกันระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และตัวแปรโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติยังมีอิทธิพลต่อจากการจัดการกำไร การที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาตินั้นทำให้เกิดความเข้มแข็งในการตรวจสอบปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจกระทำใดเกี่ยวกับในการจัดการกำไร ทำให้มีการจัดการกำไรที่ลดลง

ในส่วนของตัวแปรคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS มากที่สุด ซึ่งหมายถึง เมื่อธนาคารมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ๆ มา

ประยุกต์ใช้ เนื่องจากการธนาคารนั้นได้มีการพึ่งพาหรือเคลื่อนไหวไปตามเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจึงมีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Indirect Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	FO	FB	DAs
FB	0.000	0.000	0.000
DAs	0.121	0.000	0.000
NIM	-0.085	0.021	0.000
CAMEL	0.258	-0.034	0.000

จากตารางที่ 4.27 เมื่อพิจารณาผลของอิทธิพลทางอ้อม พบว่า

โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.085, โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.258

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ 0.021, คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS โดยมีขนาดของอิทธิพลเท่ากับ -0.034

ดังนั้น ผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมกับอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS มากที่สุด ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและการจัดการกำไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาตินั้นทำให้เกิดความเข้มแข็งในการตรวจสอบปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจกระทำการใดเกี่ยวกับในการจัดการกำไร ทำให้มีการจัดการกำไรที่ลดลง และทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น ส่วน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS มากที่สุด ซึ่งหมายถึง เมื่อธนาคารมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงานในการสร้างให้รายงานทางการ

เงินหรืองบการเงินมีการจัดการกำไรทำให้ตัวเลขกำไรเพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อนั้นอาจจะส่งผลกระทบต่อผลงานดำเนินงาน ทำให้ผลการดำเนินงานลดลงได้

ตารางที่ 4.28 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติและผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านตัวแปรสื่อกลาง คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และการจัดการกำไร

Bootstrapping		BC 95%			Two-Tailed Sig.	Direct Effect	Indirect Effect
Estimate	Std. Error	Lower Bound	Upper Bound				
0.121	0.063	0.133	0.387	0.004	-0.109	0.258	

หมายเหตุ. *P < 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านตัวแปรคั่นกลาง คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หลังจากที่แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects Standardized Indirect Effects เพื่อหาอิทธิพลทางตรง (Direct Effect : DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect : IE) จึงนำไปสู่ผลรวมอิทธิพล (Total Effect : TE) จากตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Total Effects

ตัวแปรตาม	ตัวแปรทำนาย		
	FO	FB	DAs
FB	0.641	0.000	0.000
DAs	-0.105	0.188	0.000
NIM	-0.268	-0.093	0.113
CAMEL	0.148	0.339	-0.181

จากตารางที่ 4.29 เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL)) ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของอิทธิพล พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ (FO) มีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคือ การจัดการกำไร (DAs) และ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) มีอิทธิพลน้อยที่สุด ส่วน ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) ได้แก่ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) รองลงมาคือ การจัดการกำไร (DAs) และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ (FO) มีอิทธิพลน้อยที่สุด

การทดสอบสมมติฐาน

จากการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 หัวข้อใหญ่ เมื่อพิสูจน์ตรวจสอบข้อมูลทางสถิติแล้ว ผลการวิจัยพบว่า

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานของโมเดล เพื่อการทดสอบว่าโมเดลเส้นทางที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลจริงเชิงประจักษ์หรือไม่

H_0 : โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี = โมเดลตามข้อมูลจริง

H_1 : โมเดลเส้นทางตามทฤษฎี \neq โมเดลตามข้อมูลจริง

โดยการประเมินความสอดคล้องของตัวแบบ (Evaluation the Data-Model Fit) ค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแบบทางทฤษฎี ก็คือ การใช้ค่า p-value ซึ่งต้องมีนัยสำคัญสถิติ (Significant : Sig) ที่มีค่ามากกว่า $p > 0.05$ ผลก็คือจะไม่ Sig. ซึ่งความหมายว่า

ไม่แตกต่างกันหรือมีความสอดคล้องกัน นั่นเอง ซึ่งค่าที่คำนวณได้จากผลการวิจัย คือ มีค่าเท่ากับ $p > 0.645$ (ตารางที่ 4.22)

2. สมมติฐานข้อที่ 2 เป็นการทดสอบสมมติฐานของตัวแปร

2.1 โครงสร้างผู้ถือหุ้น (FO) มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

2.2 โครงสร้างผู้ถือหุ้น (FO) มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

2.3 โครงสร้างผู้ถือหุ้น (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NIM) ผ่านการจัดการกำไร (DAs) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

2.4 โครงสร้างผู้ถือหุ้น (FO) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (FB) มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMEL) ผ่านการจัดการกำไร (DAs) (อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม)

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติและโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ มีอิทธิพลการจัดการกำไร ส่วน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS นอกจากนี้ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

ตัวแปร	Estimate	S.E.	C.R.	P-Value	Label
FB <--- FO	0.584	0.053	11.043	0.000	H1
DAs <--- FO	-0.005	0.002	-2.324	0.020	H4
DAs <--- FB	0.005	0.003	1.943	0.052	H7

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

ตัวแปร	Estimate	S.E.	C.R.	P-Value	Label
CAMEL <--- FB	0.028	0.007	3.997	0.000	H6, H11
CAMEL <--- FO	-0.007	0.006	-1.167	0.243	H3
NIM <--- DAs	3.768	2.449	1.539	0.124	H8, H12, H14
NIM <--- FB	-0.102	0.085	-1.202	0.229	H5, H10
NIM <--- FO	-0.149	0.077	-1.919	0.055	H2
CAMEL <--- DAs	-0.506	0.201	-2.512	0.012	H9, H13, H15

จากตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.020 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์และไม่มียอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMEL (P value มีค่าเท่ากับ 0.243 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์และไม่มียอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (P value มีค่าเท่ากับ 0.055 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์และไม่มียอิทธิพลกับการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.052 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMEL (P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์และไม่มียอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (P value มีค่าเท่ากับ 0.229 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จากการศึกษา โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMEL ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

(P value มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMEL ผ่านการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.012 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ส่วน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมผ่านการจัดการกำไร (P value มีค่าเท่ากับ 0.124 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอผลการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล 0.641

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.225

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล 0.373

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

พบว่า การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

พบว่า การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพล -0.181

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 10 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 11 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของอิทธิพลทางอ้อม 0.258 และมีขนาดของอิทธิพลรวม 0.148

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 12 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 13 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพลทางอ้อม 0.258 และมีขนาดของอิทธิพลรวม 0.148

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 14 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 15 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาการวิเคราะห์อิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีผลต่อผลงานการดำเนินงาน (อัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS) โดยส่งผ่านการจัดการกำไร ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปผลการทดสอบสมมติฐานดังรายละเอียดในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ	ยอมรับ

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
2	โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	ปฏิเสธ
3	โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	ปฏิเสธ
4	โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร	ยอมรับ
5	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	ปฏิเสธ
6	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	ยอมรับ
7	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร	ปฏิเสธ
8	การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	ปฏิเสธ
9	การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS	ยอมรับ
10	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ	ปฏิเสธ
11	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ	ยอมรับ
12	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร	ปฏิเสธ
13	โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร	ยอมรับ
14	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร	ปฏิเสธ

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

ข้อที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
15	คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร	ปฏิเสธ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์หลัก คือ 1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน 2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน และ 4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 แห่ง ในการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นต่างชาติ สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรตามแบบจำลองของ Beatty et al. (1995) และ Beatty และ Harris (1999) และผลการดำเนินงานซึ่งแบ่งเป็น 2 ตัววัด คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS (CAMELS Ratio)

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการศึกษา โดยตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในการสนับสนุนผลการศึกษาเพื่อให้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังกล่าวถึงข้อจำกัด ข้อเสนอแนะของงานวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 5.1 สรุปผลการศึกษา
- 5.2 อภิปรายผลการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในส่วนนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน รวมทั้งการศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน โดยมีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

5.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของตัวแปร

5.1.1.1 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม

สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และ ธนาคารกสิกรไทย และยังพบว่า ธนาคารที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติสูงสุด 2 อันดับแรกนั้น มีธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ถือหุ้นโดย CIMB Bank Berhad เป็นกลุ่มธนาคารซีไอเอ็มบีที่จดทะเบียนในประเทศมาเลเซีย และธนาคารกรุงศรีอยุธยาถือหุ้นโดยธนาคารแห่งโตเกียว-มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ (BTMU) ประเทศญี่ปุ่น

ในขณะที่ ธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติลดลง ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารเกียรตินาคิน และธนาคารกรุงไทย ส่วนธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารทหารไทย บริษัท ทีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และ บริษัท แอล เอช ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และธนาคารที่มีแนวโน้มของสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติคงที่ ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ซึ่งจะมองได้ว่าการที่ธนาคารพาณิชย์ไทยมีการลงทุนจากผู้ถือหุ้นต่างชาติจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารให้แก่ธนาคาร เนื่องจากผู้ถือหุ้นต่างชาติเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีฐานะมั่นคงและมีศักยภาพด้านการบริหารงาน เทคโนโลยี ขยายการบริการทางการเงินต่าง ๆ ความรู้ความเชี่ยวชาญ การเข้าใจในสถานการณ์การเงินโลก นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มการแข่งขันในระบบ ทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์ รวมถึงเข้ามาตรวจสอบกำกับติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานไม่ให้เกิดการจัดการกำไรผ่านการจัดทำรายงานทางการเงินที่จะส่งผลกระทบต่อสาธารณชนและบิดเบือนผลการดำเนินงานที่แท้จริง

5.1.1.2 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม

สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และ ธนาคารทหารไทย และยังพบว่าธนาคารที่มีสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติสูงสุด 2 อันดับแรกนั้น มีธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ จึงมองได้ว่านอกจากจะถือหุ้นในจำนวนที่มากยังมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเข้ามาดำเนินการบริหารงานในจำนวนที่สูงอีกด้วย ส่วนแนวโน้มของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติของทุกธนาคารมีลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติก็มักจะมีสัดส่วนผันแปรตามสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ

การที่ธนาคารพาณิชย์ไทยมีการถือหุ้นจากต่างชาติที่เข้ามาลงทุนมักจะมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเข้ามาบริหารงานด้วย ซึ่งก็เป็นการรักษาไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของคณะกรรมการไม่ให้กระทำการใด ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นต่างชาติและสาธารณชนทั่วไป

5.1.1.3 การจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม

การจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะเป็นการวัดการจัดการกำไรที่ผ่านการจัดการรายการคงค้าง โดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร หากรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารของธนาคารมีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีลักษณะการจัดการกำไรให้มีตัวเลขสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารมีค่าเป็นลบ แสดงว่ามีการจัดการให้ตัวเลขกำไรต่ำลง ซึ่งธนาคารที่มีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขสูงขึ้นสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย และ ธนาคารกรุงเทพ และธนาคารที่มีการจัดการกำไรให้มีตัวเลขต่ำลงสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารเกียรตินาคิน ธนาคารทหารไทย และ ธนาคารกรุงไทย นอกจากนี้ ยังพบว่า แนวโน้มของการจัดการกำไรของทุกธนาคารมีลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง และส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการจัดการตัวเลขกำไรให้ต่ำลง

5.1.1.4 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในภาพรวม อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อยู่ในเกณฑ์ที่ The American International Assurance (AIA) กำหนดเกณฑ์อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมไว้ไม่น้อยกว่า 4.5% ซึ่งอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่

บ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารงานของธนาคารเป็นเครื่องมือชี้วัดที่สะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายของธนาคาร ซึ่งจะเห็นว่าธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย และ ธนาคารเกียรตินาคิน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ มีอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในเกณฑ์การจัดอันดับการประเมินธนาคารที่ดี แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการสร้างรายได้จากการใช้สินทรัพย์ของธนาคาร มีความสามารถในการรับชำระดอกเบี้ยจากการให้สินเชื่ออยู่ในเกณฑ์ที่ดี

5.1.1.5 อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS จะวิเคราะห์ความสามารถในแต่ละด้านของการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งอักษรแต่ละตัวของ CAMELS แทนองค์ประกอบสำคัญใน 5 มุมมอง ได้แก่

1. ความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy) แบ่งเป็น 2 อัตราส่วน ดังนี้

1.1 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง โดยภาพรวม

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ และ ธนาคารกสิกรไทย นอกจากนี้ ยังพบว่าธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ส่วนธนาคารอื่น ๆ มีแนวโน้มเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง

อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทยแสดงให้เห็นว่าธนาคารมีความเข้มแข็งในการมีเงินทุนเพียงพอกับความเสี่ยงต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่น้อยกว่า 8% และตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้บริษัทเงินทุน ต้องดำรงเงินกองทุน โดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ Basel III ของ BCBS ซึ่งประกอบไปด้วย 3 Pillar โดย Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ธนาคารต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ โดยอัตราส่วนเงินกองทุนทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่า 8.5% ซึ่งถ้ามองจากค่าตัวเลขของทุกธนาคารมีการสำรองเงินกองทุนขั้นต่ำสูงกว่าเกณฑ์ที่หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีฐานะการเงินที่มั่นคง มีเงินทุนสำรองที่เพียงพอต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

1.2 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม โดยภาพรวม

อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาติจำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน และ บริษัทแอล เอช ไฟแนนเชียลกรุป จำกัด (มหาชน) ส่วนใหญ่ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งสอดคล้องกับ AIA ได้กำหนดเกณฑ์ของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมไม่น้อยกว่า 4-6% ซึ่งอัตราส่วนนี้ แสดงถึงความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่าจะส่งผลดีต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่ของธนาคาร

สรุป ในมุมมองความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy) ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ไทยมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง มีความเข้มแข็งทางด้านเงินทุนที่เพียงพอรองรับกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันหรือความเสี่ยงต่าง ๆ ในการดำเนินงานได้

2. คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) โดยภาพรวม

2.1 อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวม

อัตราส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย และ ธนาคารเกียรตินาคิน ส่วนใหญ่ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง การที่ธนาคารมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูงนั้นคือ การที่ธนาคารไม่สามารถรับชำระหนี้จากการให้สินเชื่อได้ ซึ่งถ้ามีตัวเลขของอัตราส่วนนี้สูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีความเสี่ยงของการให้สินเชื่อจากที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้หรือเกิดโอกาสที่ลูกหนี้จะไม่ชำระหนี้คืน หรือคุณภาพของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) จนเป็นเหตุให้ธนาคารถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือลง ถ้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ AIA จะพบว่า ตัวเลขอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่ AIA ที่กำหนดต้องน้อยกว่า 4% โดยเฉพาะ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) มีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมเฉลี่ยมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งถ้าดูจากแนวโน้มของอัตราส่วนฯ ของบริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) จะสูงขึ้นในปี 2562 ที่มีขายหุ้นธนาคารชนชาติให้กับธนาคารทหารไทย

2.3 อัตราส่วนระหว่างค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม โดย

ภาพรวม

อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนระหว่างค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย และ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารที่มีแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมเพิ่มขึ้นทุกปี ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย แต่ธนาคารส่วนใหญ่มีแนวโน้มของอัตราส่วนระหว่างค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ AIA จะพบว่า ตัวเลขอัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่ AIA กำหนดต้องน้อยกว่า 1.5% อัตราส่วนฯ นี้ยิ่งต่ำยิ่งดี ถ้ามองจากตัวเลขของธนาคารพาณิชย์ไทยมีค่าสูงกว่าที่กำหนด ส่งผลให้ธนาคารมีความเสี่ยงเรื่องคุณภาพของสินทรัพย์

การที่ธนาคารมีการตั้งสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น คือจำนวนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่ธนาคารคาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้จากการที่ธนาคารมีการให้สินเชื่อ โดยธนาคารพาณิชย์มีการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามลำดับชั้นของลูกหนี้และตามการให้สินเชื่อแต่ละประเภท การประมาณการอาจทำได้โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต สภาพของตลาดในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ลูกหนี้ค้างชำระ เมื่อมองจากตัวเลขของธนาคารที่มีค่าตัวเลขสูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้ไม่ได้จากการวิเคราะห์ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งอัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อไม่ควรมีค่าสูง ถ้ายังมีค่าสูงยิ่งควรระมัดระวังในคุณภาพของสินเชื่อ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสินเชื่อแก่ธนาคารได้ รวมถึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงลักษณะของการจัดการกำไรในมุมมองของธนาคารในการตั้งสำรองของผู้บริหาร

2.4 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวม โดยภาพรวม

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ซึ่งสินทรัพย์ที่มีสัดส่วนที่ใหญ่ที่สุดของธนาคาร คือ เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ ดังนั้น การที่ธนาคารมีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อรวมและลูกหนี้ต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีแหล่ง

ของสินทรัพย์ขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญที่นำไปสร้างรายได้ให้แก่ธนาคาร ข้อดีคือโอกาสในการสร้างรายได้จากดอกเบี้ยเงินเชื่อ แต่ก็ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องได้ และความคล่องตัวทางการเงินที่รองรับการถอนเงินของผู้ฝากเงินจะน้อยลงด้วย

สรุป ในมุมมองของ คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์ไทยมีความเสี่ยงในเรื่องของคุณภาพของสินทรัพย์ เริ่มตั้งแต่การที่ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อในสัดส่วนที่สูง โดยทั่วไปมองว่าการที่ธนาคารมีแหล่งสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ขนาดใหญ่จะเป็นข้อดี แต่มันก็มีข้อเสียถ้าธนาคารไม่สามารถรับชำระหนี้จากการให้สินเชื่อได้ และอาจเกิดความไม่คล่องตัวในการการรองรับลูกค้าที่ต้องการถอนเงิน ซึ่งผลดังกล่าวก็เชื่อมโยงกับการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งเป็นประมาณการจากการที่ธนาคารมีการให้สินเชื่อ ซึ่งมีความเสี่ยงในการเรียกเก็บหนี้ไม่ได้ ส่งผลให้ธนาคารอาจจะมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นสินเชื่อจากที่ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้หรือเกิดโอกาสที่ลูกค้าจะไม่ชำระหนี้คืน อาจส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสินเชื่อแก่ธนาคารได้

3. ความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency)

3.1 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม โดยภาพรวม

อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมในภาพรวมต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกสิกรไทย และ บริษัท ทีเอสไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ดังนั้นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกับรายได้ ต้องมีอัตราส่วนที่ต่ำ เพราะถ้าธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ต่ำ แต่สามารถสร้างรายได้ได้ ก็จะถือว่าธนาคารมีความสามารถในการบริหารงาน จากตัวเลขอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยจะมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ของ AIA ที่กำหนดให้อัตราส่วนฯต้องน้อยกว่า 70% เป็นการแสดงออกว่าธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยแต่สามารถบริหารจัดการสร้างรายได้ในจำนวนที่มาก

3.2 อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวม โดยภาพรวม

อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมในภาพรวมต่ำสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และ ธนาคาร

กรุงศรีอยุธยา และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายต่อเงินให้สินเชื่อรวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง ดอกเบี้ยจ่ายของธนาคารเกิดจากเงินรับฝากของลูกค้า ซึ่งเป็นแหล่งหนี้สินที่มีสัดส่วนใหญ่ที่สุดของธนาคาร และต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากให้กับลูกค้า โดยปกติธนาคารจะนำเงินรับฝากจากลูกค้าไปปล่อยกู้เป็นเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าอีกทอดหนึ่ง ดังนั้น ถ้าธนาคารจ่ายดอกเบี้ยในจำนวนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินให้สินเชื่อที่ปล่อยออกไป แสดงว่า ธนาคารมีความสามารถในการบริหารจัดการ

3.3 อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวม โดยภาพรวม

อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารเกียรตินาคิน และ บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนรายได้รวมต่อสินทรัพย์รวมควรจะมีค่าตัวเลขที่สูง เนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าธนาคารใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่มีประสิทธิภาพ อัตราส่วนยิ่งสูงยิ่งเป็นตัวชี้วัดว่าธนาคารมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี

สรุป ในมุมมองของความสามารถในการบริหาร (Management Efficiency) ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยภาพรวม แสดงให้เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสามารถในการบริหารงานที่ดี เนื่องจากธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในจำนวนที่น้อย เมื่อวัดกับการสร้างรายได้ของธนาคาร รวมถึงธนาคารมีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยในจำนวนที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสินเชื่อที่เป็นตัวสร้างรายได้ให้กับธนาคาร จึงมองได้ว่าธนาคารมีความสามารถในการบริหารงาน

4. ความสามารถในการทำกำไร (Earning Ability)

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยรวม

อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารเกียรตินาคิน และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพของสินทรัพย์ในการสร้างกำไร ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์

ของ AIA ที่ค่าต้องไม่น้อยกว่า 1% ยกเว้น ธนาคารซีไอเอ็ม บี ไทย ที่มีอัตราส่วนน้อยกว่า 1 ซึ่งเป็นผลมาจากผลขาดทุนในปี 2559

4.2 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวม โดยรวม

อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกสิกรไทย บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้รวมเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง อัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงรายได้อื่น ๆ เป็นรายได้ที่เกิดจากทำธุรกรรมต่างๆ ของธนาคาร ของธนาคารนอกเหนือจากดอกเบี้ยรับ ซึ่งในปัจจุบันธนาคารอาจมองว่าในการปล่อยสินเชื่อในจำนวนที่มากก็อาจจะไม่ได้ส่งผลดีเสมอไป เนื่องจากอาจจะเกิดความเสี่ยงที่เกิดจากการก่อหนี้เสีย (สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้) ธนาคารจึงหันมาสร้างรายได้ในกิจกรรมอื่น ๆ ของธนาคารในรูปแบบของรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย เกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ รวมถึงถ้าอัตราส่วนนี้สูงก็แสดงว่าธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรที่ดี

สรุป ในมุมมองของความสามารถในการทำกำไร (Earning Ability) ของธนาคารพาณิชย์ไทย ในภาพรวม แสดงให้เห็นว่า ธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรได้ดี เนื่องจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมมีอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการสร้างรายได้จากส่วนงานอื่นหรือธุรกรรมอื่นนอกเหนือจากรายได้ดอกเบี้ยที่เป็นรายได้หลัก ผู้วิจัยจึงมองว่าธนาคารมีความสามารถในการทำกำไร

5. สภาพคล่อง (Liquidity)

5.1 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝาก โดยรวม

อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารที่มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากในภาพรวมสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารเกียรตินาคิน บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา และทุกธนาคารมีแนวโน้มของอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากเป็นลักษณะผันผวนเพิ่มขึ้นและลดลง โดยอัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงสภาพคล่องของธนาคาร โดยการวิเคราะห์สภาพคล่องเป็นการวิเคราะห์เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารรับฝากเงินและไม่สามารถนำเงินฝากไปจัดการสร้างรายได้ และไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด และเนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้เพียงพอ แต่ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่ามากกว่า 100% แสดงว่าธนาคารมีเงินให้

สินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์มากกว่าเงินรับฝากซึ่งเป็นหนี้สิน ซึ่งจะถูกมองว่าธนาคารปล่อยกู้โดยการให้สินเชื่อมากกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ ทำให้เกิดภาวะเงินตึง ซึ่งเงินรับฝากของธนาคารนั้น เป็นแหล่งให้ธนาคารนำเงินส่วนนี้ไปสร้างรายได้ดอกเบี้ยจากการปล่อยกู้ แต่ถ้าธนาคารมีจำนวนเงินให้สินเชื่อในการปล่อยกู้มากเกินไป จะให้ธนาคารสูญเสียสภาพคล่องในการปล่อยกู้ โดยเกณฑ์ของ AIA อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากนี้ ต้องไม่เกิน 80% ดังนั้น จากตัวเลขอัตราส่วนของธนาคารพาณิชย์ไทยจะเห็นว่าอัตราส่วนนี้มีตัวเลขที่สูงเกินสัดส่วนที่ควรจะเป็น อาจส่งผลให้ธนาคารอาจเกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องได้ ปัญหาสภาพคล่องมีโอกาสรุนแรงมากขึ้นถ้าสินเชื่อที่ธนาคารปล่อยไปนั้นมีปัญหาเรื่องหนี้สูญ

สรุป ในมุมมอง สภาพคล่อง (Liquidity) ของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยรวม แสดงให้เห็นว่าธนาคารมีสภาพคล่องในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยมองว่า การที่ธนาคารมีสัดส่วนของเงินให้สินเชื่อสูงเกินไป จะทำให้ธนาคารมีโอกาสในการให้สินเชื่อในจำนวนที่สูงกว่าเงินฝากที่มีอยู่อาจนำไปสู่ปัญหาสภาพคล่องได้ในอนาคตเมื่อไม่สามารถรับชำระหนี้จากลูกหนี้ได้

5.1.2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

จากการศึกษา โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน 2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการกำไร 3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน และ 4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาตามสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล 0.641

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.225

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล 0.373

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพล -0.181

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 10 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 11 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพลทางอ้อม 0.258 และมีขนาดของอิทธิพลรวม 0.148

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 12 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 13 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยขนาดของมีอิทธิพลทางอ้อม 0.258 และมีขนาดของอิทธิพลรวม 0.148

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 14 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 15 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

สรุปผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร ส่วน คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน

CAMELS รวมถึง โครงสร้างผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

5.1.3 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

โมเดลตัวแบบเชิงประจักษ์กับตัวแทนทางทฤษฎี (โมเดลต้นแบบ) มีความสอดคล้องกัน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินโมเดล ดังนี้

1. ค่า Chi-square Probability Level: CMIN-p เท่ากับ 0.645
2. ค่า Relative Chi-square: CMIN/df เท่ากับ 0.212
3. Goodness of Fit Index: GFI เท่ากับ 1.000
4. Adjusted Goodness Fit Index: AGFI เท่ากับ 0.993
5. Comparative Fit Index: CFI เท่ากับ 1.000
6. Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA เท่ากับ 0.000

การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน (อัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และ อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS) ของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของอิทธิพลรวม พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ได้แก่ โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือ การจัดการกำไร และ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ มีอิทธิพลน้อยที่สุด ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ได้แก่ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ รองลงมาคือ การจัดการกำไร และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ มีอิทธิพลน้อยที่สุด

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการกำไร 3) เพื่อศึกษา

อิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน และ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

ผลการทดสอบ พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติไม่ว่าจะอยู่ในรูปของบุคคลหรือนิติบุคคลก็มักจะส่งบุคคลที่เป็นตัวแทนเพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ในการรักษาผลประโยชน์หรือสร้างผลตอบแทนใด ๆ รวมถึงการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในกิจการที่ลงทุน ดังนั้น การที่ธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ธนาคารซี ไอ เอ็ม บี ไทย และธนาคารกรุงศรีอยุธยา นั้นย่อมต้องมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติทำหน้าที่ดำเนินงานต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน และส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์ไทยก็พบว่ามีสัดส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาลงทุนในธนาคารและมีคณะกรรมการที่เป็นต่างชาติเข้ามาดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ โดยที่สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่ดำเนินงานในธนาคารพาณิชย์ไทยก็มีสัดส่วนไปในทิศทางเดียวกับสัดส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติที่ถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทน ลักษณะสัมพันธ์ในทางธุรกิจมักเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวการกับตัวแทน กล่าวคือ ตัวการ (ผู้ถือหุ้น) ได้ว่าจ้างตัวแทน (ผู้บริหาร) โดยจ่ายค่าตอบแทนเพื่อให้เข้ามาดำเนินงานให้ตน และตัวแทนจะต้องรายงานผลการดำเนินงานฐานะการเงินของกิจการที่ตนรับผิดชอบ พร้อมทั้งส่งมอบผลประโยชน์ให้ตัวการในการแยกความเป็นเจ้าของจากการบริหารก่อให้เกิดความเกี่ยวพันตามกฎหมายว่าด้วยตัวแทน โดยความผูกพันระหว่างกรรมการฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้นเป็นความรับผิดชอบอันเกิดจากความเชื่อใจและไว้วางใจต่อกัน โดยที่กรรมการมีความรับผิดชอบตามหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นในขณะเดียวกัน ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของบริษัท โดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตน และมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท ผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและที่ไม่เป็นผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่และผู้ถือหุ้นส่วนน้อย รวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติได้รับการปฏิบัติจากบริษัทที่เท่าเทียมกันและเป็นธรรม ผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

คนที่ตนเห็นว่าน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้มาเป็นกรรมการที่จะเป็นตัวแทนของตนในการเข้าไปบริหารบริษัท (พ.ร.บ. บริษัทมหาชนฯ มาตรา 70, 71) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Takao and Cheryl (2004) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการบริษัทนั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น โดยมีความรับผิดชอบในการกระทำเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นและความรับผิดชอบนี้เป็นไปตามกระบวนการทางกฎหมาย ซึ่งมอบอำนาจแก่คณะกรรมการบริษัทในการชี้นำการทำงานของบริษัท มีอำนาจที่จะทำโทษและให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่บริหารหรือฝ่ายจัดการ ตลอดจนปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ผลการทดสอบ พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และ โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แม้ว่ากรณีที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาลงทุนสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน แต่ก็เป็นไปได้ว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติมีวัฒนธรรมทางสังคมและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน รวมถึงสัดส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติของธนาคารพาณิชย์ไทยในภาพรวมมีสัดส่วนที่น้อยกว่า 49% ที่จะมียุทธศาสตร์ในการบริหารงาน หรือมีอำนาจเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงานของผู้ถือหุ้นชาวไทย ดังนั้น การที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย นอกจากนี้ยังมองไปถึงสภาพเศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ถือหุ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Makoto and Pascal (2013) ที่พบว่าในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมานักลงทุนต่างชาติได้เพิ่มการลงทุนหรือเพิ่มความเป็นเจ้าของที่มากขึ้นในบริษัทญี่ปุ่น จึงมองว่าการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นนี้มีส่วนในการปรับปรุงผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่ แต่ผลแสดงให้เห็นว่าผลกระทบของผู้ถือหุ้นต่างชาติต่อผลกำไรจากการดำเนินงานนั้นไม่มีนัยสำคัญ ในทางเดียวกันงานวิจัยของ อุทัยวรรณ เสมอจิตร และ สุภาวดี สุชีชีพ มอสส (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับต้นทุนเงินทุน ผลพบว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบครอบครัวและโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นหน่วยงานของรัฐมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับต้นทุนเงินทุน ในอัตราการถือครองหุ้นที่สูงจะส่งผลให้ต้นทุนเงินทุนลดลง ซึ่งจะทำให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นกับนักลงทุนได้ว่าบริษัทจะมีการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทเป็นหลัก ทำให้ไม่เกิดผลกระทบต่อต้นทุนเงินทุน แต่

ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุน จากผลการวิจัยที่พบทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะแตกต่างกันสามารถสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือในการลงทุนของนักลงทุนที่แตกต่างกันได้ แม้ว่าจะมีการลงทุนจากต่างชาติที่นำมาซึ่งเงินทุน วิวัฒนาการ แต่ก็ยังมีปัจจัยอย่างอื่นที่นอกเหนือจากการควบคุมของผู้ถือหุ้นต่างชาติ จึงนำมาซึ่งความไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ผลการทดสอบ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าการที่ธนาคารมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน นั้นอาจมองได้ว่าคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะมีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่ก็เป็นไปได้ว่าคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเหล่านี้จะมีวัฒนธรรมทางสังคมและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานที่แตกต่างกับบริบทการดำเนินงานของประเทศไทย จึงเป็นผลนำไปสู่การที่มีคณะกรรมการต่างชาติอาจจะไม่ได้มีความสัมพันธ์หรือไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนพร สุพิชยา, วสินี ธรรมศิริ, กฤติยา ดาบเพชร และ จูติพร สงวนพันธุ์ (2560) กล่าวว่า สัดส่วนกรรมการชาวต่างชาติในคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและมูลค่ากิจการ (Tobin's Q) รวมถึงการศึกษาของ Darmadi (2010) ที่พบว่าความหลากหลายทางสัญชาติของคณะกรรมการไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งให้เห็นว่าการที่มีคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทางสัญชาติไม่ได้ส่งผลกระทบต่อที่สำคัญต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน อันเนื่องมาจากกรรมการชาวต่างชาติสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มาช่วยบริหารและกำกับดูแลกิจการได้ แต่ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจ และการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศอาจเป็นอุปสรรคในการทำงานของกรรมการชาวต่างชาติได้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ผลการทดสอบ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าการที่ธนาคารมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่สามารถนำ

ความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ ๆ ที่มีความแตกต่างมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เนื่องจากชนาการนั้นได้มีการพึ่งพาหรือเคลื่อนไหวไปตามเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศ บริบทในการบริหารงานของชนาการที่มีทั้งคณะกรรมการที่เป็นชาวไทยและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการติดตามตรวจสอบให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของชนาการส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ดังนั้น จึงมองว่าคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น สอดคล้องกับ Marimuthu and Kolandaisamy (2009) ระบุว่าความหลากหลายทางเชื้อชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน และ Ararat, Aksu and Tansel (2010) ทำการศึกษาผลกระทบของความหลากหลายของคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยใช้ความแตกต่างระหว่างระหว่างเพศ (sex) และรุ่นอายุ (generation) เป็นคุณลักษณะที่สังเกตได้และภูมิหลังทางการศึกษาและสัญชาติของคณะกรรมการเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่ไม่สามารถสังเกตได้ของมูลค่ากิจการ รวมถึงความเชื่อ ทักษะ และความสามารถ ตัวบ่งชี้เหล่านี้และความหลากหลายที่แตกต่างกันเพื่ออธิบายความคิดเห็นที่หลากหลายที่จำเป็นสำหรับการศึกษา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการที่หลากหลายนั้นช่วยให้มีการบริหารงานและการติดตามที่ดีขึ้นส่งผลถึงการบรรเทาความขัดแย้งของตัวแทนและเพิ่มผลการดำเนินงานของบริษัท

ในทางเดียวกัน Srinidhi et al. (2011) พบว่า คณะกรรมการที่เป็นกรรมการต่างชาติอาจนำมุมมองที่แตกต่างมาใช้ในการดำเนินงาน เนื่องจากภูมิหลังและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน นั่นคือ เมื่อกรรมการเหล่านี้มาจากภายนอกจะมีแนวโน้มที่จะแสดงความคิดเห็นและมีการแสดงความคิดเห็นอย่างไม่ลังเลในการยกประเด็นการโต้เถียงในการดำเนินงานซึ่งการปรากฏตัวของกรรมการต่างชาติจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานภายในบริษัทและอาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ในทางเดียวกันนี้ ยังพบว่า สอดคล้องกับ Chiu, Teoh and Tian (2010) กล่าวว่า การรวมกรรมการต่างชาติอย่างน้อยหนึ่งคนในคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของกรรมการเพื่อนำการเปิดกว้างและตรงไปตรงมาในการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อนำมาซึ่งผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น รวมถึง Polovina and Peasnell (2015) ศึกษาผลกระทบของการแต่งตั้งกรรมการต่างชาติที่มีต่อชนาการธุรกิจที่เข้ามาดำเนินงานในต่างประเทศนั้น ๆ กรรมการต่างชาติในแต่ละระดับนั้นมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและกลยุทธ์ของชนาการต่างประเทศ ถ้ามีการปรากฏตัวของประธานคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะส่งผลในเชิงบวกต่อการทำกำไรของชนาการต่างประเทศและการปรับปรุงรายได้ที่เกิด

จากกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมองว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจแสดงถึงการที่มีประชากรกรรมการเป็นชาวต่างชาติจะปรับปรุงการกำกับดูแลของคณะกรรมการและนำทักษะใหม่ ๆ ประสบการณ์มาใช้ในการบริหารงาน ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ผลงานวิจัยในอดีตนั้นพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการบริษัทนั้นยังเป็นประเด็นสำคัญในหลายประเทศที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน จึงทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาเพิ่มเติม โดยการเชื่อมโยงตัวแปรสื่อกลาง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 10 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 ตัวแปรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม จึงได้ทำการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อยืนยันถึงความไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม โดยเชื่อมผ่านตัวแปรคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเป็นตัวแปรสื่อกลาง ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าการที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งจะมองได้ว่าคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะมีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่ก็เป็นไปได้ว่า ผู้ถือหุ้นต่างชาติและคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีวัฒนธรรมทางสังคมและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนพร, วสินี, กฤติยา และจิตติพร (2560) กล่าวว่า สัดส่วนกรรมการชาวต่างชาติในคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและมูลค่ากิจการ (Tobin's Q) รวมถึง การศึกษาของ Darmadi (2010) ที่พบว่าความหลากหลายทางสัญชาติของคณะกรรมการไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งให้เห็นว่าการที่มีคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทางสัญชาติไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติและคณะกรรมการต่างชาติไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ อีกนัยหนึ่ง การวัดผลการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นเครื่องมือชี้วัดที่สะท้อน

ความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยการดำเนินงานหลักหรือการสร้างรายได้หลักของธนาคารคือการให้บริการธุรกรรมทางการเงิน และรายได้หลักของธนาคารมาจากการปล่อยสินเชื่อเพื่อจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยรับ และรายได้อื่นจากธุรกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะการดำเนินงานจะมาจากผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการชาวไทยหรือผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการต่างชาติหรือไม่นั้นก็ไม่ได้ส่งกระทบต่อผลการดำเนินงานในมุมมองของอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 11 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่อคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แต่โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากเห็นถึงความมีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลของตัวแปร จึงได้ทำการศึกษาโดยเชื่อมผ่านตัวแปรคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติเป็นตัวแปรสื่อกลาง ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จากผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าเมื่อธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติถือหุ้นและมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติทำหน้าที่ดำเนินงานในส่วนงานต่าง ๆ เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ โดยที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการติดตามให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Rashid (2020) ศึกษาตัวแปรค้ำกลางของคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทในความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับผลการดำเนินงานในบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในบังคลาเทศ ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติและผู้ถือหุ้นที่เป็นกรรมการมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานทั้งด้านบัญชีและการตลาด โดยในแง่ของอิทธิพลจากตัวแปรค้ำกลางแสดงให้เห็นว่าขนาดของคณะกรรมการและความเป็นอิสระของคณะกรรมการเป็นตัวแปรค้ำกลางระหว่างความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับผลการดำเนินงาน และ งานวิจัยของ Oxelheim และ Randoy (2003) ให้ความเห็นว่า บริษัทที่มีคณะกรรมการจากต่างชาติ จะนำระบบการกำกับกิจการมาพัฒนาการกำกับกิจการของบริษัทให้ดีขึ้น

ดังนั้น ผู้ถือหุ้นต่างชาติจึงมีความสำคัญเหมือนทำหน้าที่เป็นช่องทางถ่ายโอนกลไกการกำกับกิจการให้ดีขึ้น ซึ่งอาจหมายถึงกลไกการกำกับกิจการในประเทศที่มีการปกป้องนักลงทุนในระดับต่ำจะถูกพัฒนาได้ด้วยการเชื่อมโยงกับกลไกการกำกับกิจการจากประเทศที่มีการปกป้องนักลงทุนในระดับสูง สอดคล้องกับ Marimuthu and Kolandaisamy (2009) ที่ระบุว่าความหลากหลายทางเชื้อชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน รวมถึงงานวิจัยของ Ararat, Aksu and Tansel (2010) ทำการศึกษาผลกระทบของความหลากหลายของคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินโดยใช้ความแตกต่างระหว่างเพศ (sex) รุ่นอายุ (generation) ภูมิหลังทางการศึกษาและสัญชาติของคณะกรรมการ รวมถึงความเชื่อ ทักษะ และความสามารถ ตัวบ่งชี้เหล่านี้และความหลากหลายที่แตกต่างกันเพื่ออธิบายความคิดเห็นที่หลากหลายที่จำเป็นสำหรับการศึกษา โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการที่หลากหลายนั้นช่วยให้มีการบริหารงานและการติดตามที่ดีขึ้น ส่งผลถึงการบรรเทาความขัดแย้งของตัวแทนและเพิ่มผลการดำเนินงานของบริษัท ในขณะที่เดียวกัน งานวิจัยของ La Porta et al. (2000) ศึกษาและให้ความเห็นว่านักลงทุนต่างชาติมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาการกำกับกิจการของบริษัทในประเทศนั้นเพราะเป็นโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนมากขึ้น มีการศึกษาจำนวนมากที่บอกว่าบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นต่างชาติในสัดส่วนที่เยอะมักจะมีผลประกอบการที่สูง เพราะมีกลไกการกำกับกิจการที่ดี

จากสมมติฐานที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้แยกการวัดผลการดำเนินงานออกเป็น 2 ตัววัด ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม แต่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผลการศึกษาดังกล่าวใน 2 มุมมอง ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าตัววัดผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันจะสะท้อนถึงความมีอิทธิพลของตัวแปรที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Kirakul (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย : ธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศ โดยใช้ปัจจัยภายในคือคุณลักษณะเฉพาะของธนาคาร ปัจจัยภายนอกคือเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยข้ามชาติ และมีตัวแปรตามคือผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ซึ่งพบว่าสำหรับธนาคารในประเทศไทย ขนาดของธนาคารและการเติบโตของ GDP มีผลกระทบทางลบกับผลการดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ส่วนธนาคารต่างประเทศ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยที่ใช้ตัวแปรการวัดผลการดำเนินงานที่ต่างกันก็อาจจะทำให้เกิดผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

5.2.2 การศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการกำไร

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

ผลการทดสอบ พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไร นั่นแสดงให้เห็นว่า การที่ธนาคารมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาถือหุ้นจะทำให้เกิดการติดตามการดำเนินงานของผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการไม่ให้กระทำการใด ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และส่งผลเสียต่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น จึงมองว่านั่นเป็นสาเหตุให้การจัดการกำไรลดลง เนื่องในปัจจุบันรัฐบาลเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนของผู้ถือหุ้นต่างชาติในธนาคารพาณิชย์ไทยหากเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและประชาชน แม้ว่าในปัจจุบันนี้ธนาคารพาณิชย์ไทยจะมีความเข้มแข็ง ความแข็งแกร่งในการรักษาสภาพคล่อง รักษาเสถียรภาพทางการเงิน ไม่ได้มีปัญหาในเรื่องฐานะทางการเงิน แต่ในปัจจุบันการแข่งขันสำหรับระบบธุรกิจธนาคารมีความเข้มข้นค่อนข้างสูง การที่ธนาคารได้รับความร่วมมือจากต่างชาติจะเป็นการยกระดับการแข่งขัน รวมถึงได้รับความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในระบบธนาคารซึ่งทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไทยลงทุนกับผู้ถือหุ้นต่างชาติ นั่นจึงเป็นเหตุผลหนึ่ง รวมถึงสังเกตเห็นถึงผลประโยชน์ในรูปแบบของการกำกับดูแลกิจการไม่ให้มีการกระทำการใด ๆ ที่ส่งผลต่อการบิดเบือนตัวเลขผลกำไรที่แท้จริงอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Feng and Seahoies (2004) พบว่าการลงทุนจากต่างประเทศไม่เพียงแต่สร้างแหล่งเงินทุนและเงินทุนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้อมูลเชิงลึกและการฝึกอบรมนักลงทุนต่างชาติเหล่านี้ซึ่งเป็นสถาบันขนาดใหญ่มักถูกมองว่าเป็นนักลงทุนที่มีความรู้สูง การเข้าถึงทรัพยากรเงินทุนและกำลังคนได้มากขึ้นสถาบันที่มีความรู้เหล่านี้มีประสิทธิผลมากกว่าในการตรวจสอบผู้จัดการของหน่วยงานท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้มักจะมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ระยะยาว ดังนั้นจึงมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของที่เข้มข้นในการควบคุมการจัดการอย่างเข้มข้น ในขณะที่เดียวกันในมุมมองของทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) นั้น การถือหุ้นของชาวต่างชาติที่สูงขึ้นและกรรมการอิสระนั้นแสดงให้เห็นได้ชัดว่าเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนตัวแทนและลดการจัดการกำไร และเมื่อธนาคารพาณิชย์ไทยมีผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการออกนโยบายในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและฝ่ายดำเนินงานของธนาคารร่วมกับผู้ถือหุ้นคนไทย เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง ผู้ถือหุ้นก็ได้้นำข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อจำกัดการปฏิบัติงานที่ส่งผลกระทบต่อ

ประโยชน์ของตนเอง จึงนำไปสู่ผลการทดสอบที่พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลทางลบต่อการจัดการกำไร เมื่อธนาคารพาณิชย์มีผู้ถือหุ้นต่างชาติจะทำให้การจัดการกำไรที่เกิดจากการจัดการรายการคงค้างที่อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารลดลง สอดคล้องกับ Chung and Kim (2004) ที่ระบุว่า โครงสร้างการเป็นเจ้าของของชาวต่างชาติในบริษัทญี่ปุ่นมีความเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนกำไรแบบฉวยโอกาสในระดับที่น้อย และ Khanna and Palepu (1999) ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับข้อได้เปรียบของการเป็นเจ้าของชาวต่างชาติโดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบบริษัทปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้จัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจในการจัดการกำไร รวมถึง Guo et al. (2015) ยังยืนยันว่าการเป็นเจ้าของชาวต่างชาติจำกัดการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนกำไรในบริษัทญี่ปุ่น

ในทางเดียวกัน อนุวัฒน์ ภักดี และ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร (2562) พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติช่วยเพิ่มคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ Lei (2016) ศึกษาบทบาทของนักลงทุนสถาบันต่างชาติ (FII) ในการจำกัดกิจกรรมการจัดการกำไรของบริษัทภายใต้การคุ้มครองผู้ลงทุนในระดับต่างๆ ซึ่งผลพบว่าบริษัทที่มีจัดการกำไรน้อยลงเมื่อมีนักลงทุนสถาบันต่างชาติที่อิสระอยู่ในกลุ่มผู้ถือหุ้น อีกนัยหนึ่ง ยังสอดคล้องกับ Nguyen, T. (2016) ศึกษาขอบเขตของคณะกรรมการและลักษณะผู้ถือหุ้นมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการกำไรในบริบทของเวียดนามหรือไม่ ซึ่งผลพบว่าบริษัทที่มีสัดส่วนการถือหุ้นในต่างประเทศสูงมีแนวโน้มที่จะจำกัดแนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารใช้ การทดสอบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการใช้ประโยชน์บ่งชี้ว่า CEO ที่ดำรงตำแหน่งประธานมีแนวโน้มที่จะบิดเบือนรายงานทางการเงินในบริษัท

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร

ผลการทดสอบ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร แม้ว่าการจัดการกำไรเป็นปัญหาสำคัญ และถึงแม้ว่าการจัดการกำไรจะไม่ละเมิดกฎการบัญชี แต่การปฏิบัตินั้นมีข้อสงสัยทางจริยธรรม ดังที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องที่ต้องมีการเฝ้าระวังเพื่อตรวจสอบการกระทำใดๆ นั้น ซึ่งถ้ากิจการมีคณะกรรมการที่เป็นผู้มีความสามารถในการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และความรู้ใหม่ๆ เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานต่างๆ ของกิจการจะส่งผลอย่างไรต่อการจัดการกำไร แต่ในการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า สัดส่วนของกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีสัดส่วนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นคนไทย ทำให้คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมิได้มีอำนาจควบคุมการปฏิบัติงานหรือดำเนินงานใน

กิจกรรมใดๆ ที่จะบิดเบือนหรือจัดการกำไร รวมถึงธนาคารพาณิชย์ไทยมีคณะกรรมการที่เป็นคนไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในบริหารงานต่าง ๆ เพื่อปกป้องสิทธิให้ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวไทยและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ นอกจากนั้น คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติอาจได้รับข่าวสารหรือความไม่สมมาตรของข้อมูลในบริบทของประเทศไทย ดังนั้น จึงมองว่าคณะกรรมการชาวต่างชาติไม่ได้มีบทบาทในการบริหารงานที่จะส่งผลต่อการจัดการกำไรในธนาคารพาณิชย์ไทย ไม่สอดคล้องกับ Enofe, Iyafekhe and Eniola (2017) ได้ศึกษาชาติพันธุ์ของคณะกรรมการ ความหลากหลายทางเพศที่เกี่ยวข้อง และการจัดการกำไรในบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน ซึ่งศึกษาเฉพาะผลกระทบของการเป็นกรรมการต่างชาติ เพศหญิง ขนาดคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ และขนาดบริษัทที่มีต่อการจัดการกำไร โดยผลพบว่า คณะกรรมการต่างชาติ คณะกรรมการเพศหญิง และความเป็นอิสระของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติคงอยู่มีความสามารถส่งเสริมหรือกีดกันการจัดการกำไร และ Du, Jian and Lai (2017) ศึกษาบทบาทการติดตามของกรรมการต่างชาติในการขัดขวางการจัดการกำไร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมากกับการมีอยู่ของคณะกรรมการต่างชาติและสัดส่วนของกรรมการต่างชาติในคณะกรรมการบริษัท รวมถึง Almashaqbeh, Shaari, and Abdul-Jabbar (2019) ศึกษาผลกระทบของสมาชิกคณะกรรมการต่างชาติและความหลากหลายของอายุต่อการจัดการกำไรที่แท้จริง ผลพบว่าสมาชิกคณะกรรมการต่างชาติ ความหลากหลายทางอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบและมีนัยสำคัญกับการจัดการกำไรที่แท้จริง จากผลลัพธ์ที่ได้บริษัทควรแต่งตั้งสมาชิกรุ่นใหม่เข้าสู่คณะกรรมการ นอกเหนือจากสมาชิกที่มีอายุมากกว่า เพื่อปูทางไปสู่การข้ามอุดมการณ์ที่สามารถยับยั้งกิจกรรมการจัดการกำไรที่แท้จริง ควรมีกรรมการต่างชาติอย่างน้อยหนึ่งคนในคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากสมาชิกคณะกรรมการต่างประเทศมีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่แตกต่างกันซึ่งอาจช่วยขัดขวางการปฏิบัติของการจัดการกำไรที่แท้จริง

5.2.3 การศึกษาอิทธิพลของการจัดการกำไรที่มีต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

ผลการทดสอบ พบว่า การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม เนื่องจากการวัดการจัดการกำไรสำหรับธนาคารใช้ตัววัดจากงานของ Beatty et al. (1995) และ Beatty and Harris (1999) โดยวัดการจัดการกำไรอยู่ 2 มุมมอง คือ การจัดการกำไรผ่านการใช้จ่ายรายการบัญชีการกันเงินสำรองหนี้สูญ (ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) และ การจัดการกำไรผ่านส่วนของ

รายการกำไร(ขาดทุน)จากหลักทรัพย์เพื่อขาย ในมุมมองแรก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นประมาณการ ส่วนสูญเสียดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากสินเชื่อและรายการที่เกี่ยวข้อง โดยการตั้งประมาณการค่าเผื่อนี้ สงสัยจะสูญ ธนาคารจะต้องตั้งตามเกณฑ์ขั้นต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไป ธนาคารพาณิชย์มักจะพิจารณาการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มเติมจากขั้นต่ำที่กำหนด ซึ่ง แสดงให้เห็นว่ามีลักษณะการจัดการกำไรผ่านรายการกันเงินสำรองหนี้สูญ เป็นรายการคงค้างที่ใหญ่ ที่สุดของธนาคารและเป็นรายการที่ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามนโยบายของผู้บริหาร ส่วน รายการกำไร(ขาดทุน)จากหลักทรัพย์เพื่อขาย ผู้บริหารของธนาคารสามารถใช้ดุลยพินิจในการกะ จังหวะของการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขายเพื่อใช้ในการปรับเพิ่มลดกำไรได้ แต่ทั้ง 2 มุมมองดังกล่าว เป็นรายการวัดรายการคงค้างในดุลยพินิจผู้บริหารที่ไม่ได้ใช้รายการคงค้างที่ เกี่ยวข้องกับการวัดผลการดำเนินงาน ในมุมมองในด้านความสามารถในการบริหารงานหรือ ประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ใช้อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัววัด ผู้วิจัยจึง ให้ความเห็นว่า การจัดการกำไรไม่ได้มีลักษณะที่กระทบต่อตัววัดผลการดำเนินงานทุกตัว สอดคล้อง กับ Moshi (2016) พบว่าบริษัทผู้ผลิตใน DSE มีส่วนร่วมในการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรลดลง โดยพบว่าการจัดการกำไรมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิ ซึ่ง แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน แต่ลักษณะของ ผลกระทบขึ้นอยู่กับตัวแปรที่ใช้วัดผลการดำเนินงาน ในทางกลับกัน ยังพบว่าการจัดการกำไรไม่มี ความสัมพันธ์ใด ๆ กับผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนหนี้ต่อสินทรัพย์ ทำให้เห็นได้ว่าอัตราส่วนเหล่านี้คือตัวบ่งบอกถึงผลการดำเนินงานขององค์กร รวมถึง งานวิจัยของ เปรมารัช วัฒชัย, พัชรนันท์ เพชรเชิดชู และ ศิริเดช คำสุพรหม (2563) พบว่า การจัดการกำไรผ่านการ ใช้ ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจการประมาณค่าผิดปกติจากค่าใช้จ่ายในดุลยพินิจของผู้บริหาร การสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร ในอนาคต ส่วนการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรใน อนาคต

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 9 การจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS

ผลการทดสอบ พบว่า การจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้เกิดการ จัดการกำไร จะส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลง โดยการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างเพื่อประโยชน์ ต่อการเพิ่มหรือลดกำไรเพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น แต่ก็ยังเป็นข้อสังเกตว่ากำไรที่รายงานนั้น

อาจจะถูกบิดเบือนซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ใช่กำไรที่แท้จริง จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเรื่องการวัดการจัดการกำไร สำหรับธนาคารใช้ตัววัดจากงานของ Beatty et al. (1995) และ Beatty and Harris (1999) ซึ่งวัดการจัดการกำไรอยู่ 2 มุมมอง คือ การจัดการกำไรผ่านการใช้จ่ายการบัญชีการกันเงินสำรองหนี้สูญ (ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ) เป็นรายการคงค้างที่ใหญ่ที่สุดของธนาคารและเป็นรายการที่ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามนโยบายของผู้บริหาร และการจัดการกำไรผ่านส่วนของรายการกำไร(ขาดทุน)จากหลักทรัพย์เพื่อขาย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารสามารถใช้ดุลยพินิจในการกะจังหวะของการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์เพื่อขายเพื่อใช้ในการปรับเพิ่มลดกำไรได้ ซึ่งการวัดผลการดำเนินงานในส่วน of อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS มีอัตราส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ คือ อัตราส่วนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อรวม ที่ใช้วัดผลการดำเนินงานในมุมมองของคุณภาพของสินทรัพย์ นอกจากนี้ยังมีอัตราส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อเงินให้สินเชื่อรวม โดย 2 ตัววัดนี้เป็นการใช้ตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการวัดการจัดการกำไร ซึ่งผลการวิจัยก็พบว่า การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS สอดคล้องกับ Moshi (2016) พบว่าบริษัทผู้ผลิตใน DSE มีส่วนร่วมในการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรลดลงซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงาน การจัดการกำไรมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราส่วนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิ และ Mahdavi, Younesi and Hashemijoo (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของการซื้อกิจการ พบว่าบริษัทที่ซื้อกิจการด้วยหุ้นจะแตกต่างจากบริษัทที่กิจการซื้อด้วยเงินสดที่มีการควบคุมกำไรก่อนวันประกาศซื้อ นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการจัดการกำไรและผลการดำเนินงานของบริษัทก่อนและหลังวันประกาศซื้อกิจการ สอดคล้องกับการศึกษาผลกระทบของรายการคงค้างในดุลยพินิจของผู้บริหารในปัจจุบันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัท IPO ซึ่งพบว่ามีการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรเพิ่มในปีแรกที่เข้าเป็นฐานะบริษัทมหาชนแต่ไม่ใช่ในปีก่อนการเสนอขายหุ้น IPO และยังพบว่าบริษัทจะมีส่วนในการจัดการกำไรอย่างมากเมื่ออยู่ในกระบวนการเสนอขายหุ้น IPO

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Huang, Xuerong and Sun (2017). ระบุว่ารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารได้กลายเป็นจุดสนใจหลักในการสร้างแบบจำลองการจัดการกำไร ซึ่งจากการศึกษาจะพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัทและรายการคงค้าง และแสดงให้เห็นว่าทำไมจึงควรควบคุมผลการดำเนินงานของบริษัทเมื่อมีการประเมินรายการคงค้างตามดุลยพินิจผู้บริหาร จึงเป็นสาเหตุว่า ถ้ามีการจัดการกำไรจากรายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานทำให้ผลการดำเนินงานลดลงและต้องมีการควบคุมผลการดำเนินงาน กล่าวคือ กิจการจะ

มีการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของกิจการเพื่อประโยชน์ต่อการเพิ่มกำไรหรือผลการดำเนินงานของกิจการเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงเป็นข้อสังเกตว่ากำไรที่รายงานนั้นอาจจะถูกบิดเบือนส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่แท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมารัช วัฒชัย, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และ ศิริเดช คำสุพรหม (2563) พบว่า การจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจการประมาณค่าผิดปกติจากค่าใช้จ่ายในดุลยพินิจของผู้บริหาร การสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกันกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต

จากสมมติฐานที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้แยกการวัดผลการดำเนินงานออกเป็น 2 ตัววัด ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม แต่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผลการศึกษาออกมาใน 2 มุมมอง ทำให้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าตัววัดผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันจะสะท้อนถึงควมมีอิทธิพลของตัวแปรที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Moshi (2016) พบว่าบริษัทผู้ผลิตใน DSE มีส่วนร่วมในการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิ แต่พบว่าการจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนหนี้ต่อสินทรัพย์ ผู้วิจัยจึงให้ความเห็นว่า การจัดการกำไรไม่ได้มีลักษณะที่กระทบต่อตัววัดผลการดำเนินงานทุกตัว รวมถึงการวัดการจัดการกำไรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษารั้งนี้ อาจจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าสะท้อนควมมีอิทธิพลแตกต่างกันต่อผลการดำเนินงานทั้ง 2 มุมมอง

5.2.4 การศึกษาอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเชื่อมโยงผ่านการจัดการกำไร

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยพบความไม่สอดคล้องกันของผลการวิจัยก่อนหน้านี้ และพบถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่าง โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ การจัดการกำไร และผลการดำเนินงาน ทำให้ผู้วิจัยใช้ตัวแปรอื่นที่สามารถเป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และผลการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการตรวจสอบอิทธิพลของโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยอีกครั้ง โดยผสมผสานการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง เนื่องจากงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา มีผลการศึกษาที่พบว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติ คณะกรรมการต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร และการจัดการกำไรยังส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 12 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และ การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม แต่โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากเห็นถึงความมีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลของตัวแปร จึงได้ทำการศึกษาโดยเชื่อมผ่านตัวแปรการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง ผลการทดสอบพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร ถึงแม้ว่าผลการศึกษานี้จะชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร จึงได้มีการเชื่อมโยงผ่านตัวแปรสื่อกลางเป็นการจัดการกำไร ก็ไม่ได้ทำให้ผลการศึกษายกเลิกไปก็ยังคงพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติยังคงไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม นั้นก็มาจากมุมมองของการวัดการจัดการกำไรของธนาคารที่ไม่ได้ใช้รายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการดำเนินงานในมุมมองในด้านความสามารถในการบริหารงานหรือประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ใช้อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัววัด สอดคล้องกับ Moshi (2016) พบว่าบริษัทผู้ผลิตใน DSE มีส่วนร่วมในการจัดการกำไรในลักษณะทำให้กำไรลดลงโดยวัดจากอัตราส่วนหมุนเวียนและอัตรากำไรสุทธิ แต่พบว่าการจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับผลตอบแทนสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนและอัตราส่วนหนี้ต่อสินทรัพย์ ผู้วิจัยจึงให้ความเห็นว่า การจัดการกำไรไม่ได้มีลักษณะที่กระทบต่อตัววัดผลการดำเนินงานทุกตัว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 13 โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แต่โครงสร้างผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการจัดการกำไร และการจัดการกำไรมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากเห็นถึงความมีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลของตัวแปร จึงได้ทำการศึกษาโดยเชื่อมผ่านตัวแปรการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง ผลการทดสอบพบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร เนื่องมาจากการมีผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาถือหุ้นทำให้ได้รับความร่วมมือจากต่างชาติ ยกเว้นการแข่งขัน ได้รับความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และการที่ธนาคารมีนักลงทุน

ต่างชาติเข้ามาถือหุ้นจะทำให้เกิดการติดตามการดำเนินงานของผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการไม่ให้เกิดการใด ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และส่งผลเสียต่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น จึงมองว่านั่นเป็นสาเหตุให้เกิดการจัดการกำไรลดลงและส่งผลให้เกิดการติดตามให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ Qi et al. (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Shanghai ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยนักลงทุนสถาบันในประเทศและสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญ และ Aroui, Hossain and Muttakin (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้นและลักษณะคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานของธนาคารในกลุ่มประเทศ GCC หลักฐานบ่งชี้ว่าขอบเขตของระดับของผู้ถือหุ้นต่างชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานของธนาคาร นอกจากนี้ Feng and Seaholes (2004) พบว่า การลงทุนจากต่างประเทศไม่เพียงแต่สร้างแหล่งเงินทุนและเงินทุนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้อมูลเชิงลึกและการฝึกอบรมนักลงทุนต่างชาติเหล่านี้ซึ่งเป็นสถาบันขนาดใหญ่มักถูกมองว่าเป็นนักลงทุนที่มีความรู้สูง โดยที่สามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญ ทักษะความสามารถ และประสบการณ์มาช่วยบริหารงาน และมีการนำทักษะใหม่ๆที่มีความแตกต่าง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มศักยภาพ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการติดตามให้ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Marimuthu and Kolandaisamy (2009) ระบุว่า ความหลากหลายทางเชื้อชาติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน การเข้าถึงทรัพยากรเงินทุนและกำลังคนได้มากขึ้นสถาบันที่มีความรู้เหล่านี้มีประสิทธิผลมากกว่าในการตรวจสอบผู้จัดการของหน่วยงานท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้มักจะมุ่งเน้นไปที่วัตถุประสงค์ระยะยาวดังนั้นจึงมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของที่เข้มข้นในการควบคุมการจัดการอย่างแข็งขัน นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงขึ้นในบริษัทลงทุนในต่างประเทศ เช่นเดียวกับ Choi, Sul and Min (2012) กล่าวถึง ผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติและกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติให้ความเชี่ยวชาญและติดตามการบริหารงานอย่างอิสระ โดยการควบคุมการจัดการของผู้ถือหุ้นต่างชาติผ่านการเป็นสมาชิกของคณะกรรมการมีแนวโน้มที่จะลดการใช้ประโยชน์จากการเพิ่มมูลค่าเมื่อมีกรรมการที่อยู่นอกประเทศเป็นตัวแทนผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้ถือหุ้นต่างประเทศ นอกจากนี้ยังสนับสนุนผลกระทบจากการกลั่นกรองเนื่องจากความเข้มข้นของความเป็นเจ้าของในต่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ในการเสริมสร้างผลกระทบเชิงบวกของเกี่ยวกับมูลค่าของบริษัท และในมุมมองของทฤษฎีตัวแทนนั้น การถือหุ้นของชาวต่างชาติที่สูงขึ้นและกรรมการอิสระนั้น

แสดงให้เห็นได้ชัดว่าเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนตัวแทนและลดการจัดการกำไร ในทางเดียวกัน อนุวัฒน์ ภักดี และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2562) ได้ศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติและบริษัทที่ไม่มีผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติผ่านตัวแบบความระมัดระวังทางบัญชี โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติช่วยเพิ่มคุณภาพกำไร เช่นเดียวกับ Khanna and Palepu (1999) ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับข้อได้เปรียบของการเป็นเจ้าของชาวต่างชาติโดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตรวจสอบบริษัทปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการและป้องกันไม่ให้ผู้จัดการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขององค์กรในการตัดสินใจในการจัดการกำไร และ Gul et al. (2010) ระบุว่ากำไรที่ต่างกันมีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นไปที่ความโปร่งใสและการกำกับดูแลกิจการที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น อีกทั้ง Guo et al. (2015) ยังยืนยันว่าการเป็นเจ้าของชาวต่างชาติจำกัดการกระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดการบิดเบือนกำไรในบริษัทญี่ปุ่น

ดังนั้นการศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร จึงเป็นข้อค้นพบใหม่ ที่แสดงให้เห็นว่าการที่ธนาคารมีผู้ถือหุ้นต่างชาติเข้ามาดำเนินงาน จะช่วยนำความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและการติดตามการบริหารอย่างอิสระศักยภาพในการยกระดับการแข่งขัน รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้อมูลเชิงลึกและการฝึกอบรมต่าง ๆ เทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการควบคุมและการกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้บริหารหรือฝ่ายจัดการไม่ให้มีการกระทำใด ๆ ที่มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียผลประโยชน์จึงส่งผลให้ผลการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 14 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม และคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร รวมถึง การจัดการกำไรไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติม เพื่อยืนยันถึงความไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม จึงได้ทำการศึกษาโดยเชื่อมผ่านตัวแปรการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ผ่านการจัดการกำไร ผลการศึกษายังคงไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเพิ่มเติมตัวแปรสื่อกลาง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 15 คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร

จากการศึกษาความมีอิทธิพลทางตรงของตัวแปร พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติมีอิทธิพลเชิงบวกต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS และการจัดการกำไรมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แต่คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร เนื่องจากเห็นถึงความมีอิทธิพลและไม่มีอิทธิพลของตัวแปร จึงได้ทำการศึกษาโดยเชื่อมผ่านตัวแปรการจัดการกำไรเป็นตัวแปรสื่อกลาง ซึ่งผลการทดสอบ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ผ่านการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าการมีคณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติจะทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น แต่ก็แสดงผลในแนวทางตรงกันข้ามเมื่อพบว่าการจัดการกำไรส่งผลให้ผลการดำเนินงานลดลงจากผลการศึกษาในสมมติฐานอื่นๆ ข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการศึกษาในครั้งนี้มีข้อค้นพบใหม่ว่า คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน แม้ว่าจะมีการเชื่อมโยงตัวแปรสื่อกลางผ่านในการจัดการกำไร

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.3.1 การศึกษาในครั้งนี้ใช้อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS วัดผลการดำเนินงาน ซึ่งมีอัตราส่วนในกลุ่มของสภาพคล่อง คือ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝาก เนื่องจากไม่สามารถเก็บข้อมูล “สินทรัพย์สภาพคล่อง” ได้ในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา ซึ่งข้อมูลนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 แต่ธนาคารพาณิชย์เริ่มมีการเปิดเผยข้อมูลส่วนนี้ในรายงานการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์ Pillar III เมื่อปี พ.ศ. 2561

5.3.2 การศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อย เนื่องจากผู้วิจัยเก็บข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ซึ่งมีทั้งหมด 11 แห่ง ระยะเวลา 8 ปี และไม่สามารถเก็บข้อมูลรายไตรมาสได้ เนื่องจากข้อมูลที่เก็บอยู่ในงบการเงิน ซึ่งงบการเงินไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 3 เป็นงบการเงินสอบทานที่เปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินไม่ครบทุกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งนี้

5.4.1.1 ในงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นประเภทเดียวคือผู้ถือหุ้นต่างชาติ ซึ่งผลวิจัยพบว่าผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน แต่จากงานวิจัยก่อนหน้านี้นักศึกษาโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีความหลากหลายและมีลักษณะที่แตกต่างกันให้ผลการศึกษาว่าโครงสร้างผู้ถือหุ้นบางประเภทมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน ซึ่งโครงสร้างผู้ถือหุ้นนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือในการลงทุนของนักลงทุนที่แตกต่างกัน อีกทั้งนักลงทุนสามารถใช้ผลที่ได้จากการวิจัยเพื่อใช้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

5.4.1.2 ในงานวิจัยครั้งนี้ให้ข้อมูลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS แต่ละมุมมองของแต่ละอัตราส่วน การวิเคราะห์เปรียบเทียบแต่ละธนาคาร รวมทั้งอธิบายเปรียบเทียบกับเกณฑ์การจัดอันดับของการประเมินธนาคารที่ดีของ AIA ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการพิจารณาในการลงทุนหรือในการศึกษาเชิงลึกของแต่ละอัตราส่วนได้

5.4.1.3 ธนาคารสามารถนำผลการวิจัยประกอบการตัดสินใจ วางแผนการบริหารงาน รวมถึงสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปศึกษาเปรียบเทียบกับธนาคารคู่แข่งอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมธนาคารพาณิชย์เดียวกัน

5.4.1.4 ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยสามารถนำข้อมูลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ของธนาคารพาณิชย์ไทยไปวิเคราะห์เปรียบเทียบเพิ่มเติมซึ่งอาจจะเกิดประโยชน์ต่อการวางแผนการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ไทยในอนาคต

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

5.4.2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลควรแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามขนาดของธนาคาร จะทำให้ได้ผลวิเคราะห์ที่มีละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงได้ข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบตามขนาดของธนาคารได้

5.4.2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาถึงโครงสร้างการถือหุ้นรูปแบบอื่นเพิ่มเติม

5.4.2.3 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาขยายช่วงระยะเวลาในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์ความสอดคล้องและความแตกต่างของช่วงระยะเวลาที่ศึกษา

5.4.2.4 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาขยายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เช่น ศึกษาครอบคลุมทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน (ธนาคาร เงินทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต) ซึ่งมีโครงสร้างทางการเงิน การดำเนินงาน ข้อกำหนด กฎหมายและการกำกับดูแลที่คล้ายคลึงกัน

5.4.2.5 ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจขยายการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรัณท์รัตน์ บุญญวัฒน์ และ ศักดา มาณวพัฒน์. (2554). โครงสร้างการถือหุ้นและคุณภาพของรายงานทางการเงิน. *วารสารนักบริหาร*, 31(2), 152-158.
- กรีซ แรงสูงเนิน. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญานุช ป้องจันทร์ และ ธิดาทิพย์ ปานโรจน์ (2560). การวิเคราะห์สถาบันการเงินเฉพาะกิจของประเทศไทย โดยใช้แบบจำลอง CAMEL, ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ.ตรัง วิจัย (น.117-126). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2552). ผลกระทบจากการใช้มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้ และการซื้อขายของสินทรัพย์ที่มีต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณัฐบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐชานนท์ โกมุตพุฒิพงส์. (2557). การวัดคุณภาพกำไรเพื่อการวิเคราะห์หลักทรัพย์. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 36(139), 1-18.
- ณัฐนพร สุพิชชา, วศินี ธรรมศิริ, กฤติยา ดาบเพชร, และ จูติพร สงวนพันธุ์. (2560). สัดส่วนของคณะกรรมการต่างชาติกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100. ใน การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day ครั้งที่ 2. (น.616-630).
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). การจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.set.or.th/th/regulations/simplified_regulations/industry_sector_p1.html
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). ราคาหลักทรัพย์ ตามหมวดธุรกิจธนาคาร. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก <https://marketdata.set.or.th/mkt/sectorquotation.do?market=SET§or=BANK&language=th&country=TH>

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). *การกำกับดูแลสถาบันการเงินโดยธนาคารแห่งประเทศไทย*. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก <http://www.1213.or.th/th/aboutfcc/Documents/4.%20การกำกับดูแลสถาบันการเงินโดย%20ธปท.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2558). *กรอบการจัดทำและการประยุกต์ใช้ (Financial Soundness Indicators : FSIs)*. สืบค้น 9 กันยายน 2562, จาก https://www.bot.or.th/Thai/Statistics/Articles/Doc_Lib_statisticsHorizon/FSIs.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). *รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2560*. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AnnualReport/AnnualReport/AnnualReport2560.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). *โครงสร้างระบบสถาบันการเงินไทย*. สืบค้น 22 สิงหาคม 2562, จาก https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/FIStructure/THA_Fi_Structure/FI_Structure_TH.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). *หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน*. สืบค้น 22 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/FIPCS/Documents/FPG/2561/ThaiPDF/25610276.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). *ข่าว ธปท.* สืบค้น 9 กันยายน 2562, จาก https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/_layouts/application/BOTNews/News.aspx
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). *งานวิจัยและสัมมนาวิชาการ : FAQ (Focused and Quick)*. สืบค้น 9 กันยายน 2562, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/Pages/FAQfocusedandquick.aspx>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2562). *หลักการการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์*. สืบค้น 4 กรกฎาคม 2562, จาก https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/DownloadFile.aspx?file=FI_RT_002_S3_TH.PDF
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). เอสอาร์พรีนติ้งแมสโปรดักส์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสม์: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิพัฒน์ โพธิ์วิจิตร, พิรุณา ไบโลวัต, และฐิติมา สิทธิพงษ์พานิช. (2555). ผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีต่อการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 8(21), 20-40.
- นุชจรี พิเชฐกุล, และพนารัตน์ ปานมณี. (2555). The determinants of sticky cost behavior: a structural equation modeling approach. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 8(23), 29-61
- ประภาพร ณ นรงค์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กับความสามารถในการทำกำไรทางบัญชี. *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- เปรมารัช วัฒลัย, พัทธนันท์ เพชรเชิดชู, และ ศิริเดช คำสุพรหม. (2563). การจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ และการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง กับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 83-96.
- ภัทรา เตชะชนเศรษฐ์, อรวรรณ เชื้อเมืองพาน, และพรชัย เตชะชนเศรษฐ์. (2561). โครงสร้างผู้ถือหุ้น ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ผลการประเมินความยั่งยืนที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 38(5), 99-118.
- ยุทธ วรรณธรร. (2557). ขนาดคณะกรรมการ: บริษัทละกี่ท่านดี? *CG CORNER. Investment Guide*, สืบค้น 16 กันยายน 2562, จาก <https://www.setsustainability.com/download/kj73xybc9ao4z51>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558)*. สืบค้น 3 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/UW0ynKPwuW.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2562). *มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนอองบการเงิน (ปรับปรุง พ.ศ.2562)*. สืบค้น 3 สิงหาคม 2562, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/HozohCadYC.pdf>
- สมภัสสร ฤกษ์สมบูรณ์ดี, และ ณิชฐปัทม์ ธนวิษณุรัตน์. (2560). ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย. *FAQ (Focused and Quick)*, 118,1-11

- สัจวัฒน์ จันทร์หอม, และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2555). คุณภาพกำไรของบริษัทครอบครัวไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 8(21), 78-88
- สุภมาส อังสุโชติ และคณะ. (2554). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL (พิมพ์ครั้งที่ 3). เจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- สุวารีย์ เลิศลักษณ์ โสภณ, และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2557). การตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานผลขาดทุนและการรายงานผลการดำเนินงานที่ลดลงของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. *วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์*, 8(8), 1-16
- อนุวัฒน์ ภัคดี. (2561). ผลกระทบของลักษณะคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์*, 13(1), 164-175.
- อนุวัฒน์ ภัคดี และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2562). โครงสร้างผู้ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 39(3), 1-19.
- อุทัยวรรณ เสมอจิตร และสุภาวดี สุชีชีพ มออสส์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับต้นทุนเงินทุนของ บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์*, 5(2), 103-114.

ภาษาต่างประเทศ

- Ahmed, A., Takeda, C., & Thomas, S. (1999). Bank Loan Loss Provisions: A Reexamination of Capital Management, Earnings Management and Signaling Effects. *Journal of Accounting and Economics*, 28, 1-25
- AIA. (1996). CAMEL approach to bank analysis by AIA. *Credit Risk Management*, New York.
- Almashaqbeh, A., Shaari, H., & Abdul-Jabbar, H. (2019). The Effect of Board Diversity on Real Earnings Management: Empirical Evidence From Jordan. *International Journal of Financial Research*.
- Ararat, M., Aksu, M., H., & Tansel, C., A. (2010). *The Impact of Board Diversity on Boards' Monitoring Intensity and Firm Performance: Evidence from the Istanbul Stock Exchange*.
- Arbuckle, J. L. (2007b). *Amos 16.0 User's Guide*. Chicago: SPSS.

- Arouri, H., Hossain, M., & Muttakin, M., B. (2011). Ownership Structure, Corporate Governance and Bank Performance: Evidence from GCC Countries. *Corporate Ownership & Control*, 8(4), 365-372.
- Beatty, A., & S. Liao. (2011). Regulatory capital ratios, loan loss provisioning and procyclicality. *Journal of Accounting and Economics*, 52, 1-20.
- Beatty, A., Ke, B., & Petroni, K. (2002). Earnings Management to Avoid Earnings Declines across Publicly and Privately Held Banks. *The Accounting Review*, 77(3), 547-570.
- Beatty, A., S., & D. Harris. (1999). The effects of taxes, agency costs and information asymmetry on earnings management: A comparison of public and private firms. *The Review of Accounting Studies*, 4(3&4), 299-326.
- Beatty, A., S. Chamberlain, & J. Magliolo. (1995). Managing financial reports of commercial banks: The influence of taxes, regulatory capital, and earnings. *Journal of Accounting Research*, 33(Autumn), 231-261.
- Beaver, W., & Engel, E. (1996). Discretionary Behavior with Respect to Allowances for Loan Losses and the Behavior of Security Prices. *Journal of Accounting and Economic*, 28, 177-206.
- Boardman, E. A., Shapiro, M. D., & Vining, R. A. (1997). The role of agency costs in explaining the superior performance of foreign MNE subsidiaries. *International Business Review* 6, 295-317
- Bushman, R., & C. Williams, 2012. Accounting Discretion, Loan Loss Provisioning and Discipline of Banks' Risk-Taking. *Journal of Accounting and Economics*, 54(1), 1-18.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Chen, W.C., Lin, B.J. and Yi, B. (2008). CEO duality and firm performance – an endogenous issue. *Corporate Ownership and Control*, 6 (1), 58-65.
- Chhibber, K. P., and Majumdar, K. S. (1999). Foreign ownership and profitability: property right and control, and, the performance of firms in Indian industry. *Journal of Law and Economics*, 42, 209-238

- Chien, A. (2008). The effect of board characteristics on foreign ownership: Empirical evidence from Taiwan. *International Research Journal of Finance and Economics*, 22(1): 93-105.
- Chiu, P., C., Teoh, S., and Tian, F. (2010). Board Interlocks and Earnings Management Contagion. *The Accounting Review*. 88.
- Choi, H., M., Sul, W., and Min, S., K. (2012). Foreign board membership and firm value in Korea. *Management Decision*, 50(2): 207-233.
- Chow C.W. & Wong-Boren. A. (1987). Voluntary financial disclosure by Mexican Corporations. *The Accounting Review*, 62(3): 533-541.
- Chung, R., S. Ho, and J-B. Kim. (2004). Ownership structure and the pricing of discretionary accruals in Japan. *International Journal of Accounting, Auditing and Taxation*, 13(1):1-20.
- Cohen, M., and Cohen, P. (1983). *Applied multiple regression correlation analysis for the behavioral sciences*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Collins, J., Shackelford, D., and Wahlen, J. (1995). Bank Differences in the Coordination of Regulatory Capital, Earnings, and Taxes. *Journal of Accounting Research*, 33(2): 263-291.
- Darmadi, S. (2010). Board Diversity and Firm Performance: The Indonesian Evidence. *Emerging Markets Economics: Firm Behavior & Microeconomic Issues eJournal*.
- Davidson, S., Stickney, C. and Weil, R. (1987). *Accounting: The Language of Business*, 7th ed., Thomas Horton and Daughter, Arizona in Schipper (1989)
- Dechow, P.M., Sloan, R., and Sweeney, A.P. (1996). Causes and Consequences of Earnings Manipulation: An Analysis of Firms Subject to Enforcement Actions by the SEC. *Contemporary Accounting Research*, 13: 1-36.
- Deng, U. (2011). The Camel Rating System in Banking Supervision A Case study. *Acada University of Applied Sciences International Business*.
- Denis, D., K. and McConnell, J., J. (2003). International Corporate Governance. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, Cambridge University Press, 38(1): 1-36.
- Diamantopoulos, A. and Siguaw, J. A., (2000). *Introduction to LISREL: A guide for the uninitiated*. London: SAGE Publications, Inc.,

- Dobija, D., & Pulawska, K. (2021). The influence of board members with foreign experience on the timely delivery of financial reports. *Journal of Management and Governance*.
- Douma, S., George, R., & Kabir, R. (2006). Foreign and Domestic Ownership, Business Groups and Firm Performance: Evidence from a Large Emerging Market. *Strategic Management Journal*, 27, 637-657.
- Du, X., Jian, W., & Lai, S. (2017). Do Foreign Directors Mitigate Earnings Management? Evidence From China. *The International Journal of Accounting*, 52
- Duc, N., P., & Thi, P., V. (2013). Foreign Ownership, Capital Structure and Firm Performance: Empirical Evidence from Vietnamese Listed Firms, *IUP Journal of Corporate Governance*, 12(2), 40-58.
- Duttweiler, R. (2009). *Managing Liquidity in Banks: A top down Approach*, New Jersey: John Wiley and Sons.
- Enofe, A. O., Iyafekhe, C., & Eniola, & J. O. (2017), Board Ethnicity, Gender Diversity and Earnings Management: Evidence from Quoted Firms in Nigeria, *International Journal of Economics, Commerce and Management*, (6), 78 – 90.
- Ekpulu, G., & Omoye, A. (2018). Ownership Structure and Earnings Management: Evidence from Nigerian Listed Firms.
- Evan, W., M. (1976). Organization Theory and Organizational Effectiveness: An Exploratory Analysis. *Organization and Administrative Sciences*, 7, 15- 28.
- Fama, E. (1980). Agency Problems and the Theory of the Firm. *Journal of Political Economy*, 88, 288-307.
- Fama, E., & Jensen, M. (1983). Separation of Ownership and Control. *The Journal of Law & Economics*, 26(2), 301-325.
- Farouk, M. A., & Bashir, N. M. (2017). Ownership Structure and Earnings Management of Listed Conglomerates in Nigeria. *Indian-Pacific Journal of Accounting and Finance*, 1(4), 42– 54.
- Feng, L., & Seasholes, M., S. (2004). Correlated Trading and Location. *The Journal of Finance*, 59(5), 2117-2144.

- Gillan, S., L., & Starks, L., T. (2003). Corporate Governance, Corporate Ownership, and the Role of Institutional Investors: *A Global Perspective*, 4-22.
- Giuliano Iannotta, & Simon H. Kwan. (2013). *The Impact of Reserves Practices on Bank Opacity*, Working Paper Series, 2013-35, Federal Reserve Bank of San Francisco.
- Grier, W. A. (2007). *Credit Analysis of Financial Institutions*. 2nd edition, Euromoney Institution Investor PLC.
- Gul, F., A., Kim, J., B., & Qiu, A., A. (2010). Ownership concentration, foreign shareholding, audit quality, and stock price synchronicity: Evidence from China, *Journal of Financial Economics*, 95(3), 425-442.
- Gunther, J., & Moore, R.R. (2002). Loss underreporting and the auditing role of bank exams. *Journal of Financial Intermediation*, 12, 153-177.
- Guo, J., Huang, P., Zhang, Y., & Zhou, N. (2015). Foreign Ownership and Real Earnings Management: Evidence from Japan. *Journal of International Accounting Research*, 14(2), 185-213.
- Gurbuz, A., & Aybars, A. (2010). The Impact of Foreign Ownership on Firm Performance, Evidence from an Emerging Market: Turkey. *American Journal of Economics and Business Administration*.
- Hadani, M., Goranova, M., & Khan, R. (2011). Institutional investors, shareholder activism and earnings management. *Journal of Business Research*, 64(12), 1352-1360.
- Hair J.F., Black W.C., Babin B.J., Anderson R.E., & Tatham R.L. (2006). *Multivariate data analysis*. (6th ed.). Pearson Prentice Hall: New Jersey.
- Hartzell, J.C., & Starks, L.T. (2003). Institutional Investors and Executive Compensation. *Journal of Finance*, 58, 2351-2374.
- Healy, P.M., & Wahlen, J.M. (1999). A Review of the Earnings Management Literature and Its Implications for Standard Setting. *Accounting Horizons*, 13, 365-383.
- Heffernan, S., & Fu, M. (2008). *The Determinants of Bank Performance in China*. Working Paper Series, WP-EMG-03-2008, Cass Business School, City University.

- Holderness, C., & Sheehan, D. (1988). The Role of Majority Shareholders in Publicly Held Corporations. *Journal of Financial Economics*, 20, 317-346.
- Holderness, Clifford, G., (2003). A Survey of Blockholders and Corporate Control. *Economic Policy Review*, 9(1).
- Hooghiemstra, R., Hermes, N., Oxelheim, L., & Randøy, T. (2019). The impact of board internationalization on earnings management of Nordic firms, *International Business Review*, 28, 119-134.
- Huang, Xuerong, & Sun, Li. (2017). Managerial ability and real earnings management. *Advances in Accounting*. 39.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs, and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305-360.
- Joshua Ronen, & Varda Yaari. (2008). *Earnings management: Emerging insights in theory, practice, and research*, 3rd Edition, Springer, New York.
- Juhmani, O. (2013). Ownership Structure and Corporate Voluntary Disclosure: Evidence from Bahrain. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 3, 133 - 148.
- Julian, F., Colin, M., & Stefano, R. (2005). *Spending Less Time with the Family: The Decline of Family Ownership in the United Kingdom*, NBER Chapters, in: A History of Corporate Governance around the World: Family Business Groups to Professional Managers, 581-612, National Bureau of Economic Research, Inc.
- Julian, F., & Colin, M. (2001). The Ownership and Control of German Corporations. *Review of Financial Studies*, 14(4), 943-977
- Julian, F., Colin, M., & Hannes, W. (2006). The Origins of the German Corporation – Finance, Ownership and Control, *Review of Finance*, 10(4), 537-585
- Junhom, S. (2011). *Earnings quality of family-owned and managed firms*. [Independent Study]. Thammasat University, Thailand.
- Khanna, T., & Palepu, K., G. (1999). Emerging Market Business Groups, Foreign Investors, and Corporate Governance. *National Bureau of Economics Research*, Working Paper 6955.

- Kirakul, S. (2019). Determinants of Bank Performance in Thailand: Foreign vs. Domestic Banks. *KASEM BUNDIT JOURNAL*, 20(February), 51-71.
- Kline, R.B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modelling*. New York: Guilford.
- Kline, R.B. (2011). *Methodology in the Social Sciences. Principles and practice of structural equation modeling (3rd ed.)*. Guilford Press.
- Kolasa, M., Rubaszek, M., & Taglioni, D. (2010). Firms in the great global recession: The role of foreign ownership and financial dependence. *Emerging Market Review*, 11(4), 341-357.
- La Porta, R., Florencio, Lopez-de-Silanes, F., & Sheifer, A. (1999). Corporate Ownership Around the World. *Journal of Finance*, 54(2), 471-517.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Sheifer, A., & Vishny, R. (2000). Investor Protection and Corporate Governance. *Journal of Finance Economics*, 58, 3-27.
- Lel, U. (2016). *The Role of Foreign Institutional Investors in Restraining Earnings Management Activities across Countries*.
- Lel, U. (2019). The role of foreign institutional investors in restraining earnings management activities across countries. *Journal of International Business Studies*, 50(6), 895-922.
- Li, D., Moshirian, F., Pham, P., K., & Zein, J. (2006). When Financial Institutions are Large Shareholder: The Role of Macro Corporate Governance Environments. *Journal of Finance*, 10(6), 2975-3007.
- Mahdavi, A., A., Younesi, N., & Hashemijoo, M. (2012). Acquisition, Earnings Management and Firm's Performance: Evidence from Malaysia, *Journal of Business Studies Quarterly*, 4(1), 91-110.
- Makoto, N., & Pascal, N. (2013). Foreign ownership and firm performance: evidence from Japan's electronics industry, *Applied Financial Economics*, 23(1), 41-50.
- Marimuthu, M., & Kolandaisamy, I. (2009). Can demographic diversity top management team contribute for greater financial performance? An empirical discussion. *Journal of International Social Research*, 2(8), 274-286.

- Marimuthu, M., & Kolandaisamy, I. (2009). Ethnic and Gender Diversity in Boards of Directors and Their Relevance to Financial Performance of Malaysian Companies. *Journal of Sustainable Development*, 2, 139-153.
- Misra, S. K. & Aspal, P. K. (2013). A Camel Model Analysis of State Bank Group. *World Journal of Social Sciences*, 3(4), 36-55.
- Morck, R., Sheifer, A., & Vishny, R. (1988). Management Ownership and Market Valuation: An Empirical Analysis. *Journal of Financial Economics*, 20(1-2), 293-315.
- Moshi, J.A. (2016). *Impact of earnings management on firm's performance: a case study of manufacturing companies listed at the Dar-es-salaam stock exchange market.*
- Mousa, F., Al., M, Riyad, M., Al., H, Mohamad, A., Al., D, & Iaad, I., S. (2012). The Impact of Corporate Governance on the Performance of Jordanian Banks. *European Journal of Scientific Research*, 67(3), 349-359.
- Ngunjiri, G.G. (2017). *The effect of earnings management on financial performance of quoted Companies in Kenya.*
- Nguyen, T. (2016). *The impact of board of directors and ownership characteristics on earnings management of publicly listed firms in Vietnam.*
- Oxelheim, L., & Randoy T. (2003). The impact of foreign board membership on firm value. *Journal of Banking and Finance*, 27, 2369-2392.
- Patricia M Dechow. (1994). Accounting earnings and cash flows as measures of firm performance: The role of accounting accruals, *Journal of Accounting and Economics*, 18(1), 3-42.
- Polovina, N., & Peasnell, K. (2015). The effect of foreign management and board membership on the performance of foreign acquired Turkish banks. *International Journal of Managerial Finance*, 11(3), 359-387.
- Qi et al. (2000). Does Ownership Structure Influence Firm Value? Evidence from India. *Journal of Strategic Management*, 3.
- Rampsey, P. (2008). Learning and Performance: Rethinking the Dance. In *Learning and Performance Matter*. Kumar Prem and Rampsey Phil, eds. Singapore: World Scientific.

- Rashid, M.M. (2020). Ownership structure and firm performance: the mediating role of board characteristics, *Corporate Governance*, 20(4), 719-737.
- Robbins, S., P. (2003). *Organisational behaviour*. (10th ed), San Diego: Prentice Hall.
- Sarkar, J., Sarkar, S., & Sen, K. (2008) Board of Directors and Opportunistic Earnings Management: Evidence from India. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 23, 517-551.
- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. *Accounting Horizons* 3rd Edition, 91-102.
- Schumacker, R., E., & Lomax, R., G., (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. (3rd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Shleifer, A., & Vishny, R. (1986). Large Shareholders and Corporate Control. *Journal of Political Economy*, 94(3), 461-488.
- Shleifer, A., & Vishny, R. (1997). A Survey of Corporate Governance. *Journal of Finance*, 52(2), 737-783.
- Shleifer, A., Maxim, B., & Vishny, R. (1996). A Theory of Privatization. *Economic Journal*, 106(435), 309-319.
- Sidney, D., Clyde, P., S. & Roman, L., W. (1987). *Accounting: The Language of Business*. 7th Edition, T. Horton.
- Singer, S., J., & Edmondson, A., C. (2008). *When Learning and Performance are at Odds: Confronting the Tension*. In Learning and Performance Matter. Kumar Prem and Rampsey Phil, eds. Singapore: World Scientific.
- Sridharan, V.U., & Marsinko, A. (1997). CEO duality in the paper and forest products industry. *Journal of Financial and Strategic Decisions*, 10(1): 59-65.
- Srinidhi, B., Gul, F., & Tsui, J. (2011). Female Directors and Earnings Quality. *Contemporary Accounting Research*, 28, 1610 – 1644.
- Stuart-Kotze, R. (2006). *Performance: The secrets of successful behavior*. London: Financial Times Prentice Hall.

- Takao, K., & Cheryl, L. (2004). *Executive Compensation, Firm Performance, Ownership Structure: An Empirical Study of Listed Firm in China*. Doctoral dissertation, Department of Economics, Colgate University
- Tukur, G., & Bilkisu, A., A. (2014). Coporate Board Diversity and Financial Performance of Insurance Companies in Nigeria: An Application of Panel Data Approach. *Asian Economic and Financial Review*, Asian Economic and Social Society, 4(2), 257-277.
- Ujunwa, A. (2012). Board characteristics and the financial performance of Nigerian quoted firms. *Corporate Governance*, 12, 656-674.
- Vafeas, N. (1999). Board meeting frequency and firm performance. *Journal of Financial Economics*, 53, 113–142
- Wahlen, J. (1994). The nature of information in commercial bank loan loss disclosures. *The Accounting Review*, 455-478.
- Wang, K., Huang, W., Wu, J., & Liu, Y. N. (2013). The relationship between bank performance and intellectual capital in East Asia. *Quality and Quantity*, 47, 1041–1062.
- Watts, R., L., & Jerold L., Z. (1986). *Positive accounting theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Weinstein Olivier, (2012). *Firm, Property and Governance: From Berle and Means to the Agency Theory, and Beyond*, Accounting, Economics, and Law: A Convivium, De Gruyter, 2(2), 1-57.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

กฤตยกมล ธานีสงพงศ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2550 ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบล
ราชธานี

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ. 2555 ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบัญชี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พ.ศ. 2555 - 2561 ตำแหน่ง อาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประสบการณ์ ผลงานวิชาการ

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ตำแหน่ง อาจารย์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตำรา หลักการบัญชีขั้นต้น (2561) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี